

Budapest,
2007. július 3.,
kedd

87. szám

Ára: 2667,- Ft

TARTALOMJEGYZÉK

Oldal

2007: LXXXVII. tv.	A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény módosításáról	6444
180/2007. (VII. 3.) Korm. r.	Az országhatárt átlépő hulladékszállításról	6454
8/2007. (VII. 3.) MNB r.	A „Kodály Zoltán születésének 125. évfordulója” emlékérmé kibocsátásáról	6473
35/2007. (VII. 3.) EüM–FVM e. r.	A növényekben, a növényi termékekben és a felületükön megengedhető növényvédőszer-maradék mértékéről szóló 5/2002. (II. 22.) EüM–FVM együttes rendelet módosításáról	6474
36/2007. (VII. 3.) EüM r.	Az orvostechnikai eszközökről szóló 16/2006. (III. 27.) EüM rendelet módosításáról	6490
24/2007. (VII. 3.) KvVM r.	A Vízügyi Biztonsági Szabályzat kiadásáról	6492
47/2007. (VII. 3.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	6520
48/2007. (VII. 3.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	6535
49/2007. (VII. 3.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	6542
135/2007. (VII. 3.) KE h.	A Magyar Nemzeti Bank alelnökének kinevezéséről	6551
1049/2007. (VII. 3.) Korm. h.	A Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítvány Alapító Okiratának módosításáról	6551
1050/2007. (VII. 3.) Korm. h.	Az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló törvény koncepciójáról	6551
1051/2007. (VII. 3.) Korm. h.	Az Európai Unió Megújított Fenntartható Fejlődési Stratégiájának (EU FFS) végrehajtásáról készített jelentésről	6557
1052/2007. (VII. 3.) Korm. h.	Egyes kormányhatározatok hatályon kívül helyezéséről	6557
51/2007. (VII. 3.) ME h.	A Katonai Felderítő Hivatal főigazgatójának kinevezéséről	6557
1/2007. (MK 87.) MNB közl.	A Magyar Nemzeti Bank szolgálati titokkörü jegyzékéről	6558
	A Magyar Nemzeti Bank közleménye a Magyar Nemzeti Bank hivatalos deviza árfolyamlapján nem szereplő külföldi pénznemek euróra átszámított árfolyamairól	6558

II. rész JOGSZABÁLYOK

Törvények

2007. évi LXXXVII.

törvény

**a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény
módosításáról***

1. § A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (a továbbiakban: Kt.) 12. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) A tanuló kötelessége, hogy a szakmai vizsgája sikeres befejezését követően – feltéve, hogy nem létesített foglalkoztatási jogviszonyt – három éven belül – jogszabályban meghatározottak szerint – a pályakövetési rendszernek az iskolában megszerzett szakképesítése hasznosulásával kapcsolatban adatot szolgáltatson.”

2. § A Kt. 16. §-a a következő (6)–(8) bekezdéssel egészül ki:

„(6) A közoktatási intézményben a munkáltatói jogok gyakorlása során figyelembe kell venni az intézményi minőségirányítási programban meghatározott szempontok és értékelési rend szerint kialakított teljesítményértékelést.

(7) A helyi önkormányzat, illetve – társulási megállapodás alapján – a többcélú kistérségi társulás a fenntartásában lévő közoktatási intézmények tekintetében – a területi érdekegyeztetés szabályainak megtartásával – munkaerő-gazdálkodási rendszert működtethet. A munkaerő-gazdálkodási rendszer része a munkaerő-gazdálkodási terv és a munkaerő-gazdálkodási nyilvántartás. A munkaerő-gazdálkodási tervben kell meghatározni a létszám-gazdálkodás, a munkaidő kihasználás, a munkaerő közös foglalkoztatásának elveit, meghatározott feladatoknak a pedagógusok állandó helyettesítési rendszer, illetve az utazó szakember hálózat igénybevételevel történő megoldását. A munkaerő-gazdálkodási nyilvántartás tartalmazza az egyes intézmények rendelkezésére álló létszámot és az adott létszám kihasználásával összefüggő adatokat.

(8) A munkaerő-gazdálkodási rendszerbe bevonhatók a nevelő és oktató munkához kapcsolódó nem közoktatási feladatot ellátó intézmények. A munkaerő-gazdálkodás rendszerét a helyi önkormányzatok megállapodás alapján közösen is működtethetik.”

3. § A Kt. 30. §-ának (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(7) Ha a gyermek, a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd (a továbbiakban együtt: beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló), illetve a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd, fejlesztő foglalkoztatásra jogosult. A fejlesztő foglalkoztatás a nevelési tanácsadás, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás, a kollégiumi nevelés és oktatás keretében valósítható meg.”

4. § A Kt. 33. §-ának (11)–(12) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(11) Az egységes pedagógiai szakszolgálatot ellátó intézmény több különböző pedagógiai szakszolgálatot szervezetileg egységes intézményként lát el. Az egységes pedagógiai szakszolgálatot ellátó intézmény – a szakértői és rehabilitációs bizottsági feladatok kivételével – részt vehet a pedagógiai szakszolgálatok ellátásában, az utazó szakember-hálózat működtetésében, a többi gyermekkel, tanulóval együtt azonos óvodai csoportban, iskolai osztályban, nevelésben-oktatásban részt vevő sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók ellátásában. Az egységes pedagógiai szakszolgálatot ellátó intézmény elláthatja a gyógytestnevelés feladatait is. Az egységes pedagógiai szakszolgálatban – szervezeti és szakmai tekintetben önálló intézményegységenként – megszervezhető a családsegítő szolgálat, az iskola-egészségügyi ellátás is.

(12) Egységes gyógypedagógiai módszertani intézmény, egységes konduktív pedagógiai módszertani intézmény hozható létre a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók többi gyermekkel, tanulóval együtt történő nevelésének, oktatásának segítése céljából. Az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmény, az egységes konduktív pedagógiai módszertani intézmény – céljaival összhangban – elláthatja az e törvény 34. §-a a)–b), e), g) és h) pontjában felsorolt pedagógiai szakszolgálat feladatait, az utazó szakember hálózat működtetését, az e törvény 36. §-a (2) bekezdésének b)–e) és g) pontjában felsorolt pedagógiai szakmai szolgáltatás feladatait, továbbá az intézmény keretén belül óvodai vagy általános iskolai feladatot ellátó intézményegység működhet. Az egységes gyógypedagógiai módszertani intézményben, az egységes konduktív pedagógiai módszertani intézményben – szervezeti és szakmai tekintetben önálló intézményegységenként – megszervezhető a nevelési tanácsadás, a családsegítő szolgálat, az iskola-egészségügyi ellátás is.”

5. § (1) A Kt. 35. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A nevelési tanácsadás feladata annak megállapítása, hogy a gyermek, a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, ennek alapján szakvélemény készítése, valamint a gyermek fejlesztő foglalkoztatása

* A törvényt az Országgyűlés a 2007. június 25-i ülésnapján fogadta el.

a pedagógus és a szülő bevonásával. A nevelési tanácsadás az óvoda megkeresésére szakvéleményt készít az iskola-kezdéshez, segítséget nyújt a gyermek óvodai neveléséhez, a tanuló iskolai neveléséhez és oktatásához, ha a gyermek, tanuló egyéni adottsága, fejlettsége, képessége, tehetsége, fejlődésének üteme indokolja. A nevelési tanácsadás segítségét kérheti a szülő, továbbá a szülő egyetértésével az óvoda, az iskola és a kollégium. A nevelési tanácsadás e feladatai körében pedagógiai, pszichológiai támogatást, fejlesztést, terápiás gondozást nyújt a gyermeknek, a tanulónak, illetve támogatja a pedagógus nevelő és oktató munkáját, segíti a családdal való kapcsolattartást. A nevelési tanácsadás elláthatja az iskolapszichológiai szolgáltatás feladatait is. Az óvodai nevelés, iskolai nevelés és oktatás, kollégiumi nevelés és oktatás keretében a fejlesztő foglalkozás, ha a gyermek, tanuló beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzd, a nevelési tanácsadás keretében készített szakvéleményben meghatározottak alapján folyhat. A nevelési tanácsadást ellátó intézmény ellenőrzi a szakvéleményben foglaltak végrehajtását. A nevelési tanácsadás feladata továbbá, hogy a szakértői és rehabilitációs bizottság által készített és a nevelési tanácsadó részére megküldött szakvélemény alapján segítse azoknak a gyermekeknek, tanulóknak az óvodai, iskolai, kollégiumi ellátását, akik a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdenek. Az e körbe tartozó tanulók részére az e törvény 52. §-a (6) bekezdésének b) pontjában meghatározott időkeret terhére kell az iskolai fejlesztő foglalkozást biztosítani. A nevelési-oktatási intézmény vezetője felelős a fejlesztő foglalkozások – e bekezdésben előírt – szakvéleményekben meghatározottak szerinti megszervezéséért.”

(2) A Kt. 35. §-ának (9) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(9) A továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás a munkaerő-piaci tanácsadással közösen is megszervezhető, együtt is ellátható.”

6. § A Kt. 38. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A szakiskola és a szakközépiskola iskolai rendszerű oktatásban alkalmazott szakmai programja – a felnőttképzési törvényben meghatározott akkreditációs eljárás nélkül – akkreditált felnőttképzési programnak minősül.”

7. § A Kt. 42. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) A szakiskola és a szakközépiskola – jogszabályban meghatározottak szerint – adatot szolgáltat a pályakövetési rendszernek, továbbá a honlapján – egyedi azonosításra alkalmatlan módon – nyilvánosságra hozza a szakképzési évfolyamon tanulmányait befejezők munkaerő-piaci helyzetével kapcsolatos, a pályakövetési rendszerben keletkezett adatokat, információkat.”

8. § A Kt. 53. §-ának (4)–(5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A napközis, illetve a tanulószobai foglalkozásokat olyan módon kell megszervezni, hogy a szülők igényei szerint eleget tudjon tenni az iskolai felkészítéssel és a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatoknak. A napközis, illetve a tanulószobai foglalkozások megszervezéséhez az első négy évfolyamon napi négy és fél óra, az ötödik-nyolcadik évfolyamon és a gyógypedagógiai nevelésben, oktatásban részt vevő iskola valamennyi többi évfolyamán napi három óra, a kilencediktizedik évfolyamon napi két óra áll rendelkezésre, mely időkeretet indokolt esetben meg kell növelni a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokhoz szükséges idővel. A heti időkeretet a kialakított napközis, illetve tanulószobai csoportokra kell meghatározni. A heti időkeret az egyes évfolyamok, csoportok, tanítási év közben a tanítási hetek között átcsoportosítható. A napközis, illetve a tanulószobai foglalkozás – egy iskolában – több iskola tanulói részére is megszervezhető. A napközis, illetve a tanulószobai foglalkozás feladatait a kollégiumi foglalkozás keretei között is meg lehet oldani.

(5) Az alapfokú művészetoktatási intézményekben az (1)–(4) bekezdésben foglaltak nem alkalmazhatók. Az alapfokú művészetoktatási intézményben az adott művészeti ág céljának megfelelő művészeti csoport, énekkar működhet, illetve tanulmányi, szakmai, kulturális verseny, rendezvény, művészeti tanulmányi kirándulás szervezhető.”

9. § A Kt. 67. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki, és egyidejűleg a jelenlegi (5) bekezdés számozása (6) bekezdésre módosul:

„(5) A szakiskolai és a szakközépiskolai szakképzés megszervezhető oly módon is, hogy a csak szakképzési évfolyammal működő szakiskola, szakközépiskola vagy az arra alapító okiratában felhatalmazott szakiskola, illetve szakközépiskola (a továbbiakban: szakmai vizsgára felkészítő iskola) a szakképzési évfolyamán készíti fel – részben vagy egészben – a szakképzési évfolyam követelményeire egy vagy több másik szakiskola, szakközépiskola (a továbbiakban: küldő iskola) tanulóit. A szakképzési feladatok közös feladatellátás keretében történő megoldása esetén a küldő iskola szakképzési évfolyamainak száma csökkenthető, illetve a küldő iskola szakképzési évfolyam nélkül is működhet. A szakiskola, szakközépiskola tanulója a szakmai vizsgára felkészítő iskola szakképzési évfolyamába – az átvételre vonatkozó rendelkezések szerint – ugyanazokkal a feltételekkel léphet át, mintha a tanulmányait a küldő iskolában folytatná tovább. Az érintett iskolák alapító okiratában kell rögzíteni, melyek azok a szakképzéssel összefüggő feladatok, amelyeket közös feladatellátás keretében oldanak meg. A szakmai vizsgára felkészítő iskola és a küldő iskola nevelőtestülete összehangolja az iskolák pedagógiai programjait a tanulmányok szakképzésbe történő beszámítása tekintetében.”

10. § A Kt. 82. §-a a következő (6)–(10) bekezdéssel egészül ki:

„(6) Ha a nem állami, nem helyi önkormányzati fenntartó az oktatásért felelős miniszterrel kötött közoktatási megállapodás vagy egyoldalú nyilatkozat alapján kiegészítő hozzájárulásra válik jogosulttá, a fenntartásában működő óvoda, általános iskola részt vesz a kötelező felvételt biztosító óvoda, iskola feladatainak ellátásában. Ennek során felvételi körzetnek kell tekinteni azt a települést, fővárosban azt a kerületet, amelyben az óvoda, az általános iskola székhelye, telephelye található. A fenntartó a feladatellátásért felelős helyi önkormányzattal közösen meghatározza azt a gyermek, illetve tanulói létszámot, amelynek felvételét nem tagadhatja meg az óvoda, az általános iskola. Ez a létszám nem lehet kevesebb, mint az óvoda, az általános iskola alapító okiratában – az adott feladatellátási helyre – meghatározott felvehető maximális gyermek, tanulói létszám huszonöt százaléka. A kötelező felvételt biztosító óvoda, általános iskola feladatainak ellátása keretében a felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket, tanulókat.

(7) A (6) bekezdésben megállapított kötelezettség nem érinti az e törvény 65. §-ának (2) bekezdése, illetve 66. §-ának (2) bekezdése alapján kötelező felvételt biztosító óvoda, iskola kötelezettségeit.

(8) Ha a nevelési-oktatási intézmény nemzeti etnikai kisebbségi óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban vesz részt, a (6) bekezdésben meghatározottak nem érintik a nemzeti etnikai kisebbségi nevelést és oktatást, illetve a nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekekkel, tanulókkal kapcsolatos előnyben részesítési kötelezettséget. Az egyházi jogi személy által fenntartott nevelési-oktatási intézmények tekintetében a (6) bekezdésben megállapított kötelezettség csak akkor érvényesíthető, ha az nem ütközik az e törvény 81. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott jogosultsággal.

(9) A közoktatási feladatkörében eljáró oktatási hivatal kezdeményezheti a kiegészítő hozzájárulás folyósításának felfüggesztését az oktatásért felelős miniszternél, ha a nevelési-oktatási intézmény a (6) bekezdésben meghatározott kötelezettségének nem tett eleget. E rendelkezést nem lehet alkalmazni, ha a nevelési-oktatási intézmény a kötelezettségének megfelelő számú jelentkező hiányában nem tudott eleget tenni.

(10) A felsőoktatási intézmények óvodái, általános iskolái – a (6) bekezdésben meghatározottak szerint – részt vesznek a kötelező felvételi feladatok ellátásában.”

11. § A Kt. 84. §-ának (14) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(14) Semmisség vagy érvénytelenség megállapítása esetén a bíróság

a) elrendelheti

aa) a jogsértés abbahagyását, és eltilthatja a jogsértőt a további jogsértéstől,

ab) hogy a jogsértő nyilatkozattal vagy más megfelelő módon adjon elégtételt, és ennek a saját költségén megfelelő nyilvánosságot biztosítson,

ac) a jogsértő költségén a jogsértés előtti állapot helyreállítását, a jogsértő állapot megszüntetését, a jogsértéssel előállt dolog megsemmisítését, illetőleg jogsértő mivoltától megfosztását,

ad) a jogsértés alapján keletkező, egy költségvetési évre számított megtakarításnak a Közoktatási Fejlesztési Célleitörvényben történő befizetését,

b) kötelezi a fenntartót, hogy állapítsa meg, illetve oly módon határozza meg az iskola felvételi körzethatárát, hogy az megfeleljen e törvény 66. §-ának (1)–(2) bekezdésében, illetve 90. §-ában foglaltaknak,

c) meghatározott időre vagy feltételek teljesítéséig megtilthatja adott nevelési-oktatási intézmény vagy annak tagintézménye tekintetében az új óvodai nevelési jogviszony, tanulói jogviszony, kollégiumi tagsági jogviszony létesítését, feltéve, hogy a településen másik intézményben megoldható az érintett gyermekek, tanulók felvétele.”

12. § A Kt. 86. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki, s a jelenlegi (5) bekezdés jelölése (6) bekezdésre módosul:

„(5) Felnőttoktatásban – a nappali oktatás munkarendje kivételével – a helyi önkormányzat feladatellátási kötelezettsége nem terjed ki a szakképzés megszervezésére.”

13. § (1) A Kt. a 89/A. §-t megelőzően a következő alcímmel egészül ki:

„A közoktatás feladatainak kistérségi megszervezése”

(2) A Kt. 89/A. §-a a következő (9)–(12) bekezdéssel egészül ki:

„(9) A közoktatási intézményt fenntartó többcéltű kistérségi társulás a közoktatással összefüggő döntései előkészítésére közoktatási társulási bizottságot hoz létre.

(10) A közoktatási intézményt fenntartó többcéltű kistérségi társulás – az érintett községi, városi önkormányzat kezdeményezésére – a közoktatással összefüggő tevékenységét olyan település tekintetében is elláthatja, amely nem tagja a társulásnak, ennek keretei között megállapodhat különösen az intézményfenntartói jog átvételében, valamint tagintézményt működtethet olyan településen is, amely nem tartozik a többcéltű kistérségi társuláshoz.

(11) A (10) bekezdésben meghatározott kérdésekben a társulási tanács határoz.

(12) A hazai és nemzetközi forrásokra kiírt közoktatási célú pályázatokon való részvétel feltétele, hogy az e törvény 89/A. §-ának (5) bekezdése alapján készített intézkedési terv tartalmazza a gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedéseket. A pályázatok elbírálásánál – az előírt feltételek megléte esetén – előnyben kell részesíteni azt a közoktatási intézményt fenntartó társulást, amelynek tagjai között olyan önkormányzat is található, amely szerepel a hátrányos helyzetű települések jegyzékén, továbbá azt a közoktatási intézményt fenntartó tele-

pülést és társulást, amelynek az illetékességi területén a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók összes gyermekhez, tanulóhoz viszonyított aránya eléri a huszonöt százalékot. Az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések meghatározását az oktatásért felelős miniszter útmutató kiadásával segíti. E rendelkezéseket a többcélú kistérségi társulás tekintetében is alkalmazni kell.”

14. § A Kt. a következő 89/B. §-sal és alcímmel egészül ki:

„A szakképzés feladatainak regionális megszervezése

89/B. § (1) A külön törvény alapján létrehozott regionális fejlesztési és képzési bizottság közreműködik a munkaerő-piaci igények és a közoktatásban folyó szakképzés fejlesztésének összehangolásában, e körben különösen:

a) kidolgozza – a régió hosszú- és középtávú területfejlesztési koncepciójának, illetve a régió fejlesztési programjának részeként – az iskolai rendszerű szakképzés fejlesztésének irányát,

b) közreműködik az iskolai rendszerű szakképzés és az iskolarendszeren kívüli szakképzés, a közoktatásban és a felsőoktatásban folyó szakképzés összhangjának megteremtésében,

c) meghatározza a szakképzés fejlesztési irányait és beiskolázási arányait a régióban,

d) részt vesz az iskolai rendszerű szakképzés fejlesztésével összefüggő pályázatok, fejlesztési programok elkészítésében, lebonyolításában,

e) részt vesz a pályakövetési rendszer működtetésében,

f) a régióban működő helyi önkormányzatoknál kezdeményezi a szakképzés-szervezési társulás megalakulását.

(2) Szakképzés-szervezési társulás az e törvényben meghatározott szakképzéssel összefüggő önkormányzati feladatok végrehajtására hozható létre. A szakképzés-szervezési társulásba beléphet minden olyan helyi önkormányzat, amely a szakképzés feladataiban részt vevő iskolát tart fenn. A szakképzés-szervezési társulásba történő belépés feltétele, hogy az érintett elfogadja a regionális fejlesztési és képzési bizottság által a szakképzés fejlesztésének összehangolásával összefüggésben hozott döntéseket.

(3) A szakképzés-szervezési társulás jogi személy. A szakképzés-szervezési társulás – a szakképzés körében – közoktatási megállapodást vagy más megállapodást köthet.

(4) A szakképzés-szervezési társulás

a) létesíthet és fenntarthat szakiskolát, szakközépiskolát és kollégiumot,

b) részt vehet az iskolarendszeren kívüli szakképzés szervezésében,

c) működtetheti – a szakképzés terén – a pedagógusok állandó helyettesítési rendszerét és az utazó szakember hálózat rendszerét.

(5) A szakképzés-szervezési társulás a regionális fejlesztési és képzési bizottság döntésének megfelelően

a) – a szakképzés fejlesztési irányára és beiskolázási arányára tekintettel – meghatározza a társulás által, illetve a társulás tagjai által fenntartott iskolákban a szakképzési évfolyamokon indítható osztályok számát,

b) a szakmai program tekintetében egyetértési jogot gyakorol az iskola pedagógiai programjának jóváhagyásánál.

(6) A szakképzés-szervezési társulás működésére az e törvényben nem szabályozott kérdések tekintetében a helyi önkormányzatok társulásairól és együttműködéséről szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

(7) A szakképzés-szervezési társulás által ellátott feladatok tekintetében a megyei önkormányzat feladatellátási kötelezettsége a társulásban részt vevő települési önkormányzatok illetékességi területén megszűnik, és az e törvény 88. §-ának (9) bekezdésében szabályozottak szerinti feladatátvételre a szakképzés-szervezési társulás válik jogosulttá. A szakképzés-szervezési társulás az átvett feladat ellátásához szükséges intézményi vagyon használati jogát átveheti. A feladat átadására, illetve az intézményi vagyon használatra történő átengedésére e törvény 88. §-ának (9), valamint 102. § (9) és (11)–(12) bekezdésében meghatározottakat azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a használatba adás a szakképzés-szervezési társulás fennállásáig szól.

(8) A szakképzés-szervezési társulás az általa ellátott feladatokra – az e törvény 88. §-ának (1) bekezdése szerint – önálló fejlesztési tervet készít.

(9) Ha a szakképzés-szervezési társulás megszűnik, az e törvény 86. §-ának (3) bekezdésében meghatározott feladatellátási kötelezettség és a feladat ellátásához rendelkezésre álló intézményi vagyon használati joga – az e törvény 102. §-ának (9)–(10) bekezdésben meghatározottak szerint – arra a helyi önkormányzatra száll vissza, amelyik azt a szakképzés-szervezési társulás részére átadta.

(10) Ha az önkormányzat ki akar lépni a szakképzés-szervezési társulásból, szándékát legalább egy tanítási évvel korábban be kell jelentenie.

(11) Az e §-ban foglaltakat a főváros tekintetében a következő eltérésekkel kell alkalmazni: a fővárosi önkormányzat a kerületi önkormányzattal létrehozott társulás keretében is elláthatja a szakképzés-szervezési társulás feladatait. A fővárosi önkormányzat és a kerületi önkormányzat által létrehozott társuláshoz csatlakozhat a Pest megyei városi és községi önkormányzat is.

(12) A közoktatási intézményfenntartó többcélú kistérségi társulás, a felsőoktatási intézmény, a nem állami, nem önkormányzati intézményfenntartó megállapodhat a szakképzés-szervezési társulással a feladatok közös megszervezésében. A megállapodás előfeltétele, hogy a többcélú kistérségi társulás, a felsőoktatási intézmény, a nem állami, nem önkormányzati intézményfenntartó az (5) bekezdés a) pontjában meghatározottak szerint vállalja a szakképzésnek a regionális fejlesztési és képzési bizottság döntésének megfelelő megszervezését.

(13) A nem állami, nem helyi önkormányzati intézményfenntartók a (4) bekezdés a)–b) pontjában, továbbá az (5) bekezdésben meghatározott feladatok ellátására – non-profit – gazdasági társaságot hozhatnak létre. A szakképzés-szervezési társulás és az e bekezdés alapján létrehozott társaság egymással megállapodhat a szakképzés közös megszervezésében. Non-profit gazdasági társaság létrehozása esetén a szakképzés szervezésére – a (6)–(9) bekezdésben foglaltak kivételével – az e paragrafusban foglaltakat alkalmazni kell.”

15. § A Kt. 90. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) Az e §-ban foglaltakat a tagintézményként működő óvodák, iskolák tekintetében is alkalmazni kell.”

16. § A Kt. 94. §-a (1) bekezdésének c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[(1) Az oktatásért felelős miniszter szabályozza]

„c) az ágazati minőségpolitikai feladatok ellátásának, az országos mérési feladatok szervezésének, a teljesítmény értékelésének rendjét és elveit, az Országos szakértői névjegyzékbe felvett szakértők szakértői tevékenységét, a Pedagógus-továbbképzési Akkreditációs Testület létrehozását és működését.”

17. § A Kt. 94. §-ának (3) bekezdése n), o) ponttal egészül ki:

[(3) A Kormány rendeletben szabályozza]

„n) a jegyző, főjegyző közoktatási feladatköre ellátásával kapcsolatos illetékességi szabályokat;

o) a pályakövetési rendszer működtetésének részletes szabályait, a pályakövetési rendszer részére történő adat-szolgáltatás eljárási rendjét, továbbá kijelöli a pályakövetési rendszer működtetéséért felelős szervet;”

18. § A Kt. 95/A. §-ának (4)–(6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, továbbá a § a következő (7)–(8) bekezdéssel egészül ki, és egyidejűleg a jelenlegi (7)–(12) bekezdés jelölése (9)–(14) bekezdésre módosul:

„(4) A közoktatási feladatkörében eljáró oktatási hivatal hatósági ellenőrzés keretében vizsgálja

- a) az egyenlő bánásmód követelményére,
- b) a kötelező felvételre vonatkozó feladatok ellátására,
- c) az osztály-, csoportlétszámról, a gyermek- és tanulói balesetvédelemre, a tanulói óraterhelésre,
- d) az állami vizsgák megszervezésére, lebonyolítására,
- e) az alkalmazási feltételekre, a kötelező tanügyi dokumentumok vezetésére és valódiságára, a költségvetési támogatás igénylésére,
- f) a minimális (kötelező) eszközök és felszerelések meglétére,

g) az e törvényben meghatározott adatszolgáltatási kötelezettség teljesítésére, az adatok nyilvánosságra hozatalára,

h) az oktatás ingyenességére, a tankönyvek és más tanulói felszerelések biztosítására vonatkozó rendelkezések megtartását.

(5) A közoktatási feladatkörében eljáró oktatási hivatal jogszabályban meghatározottak szerint ellátja a szakértői és rehabilitációs bizottságok szakvéleményének felülvizsgálatával kapcsolatos feladatokat, valamint jogszabályban meghatározott körben gyakorolja a szabálysértési hatósági jogköröket.

(6) A közoktatási feladatkörében eljáró oktatási hivatal a hatósági ellenőrzés során feltárt szabálytalanság megszüntetése érdekében a következő intézkedéseket teheti:

a) felhívja a közoktatási intézmény vezetőjét a szabálytalanság megszüntetésére, és erről tájékoztatja az intézmény fenntartóját,

b) eljárást kezdeményez

ba) a jegyzőnél, főjegyzőnél a nem helyi önkormányzati intézményfenntartói tevékenységgel összefüggő törvénysértés megszüntetése érdekében,

bb) a nem állami, nem önkormányzati intézmények esetén a kifizető szervnél a normatív költségvetési támogatás és hozzájárulás felülvizsgálatára, folyósításának felüggesztésére, szükség esetén az érintett gyermekek, tanulók másik nevelési-oktatási intézménybe történő átvételére, felvételére,

bc) az oktatásért felelős miniszternél, hogy gyakorolja az e törvény 93. §-ának (4)–(5) bekezdésében meghatározott jogkörét,

c) felügyeleti bírságot szab ki, melynek összege nem haladhatja meg az egymillió forintot,

d) a felügyeleti bírság kiszabása mellett vagy kiszabása nélkül szabálysértési eljárást folytat le,

e) a semmisség megállapítása, illetve a megtámadható döntés érvénytelenségének megállapítása érdekében bírósági eljárást indít.

(7) A felügyeleti bírságot az elkövetett cselekmény súlyával arányosan kell kiszabni.

(8) A szakmai vizsga ellenőrzésében közreműködik a szakképesítésért felelős miniszter.”

19. § (1) A Kt. 118. §-a (9) bekezdésének második mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„A közoktatási megállapodás megkötését követő harmadik év után a nyilatkozattételre jogosult egyházi szerv kezdeményezheti a közoktatási feladatkörében eljáró oktatási hivatalnál, hogy az e törvény 81. §-ának (11) bekezdésében meghatározottak szerint egyoldalú nyilatkozatot tehessen.”

(2) A Kt. 118. §-ának (10) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(10) A közoktatási intézmény vezetője kereset-kiegészítéssel ismerheti el meghatározott munkateljesítmény elérését, illetve – a helyettesítést kivéve – az átmeneti többletfeladatok ellátását, így különösen a pedagógiai fejlesztő tevékenységet, a nevelés céljait szolgáló tanórán kívüli foglalkozás terén nyújtott minőségi munkavégzést

(a továbbiakban: kiemelt munkavégzésért járó kereset-kiegészítés). A kiemelt munkavégzésért járó kereset-kiegészítés megállapítható – a közoktatási intézmény bármely alkalmazottja részére – egy alkalomra, illetőleg meghatározott időre. A meghatározott időre szóló kereset-kiegészítést havi rendszerességgel kell kifizetni. A kereset-kiegészítés megállapításánál figyelembe kell venni a vezetői feladatokat ellátók, továbbá a pedagógus-munkakörben foglalkoztatottak teljesítményértékelésének eredményeit. A kiemelt munkavégzésért járó kereset-kiegészítés feltételeit – ha jogszabály másként nem rendelkezik – a kollektív szerződésben, ennek hiányában a szervezeti és működési szabályzatban kell meghatározni. A kereset-kiegészítésre való jogosultság legfeljebb egy nevelési évre, egy tanítási évre szólhat. A kereset-kiegészítést ugyanaz a személy több alkalommal is megkaphatja. A kereset-kiegészítésre való jogosultság megállapítása során előnyben kell részesíteni azt, aki az intézményi teljesítményértékelés alapján az előző nevelési évben, tanítási évben kereset-kiegészítésben részesült, feltéve, hogy a minőségirányítási programban meghatározott ciklusidő nem telt el, és a munkáltató megítélése szerint teljesítményével ismét kiérdemelte azt.”

20. § (1) A Kt. 121. §-a (1) bekezdésének 14. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E törvény alkalmazásában]

„14. hátrányos helyzetű gyermek, tanuló: az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelembé vett, illetve akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította; e csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint – óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetében a tankötelezettség beállásának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen; halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek;”

(2) A Kt. 121. §-a (1) bekezdésének 25. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E törvény alkalmazásában]

„25. nevelő és oktató munkához kapcsolódó, nem közoktatási tevékenység: a felsőoktatás, a köz- és felsőoktatási kutatás, a gyermekjóléti szolgálat, a családsegítő szolgálat, a bölcsődei ellátás, a gyermekvédelmi ellátás, a közművelődés, a kultúra, a művészet, a könyvtár, a múzeum, a sport, a pályaválasztási tanácsadás, a szociális ellátás, a rehabilitáció és habilitáció, az iskola-egészségügyi ellátás;”

(3) A Kt. 121. §-a (1) bekezdésének 29. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E törvény alkalmazásában]

„29. sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a gyermek, tanuló, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján

a) testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd,

b) a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd.”

(4) A Kt. 121. §-a (1) bekezdésének 34. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„34. szakrendszerű oktatás: ha az egyes tantárgyakat, műveltségi területeket, tantárgyi modulokat (a továbbiakban együtt: tantárgy) több, az egyes tantárgyak oktatására jogosító megfelelő végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező pedagógus tanítja; a nem szakrendszerű oktatásban a Nemzeti alaptantervben meghatározott kulcskompetenciák fejlesztése folyik;”

(5) A Kt. 121. §-a (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) A nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvény 6/A. § (1) bekezdés 3. pontjában meghatározott kisebbségi intézmény e törvény alkalmazásában az a közoktatási intézmény, amelynek alapító okirata az e törvény 37. §-ának (5) bekezdésében foglaltak szerint tartalmazza a nemzeti, etnikai kisebbségi feladatok ellátását, feltéve, hogy e feladatokat a közoktatási intézmény ténylegesen ellátja, továbbá óvoda, iskola és kollégium esetében a tanulók legalább huszonöt százaléka részt vett a nemzeti, etnikai kisebbségi óvodai nevelésben, illetve a nemzeti, etnikai kisebbségi iskolai nevelésben-oktatásban. Többcélú intézményben, illetve ha a közoktatási intézménynek tagintézménye van, a nemzeti, etnikai kisebbségi feladatok ellátásában való részvételt intézményegységenként, illetve tagintézményenként kell vizsgálni. Ha az intézményegység, illetve a tagintézmény megfelel a kisebbségi intézményekre e bekezdésben meghatározott feltételeknek, a nemzeti, etnikai kisebbségi feladatok ellátásában részt vevő intézményegység, illetve tagintézmény tekintetében a kisebbségi önkormányzatot megilletik mindazok a jogok, amelyeket e törvény rendelkezései alapján a nemzeti, etnikai kisebbségi feladatok ellátásában közreműködő közoktatási intézmény tekintetében gyakorolhat.”

21. § A Kt. 126. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„126. § (1) A szakértői és rehabilitációs bizottság 2007. december 31-éig – hivatalból indított eljárás keretében – megvizsgálja a pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartós és súlyos akadályozottság miatt sajátos nevelési igényűvé nyilvánított gyermekeket és tanulókat. A vizsgálat célja annak megállapítása, hogy

a gyermek, a tanuló küzd-e a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenességével, és ha igen, az visszavezethető-e organikus okra vagy nem vezethető vissza. A szakértői és rehabilitációs bizottság azoknak a gyermekeknek, tanulóknak az iratait, akik a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdenek, 2008. március 15-éig megküldi a nevelési tanácsadó részére. A vizsgálat eredményétől függetlenül az érintett gyermekeket, tanulókat a juttatások és a költségvetési támogatások tekintetében 2008. augusztus 31-éig sajátos nevelési igényű gyermekeknek, tanulóknak kell tekinteni. Ha az e bekezdésben szabályozott vizsgálat eredményeképpen a gyermek, a tanuló további ellátásra jogosult, anélkül, hogy a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdene, ellátásáról 2008. szeptember 1-jétől a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő gyermekekre, tanulóra vonatkozó rendelkezések szerint kell gondoskodni, s így kell őt nyilvántartani.

(2) Ha a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő tanuló külön osztályban, tagozaton, iskolában vesz részt gyógypedagógiai nevelésben-oktatásban, iratainak a nevelési tanácsadó részére történő megküldésével egyidejűleg – a szakértői véleményben meghatározottak szerint – intézkedni kell arról is, hogy a tanuló a következő tanítási évben átkerüljön az általános követelmények szerinti oktatásba. E rendelkezést nem kell alkalmazni, amennyiben az az iskola, amelyben a tanuló felkészítése folyik, rendelkezik a szakértői véleményben foglaltak végrehajtásához szükséges feltételekkel. Ha a tanuló a vizsgálati időszakban a nyolcadik évfolyamon folytatja tanulmányait, a bizottság javaslatot tesz arra is, hogy milyen iskolatípusban kapcsolódjon be a kilencedik évfolyamon folyó oktatásba.

(3) A tanuló lakóhelye szerint illetékes fővárosi, megyei önkormányzat által a tankötelezettség teljesítésére kijelölt szakiskola (a továbbiakban: kijelölt iskola) nem tagadhatja meg az érintett tanulók felvételét akkor sem, ha a tanuló már nem tanköteles.

(4) A kijelölt iskola egyéni ütemterv kidolgozásával, egyéni foglalkozások megszervezésével segíti a tanulókat. A kijelölt iskola előkészítő kilencedik évfolyam megszervezésével segítheti a tanulókat. Az előkészítő kilencedik évfolyam befejezését követően a tanuló a többi tanulóval közösen kezdi meg tanulmányait a kilencedik évfolyamon.

(5) A kijelölt iskola nem tagadhatja meg a felvételt azoknak a jelentkezőknek sem, akik a 2004/2005., a 2005/2006., a 2006/2007. tanítási években a pszichés fejlődés zavarai miatt vagy enyhe értelmi fogyatékoság miatt sajátos nevelési igényű tanulóként fejezték be az általános iskola nyolcadik évfolyamát. A tanuló abban az évben kezdhet utoljára a szakiskolában iskolai évfolyamot

a nappali rendszerű iskolai oktatásban, amelyben betölti a huszonötödik életévét.”

22. § (1) A Kt. 131. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki, egyidejűleg az (5)–(6) bekezdés jelölése (6)–(7) bekezdésre változik:

„(5) Ha a tananyagot elektronikus adathordozóra történő rögzítés céljára feldolgozzák, és a rögzített tananyag közvetítésére, az elsajátított ismeretek számonkérésére, a pedagógus és a tanuló közötti rendszeres kapcsolattartásra távközlési eszköz beiktatásával kerül sor, az (1)–(4) bekezdésben foglaltakat a következő eltérésekkel kell alkalmazni:

a) a kerettantervben meg kell határozni a távközlési eszközön való kapcsolattartás rendjét, a távközlési eszköz közbeiktatásával szervezett tanórai foglalkozások rendjét, a konzultációs tanórai foglalkozások rendjét,

b) az oktatás munkarendje esti, levelező, illetve más sajátos munkarend lehet, figyelembe véve a közvetlen konzultációs tanórai foglalkozásokat és a távközlési eszköz útján megtartott olyan tanórai foglalkozásokat, amelyek – a kerettantervben meghatározott módon – részt kell vennie a pedagógusnak és a tanulóknak, feltéve, hogy a tanulói teljesítmény vagy részvétel központi nyilvántartása és ellenőrzése megoldott,

c) a tanuló félévkor és év végén osztályozó vizsgán ad számot tudásáról. Az osztályozó vizsga vizsgabizottság előtt folyik, amelynek elnökét a közoktatási feladatkörében eljáró oktatási hivatal jelöli ki az Országos vizsgázatási névjegyzékről.”

(2) A Kt. 131. §-a a következő (8)–(9) bekezdéssel egészül ki:

„(8) Az e § (1)–(6) bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni akkor is, ha az e törvény 95. § (1) bekezdésének

j) pontja alapján oktatási program (pedagógiai rendszer) kiadását kezdeményezik az oktatásért felelős miniszternél, feltéve, hogy az oktatási program részeként kerettantervet is kiadnak. Az Országos Köznevelési Tanács a kerettantervvel kapcsolatos feladatai ellátása mellett – szükség szerint – azt is vizsgálja, hogy az oktatási program (pedagógiai rendszer) többi eleme összhangban áll-e a kerettantervben foglaltakkal.

(9) Az e §-ban szabályozott eljárások költsége azt terheli, aki az eljárást indította.”

23. § A Kt. 132. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„132. § (1) A 2007. évi LXXXVII. törvény 1. §-ával megállapított Kt. 12. §-ának (6) bekezdése alapján első ízben azoknak a tanulóknak kell adatot szolgáltatni, akik a 2008/2009. tanévben teljesítik a szakmai vizsga követelményeit.

(2) A 2007. évi LXXXVII. törvény 10. §-ával megállapított Kt. 82. §-ának (6)–(7) bekezdése alapján a 2008/2009. tanítási év felvételi eljárását kell megszervezni. A nem állami, nem helyi önkormányzati intézmény-

fenntartó óvoda, általános iskola esetén az intézmény székhelye, telephelye szerinti önkormányzattal egyeztetni 2007. december 31-éig, hogy milyen módon vesz részt a kötelező felvételt biztosító feladatok ellátásában.

(3) A 2007. évi LXXXVII. törvény 18. §-ával megállapított Kt. 95/A. §-a (4)–(6) bekezdése alapján a közoktatási feladatkörében eljáró oktatási hivatal a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményének felülvizsgálatával összefüggő feladatait 2008. szeptember 1-jétől látja el.

(4) A 2007. évi LXXXVII. törvény 20. §-ával megállapított Kt. 121. § (1) bekezdés 14. pontját azoknál a gyermekeknél, tanulóknál lehet első ízben alkalmazni, akik a 2007/2008. tanévben válnak tankötelessé, illetve a 2007/2008. nevelési évben lépnek óvodába.

(5) A 2007. évi LXXXVII. törvény 26. §-ával megállapított Kt. 2. számú melléklet Az adatok statisztikai célú felhasználása, A pályakövetési rendszerbe történő adatszolgáltatás alcímet követő 2. pontjában meghatározott adatszolgáltatási kötelezettség teljesítésével kapcsolatos szabályokat első alkalommal a 2007/2008. tanévben szakmai vizsgát tett tanulókra nézve kell alkalmazni.

(6) Az e törvény 85. §-ának (4) bekezdése alapján elkészített önkormányzati intézkedési tervnek a gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedéseit, így különösen az óvodai nevelés három éves kortól történő biztosításának feltételeit, az ingyenes étkeztetéshez, az ingyenes tankönyvellátáshoz szükséges feltételek meglétét, a beiskolázási körzethatárok kialakításánál a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók többi tanulóhoz viszonyított arányát 2007. december 31-éig át kell tekinteni az intézkedési terv készítőjének. Az intézkedési terv megléte az előfeltétele annak, hogy a helyi önkormányzat a hazai vagy nemzetközi forrásokra kiírt közoktatási célú pályázaton vegyen részt. Ha az óvodai nevelés nem biztosított, a helyi önkormányzat – társulásban való részvétellel, másik önkormányzattal vagy nem önkormányzati intézményfenntartóval kötött megállapodással, intézménylétesítéssel vagy bővítéssel – 2008. szeptember 1-jétől köteles gondoskodni arról, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek három éves koruktól igénybe tudják venni az óvodai nevelést. 2010. augusztus 31-éig pedig valamennyi óvodai neveléssel összefüggő szülői igény teljesítéséhez szükséges feltételt meg kell teremteni.

(7) A Nemzeti alaptanterv e törvényben meghatározott időszakonkénti felülvizsgálata után – ha a Nemzeti alaptanterv kiadásáról rendelkező kormányrendelet másként nem rendelkezik – az iskolák a pedagógiai programjukat szakértő igénybevétele nélkül felülvizsgálhatják, és nincs szükség fenntartói jóváhagyásra sem.”

24. § A Kt. 133. §-a a következő (4)–(5) bekezdéssel egészül ki, s a jelenlegi (4)–(8) bekezdés jelölése (6)–(10) bekezdésre változik:

„(4) Ha a nyolc évfolyamnál kevesebb évfolyammal működő általános iskola tagintézménnyé történő átalakítása nem történt meg, a továbbműködéshez szükséges enge-

dély meghosszabbítását négyévente meg kell ismételni. Azok az intézményfenntartók, akik rendelkeznek továbbműködési engedéllyel, január 1-je és március 15-e között kérhetik a továbbműködéshez szükséges engedély meghosszabbítását. Az engedély akkor hosszabbítható meg, ha a nyolc évfolyamnál kevesebb évfolyammal működő általános iskola rendelkezik az e törvény 25. §-ának (7) bekezdésében meghatározott együttműködési megállapodással.

(5) Ha a helyi önkormányzat a (3) bekezdés hatálya alá tartozó általános iskola fenntartói jogát nem állami, nem helyi önkormányzati intézményfenntartónak adja át, az átadást követő tanévben, valamint az azt követő négy tanévben át saját forrásaiból köteles az átvevőnek az iskola működéséhez, az éves költségvetésről szóló törvényben meghatározott egyházi kiegészítő támogatásnak megfelelő összeget megfizetni. E kiegészítő támogatás mellett a központi költségvetés terhére más jogcímen kiegészítő támogatás nem vehető igénybe. E rendelkezést alkalmazni kell akkor is, ha a nem állami, nem helyi önkormányzati intézményfenntartó a nevelési-oktatási intézményt e törvény 81. §-ának (14) bekezdésében meghatározottak szerint újraalapítja. Nem alkalmazhatók az e bekezdésben foglaltak, ha az átadott iskola olyan ingatlanban működik, amelyik a volt egyházi ingatlanok tulajdoni helyzetének rendezéséről szóló törvény hatálya alá tartozik. Nem alkalmazhatók az e bekezdésben foglaltak akkor sem, ha az átadott általános iskola az országos kisebbségi önkormányzat által fenntartott középiskola tagintézményeként működik tovább.”

25. § A Kt. 1. számú melléklet Harmadik rész II/18. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„18. A munkáltató elrendelheti, hogy a pedagógus a rendes munkaidőn belül, a munkakörére, beosztására e törvényben megállapított kötelező órájánál többet tanítson, ha erre a nevelő és oktató munka zavartalan megszervezése érdekében szükség van. Az ily módon teljesített kötelező óráért a munkáltató óradíjat köteles fizetni. Az elrendelhető tanítási órák száma – kormányrendeletben meghatározott kivétellel – egy tanítási napon a kettő, egy tanítási héten a hat tanítási órát nem haladhatja meg. Az óradíj összege nem lehet kevesebb a Munka Törvénykönyve rendkívüli munkaidőben végzett munkáért járó díjazás megállapítására vonatkozó rendelkezései alapján számítható óradíj összegénél. A Kormány rendeletben állapítja meg a kötelező órát meghaladó tanítás elrendelésének feltételeit, valamint az óradíj megállapításának szabályait.”

26. § A Kt. 2. számú melléklete „Az adatok statisztikai célú felhasználása” alcímet követő alfejezet után a következő alcímekkel és alfejezetekkel egészül ki:

„A tanuló fejlődésének nyomon követése

1. Az iskola és vezetője, továbbá a tanuló és a pedagógus – jogszabályban meghatározottak szerint – köteles részt venni az országos mérés-értékelés feladatainak vég-

rehajtásában. A méréshez, értékeléshez központilag elkészített, mérési azonosítóval ellátott dokumentum alkalmazható, amelyen nem szerepelhet olyan adat, amelyből a kitöltő tanuló azonosítható. A tanulói teljesítmény mérése és értékelése céljából az országos mérés-értékelés során keletkezett, a tanulók teljesítményének értékelésével kapcsolatos adatok feldolgozhatók, s e célból a mérési azonosítóval ellátott dokumentumok átadhatók a közoktatási feladatkörében eljáró oktatási hivatal részére. Az átadott dokumentumhoz személyazonosításra alkalmatlan módon kapcsolni lehet az önkéntes adatszolgáltatás útján gyűjtött, a tanuló szociális helyzetére, a tanulási és életviteli szokásaira, a szülők iskolázottságára, foglalkozására vonatkozó adatokat. A közoktatási feladatkörében eljáró oktatási hivatal a feldolgozott adatokat visszaküldi az iskolának. Az e törvény 99. §-ának (4)–(5) bekezdése alapján lefolytatott országos mérések, értékelések során az érintett tanulónál minden esetben azt a mérési azonosítót kell alkalmazni, amelyet az általa első ízben kitöltött dokumentumon alkalmaztak. Az adatokat a tanulói jogviszony megszűnését követő ötödik tanítási év végén törölni kell. Az iskola az önkéntes adatszolgáltatással gyűjtött adatokat a dokumentumoknak a közoktatási feladatkörében eljáró oktatási hivatalnak történő megküldést követő három munkanapon belül törli. A személyazonosításra alkalmas módon tárolt adatok csak az iskolán belül használhatók fel, a tanuló fejlődésének figyelemmel kísérése, a fejlődéshez szükséges pedagógiai intézkedések kidolgozása és megvalósítása céljából. A személyazonosításra alkalmas módon tárolt, a tanuló fejlődésének figyelemmel kísérésére vonatkozó adatok a szülő egyetértésével átadhatók a pedagógiai szakszolgálat részére a tanuló fejlődésének megállapításával kapcsolatos eljárásban történő felhasználás céljára. Ha a tanuló átlépéssel iskolát vált, adatait – beleértve a mérési azonosítót is – a másik iskolának továbbítani kell. Az iskola értesíti a közoktatási feladatkörében eljáró oktatási hivatalt arról, hogy a mérési azonosítót melyik iskolának küldte tovább. A közoktatási feladatkörében eljáró oktatási hivatal a feldolgozott adatokat a honlapján az érintett tanuló és szülője részére hozzáférhetővé teszi.

2. A középiskola és a szakiskola minden év október 31-éig értesíti az általános iskolát arról, hogy az ott végzett tanulók – a középiskola, illetve a szakiskola első két évfolyamán – a tanítási év végén milyen tanulmányi eredményt értek el. A középiskola és a szakiskola megküldi az általános iskolának a tanuló nevét, oktatási azonosítóját, továbbá az elért tanulmányi eredményeket. Az általános iskola a megküldött adatokat feldolgozza, és személyazonosításra alkalmatlan módon az iskola honlapján, annak hiányában a helyben szokásos módon nyilvánosságra kell hozni.

A pályakövetési rendszerbe történő adatszolgáltatás

1. A szakiskola és a szakközépiskola a szakmai vizsga letételéről jelentést küld a pályakövetési rendszer működ-

tetéséért felelős szerv részére. A jelentés tartalmazza a vizsgázó nevét, tanulói azonosító számát, a megszerzett szakképesítés megnevezését, a vizsga helyét és időpontját. Az adatok személyazonosításra alkalmatlan módon feldolgozhatók, iskolánként csoportosíthatók, nyilvánosságra hozhatók. Az adatok a megküldéstől számított öt évig tárolhatók.

2. A volt tanuló jogszabályban meghatározott rend szerint információt szolgáltat a pályakövetési rendszer részére abban az esetben, ha nem létesített foglalkoztatási jogviszonyt.

3. Ha a volt tanuló foglalkoztatási jogviszonyt létesített, a foglalkoztató szolgáltat adatot. Az adatszolgáltatás keretében közölni kell, hogy a volt tanulót milyen munkakörben foglalkoztatják, illetve milyen tevékenységet lát el.”

27. § (1) A Kt. 3. számú melléklete „Osztály, csoport létszámkorlátok, a tanórai és tanórán kívüli foglalkozások szervezésének rendje” cím II. rész, „Az osztályok, csoportok szervezése” alcím 1. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„1. Az óvodába, iskolába, kollégiumba felvételt nyert, azonos feladatellátási helyre járó gyermekekből, tanulókból meghatározott közös pedagógiai feladatok végrehajtásához legalább egy nevelési évre, tanévre alkotott oktatásszervezési egység az óvodai csoport, iskolai osztály, kollégiumi csoport. Az óvodai csoportokat, iskolai osztályokat, kollégiumi csoportokat oly módon kell megszervezni, hogy az óvodai csoportba, iskolai osztályba, kollégiumi csoportba felvett gyermekek, tanulók létszáma ne lépje túl – kivéve a 7–8. pontban meghatározott eseteket – a maximális létszámot.”

(2) A Kt. 3. számú melléklete „Osztály, csoport létszámkorlátok, a tanórai és tanórán kívüli foglalkozások szervezésének rendje” cím II. rész, „Az osztályok, csoportok szervezése” alcím 3. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„3. Azt a gyermeket, tanulót, aki beszéd fogyatékos, enyhe értelmi fogyatékos, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenessége miatt sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, az óvodai csoport, iskolai osztály, kollégiumi csoport létszámának számításánál kétfold, azt a gyermeket, tanulót pedig, aki testi, érzékszervi, közép súlyos értelmi fogyatékos, autista, halmozottan fogyatékos három gyermekként, tanulóként kell számításba venni, függetlenül attól, hogy a többi gyermekkel, tanulóval együtt vagy külön vesz részt óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, kollégiumi nevelésben és oktatásban. Két tanulóként kell számításba venni a felzárkóztató oktatásban részt vevő tanulót. Az e pontban foglaltak az alapfokú művészetoktatásban nem alkalmazhatók.”

(3) A Kt. 3. számú melléklete „Osztály, csoport létszámkorlátok, a tanórai és tanórán kívüli foglalkozások szervezésének rendje” cím II. rész, „Az osztályok, csoportok szervezése” alcím 7. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„7. Az óvodai csoportokra, iskolai osztályokra, kollégiumi csoportokra megállapított maximális létszámot legfeljebb húsz százalékkal át lehet lépni a nevelési év, illetőleg a tanítási év indításánál, ha az óvodában legfeljebb két óvodai csoport, illetőleg az iskolában az adott évfolyamon legfeljebb két iskolai osztály, a kollégiumban két kollégiumi csoport indul; továbbá függetlenül az indított osztályok, csoportok számától, akkor is, ha a nevelési év, tanítási év során az új gyermek, tanuló átvétele, felvétele miatt indokolt.”

28. § (1) E törvény – a (2)–(3) bekezdésben foglaltak kivételével – 2007. szeptember 1-jén lép hatályba.

(2) Az e törvény 2. §-ával megállapított Kt. 16. §-ának (6)–(8) bekezdése, 21. §-ával megállapított Kt. 126. §-a, valamint 24. §-ával megállapított Kt. 133. §-ának (5) bekezdése a kihirdetését követő hetedik napon lép hatályba és egyidejűleg hatályát veszti a Magyar Köztársaság 2007. évi költségvetését megalapozó egyes törvények módosításáról szóló 2006. évi CXXI. törvény 29. §-ának (12) bekezdése.

(3) E törvény kihirdetését követő tizenötödik napon hatályba lép a 2003. évi LXI. törvény 17. §-ával megállapított Kt. 23. §-ának (4) bekezdése.

(4) E törvény hatálybalépésének napján hatályát veszti a Kt.

- 8/A. § (3) bekezdésének első és második mondata,
- 8/B. § (5) bekezdésében „az (5) bekezdés kivételével” szöveg,
- 17. §-ának (9) bekezdése,
- 78. §-a (6) bekezdéséből a „(például távoktatás)” szöveg,
- 81. §-a (1) bekezdés c) pontjából a „26. § (3) bekezdés,” szöveg,
- 91. §-a (9) bekezdéséből a „– ha a törvény másképp nem rendelkezik –” szöveg,
- 95. §-ának (6) bekezdéséből „az iskolai, kollégiumi diákönkormányzatok – amelyik nevelési-oktatási intézményben diákönkormányzat nem működik, az iskolai, kollégiumi tanulóközösségek legalább húszszázalékos tanulói részvétellel megtartott tanulói közgyűlésen megválasztott – küldötteiből álló” szöveg,
- 124. §-ának (9) bekezdésének második mondata, (12) bekezdése, (23)–(24) bekezdése,
- 125. §-ának (1) bekezdése, (4) bekezdése,
- 128. §-ának (23) bekezdése,
- 1. számú melléklet Harmadik rész II/21. pontja,

– 1. számú melléklet Negyedik rész 4. pontjából a „tan- szakvezetői (tagozatvezetői, szakosztályvezetői)” szöveg.

(5) E törvény hatálybalépésének napján a Kt.

– 19. §-ának (5) bekezdésében az „ingyenesen látogassa” szöveg helyébe a „jogszámbélyegben meghatározott kedvezmények igénybevételevel látogassa” szöveg,

– 88. § (9) bekezdés második mondatában a „köteles használatra átengedni a fővárosi, megyei önkormányzatnak” szöveg helyébe a „köteles használatra átengedni a fővárosi, megyei önkormányzatnak vagy a vagyonkezelői jog gyakorlójának kijelölni (a továbbiakban a használati jog és a vagyonkezelői jog együtt: használati jog)” szöveg,

– a 93. §-a (1) bekezdés b) pontjában a „háromévenként” szöveg helyébe az „ötévenként” szöveg,

– a 96. §-a (3) bekezdés f) pontjában a „jelentést tesz közzé a közoktatás helyzetéről” szöveg helyébe a „közvetteszi a közoktatást érintő szakmai kérdésekben hozott javaslatait” szöveg, továbbá az (5) bekezdés a) pontjában az „Országos Pedagógus-továbbképzési Bizottság” szöveg helyébe az „Országos Pedagógus-képzési és Továbbképzési Bizottság” szöveg,

– a 99. §-ának (3) bekezdésében a „közreműködhet” szöveg helyébe a „közreműködik”, továbbá a (7) bekezdésében a „Ha a következő évi” szöveg helyébe a „Ha a felhívást követő harmadik évi” szöveg,

– a 102. §-ának (3) bekezdésében a „nemzeti vagy etnikai kisebbség nyelvén, illetve a nemzeti vagy etnikai kisebbség nyelvén és magyarul nevelő és oktató nevelési-oktatási intézmény esetén – ha nem rendelkezik egyetértési joggal – a fenntartótól függően települési vagy területi kisebbségi önkormányzat, települési, területi kisebbségi önkormányzat hiányában a kisebbség helyi szószóolója, illetőleg ennek hiányában az adott kisebbség helyi egyesületének,” szöveg helyébe a „nemzeti vagy etnikai kisebbségi nevelésben-oktatásban részt vevő intézmény esetén – ha nem rendelkezik egyetértési joggal – a fenntartótól függően a települési vagy a területi kisebbségi önkormányzat, illetőleg ennek hiányában az adott kisebbség helyi egyesületének,” szöveg,

– a 102. § (11) bekezdésében a „Kisebbségi oktatási intézményben [121. § (6) bek.]” szöveg helyébe a „Kisebbségi nevelési-oktatási intézményben [121. § (6) bek.]” szöveg,

– a 124. § (21) bekezdés a) pontjában a „14.” szöveg helyébe a „19.” szöveg,

– a 133. § (3) bekezdésében az „Ennél a számításnál a tényleges tanulói létszámot kell figyelembe venni.” szöveg helyébe az „Ennél a számításnál – kivéve az e törvény 3. számú melléklet II/2–3. pontjában meghatározott eseteket – a tényleges tanulói létszámot kell figyelembe venni.” szöveg,

– az 1. számú melléklet Harmadik rész II/6. pontjában a „tervezett órák” szöveg helyébe a „a pedagógus kötelező

órájának terhére tervezett órák” szöveg, „fenntartó jóváhagyásával” szöveg helyébe a „fenntartó egyetértésével” szöveg, az „időtartamára.” szöveg helyébe az „időtartamára esik.” szöveg, az 1. számú melléklet Harmadik rész II/7/a pontjában „– az osztályfőnöki, tanszakvezetői (tagozatvezetői, szakosztályvezetői), tanulócsoporthoz vezetői, szakmai munkaközösség vezetői feladatokat ellátó pedagógus” szöveg helyébe, a „– az osztályfőnöki, tanulócsoporthoz vezetői, szakmai munkaközösség vezetői (tanszakvezetői, tagozatvezetői, szakosztályvezetői) feladatokat ellátó pedagógus” szöveg,

– a 2. számú melléklet „A közoktatási intézményekben nyilvántartott és kezelt személyes és különleges adatok”, „Az alkalmazottak adatai” 3. pontjában „államigazgatási szervnek” szöveg helyébe „közigazgatási szervnek” szöveg, „A gyermekek, tanulók adatai” alcím 2. első gondolatjelében az „államigazgatási szerv” szöveg helyébe a „közigazgatási szerv” szöveg,

– a 3. számú melléklet I. rész, „Létszámhatárok” cím, „Kollégium” alcímében a „kollégiumi foglalkozásoknál” szöveg helyébe a „kollégiumi csoportnál”

lép.

(6) 2008. január 1-jén

– a Kt. 37. §-ának (2) bekezdésében az „A bejelentést költségvetési szerv esetén a törzskönyvi nyilvántartást vezető szervnél, más esetben a jegyzőnél, főjegyzőnél kell teljesíteni a következők szerint: óvoda, általános iskola esetén a székhely szerint illetékes jegyzőnél; ha az óvoda, illetve az általános iskola székhelye többcélú kistérségi társulás területén van, a kistérségi társulás székhelye szerint illetékes jegyzőnél; alapfokú művészetoktatási intézmény, középiskola, szakiskola, kollégium, gyógypedagógiai nevelésben, oktatásban részt vevő nevelési-oktatási intézmény, több célú intézmény és a többi közoktatási intézmény esetén a székhely szerint illetékes főjegyzőnél.” szöveg helyébe „A bejelentést költségvetési szerv esetén a törzskönyvi nyilvántartást vezető szervnél, más esetben a jegyzőnél, főjegyzőnél kell teljesíteni.” szöveg,

– a Kt. 79. §-ának (3) bekezdésében „Az engedély kiadásáról óvoda és általános iskola esetén az intézmény székhelye szerint illetékes jegyző, ha az óvoda, illetve az általános iskola székhelye többcélú kistérségi társulás területén van, a kistérségi társulás székhelye szerint illetékes jegyző dönt. Alapfokú művészetoktatási intézmény, középiskola, szakiskola, gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézmény, többcélú intézmény nevelési-oktatási intézménye és kollégium esetén az engedély kiadásáról az intézmény székhelye szerint illetékes főjegyző dönt” szöveg helyébe „Az engedély kiadásáról a jegyző vagy a főjegyző dönt.” szöveg,

– Kt. 80. § (5) bekezdés első mondatának „a telephelyre a 79. §-ban foglaltak szerint engedélyt kell kérni a telephely szerint illetékes jegyzőtől, főjegyzőtől” szöveg helyé-

be „a telephelyre a 79. §-ban foglaltak szerint kell engedélyt kérni.” szöveg,

– a Kt. 80. § (5) bekezdés második mondatában „a nyilvántartásból történő törlésről – megkeresésére – a székhely szerint illetékes jegyző, főjegyző intézkedik.” szöveg helyébe „a nyilvántartásból történő törlésről – megkeresésre – a jegyző, főjegyző intézkedik” szöveg,

– a Kt. 82. § (5) bekezdésében „a székhely szerint illetékes főjegyző” szöveg helyébe „a főjegyző” szöveg lép.

(7) Nem lép hatályba a Magyar Köztársaság 2007. évi költségvetését megalapozó egyes törvények módosításáról szóló 2006. évi CXXI. törvény

– 7. §-ával megállapított Kt. 126. §-a,

– 28. §-ának (7) bekezdése.

Sólyom László s. k.,
köztársasági elnök

Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke

A Kormány rendeletei

A Kormány 180/2007. (VII. 3.) Korm. rendelete

az országhatárt átlépő hulladékszállításról

A Kormány a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény 59. § (1) bekezdésének a) pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeli el:

1. §

(1) A hulladék behozatala, kivitele és átszállítása során hatóságként az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség (a továbbiakban: Főfelügyelőség) jár el.

(2) A hulladék behozatalára, kivitelére és átszállítására irányuló bejelentési kötelezettséget az e rendelet 1. számú melléklete szerinti bejelentőlapra, valamint a 2. számú melléklet szerinti kísérődokumentumra kell teljesíteni, melyek a Főfelügyelőségen szerezhetők be.

(3) A bejelentőlapot és az előírt dokumentációt magyar és angol nyelven kell benyújtani a hatósághoz. Hulladék behozatala esetén a teljes hasznosítási folyamatot be kell

mutatni az érvényes hasznosítási engedélyekkel és szerződésekkel, vagy az azok létezését tanúsító nyilatkozattal együtt.

(4) A (2) bekezdés szerinti bejelentéshez nyilatkozatot kell csatolni arról, hogy a bejelentőt vagy a címzettet a 3. § szerinti büntetőjogi felelősség, illetőleg kármentesítési kötelezettség nem terheli.

(5) A bejelentéshez kötött hulladékszállítások biztosíték nyújtásához kötöttek, amelynek már a bejelentőlap benyújtásakor rendelkezésre kell állnia. A biztosíték a hulladékszállításról szóló, 2006. június 14-i 1013/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: R.) II. Mellékletében meghatározott szempontok figyelembevételével az R. 6. cikk (1) bekezdésében meghatározott költségek fedezetére szolgál. A biztosíték kiszámításának módját a bejelentőlapmal egyidejűleg meg kell küldeni a Főfelügyelőség részére.

(6) A biztosíték kedvezményezettje a Főfelügyelőség. Amennyiben a hulladékszállítást a bejelentésben foglaltaktól eltérően, vagy a hulladék hasznosítását vagy ártalmatlanítását jogellenesen hajtják végre, a Főfelügyelőség rendelkezik a biztosíték felett, és felhasználhatja az összeget a kötelezettségek teljesítésére történő kifizetésekre, illetve a más hatóságok céljára történő kifizetésekre.

(7) A Főfelügyelőség a hulladék szállítására vonatkozó eljárásáról

a) hulladék behozatala esetén a hasznosítás helye szerinti környezetvédelmi felügyelőséget, a Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnokságát (a továbbiakban: VPOP), valamint veszélyes hulladék esetén az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságot (a továbbiakban: OKF),

b) hulladék kivitele esetén a hulladék termelőjének (birtokosának) telephelye szerinti illetékes környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőséget, a VPOP-t, valamint veszélyes hulladék esetén az OKF-t,

c) hulladéknak az országon történő átszállítása esetén a VPOP-t, valamint veszélyes hulladék esetén az OKF-t értesíti.

2. §

(1) Az R. 18. cikke szerinti bizonyos információkkal kísérendő hulladékok („zöldlistás” hulladékok) szállításához e rendelet 3. számú mellékletében meghatározott, kitöltött űrlap szükséges.

(2) „Zöldlistás” hulladék kivitele esetén a címzettnek a szállítmány átvételét igazoló aláírását is tartalmazó űrlap másolatát, negyedévente, a negyedévet követő hónap

30-ig a bejelentőnek meg kell küldenie a Főfelügyelőség részére.

(3) „Zöldlistás” hulladék behozatal esetén a szállítmányt kísérő, e rendelet 3. számú melléklete szerinti, a címzett által aláírt űrlap másolatát, a szállítmány beérkezését követő 5 munkanapon belül a címzettnek meg kell küldenie a Főfelügyelőség részére.

3. §

Az R. 12. cikk (1) bekezdésének d) pontja alapján a Főfelügyelőség kifogást emel a hulladék szállításával szemben, ha a bejelentőt vagy a címzettet környezetkárosítás, természetkárosítás, illetve a hulladékgazdálkodás rendjének megsértése büntett vagy vétség miatt jogerősen elítélték, addig az időpontig, amíg a bejelentő vagy a címzett a büntetett előlethez fűződő jogkövetkezmények alól nem mentesült, vagy a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény szerinti kármentesítési kötelezettségét nem teljesíti, annak teljesítéséig.

4. §

(1) Az Európai Közösségbe Magyarországon keresztül érkező és azt elhagyó hulladékszállítmány e rendelet 4. számú mellékletben felsorolt határvámhivataloknál léptethető be, illetve ki.

(2) A hulladék behozatalának, kivitelének és átszállításának ellenőrzését – a hatáskörökre vonatkozó jogszabályok keretei között – a Főfelügyelőség, a rendőrség, a vámhatóság, továbbá

a) közúti és vasúti szállítás esetén a Nemzeti Közlekedési Hatóság,

b) veszélyes hulladékok közúti szállításának esetén az OKF és a területi szervei együttműködve végzik.

(3) A Főfelügyelőség – a vámhatóság közreműködésével – a jogellenes hulladékszállítások felderítése érdekében a szállítmányt

a) megállíttathatja,

b) helyszíni vagy laboratóriumi vizsgálat érdekében felnyitathatja,

c) további intézkedés megtétele érdekében feltartóztatja.

(4) A Főfelügyelőség a (2) és (3) bekezdésben foglaltak ellátásához igénybe veheti a felügyelőségek közreműködését is.

(5) A Főfelügyelőség a (3) bekezdésben foglalt intézkedéséről haladéktalanul értesíti a veszélyes hulladék szállítása esetén az OKF-et.

(6) A Főfelügyelőségnek – a VPOP bevonásával – az illegális szállítások megelőzésének és felderítésének megkönnyítése érdekében rendszeresen együtt kell működnie a szomszédos országok illetékes hatóságaival, közös ellenőrzések szervezésével is.

(7) A vámhatóság önállóan is jogosult a hulladékszállítmányok ellenőrzésére. E célból az ország területén a szállítmányokat megállíthatja, és a jogellenes hulladékszállítás gyanúja esetén a Főfelügyelőség egyidejű értesítése mellett a szállítmányt a Főfelügyelőség intézkedéséig visszatartja.

(8) A hulladékszállítmány visszatartásával összefüggésben keletkezett költségeket a szállítmánnyal rendelkező (a hulladék birtokosa) viseli.

5. §

Az e rendelet 2. §-ának (2) és (3) bekezdésében előírt tájékoztatási kötelezettség elmulasztása, illetve a hulladék jogellenes szállítása esetén a külön jogszabályban meghatározottak szerint hulladékgazdálkodási bírságot kell kiszabni.

6. §

Az R. által előírt megbízottak kijelöléséről, a Bizottságnak megküldendő tájékoztatási és jelentési kötelezettség teljesítéséről a környezetvédelemért felelős miniszter gondoskodik.

7. §

(1) E rendelet 2007. július 12-én lép hatályba.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg az Európai Közösségen belüli, az oda irányuló és az onnan kifelé történő hulladékszállítás felügyeletéről és ellenőrzéséről szóló 120/2004. (IV. 29.) Korm. rendelet hatályát veszti.

(3) Ez a rendelet a hulladékszállításról szóló 1013/2006/EK (2006. június 14.) európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

1. számú melléklet a 180/2007. (VII. 3.) Korm. rendelethez

A. MELLÉKLET

Bejelentőlap az országhatárokon keresztül történő hulladékszállításához

EU

1. Exportáló/ Bejelentő Azonosító szám: Név: Címe: Ügyintéző: Tel: Fax: Email:	3. Bejelentés Sz.: HU- ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Bejelentés vonatkozik: A.(i) egyszeri szállítás: ☐ (ii) többszöri szállítás: ☐ B.(i) ártalmatlanítás (1): ☐ (ii) hasznosítás: ☐ C. Előre engedélyezett hasznosító létesítmény (2; 3) Igen ☐ Nem ☐
2. Importáló/Címzett Azonosító szám: Név: Címe: Ügyintéző: Tel: Fax: Email:	4. A tervezett szállítások száma: 5. Összes tervezett mennyiség (t/m³) (4): 6. A szállítás(ok) tervezett ideje (4): Első szállítás Utolsó szállítás időpontja: időpontja: 7. Csomagolás módja(i) (5): Különleges kezelési előírások(6): Igen: ☐ Nem: ☐ 11. Ártalmatlanítási / hasznosítási művelet(ek) (2) D-kód / R-kód (5): Alkalmazott technológia (6): Exportálás indoka (1; 6):
8. Tervezett szállító(k) Azonosító szám: Név (7): Cím: Ügyintéző: Tel: Fax: Email: Szállítási eszköz (5):	12. A hulladék megnevezése és összetétele (6):
9. Hulladék származása/termelője (1; 7; 8) Azonosító szám: Név: Cím: Ügyintéző: Tel: Fax: Email: A keletkezés helye és folyamata: (6)	13. Fizikai jellemzők (5):
10. Ártalmatlanító létesítmény (2): ☐ vagy hasznosító létesítmény (2): ☐ Azonosító szám: Név: Cím: Ügyintéző: Tel: Fax: Email: Az ártalmatlanítás/hasznosítás tényleges helye:	14. Hulladék azonosítója (írja be a vonatkozó kódokat) (i) A bázeli egyezmény VIII. (vagy adott esetben IX.) melléklete: (ii) OECD-kód [ha eltér (i)-től]: (iii) EK-hulladékjegyzék: (iv) Az exportáló ország nemzeti kódja: (v) Az importáló ország nemzeti kódja: (vi) Egyéb (részletezve): (vii) Y-kód: (viii) H-kód (5): (ix) UN-osztály (5): (x) UN-szám: (xi) UN szállítási megnevezés: (xii) Vámtarifaszám (HS):

15. Érintett országok (a) az illetékes hatóságok kódjai (ha van) (b), a be- és kilépés megadott helyei (c)						
Exportáló/küldő állam	Tranzit állam(ok) (beléptető és kiléptető)					Importáló/rendeltetési állam
(a)						
(b)						
(c)						
16. A be- és/vagy kiléptető és/vagy export vámhivatal(ok):						Európai Közösség):
Belépés:		Kilépés:			Export:	
17. Exportáló/Bejelentő – származási hely/termelő (1) nyilatkozata:						
Igazolom, hogy a fenti adatok hiánytalanok és legjobb tudásom szerint megfelelnek a valóságnak. Továbbá igazolom, hogy jogilag végrehajtható, szerződésben foglalt kötelezettségek és megfelelő biztosítás vagy egyéb pénzügyi garanciák vannak, illetve lesznek érvényben az országhatárokon át történő szállítások fedezésére.						
Exportáló/bejelentő neve:	Aláírás:		Dátum:		18. Csatolt mellékletek száma	
Származási hely /termelő neve:	Aláírás:		Dátum:			
HIVATALOS HASZNÁLATRA						
19. az importáló – rendeltetési / tranzit (1) / exportáló – küldő ország illetékes hatóságának visszaigazolása (9):				20. A szállításhoz írásban hozzájáruló (1; 8) illetékes hatóság (ország):		
Ország:				Engedély kelte:		
A bejelentés beérkezett (dátum):				Engedély érvényessége: lejár:		
Visszaigazolás elküldve (dátum):				Speciális feltételek: Nincs: ☐ Ha van, lásd 21. (6): ☐		
Illetékes hatóság neve:				Illetékes hatóság neve:		
Bélyegző és/vagy aláírás:				Bélyegző és/vagy aláírás:		
21. A SZÁLLÍTÁS ENGEDÉLYEZÉSÉBEN ELŐÍRT FELTÉTELEK VAGY AZ ELUTASÍTÁS INDOKAI						

(1) A bázeli egyezmény írja elő.

(2) R 12/R 13 vagy D 13–D 15 művelet esetében kérelemre csatolja a megfelelő információt a következő R 1–R 11 vagy D 1–D 12 létesítményről.

(3) Csak az OECD térségben teljesítendő szállítás esetén töltendő ki és, csak ha B(ii) alkalmazandó.

(4) Többszöri szállítás esetén a részletes jegyzéket csatolni kell.

(5) A rövidítések és kódok jegyzékét lásd a következő oldalon.

(6) Csatolja a részleteket, ha szükséges.

(7) Csatolja a jegyzéket, ha egyenél több.

(8) Ha nemzeti jogszabály előírja.

(9) Ha az OECD határozat értelmében alkalmazható.

A bejelentőlapon használandó rövidítések és kódok jegyzéke

ÁRTALMATLANÍTÁSI MŰVELETEK (11. pont)	
D 1	Lerakás a talaj felszínére vagy a talajba
D 2	Talajban történő kezelés (folyadékok, iszapok talajban történő biológiai lebomlása stb.)
D 3	Mély-injektálás (szivattyúzható anyagok kutakba, sódómokba, vagy természetes üregekbe juttatása stb.)
D 4	Felszíni feltöltés (folyadékok, iszapok elhelyezése árkokban, mélyedésekben, tározó vagy ülepítő tavakban stb.)
D 5	Lerakás műszaki védelemmel (elhelyezés fedett, szigetelt, a környezettől és egymástól is elkülönített cellákban stb.)
D 6	Bevezetés víztestbe, kivéve a tengereket és óceánokat
D 7	Bevezetés tengerekbe vagy óceánba, beleértve a tengerfenéken történő elhelyezést is
D 8	Ebben a listában máshol nem meghatározott biológiai kezelés, melynek eredményeként létrejövő vegyületeket, keverékeket a listán szereplő műveletek valamelyikével kezelnek
D 9	Ebben a listában máshol nem meghatározott fizikai-kémiai kezelés, melynek eredményeként létrejövő vegyületeket, keverékeket a listán szereplő műveletek valamelyikével kezelnek (elpárologtatás; szárítás, kiegészítés stb.)
D 10	Hulladékégetés szárazföldön
D 11	Hulladékégetés tengeren
D 12	Tartós tárolás (tartályokban történő elhelyezés mélyművelésű bányákban stb.)
D 13	Keverés vagy elegyítés a listán szereplő műveletek valamelyikének elvégzése érdekében
D 14	Átsomagolás a listán szereplő műveletek valamelyikének elvégzése érdekében
D 15	Tárolás a listán szereplő műveletek valamelyikének elvégzése érdekében

HASZNOSÍTÁSI MŰVELETEK (11. pont)

R 1	Fűtőanyagként történő felhasználás (közvetlen hulladékégetést kivéve) vagy más módon energia előállítására / Elsősorban fűtőanyagként történő felhasználás vagy más módon energia előállítására
R 2	Oldószer visszanyerés/regenerálás
R 3	Szerves anyagok visszaforgatása/visszanyerése, az oldószerek kivételével
R 4	Fémek és fémvegyületek visszanyerése, újrafeldolgozása
R 5	Egyéb szerves anyagok visszanyerése, újrafeldolgozása
R 6	Savak és lúgok regenerálása
R 7	Szennyezéscsökkentésre használt anyagok összetevőinek visszanyerése
R 8	Katalizátorok összetevőinek visszanyerése
R 9	Olajok újrafinomítása vagy más célra történő újrahasználata
R 10	Talajban történő hasznosítás, amely mezőgazdasági vagy ökológiai szempontból előnyös
R 11	Az R 1–R 10 műveletek valamelyikéből származó hulladék hasznosítása
R 12	Átalakítás az R 1–R 11 műveletek valamelyikének elvégzése érdekében
R 13	Tárolás a listán szereplő műveletek valamelyikének elvégzése érdekében.

CSOMAGOLÁS MÓDJA (7. pont)

- Hordó
- Fahordó
- Műanyag kanna
- Doboz
- Zsák
- Összetett csomagolás
- Nyomásálló tartály
- Ömlesztett
- Egyéb (részletezve)

A SZÁLLÍTÁS MÓDJA (8. pont)

- R = közúton
T = vonaton
S = tengeren
A = légi úton
W = belvízi úton

FIZIKAI JELLEMZŐK (13. pont)

- Porszerű/por
- Szilárd
- Viszkózus/paszta
- Iszapszerű
- Folyékony
- Gáznemű
- Egyéb (részletezve)

H SZÁM ÉS UN OSZTÁLY (14. pont)

UN osztály	H kód	Megnevezés
1	H1	Robbanóanyagok
3	H3	Gyúlékony folyadékok
4.1	H4.1	Gyúlékony szilárd anyagok
4.2	H4.2	Öngyulladásra hajlamos anyagok vagy hulladékok
4.3	H4.3	Anyagok vagy hulladékok, amelyek vízzel érintkezve gyúlékony gázokat fejlesztenek
5.1	H5.1	Oxidáló anyagok
5.2	H5.2	Szerves peroxidok
6.1	H6.1	Mérgező anyagok (akut)
6.2	H6.2	Fertőzőanyagok
8	H8	Maró (korrozív) anyagok
9	H10	Toxikus gázok felszabadulása levegővel vagy vízzel való érintkezés során
9	H11	Toxikus anyagok (késleltetett vagy krónikus hatású)
9	H12	Ökotoxikus anyagok
9	H13	Olyan anyagok, amelyekből ártalmatlanításuk után bármely módon olyan anyag képződik, amely e jegyzékben felsorolt veszélyességi jellemzők bármelyikével rendelkezik

További információ, különösen a hulladék azonosítását (14. pont), azaz a bázeli egyezmény VIII. és IX. melléklet kódjait, az OECD kódokat és Y-kódokat illetően, az OECD-től és a bázeli egyezmény Titkárságán beszerezhető Útmutatóban / Használati Kézikönyvben található.

B. MELLÉKLET**Notification document for transboundary movements/shipments of waste****EU**

1. Exporter – Notifier Registration No: Name: Address: Contact person: Tel.: Fax: E-mail:	3. Notification No: HU- ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Notification concerning A.(i) Individual shipment: ☐ (ii) Multiple shipments: ☐ B.(i) Disposal (1): ☐ (ii) Recovery: ☐ C. Pre-consented recovery facility (2;3) Yes ☐ No ☐
2. Importer – Consignee Registration No: Name: Address: Contact person: Tel.: Fax: E-mail:	4. Total intended number of shipments: 5. Total intended quantity (t/ m ³) (4): 6. Intended period of time for shipment(s) (4): First departure: Last departure: 7. Packaging type(s) (5): Special handling requirements (6): Yes: ☐ No: ☐
8. Intended carrier(s) Registration No: Name (7): Address: Contact person: Tel.: Fax: E-mail: Means of transport (5):	11. Disposal/recovery operation(s) (2) D-code/R-code(5): Technology employed (6): Reason for export (1;6):
9. Waste generator(s)/producer(s) (1;7;8) Registration No: Name: Address: Contact person: Tel.: Fax: E-mail: Site and process of generation (6):	12. Designation and composition of the waste (6): 13. Physical characteristics (5):
10. Disposal facility (2): ☐ or Recovery facility (2): ☐ Registration No: Name: Address: Contact person: Tel.: Fax: E-mail: Actual site of disposal/recovery:	14. Waste identification (fill in relevant codes) (i) Basel Annex VIII (or IX if applicable): (ii) OECD code [if different from (i)]: (iii) EC list of wastes: (iv) National code in country of export: (v) National code in country of import: (vi) Other (specify): (vii) Y-code: (viii) H-code (5): (ix) UN class (5): (x) UN number: (xi) UN shipping name: (xii) Customs code(s) (HS):

15. Countries/states concerned (a), code No of competent authorities where applicable (b), specific points of exit or entry (c)						
State of export/dispatch		State(s) of transit (entry and exit)			State of import/destination	
(a)						
(b)						
(c)						
16. Customs offices of entry and/or exit and/or export: European Community):						
Entry:		Exit:		Export:		
17. Exporter's/notifier's – generator's/producer's (1) declaration:						
I certify that the information is complete and correct to my best knowledge. I also certify that legally enforceable written contractual obligations have been entered into and that any applicable insurance or other financial guarantee is or shall be in force covering the transboundary movement						
Exporter's/notifier's name:		Signature:		Date:		18. Number of annexes attached
Generator's/producer's name		Signature:		Date:		
FOR USE BY COMPETENT AUTHORITIES						
19. Acknowledgement from the relevant competent authority of countries of import – destination/transit (1)/export – dispatch (9):				20. Written consent (1;8) to the movement provided by the competent authority of (country):		
Country:				Consent given on:		
Notification received on:				Consent valid from: until:		
Acknowledgement sent on:				Specific conditions: No: ☐ If Yes, see block 21 (6): ☐		
Name of competent authority:				Name of competent authority:		
Stamp and/or signature:				Stamp and/or signature:		
21. SPECIFIC CONDITIONS ON CONSENTING TO THE MOVEMENT OR REASONS FOR OBJECTING						

(1) Required by the Basel Convention	(5) See list of abbreviations and codes on the next page
(2) In the case of an R 12/R 13 or D 13–D 15 operation, also attach corresponding information on the subsequent R 1–R 11 or D 1–D 12 facilit(y)ies when required	(6) Attach details if necessary
(3) To be completed for movements within the OECD area and only if B(ii) applies	(7) Attach list if more than one
(4) Attach detailed list if multiple shipments	(8) If required by national legislation
	(9) If applicable under the OECD Decision

List of abbreviations and codes used in the notification document

DISPOSAL OPERATIONS (block 11)

D 1	Deposit into or onto land (e.g. landfill, etc.)
D 2	Land treatment (e.g. biodegradation of liquid or sludgy discards in soils, etc.)
D 3	Deep injection (e.g. injection of pumpable discards into wells, salt domes or naturally occurring repositories, etc.)
D 4	Surface impoundment (e.g. placement of liquid or sludge discards into pits, ponds or lagoons, etc.)
D 5	Specially engineered landfill, (e.g. placement into lined discrete cells which are capped and isolated from one another and the environment, etc.)
D 6	Release into a water body except seas/oceans
D 7	Release into seas/oceans including sea-bed insertion
D 8	Biological treatment not specified elsewhere in this list which results in final compounds or mixtures which are discarded by means of any of the operations in this list
D 9	Physico-chemical treatment not specified elsewhere in this list which results in final compounds or mixtures which are discarded by means of any of the operations in this list (e.g. evaporation, drying, calcination, etc.)
D 10	Incineration on land
D 11	Incineration at sea
D 12	Permanent storage (e.g. emplacement of containers in a mine, etc.)
D 13	Blending or mixing prior to submission to any of the operations in this list
D 14	Repackaging prior to submission to any of the operations in this list
D 15	Storage pending any of the operations numbered in this list

RECOVERY OPERATIONS (block 11)

- R 1 Use as a fuel (other than in direct incineration) or other means to generate energy/use principally as a fuel or other means to generate energy
- R 2 Solvent reclamation/regeneration
- R 3 Recycling/reclamation of organic substances which are not used as solvents
- R 4 Recycling/reclamation of metals and metal compounds
- R 5 Recycling/reclamation of other inorganic materials
- R 6 Regeneration of acids or bases
- R 7 Recovery of components used for pollution abatement
- R 8 Recovery of components from catalysts
- R 9 Used oil re-refining or other reuses of previously used oil
- R 10 Land treatment resulting in benefit to agriculture or ecological improvement
- R 11 Uses of residual materials obtained from any of the operations numbered R 1 to R 10
- R 12 Exchange of wastes for submission to any of the operations numbered R 1 to R 11
- R 13 Accumulation of material intended for any operation in this list.

PACKAGING TYPES (block 7)

1. Drum
2. Wooden barrel
3. Jerrican
4. Box
5. Bag
6. Composite packaging
7. Pressure receptacle
8. Bulk
9. Other (specify)

MEANS OF TRANSPORT (block 8)

- R = Road
T = Train/rail
S = Sea
A = Air
W = Inland waterways

PHYSICAL CHARACTERISTICS (block 13)

1. Powdery/powder
2. Solid
3. Viscous/paste
4. Sludgy
5. Liquid
6. Gaseous
7. Other (specify)

H-CODE AND UN CLASS (block 14)

UN Class	H-code	Characteristics
1	H1	Explosive
3	H3	Flammable liquids
4.1	H4.1	Flammable solids
4.2	H4.2	Substances or wastes liable to spontaneous combustion
4.3	H4.3	Substances or wastes which, in contact with water, emit flammable gases
5.1	H5.1	Oxidising
5.2	H5.2	Organic peroxides
6.1	H6.1	Poisonous (acute)
6.2	H6.2	Infectious substances
8	H8	Corrosives
9	H10	Liberation of toxic gases in contact with air or water
9	H11	Toxic (delayed or chronic)
9	H12	Ecotoxic
9	H13	Capable, by any means, after disposal of yielding another material, e.g. leachate, which possesses any of the characteristics listed above

Further information, in particular related to waste identification (block 14), i.e. on Basel Annexes VIII and IX codes, OECD codes and Y-codes, can be found in a Guidance/Instruction Manual available from the OECD and the Secretariat of the Basel Convention.

2. számú melléklet a 180/2007. (VII. 3.) Korm. rendelethez

A. MELLÉKLET**Kísérő dokumentum az országhatárokon keresztül történő hulladékszállításához****EU**

1. Vonatkozó bejelentés száma:		2. Szállítmányok sorszáma/száma:	
3. Exportáló/Bejelentő Azonosító szám: Név: Cím: Ügyintéző: Tel: Fax: Email:		4. Importőr–Címzett Azonosító szám: Név: Cím: Ügyintéző: Tel: Fax: Email:	
5. Tényleges mennyiség: t: m ³ :		6. A szállítás tényleges időpontja:	
7. Csomagolás módja(i) (1): Csomagok száma: Különleges kezelési előírások: (2) Igen: ☐ Nem: ☐			
8.(a) Első szállító (3): Azonosító szám: Név: Cím: Tel: Fax: Email:		8.(b) Második szállító: Azonosító szám: Név: Cím: Tel: Fax: Email:	
8.(c) Utolsó szállító: Azonosító szám: Név: Cím: Tel: Fax: Email:		----- <i>A szállító képviselője tölti ki</i> ----- <i>Háromnál több szállító (2)</i> ☐	
Szállítás módja (1): Az átadás időpontja: Aláírás:		Szállítás módja (1): Az átadás időpontja: Aláírás:	
9. Hulladék származása/termelője (4; 5; 6): Azonosító szám: Név: Cím: Ügyintéző: Tel: Fax: Email: Hulladék keletkezési helye (2):		12. A hulladék megnevezése és összetétele (2):	
10. Ártalmatlanító létesítmény ☐ vagy hasznosító létesítmény ☐ Azonosító szám: Név: Cím: Ügyintéző: Tel: Fax: Email: Ártalmatlanítás/hasznosítás tényleges helye(2)		13. Fizikai jellemzők (1):	
11. Ártalmatlanítási/hasznosítási művelet(ek) D-kód / R-kód (1):		14. Hulladék azonosítója (írja be a vonatkozó kódokat) (i) A bázeli egyezmény VIII. (vagy adott esetben IX.) melléklete: (ii) OECD kód [ha eltér (i)-től]: (iii) EK hulladékjegyzék: (iv) Az exportáló ország nemzeti kódja: (v) Az importáló ország nemzeti kódja: (vi) Egyéb (részletezve): (vii) Y kód: (viii) H kód (1): (ix) UN osztály(1): (x) UN szám: (xi) UN szállítási megnevezés: (xii) Vámtarifaszám (HS):	

15. Exportáló/bejelentő – származási hely/termelő (4) nyilatkozata:

Igazolom, hogy a fenti adatok hiánytalanok és legjobb tudásom szerint megfelelnek a valóságnak. Továbbá igazolom, hogy jogilag végrehajtható, szerződésben foglalt kötelezettségek és megfelelő biztosítás vagy egyéb pénzügyi garanciák vannak, illetve lesznek érvényben az országhatárokon át történő szállítások fedezésére és az érintett országok illetékes hatóságainak összes szükséges hozzájárulásával rendelkezem.

Név:

Aláírás:

Dátum:

16. Kiegészítő információ bekérése esetén a határátlépésbe bevont további személyek használatára**AZ ÁRTALMATLANÍTÓ / HASZNOSÍTÓ LÉTESÍTMÉNY TÖLTI KI**

17. A szállítmány megérkezése ártalmatlanításra A szállítmány érkezésének időpontja: Érkezett mennyiség: kg: liter: ☐ Elfogadva: ☐ Elutasítva*: ☐ * azonnal lépjen kapcsolatba az illetékes hatóságokkal Az ártalmatlanítás/hasznosítás várható dátuma: Az ártalmatlanítás/hasznosítás módja (1): Dátum: Név: Aláírás:	18. Igazolom, hogy az ártalmatlanítás/hasznosítás a fentiek szerint megtörtént Dátum: Név: Aláírás és bélyegző:
--	---

(1) A rövidítések és kódok jegyzékét lásd a következő oldalon

(2) Csatolja a részleteket, ha szükséges

(3) Háromnál több szállító esetén csatolja a 8. pont (a, b, c) szerinti információkat

(4) A bázeli egyezmény írja elő

(5) Csatolja a jegyzékét, ha egynél több.

(6) Ha nemzeti jogszabály előírja

A VÁMHIVATALOK TÖLTIK KI (ha a nemzeti jogszabályok előírják)

19. EXPORTÁLÓ/KÜLDŐ ORSZÁG VAGY KILÉPTETŐ VÁMHIVATAL Az ebben a kísérő dokumentumban megjelölt hulladék elhagyta az országot (dátum): Aláírás: Bélyegző:	20. IMPORTÁLÓ/CÉLORSZÁG VAGY BELÉPTETŐ VÁMHIVATAL Az ebben a kísérő dokumentumban megjelölt hulladék belépett az országba (dátum): Aláírás: Bélyegző:		
21. A TRANZITORSZÁG VÁMHIVATALAINAK BÉLYEGZŐJE			
Ország neve: Belépés:	Kilépés:	Ország neve: Belépés:	Kilépés:
Ország neve: Belépés:	Kilépés:	Ország neve: Belépés:	Kilépés:

A kísérő dokumentumban használt rövidítések és kódok jegyzéke

ÁRTALMATLANÍTÁSI MŰVELETEK (11. pont)	HASZNOSÍTÁSI MŰVELETEK (11. pont)
D 1 Lerakás a talaj felszínére vagy a talajba	R 1 Fűtőanyagként történő felhasználás vagy más módon energia előállítására / Elsősorban fűtőanyagként történő felhasználás vagy más módon energia előállítására
D 2 Talajban történő kezelés (folyadékok, iszapok talajban történő biológiai lebomlása stb.)	R 2 Oldószer visszanyerés/regenerálás
D 3 Mély-injektálás (szivattyúzható anyagok kutakba, sódómokba, vagy természetes üregekbe juttatása stb.)	R 3 Szerves anyagok visszaforgatása/visszanyerése, az oldószerek kivételével
D 4 Felszíni feltöltés (folyadékok, iszapok elhelyezése árkokban, mélyedésekben, tározó vagy ülepítő tavakban stb.)	R 4 Fémek és fémvegyületek visszanyerése, újrafeldolgozása
D 5 Lerakás műszaki védelemmel (elhelyezés fedett, szigetelt, a környezettől és egymástól is elkülönített cellákban stb.)	R 5 Egyéb szerves anyagok visszanyerése, újrafeldolgozása
D 6 Bevezetés víztestbe, kivéve a tengereket és óceánokat	R 6 Savak és lúgok regenerálása
D 7 Bevezetés tengerekbe vagy óceánba, beleértve a tengerfenéken történő elhelyezést is	R 7 Szennyezéscsökkentésre használt anyagok összetevőinek visszanyerése
D 8 Ebben a listában máshol nem meghatározott biológiai kezelés, melynek eredményeként létrejövő vegyületeket, keverékeket a listán szereplő műveletek valamelyikével kezelnek	R 8 Katalizátorok összetevőinek visszanyerése
D 9 Ebben a listában máshol nem meghatározott fizikai-kémiai kezelés, melynek eredményeként létrejövő vegyületeket, keverékeket a listán szereplő műveletek valamelyikével kezelnek (elpárologtatás; szárítás, kiégetés stb.)	R 9 Olajok újrafinomítása vagy más célra történő újrahaználata
D 10 Hulladékégetés szárazföldön	R 10 Talajban történő hasznosítás, amely mezőgazdasági vagy ökológiai szempontból előnyös
D 11 Hulladékégetés tengeren	R 11 Az R1-R10 műveletek valamelyikéből származó hulladék hasznosítása
D 12 Tartós tárolás (tartályokban történő elhelyezés mélyművelésű bányákban stb.)	R 12 Átalakítás az R1-R11 műveletek valamelyikének elvégzése érdekében
D 13 Keverés vagy elegyítés a listán szereplő műveletek valamelyikének elvégzése érdekében	R 13 Tárolása a listán szereplő műveletek valamelyikének elvégzése érdekében.
D 14 Átcsomagolás a listán szereplő műveletek valamelyikének elvégzése érdekében	
D 15 Tárolás a listán szereplő műveletek valamelyikének elvégzése érdekében	

CSOMAGOLÁS MÓDJA (7. pont) 1. Hordó 2. Fahordó 3. Műanyag kanna 4. Doboz 5. Zsák 6. Összetett csomagolás 7. Nyomásálló tartály 8. Ömlesztett 9. Egyéb (részletezve)	H SZÁM ÉS UN OSZTÁLY (14. pont) UN H kód Megnevezés osztály 1 H1 Robbanóanyagok 3 H3 Gyúlékony folyadékok 4.1 H4.1 Gyúlékony szilárd anyagok 4.2 H4.2 Öngyulladásra hajlamos anyagok vagy hulladékok 4.3 H4.3 Anyagok vagy hulladékok, amelyek vízzel érintkezve gyúlékony gázokat fejlesztenek 5.1 H5.1 Oxidáló anyagok 5.2 H5.2 Szerves peroxidok 6.1 H6.1 Mérgező anyagok (akut) 6.2 H6.2 Fertőzőanyagok 8 H8 Maró (korrozív) anyagok 9 H10 Toxikus gázok felszabadulása levegővel vagy vízzel való érintkezés során 9 H11 Toxikus anyagok (késleltetett vagy krónikus hatású) 9 H12 Ökotoxikus anyagok 9 H13 Olyan anyagok, amelyekből ártalmatlanításuk után bármely módon olyan anyag képződik, amely e jegyzékben felsorolt veszélyességi jellemzők bármelyikével rendelkezik		
A SZÁLLÍTÁS MÓDJA (8. pont) R = közúton T = vonaton S = tengeren A = légi úton W = belvízi úton			
FIZIKAI JELLEMZŐK (13. pont) 1. Porszerű/por 2. Szilárd 3. Viszkózus/paszta 4. Iszapszerű 5. Folyékony 6. Gáznemű 7. Egyéb (részletezve)			

További információ, különösen a hulladék azonosítását (14. pont), azaz a bázeli egyezmény VIII. és IX. melléklet kódjait, az OECD kódokat és Y-kódokat illetően, az OECD-től és a bázeli egyezmény Titkárságán beszerezhető Útmutatóban / Használati Kézikönyvben található.

B. MELLÉKLET**Movement document for transboundary movements/shipments of EU waste**

1. Corresponding to notification No:		2. Serial/total number of shipments: /	
3. Exporter – Notifier Registration No: Name: Address: Contact person: Tel.: Fax: E-mail:		4. Importer – Consignee Registration No: Name: Address: Contact person: Tel.: Fax: E-mail:	
5. Actual quantity: t: m ³ :		6 Actual date of shipment:	
7. Packaging Type(s) (1): Special handling requirements: (2) Yes: ☐ No: ☐		Number of packages:	
8.(a) 1st carrier (3): Registration No: Name: Address: Tel.: Fax: E-mail:	8.(b) 2nd carrier: Registration No: Name: Address: Tel.: Fax: E-mail:	8.(c) Last carrier: Registration No: Name: Address: Tel.: Fax: E-mail:	
----- To be completed by carrier's representative -----		More than 3 carriers (2) ☐	
Means of transport (1): Date of transfer: Signature:	Means of transport (1): Date of transfer: Signature:	Means of transport (1): Date of transfer: Signature:	
9. Waste generator(s)/producer(s) (4; 5; 6): Registration No: Name: Address: Contact person: Tel.: Fax: E-mail: Site of generation (2):		12. Designation and composition of the waste (2):	
10. Disposal facility ☐ or recovery facility ☐ Registration No: Name: Address: Contact person: Tel.: Fax: E-mail: Actual site of disposal/recovery (2):		13. Physical characteristics (1):	
11. Disposal/recovery operation(s) D-code/R-code (1):		14. Waste identification (fill in relevant codes) (i) Basel Annex VIII [or IX if applicable]: (ii) OECD code (if different from (i)): (iii) EC list of wastes: (iv) National code in country of export: (v) National code in country of import: (vi) Other (specify): (vii) Y-code: (viii) H-code (1): (ix) UN class (1): (x) UN number: (xi) UN shipping name: (xii) Customs code(s) (HS):	

15. Exporter's – notifier's/generator's/producer's (4) declaration: I certify that the above information is complete and correct to my best knowledge. I also certify that legally enforceable written contractual obligations have been entered into, that any applicable insurance or other financial guarantee is in force covering the transboundary movement and that all necessary consents have been received from the competent authorities of the countries concerned.	
Name:	Signature:
Date:	
16. For use by any person involved in the transboundary movement in case additional information is required	
TO BE COMPLETED BY DISPOSAL /RECOVERY FACILITY	
17. Shipment received at disposal facility Date of reception: ☐ Accepted: ☐ or recovery facility Rejected*: ☐ Quantity received: kg: litre: * immediately contact competent authorities Approximate date of disposal/recovery: Disposal/recovery operation (1): Date: Name: Signature:	18. I certify that the disposal/recovery of the waste described above has been completed. Date: Name: Signature and stamp:

(1) See list of abbreviations and codes on the next page

(2) Attach details if necessary

(3) If more than 3 carriers, attach information as required in blocks 8 (a, b, c)

(4) Required by the Basel Convention

(5) Attach list if more than one

(6) If required by national legislation

FOR USE BY CUSTOMS OFFICES (if required by national legislation)			
19. COUNTRY OF EXPORT – DISPATCH OR CUSTOMS OFFICE OF EXIT The waste described in this movement document left the country on: Signature: Stamp:		20. COUNTRY OF IMPORT – DESTINATION OR CUSTOMS OFFICE OF ENTRY The waste described in this movement document entered the country on: Signature: Stamp:	
21. STAMPS OF CUSTOMS OFFICES OF TRANSIT COUNTRIES			
Name of country: Entry:	Exit:	Name of country: Entry:	Exit:
Name of country: Entry:	Exit:	Name of country: Entry:	Exit:

List of abbreviations and codes used in the movement document

DISPOSAL OPERATIONS (block 11)	RECOVERY OPERATIONS (block 11)
D 1 Deposit into or onto land (e.g. landfill, etc.)	R 1 Use as a fuel (other than in direct incineration) or other means to generate energy/use principally as a fuel or other means to generate energy
D 2 Land treatment (e.g. biodegradation of liquid or sludgy discards in soils, etc.)	R 2 Solvent reclamation/regeneration
D 3 Deep injection (e.g. injection of pumpable discards into wells, salt domes or naturally occurring repositories, etc.)	R 3 Recycling/reclamation of organic substances which are not used as solvents
D 4 Surface impoundment (e.g. placement of liquid or sludge discards into pits, ponds or lagoons, etc.)	R 4 Recycling/reclamation of metals and metal compounds
D 5 Specially engineered landfill (e.g. placement into lined discrete cells which are capped and isolated from one another and the environment)	R 5 Recycling/reclamation of other inorganic materials
D 6 Release into a water body except seas/oceans	R 6 Regeneration of acids or bases
D 7 Release into seas/oceans including sea-bed insertion	R 7 Recovery of components used for pollution abatement
D 8 Biological treatment not specified elsewhere in this list which results in final compounds or mixtures which are discarded by means of any of the operations in this list	R 8 Recovery of components from catalysts
D 9 Physico-chemical treatment not specified elsewhere in this list which results in final compounds or mixtures which are discarded by means of any of the operations in this list (e.g. evaporation, drying, calcination)	R 9 Used oil re-refining or other reuses of previously used oil
D 10 Incineration on land	R 10 Land treatment resulting in benefit to agriculture or ecological improvement
D 11 Incineration at sea	R 11 Uses of residual materials obtained from any of the operations numbered R 1 to R 10
D 12 Permanent storage (e.g. emplacement of containers in a mine, etc.)	R 12 Exchange of wastes for submission to any of the operations numbered R 1 to R 11
D 13 Blending or mixing prior to submission to any of the operations in this list	R 13 Accumulation of material intended for any operation in this list
D 14 Repackaging prior to submission to any of the operations in this list	
D 15 Storage pending any of the operations in this list	

PACKAGING TYPES (block 7) 1. Drum 2. Wooden barrel 3. Jerrican 4. Box 5. Bag 6. Composite packaging 7. Pressure receptacle 8. Bulk 9. Other (specify)	H-CODE AND UN CLASS (block 14) <table><thead><tr><th>UN class</th><th>H-code</th><th>Characteristics</th></tr></thead><tbody><tr><td>1</td><td>H1</td><td>Explosive</td></tr><tr><td>3</td><td>H3</td><td>Flammable liquids</td></tr><tr><td>4.1</td><td>H4.1</td><td>Flammable solids</td></tr><tr><td>4.2</td><td>H4.2</td><td>Substances or wastes liable to spontaneous combustion</td></tr><tr><td>4.3</td><td>H4.3</td><td>Substances or wastes which, in contact with water, emit flammable gases</td></tr><tr><td>5.1</td><td>H5.1</td><td>Oxidising</td></tr><tr><td>5.2</td><td>H5.2</td><td>Organic peroxides</td></tr><tr><td>6.1</td><td>H6.1</td><td>Poisonous (acute)</td></tr><tr><td>6.2</td><td>H6.2</td><td>Infectious substances</td></tr><tr><td>8</td><td>H8</td><td>Corrosives</td></tr><tr><td>9</td><td>H10</td><td>Liberation of toxic gases in contact with air or water</td></tr><tr><td>9</td><td>H11</td><td>Toxic (delayed or chronic)</td></tr><tr><td>9</td><td>H12</td><td>Ecotoxic</td></tr><tr><td>9</td><td>H13</td><td>Capable, by any means, after disposal of yielding another material, e.g. leachate, which possesses any of the characteristics listed above</td></tr></tbody></table>			UN class	H-code	Characteristics	1	H1	Explosive	3	H3	Flammable liquids	4.1	H4.1	Flammable solids	4.2	H4.2	Substances or wastes liable to spontaneous combustion	4.3	H4.3	Substances or wastes which, in contact with water, emit flammable gases	5.1	H5.1	Oxidising	5.2	H5.2	Organic peroxides	6.1	H6.1	Poisonous (acute)	6.2	H6.2	Infectious substances	8	H8	Corrosives	9	H10	Liberation of toxic gases in contact with air or water	9	H11	Toxic (delayed or chronic)	9	H12	Ecotoxic	9	H13	Capable, by any means, after disposal of yielding another material, e.g. leachate, which possesses any of the characteristics listed above
UN class	H-code	Characteristics																																														
1	H1	Explosive																																														
3	H3	Flammable liquids																																														
4.1	H4.1	Flammable solids																																														
4.2	H4.2	Substances or wastes liable to spontaneous combustion																																														
4.3	H4.3	Substances or wastes which, in contact with water, emit flammable gases																																														
5.1	H5.1	Oxidising																																														
5.2	H5.2	Organic peroxides																																														
6.1	H6.1	Poisonous (acute)																																														
6.2	H6.2	Infectious substances																																														
8	H8	Corrosives																																														
9	H10	Liberation of toxic gases in contact with air or water																																														
9	H11	Toxic (delayed or chronic)																																														
9	H12	Ecotoxic																																														
9	H13	Capable, by any means, after disposal of yielding another material, e.g. leachate, which possesses any of the characteristics listed above																																														
MEANS OF TRANSPORT (block 8) R = Road T = Train/rail S = Sea A = Air W = Inland waterways																																																
PHYSICAL CHARACTERISTICS (block 13) 1. Powdery/powder 2. Solid 3. Viscous/paste 4. Sludgy 5. Liquid 6. Gaseous 7. Other (specify)																																																

Further information, in particular related to waste identification (block 14), i.e. on Basel Annexes VIII and IX codes, OECD codes and Y-codes, can be found in a Guidance/Instruction Manual available from the OECD and the Secretariat of the Basel Convention.

3. számú melléklet a 180/2007. (VII. 3.) Korm. rendelethez

**A HULLADÉKSZÁLLÍTMÁNYOKAT KÍSÉRŐ INFORMÁCIÓK
AZ R. 3. CIKK (2) ÉS (4) BEKEZDÉSEIBEN FOGLALTAK SZERINT**

A szállítmányra vonatkozó információ ⁽¹⁾

SORSZÁM: □□□□□□/HU

1. A szállítást szervező személy: Név: Cím: Ügyintéző: Tel: Fax: E-mail:		2. Importáló/Címzett Név: Cím: Ügyintéző: Tel: Fax: E-mail:	
3. Tényleges mennyiség: t : m ³ :		4. A szállítás tényleges dátuma:	
5.(a) 1. szállító(2): Név: Cím: Ügyintéző: Tel: Fax: E-mail: Szállítás módja: Átadás kelte: Aláírás:	5.(b) 2. szállító: Név: Cím: Ügyintéző: Tel: Fax: E-mail: Szállítás módja: Átadás kelte: Aláírás:	5.(c) 3. szállító: Név: Cím: Ügyintéző: Tel: Fax: E-mail: Szállítás módja: Átadás kelte: Aláírás:	
6. A hulladék származási helye (3): Eredeti termelő(i)je, új termelő(i)je, vagy begyűjtője: Név: Cím: Ügyintéző: Tel: Fax: E-mail:		8. Hasznosítási művelet [vagy adott esetben ártalmatlanítási művelet, a 3. cikk (4) bekezdésben említett hulladék esetén]: R-kód / D-kód:	
7. Hasznosító létesítmény ☐ Laboratórium ☐ Név: Cím: Ügyintéző: Tel: Fax: E-mail:		9. A hulladék szokásos megnevezése:	
10. Hulladék azonosítója (írja be a vonatkozó kódokat): (i) A bázeli egyezmény IX. melléklete: (ii) OECD kód [ha eltér (i)-től]: (iii) EK hulladékjegyzék: (iv) Nemzeti kód:		11. Érintett országok/állam(ok):	
Exportáló/küldő		Tranzit	
		Importáló/célország	
12. A szállítást szervező személy nyilatkozata: Igazolom, hogy a fenti adatok hiánytalanok és legjobb tudásom szerint megfelelnek a valóságnak. Továbbá igazolom, hogy jogilag végrehajtható, szerződés van érvényben a címzett [nem szükséges a R. 3. cikk (4) bekezdésében említett hulladék esetén]: Név: Dátum: Aláírás:			
13. Címzett aláírása a hulladék beérkezésekor: Név: Dátum: Aláírás:			
A HASZNOSÍTÓ LÉTESÍTMÉNY VAGY A LABORATÓRIUM TÖLTI KI:			
14. A szállítmány beérkezése a hasznosító létesítménybe ☐ vagy laboratóriumba: ☐ Érkezett mennyiség : kg: liter:			
Név: Dátum: Aláírás:			

- (1) A zöldlistás és hasznosítási vagy laboratóriumi analízis célú rendeltetéssel küldött szállítmányokat kísérő információ a 1013/2006/EK rendelet értelmében.
- (2) Ha 3-nál több fuvarozó van, a szükséges információt az 5. (a, b, c) blokkokban kell szolgáltatni.
- (3) Ha a szállítmányt szervező személy nem a termelő vagy a begyűjtő, információt kell szolgáltatni a termelőről vagy a begyűjtőről.

4. számú melléklet a 180/2007. (VII. 3.) Korm. rendelethez**A Közösségbe érkező és azt elhagyó hulladékszállítmányok számára kijelölt magyar vámhivatalok**

<i>Közúti szállítás esetén</i>		<i>Cím, fax, e-mail</i>
Horvátország	Letenye	Vámhivatal Letenye, 8868 Letenye, Pf. 69 Fax: +36-93-544-082 e-mail: vh92300@mail.vpop.hu
Szerbia	Röszke	Vámhivatal Röszke, 6758 Röszke, Pf. 8 Fax: +36-62-573-289 e-mail: vh51500@mail.vpop.hu
Ukrajna	Záhony	Vámhivatal Záhony, 4625 Záhony, Pf. 6 Fax: +36-45-526-151, +36-45-526-153 e-mail: vh72400@mail.vpop.hu
<i>Vasúti szállítás esetén</i>		
Horvátország	Murakeresztúr	Vámhivatal Letenye Murakeresztúri Kirendeltség 8834 Murakeresztúr, Pf. 3 Fax: +36-93-369-644 e-mail: vh92400@mail.vpop.hu
Szerbia	Kelebia	Vámhivatal Tompa Kelebiai Kirendeltség 6423 Kelebia, Ady E. u. 35. Fax: +36-77-554-027 e-mail: vh31600@mail.vpop.hu
Ukrajna	Záhony	Vámhivatal Záhony Eperjeskei Kirendeltség 4625 Záhony, Pf. 6 Fax: +36-45-425-050 e-mail: vh72400@mail.vpop.hu
<i>Vízi szállítás esetén (Duna)</i>		
Mohács		Vámhivatal Mohács, 7700 Mohács, Kígyó u. 8. Fax: +36-69-511-131; +36-69-510-307 e-mail: vh21300@mail.vpop.hu vh21300 hajozas@mail.vpop.hu
<i>Légi szállítás esetén</i>		
Budapest–Ferihegy		1. számú Repülőtéri Vámhivatal Budapest, XVIII., Ferihegyi Közforgalmú Repülőtér, 1675 Budapest, Pf. 40 Fax: +36-1-296-8761 e-mail: vh12100@mail.vpop.hu

A Magyar Nemzeti Bank Elnökének rendeletei

A Magyar Nemzeti Bank elnökének 8/2007. (VII. 3.) MNB rendelete

a „Kodály Zoltán születésének 125. évfordulója” emlékérmé kibocsátásáról

A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2001. évi LVIII. törvény 60. §-a (1) bekezdésének d) pontja alapján fennálló jogkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. §

(1) A Magyar Nemzeti Bank „Kodály Zoltán születésének 125. évfordulója” megnevezéssel 5000 forintos címletű ezüst emlékérmét bocsát ki.

(2) A kibocsátás időpontja: 2007. július 16.

2. §

(1) Az emlékérmé 925 ezrelék finomságú ezüsből készült, súlya 31,46 gramm, átmérője 38,61 mm, széle recézett.

(2) Az emlékérmé előlapján, a középmezőben egy fonográf ábrázolása látható, kottalapokkal. A fonográf ábrázolása fölött két vízszintes sorban az „5000” értékjelzés és a „FORINT” felirat, alatta pedig a „BP.” verdejel és a „2007” verési évszám olvasható. Az emlékérmé szélén lent, köriratban a „MAGYAR KÖZTÁRSASÁG” felirat olvasható. Az emlékérmé előlapjának képét e rendelet 1. melléklete tartalmazza.

(3) Az emlékérmé hátlapján Kodály Zoltán portréja látható. A portrétól jobbra két vízszintes sorban Kodály Zoltán aláírása és az „1882–1967” felirat olvasható. Az emlékérmé szélén lent, jobb oldalon Gáti Gábor tervezőművész mesterjegye található. Az emlékérmé hátlapjának képét e rendelet 2. melléklete tartalmazza.

3. §

Az emlékérméből 10 000 darab készíthető, amelyből 6000 darab különleges – ún. proof – technológiával verhető.

4. §

Ez a rendelet 2007. július 16-án lép hatályba.

Simor András s. k.,
a Magyar Nemzeti Bank elnöke

1. melléklet
a 8/2007. (VII. 3.) MNB rendelethez

Az emlékérmé előlapjának képe:

2. melléklet
a 8/2007. (VII. 3.) MNB rendelethez

Az emlékérmé hátlapjának képe:

A Kormány tagjainak rendeletei

**Az egészségügyi miniszter,
valamint
a földművelésügyi és vidékfejlesztési
miniszter
35/2007. (VII. 3.) EüM–FVM
együttes rendelete
a növényekben, a növényi termékekben
és a felületükön megengedhető
növényvédőszer-maradék mértékéről szóló
5/2002. (II. 22.) EüM–FVM együttes rendelet
módosításáról**

Az élelmiszerekről szóló 2003. évi LXXXII. törvény 20. §-ának (10) bekezdésében, valamint a növényvédelemről szóló 2000. évi XXXV. törvény 65. §-ának (5) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, az egészségügyi miniszter feladat- és hatásköréről szóló 161/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. §-ának *a*) pontjában, valamint a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter feladat- és hatásköréről szóló 162/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. §-ának *c*) és *e*) pontjában meghatározott feladatkörben eljárva a következőket rendeljük el:

1. §

A növényekben, a növényi termékekben és a felületükön megengedhető növényvédőszer-maradék mértékéről szóló 5/2002. (II. 22.) EüM–FVM együttes rendelet (a továbbiakban: R.) 3. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Ez a rendelet a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:

a) a Tanács 76/895/EGK irányelve (1976. november 23.) a gyümölcsökben és zöldségekben, illetve azok felületén található peszticid-szermaradványok megengedett legmagasabb mértékének meghatározásáról, valamint az azt módosító, illetve kiegészítő 81/36/EGK, 88/298/EGK, 89/186/EGK, 93/58/EGK, 96/32/EK, 97/41/EK tanácsi irányelvek és 80/428/EGK, 2000/24/EK, 2000/57/EK, 2000/82/EK, 2003/60/EK, 2003/118/EK, 2006/59/EK, 2006/92/EK, 2007/8/EK bizottsági irányelvek,

b) a Tanács 86/362/EGK irányelve (1986. július 24.) a gabonafélékben, illetve azok felületén található peszticid-szermaradványok megengedett legmagasabb mértékének meghatározásáról, valamint az azt módosító, illetve kiegészítő 88/298/EGK, 93/57/EGK, 94/29/EK, 95/39/EK, 96/33/EK, 97/41/EK tanácsi irányelvek és 97/71/EK, 98/82/EK, 2000/42/EK, 2000/48/EK, 2000/58/EK, 2000/81/EK, 2000/82/EK, 2001/39/EK, 2001/48/EK,

2001/57/EK, 2002/23/EK, 2002/42/EK, 2002/66/EK, 2002/71/EK, 2002/76/EK, 2002/79/EK, 2002/97/EK, 2003/60/EK, 2003/62/EK, 2004/2/EK, 2004/61/EK, 2005/37/EK, 2005/46/EK, 2005/48/EK, 2005/70/EK, 2005/74/EK, 2005/76/EK, 2006/4/EK, 2006/59/EK, 2006/60/EK, 2006/61/EK, 2006/92/EK, 2007/7/EK, 2007/8/EK, 2007/11/EK bizottsági irányelvek,

c) a Tanács 90/642/EGK irányelve (1990. november 27.) egyes növényi eredetű termékekben – többek között a gyümölcsökben és zöldségekben –, illetve azok felületén található peszticid-szermaradványok megengedett legmagasabb mértékének meghatározásáról, valamint az azt módosító és kiegészítő 93/58/EGK, 94/30/EK, 95/38/EK tanácsi irányelvek, 97/71/EK, 2000/24/EK, 2000/42/EK, 2000/48/EK, 2000/57/EK, 2000/58/EK, 2000/81/EK, 2001/35/EK, 2001/39/EK, 2001/48/EK, 2001/57/EK, 2002/5/EK, 2002/23/EK, 2002/42/EK, 2002/66/EK, 2002/71/EK, 2002/76/EK, 2002/79/EK, 2002/97/EK, 2002/100/EK, 2003/60/EK, 2003/62/EK, 2003/69/EK, 2003/113/EK, 2003/118/EK, 2004/2/EK, 2004/59/EK, 2004/61/EK, 2004/95/EK, 2004/115/EK, 2005/37/EK, 2005/46/EK, 2005/48/EK, 2005/70/EK, 2005/74/EK, 2005/76/EK, 2006/4/EK, 2006/9/EK, 2006/53/EK, 2006/59/EK, 2006/60/EK, 2006/61/EK, 2006/92/EK, 2007/7/EK, 2007/8/EK, 2007/9/EK, 2007/11/EK, 2007/12/EK bizottsági irányelvek.”

2. §

Az R. 1. számú melléklete e rendelet *melléklete* szerint módosul.

3. §

(1) Ez a rendelet – a (2)–(4) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

(2) E rendelet mellékletének 1., 4., 7., 12–13., 17–18., 22. *a)–c)*, 22. *fc)–fe)* és 22. *g*) pontja 2007. augusztus 16-án lép hatályba.

(3) E rendelet mellékletének 22. *fa)*, 22. *fb)*, 22. *h)* és *i)* pontja 2007. augusztus 28-án lép hatályba.

(4) E rendelet mellékletének 2–3., 9–10., 14–16., 19–21. és 23. pontja 2007. szeptember 2-án lép hatályba.

(5) Ez a rendelet a következő európai uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:

a) a Bizottság 2006/92/EK irányelve (2006. november 7.) a 76/895/EGK, 86/362/EGK és a 90/642/EGK tanácsi irányelv mellékleteinek a kaptán, diklórfosz, etion és a folpet megengedett legmagasabb határértékei tekintetében történő módosításáról;

b) a Bizottság 2007/7/EK irányelve (2007. február 14.) a 86/362/EGK és a 90/642/EGK tanácsi irányelvek mellékleteinek az atrazin, lambda-cihalotrin, fenmedifam, metomil, linuron, penkonazol, pimetozin, bifentrin és

abamektin megengedett legmagasabb határértékei tekintetében történő módosításáról;

c) a Bizottság 2007/8/EK irányelve (2007. február 20.) a 76/895/EGK, a 86/362/EGK és a 90/642/EGK tanácsi irányelvek mellékleteinek a foszfamidon és a mevinfosz megengedett legmagasabb határértékei tekintetében történő módosításáról;

d) a Bizottság 2007/9/EK irányelve (2007. február 20.) a 90/642/EGK tanácsi irányelvek mellékleteinek az aldi-karb megengedett legmagasabb határértékei tekintetében történő módosításáról;

e) a Bizottság 2007/11/EK irányelve (2007. február 21.) a 86/362/EGK, a 86/363/EGK és a 90/642/EGK taná-

csi irányelvek mellékleteinek az acetamiprid, tiakloprid, imazoszulfuron, metoxi-fenozid, S-metolaktól, milbemektin és a tribenuron megengedett legmagasabb határértékei tekintetében történő módosításáról;

f) a Bizottság 2007/12/EK irányelve (2007. február 26.) a 90/642/EGK tanácsi irányelvek mellékleteinek a penkonazol, benomil és a karbendazim megengedett legmagasabb határértékei tekintetében történő módosításáról.

Dr. Horváth Ágnes s. k.,
egészségügyi miniszter

Gráf József s. k.,
földművelésügyi és vidékfejlesztési
miniszter

Melléklet a 35/2007. (VII. 3.) EüM–FVM együttes rendelethez

1. Az R. 1. számú mellékletének 1. abamektin hatóanyaga az alábbi kultúra-határérték előírásokkal egészül ki:

[Sor-szám]	Hatóanyag	Kultúra	Határérték mg/kg]	
„1.	abamektin ⁽¹⁾	papaya	0,05”	

2. Az R. 1. számú mellékletének 3. acetamiprid hatóanyaghoz tartozó sorainak szövege helyébe a következő szövegrész lép:

[Sor-szám]	Hatóanyag	Kultúra	Határérték mg/kg]	
„3.	acetamiprid	alma, körte	0,1	
		egyéb almatermésűek	*0,1	
		cseresznye, meggy	0,2	
		őszibarack	0,1	
		kajszibarack, nektarin	*0,1	
		szilva, ringló	*0,02	
		egyéb csonthéjasok	*0,01	KH
		szőlő (bor, csemege)	0,01	KH
		málna, ribiszke, szamóca	0,01	KH
		egyéb bogyós gyümölcsűek	*0,01	KH
		dió, mandula, mogyoró, gesztenye	*0,01	KH
		kókuszdió, makadám dió, pisztácia, kesudió, pekándió	0,01	KH
		citromfélék	1	
		déligyümölcsök (kivéve citromfélék)	0,01	KH
		paprika	0,3	
		paradicsom	0,1	
		padlizsán	*0,1	
		egyéb solanacea (kivéve burgonya)	*0,01	KH
		uborka	0,3	
		egyéb ehető héjú kabakosok	*0,3	
		dinnyefélék, tökfélék	*0,01	KH
		hüvelyes zöldségek	*0,01	KH
		gyökér- és gumós zöldségek (kivéve burgonya)	*0,01	KH

[Sor- szám]	Hatóanyag	Kultúra	Határérték mg/kg]	
		hagymafélék	*0,01	KH
		káposztafélék	*0,01	KH
		fejessaláta, galambbegy saláta	*5	
		egyéb leveles zöldségek	*0,01	KH
		szárukért termesztett zöldségek	*0,01	KH
		csemegekukorica	0,01	KH
		termesztett, vadon termő gombák	*0,01	KH
		kalászosok (szem)	0,01	KH
		kukorica (áru, siló)	0,01	KH
		egyéb gabonafélék	*0,01	KH
		rizs	*0,01	KH
		cukorrépa	***0,05	
		burgonya	0,01	KH
		gyapotmag	*0,02	
		napraforgómag, repcemag	0,01	KH
		földimogyoró, kakaóbab, nyerskávé, szezámmag	0,01	KH
		egyéb olajos magvúak	*0,01	KH
		komló (szárított)	*0,1	KH
		tea (szárított)	0,1	KH
		zöld dohánylevél	***0,5”	

3. Az R. 1. számú mellékletének 10. aldikarb hatóanyaghoz tartozó sorainak szövege helyébe a következő szövegrész lép:

[Sor- szám]	Hatóanyag	Kultúra	Határérték mg/kg]	
„10.	aldikarb ⁽²⁾	almatermésűek	*0,02	KH
		csonthéjasok	*0,02	KH
		szőlő (bor, csemege)	*0,02	KH
		bogyós gyümölcsűek	*0,02	KH
		dió, mandula, mogyoró, gesztenye	*0,02	KH
		kókuszdió, makadám dió, pisztácia, kesudió, pekándió	0,02	KH
		citromfélék	0,02	KH
		déligyümölcsök (kivéve citromfélék)	0,02	KH
		paprika, paradicsom, padlizsán	*0,02	KH
		kabakosok	*0,02	KH
		hüvelyes zöldségek	*0,02	KH
		hagymafélék	*0,05	
		gyökér- és gumós zöldségek (kivéve burgonya)	*0,02	KH
		káposztafélék	*0,02	KH
		leveles zöldségek	*0,02	KH
		szárukért termesztett zöldségek	*0,02	KH
		csemegekukorica	*0,02	KH
		termesztett, vadon termő gombák	*0,02	KH
		gabonafélék	*0,05	KH
		rizs	*0,05	KH

[Sor-szám]	Hatóanyag	Kultúra	Határérték mg/kg]	
		burgonya	*0,02	KH
		olajos magvúak (kivéve földimogyoró, kakaóbab, nyerskávét, szezámmag)	*0,05	KH
		földimogyoró, kakaóbab, nyerskávét, szezámmag	0,05	KH
		komló (szárított)	*0,05	KH
		tea (szárított)	0,05	KH"

4. Az R. 1. számú mellékletének 38. bifentrin hatóanyaga az alábbi kultúra-határérték előírásokkal egészül ki:

[Sor-szám]	Hatóanyag	Kultúra	Határérték mg/kg]	
„38.	bifentrin	mangó	0,3	
		papaya	0,5"	

5. Az R. 1. számú mellékletének 85. diklórfosz hatóanyaghoz tartozó sorainak szövege helyébe a következő szöveg-rész lép:

[Sor-szám]	Hatóanyag	Kultúra	Határérték mg/kg]	
„85.	diklórfosz	almatermésűek	0,01	KH
		csonthéjasok	0,01	KH
		szőlő (bor, csemege)	0,01	KH
		ribiszke, málna, köszméte, szamóca	0,01	KH
		egyéb bogyós gyümölcsűek	*0,01	KH
		dió, mandula, mogyoró, gesztenye	*0,01	KH
		kókuszdió, makadám dió, pisztácia, kesudió, pekándió	0,01	KH
		citromfélék	0,01	KH
		déligyümölcsök (kivéve citromfélék)	0,01	KH
		paprika, paradicsom, padlizsán	0,01	KH
		kabakosok	0,01	KH
		hüvelyes zöldségek (friss)	0,01	KH
		száraz hüvelyesek (kivéve lencse)	*0,01	KH
		lencse	0,01	KH
		gyökér- és gumós zöldségek (kivéve burgonya)	0,01	KH
		hagymafélék	0,01	KH
		káposztafélék (kivéve brokkoli)	0,01	KH
		brokkoli	*0,01	KH
		leveles zöldségek	0,01	KH
		spárga	0,01	KH
		szárúért termesztett zöldségek (kivéve spárga)	*0,01	KH
		csemegekukorica	*0,01	KH
		termesztett gombák	0,01	KH
		vadon termő gombák	*0,01	KH
		gabonafélék	*0,01	KH
		rizs	*0,01	KH
		burgonya	0,01	KH
		szójabab, repcemag, mustármag	0,01	KH
		gyapotmag, mákszem, lenmag, tökmag, olajtök, olajretek	*0,01	KH

[Sor-szám]	Hatóanyag	Kultúra	Határérték mg/kg]	
		földimogyoró, kakaóbab, nyerskávét, szezám	0,01	KH
		komló (száritott)	*0,02	KH
		tea (száritott)	0,02	KH"

6. Az R. 1. számú mellékletének 117. etion hatóanyaghoz tartozó sorainak szövege helyébe a következő szövegrész lép:

[Sor-szám]	Hatóanyag	Kultúra	Határérték mg/kg]	
„117.	etion	almatermésűek	*0,01	KH
		csonthéjasok	*0,01	KH
		szőlő (bor, csemege)	*0,01	KH
		bogyós gyümölcsűek	*0,01	KH
		dió, mandula, mogyoró, gesztenye	*0,01	KH
		kókuszdió, makadám dió, pisztácia, kesudió, pekándió	0,01	KH
		citromfélék	0,01	KH
		déligyümölcsök (kivéve citromfélék)	0,01	KH
		paprika, paradicsom, padlizsán	*0,01	KH
		kabakosok	*0,01	KH
		hüvelyes zöldségek	*0,01	KH
		gyökér- és gumós zöldségek (kivéve burgonya)	*0,01	KH
		hagymafélék	*0,01	KH
		káposztafélék	*0,01	KH
		petrezselyemlevél	*2	
		leveles zöldségek (kivéve petrezselyemlevél)	*0,01	KH
		zeller	*0,1	
		egyéb szárukért termesztett zöldségek	*0,01	KH
		termesztett, vadon termő gombák	*0,01	KH
		csemegekukorica	*0,01	KH
		gabonafélék	*0,01	KH
		rizs	*0,01	KH
		burgonya	*0,01	KH
		olajos magvúak (kivéve földimogyoró, kakaóbab, nyerskávét, szezám)	*0,02	KH
		földimogyoró, kakaóbab, nyerskávét, szezám	0,02	KH
		komló (száritott)	*0,02	KH
		tea (száritott)	3"	

7. Az R. 1. számú mellékletének 130. fenmedifam hatóanyaghoz tartozó sorainak szövege helyébe a következő szövegrész lép:

[Sor-szám]	Hatóanyag	Kultúra	Határérték mg/kg]	
„130.	fenmedifam	almatermésűek	*0,05	KH
		csonthéjasok	*0,05	KH
		szőlő (bor, csemege)	*0,05	KH
		szamóca	*0,1	
		bogyós gyümölcsűek (kivéve szamóca)	*0,05	KH

[Sor-szám]	Hatóanyag	Kultúra	Határérték mg/kg]	
		dió, mandula, mogyoró, gesztenye	*0,05	KH
		kókuszdió, makadám dió, pisztácia, kesudió, pekándió	0,05	KH
		citromfélék	0,05	KH
		déligyümölcsök (kivéve citromfélék)	0,05	KH
		paprika, paradicsom, padlizsán	*0,05	KH
		kabakosok	*0,05	KH
		hüvelyes zöldségek	*0,05	KH
		cékla	*0,1	
		gyökér- és gumós zöldségek (kivéve burgonya, cékla)	*0,05	KH
		vöröshagyma	0,05	KH
		hagymafélék (kivéve vöröshagyma)	*0,05	KH
		káposztafélék	*0,05	KH
		salátafélék	*0,05	KH
		spenótfélék	*0,5	
		vízitorma, cikória	*0,05	KH
		fűszernövények	*7	
		articsóka	*0,2	
		szárukért termesztett zöldségek (kivéve articsóka)	*0,05	KH
		csemegekukorica	*0,05	KH
		termesztett, vadon termő gombák	*0,05	KH
		cukorrépa	***0,1	
		burgonya	*0,05	KH
		olajos magvúak (kivéve földimogyoró, kakaóbab, nyerskávét, szezám)mag	*0,1	KH
		földimogyoró, kakaóbab, nyerskávét, szezám)mag	0,1	KH
		komló (szárított)	*0,1	KH
		tea (szárított)	0,1	KH
		takarmányrépa	***0,1”	

8. Az R. 1. számú mellékletének 163. folpet hatóanyaghoz tartozó sorainak szövege helyébe a következő szövegrész lép:

[Sor-szám]	Hatóanyag	Kultúra	Határérték mg/kg]	
„163.	folpet	almatermésűek	3	
		cseresznye, meggy	2	
		egyéb csonthéjasok	0,02	KH
		szőlő (csemege)	0,02	KH
		szőlő (bor)	5	
		málna, szamóca	3	
		ribiszke, köszméte, szeder	*3	
		egyéb bogyós gyümölcsűek	*0,02	KH
		dió, mandula, mogyoró, gesztenye	*0,02	KH
		kókuszdió, makadám dió, pisztácia, kesudió, pekándió	0,02	KH
		citromfélék	0,02	KH
		déligyümölcsök (kivéve citromfélék)	0,02	KH

[Sor-szám]	Hatóanyag	Kultúra	Határérték mg/kg]	
		paprika, padlizsán	*0,02	KH
		paradicsom	2	
		egyéb solanacea (kivéve burgonya)	*0,02	KH
		ehető héjú kabakosok	0,02	KH
		dinnyefélék, tökfélék	1	
		zöldbab (hüvellyel)	2	
		zöldbab (fejtett)	*2	
		zöldborsó (hüvellyel)	*0,02	KH
		zöldborsó (fejtett)	*0,02	KH
		egyéb friss hüvelyes zöldségek	*0,02	KH
		bab (száraz), lencse	0,02	KH
		egyéb száraz hüvelyes zöldségek	*0,02	KH
		gyökér- és gumós zöldségek (kivéve burgonya)	0,02	KH
		vöröshagyma	0,1	
		póréhagyma	0,02	KH
		egyéb hagymafélék	0,02	KH
		karalábé	0,05	
		káposztafélék (kivéve karalábé)	0,02	KH
		fejessaláta	2	
		vízitorma, cikória	*0,02	KH
		egyéb leveles zöldségek	0,02	KH
		spárga, articsóka, rebarbara	0,02	KH
		egyéb szárukért termesztett zöldségek	*0,02	KH
		termesztett, vadon termő gombák	*0,02	KH
		csemegekukorica	*0,02	KH
		árpa (szem), búza (szem)	*2	
		egyéb gabonafélék	*0,02	KH
		rizs	*0,02	KH
		burgonya	0,1	
		napraforgómag	0,02	KH
		olajos magvúak (kivéve földimogyoró, kakaóbab, nyerskávét, szezámot)	*0,02	KH
		földimogyoró, kakaóbab, nyerskávét, szezámot	0,02	KH
		komló (száritott)	150	
		tea (száritott)	0,05	KH

9. Az R. 1. számú mellékletének 169. foszfamidon hatóanyaghoz tartozó sorainak szövege helyébe a következő szöveg lép:

[Sor-szám]	Hatóanyag	Kultúra	Határérték mg/kg]	
„169.	foszfamidon	almatermésűek	*0,01	KH
		csontthéjasok	*0,01	KH
		szőlő (bor, csemege)	*0,01	KH
		bogyós gyümölcsűek	*0,01	KH
		dió, mandula, mogyoró, gesztenye	*0,01	KH

[Sor-szám]	Hatóanyag	Kultúra	Határérték mg/kg]	
		kókuszdió, makadám dió, pisztácia, kesudió, pekándió	0,01	KH
		citromfélék	0,01	KH
		déligyümölcsök (kivéve citromfélék)	0,01	KH
		paprika, paradicsom, padlizsán	*0,01	KH
		kabakosok	*0,01	KH
		hüvelyes zöldségek	*0,01	KH
		gyökér- és gumós zöldségek (kivéve burgonya)	*0,01	KH
		hagymafélék	*0,01	KH
		káposztafélék	*0,01	KH
		leveles zöldségek	*0,01	KH
		szárúért termesztett zöldségek	*0,01	KH
		termesztett, vadon termő gombák	*0,01	KH
		csemegekukorica	*0,01	KH
		gabonafélék	*0,01	KH
		rizs	*0,01	KH
		cukorrépa	**0,2	
		burgonya	*0,01	KH
		olajos magvúak (kivéve: földimogyoró, kakaóbab, nyerskávét, szezám)mag	*0,01	KH
		földimogyoró, kakaóbab, nyerskávét, szezám)mag	0,01	KH
		komló (szárított)	*0,02	KH
		tea (szárított)	0,02	KH
		zöld dohánylevél	**0,2	
		lucerna	**0,5"	

10. Az R. 1. számú melléklete a 193/A. imazoszulfuron új hatóanyag következő szermaradvány értékeivel egészül ki:

[Sorszám]	Hatóanyag	Kultúra	Határérték mg/kg]	
„193/A	imazoszulfuron	almatermésűek	*0,01	KH
		csonthéjasok	*0,01	KH
		szőlő (bor, csemege)	*0,01	KH
		bogyós gyümölcsűek	*0,01	KH
		dió, mandula, mogyoró, gesztenye	*0,01	KH
		kókuszdió, makadám dió, pisztácia, kesudió, pekándió	0,01	KH
		citromfélék	0,01	KH
		déligyümölcsök (kivéve citromfélék)	0,01	KH
		paprika, paradicsom, padlizsán	*0,01	KH
		kabakosok	*0,01	KH
		hüvelyes zöldségek	*0,01	KH
		gyökér- és gumós zöldségek (kivéve burgonya)	*0,01	KH
		hagymafélék	*0,01	KH
		káposztafélék	*0,01	KH
		leveles zöldségek	*0,01	KH

[Sorszám]	Hatóanyag	Kultúra	Határérték mg/kg]	
		szárúért termesztett zöldségek	*0,01	KH
		termesztett, vadon termő gombák	*0,01	KH
		csemegekukorica	*0,01	KH
		gabonafélék	*0,01	KH
		rizs	*0,01	KH
		burgonya	*0,01	KH
		olajos magvúak (kivéve: földimogyoró, kakaóbab, nyerskávé, szezámag)	*0,01	KH
		földimogyoró, kakaóbab, nyerskávé, szezámag	0,01	KH
		komló (szárított)	*0,02	KH
		tea (szárított)	0,02	KH"

11. Az R. 1. számú mellékletének 206. kaptán hatóanyaghoz tartozó sorainak szövege helyébe a következő szöveg-rész lép:

[Sor- szám]	Hatóanyag	Kultúra	Határérték mg/kg]	
„206.	kaptán	almatermésűek	3	
		cseresznye, meggy	5	
		kajszibarack	3	
		szilva, ringló	1	
		egyéb csonthéjasok	0,02	KH
		szőlő (bor, csemege)	0,02	KH
		málna, szamóca	3	
		ribiszke, köszméte, szeder	*3	
		egyéb bogyós gyümölcsűek	*0,02	KH
		mandula	*0,3	
		dió, mogyoró, gesztenye	*0,02	KH
		kókuszdió, makadám dió, pisztácia, kesudió, pekándió	0,02	KH
		citromfélék	0,02	KH
		mangó	2	
		déligyümölcsök (kivéve citromfélék, mangó)	0,02	KH
		paprika	0,1	
		paradicsom	2	
		padlizsán	*0,02	KH
		egyéb solanaceae (kivéve burgonya)	*0,02	KH
		uborka, görögdinnye	0,02	KH
		sárgadinnye	*0,1	
		egyéb kabakosok	*0,02	KH
		zöldbab (hüvellyel)	2	
		zöldbab (fejtett)	*2	
		zöldborsó (hüvellyel)	0,02	KH
		egyéb friss hüvelyes zöldségek	*0,02	KH
		száraz hüvelyes zöldségek	*0,02	KH
		sárgarépa, zellergumó	0,1	
		egyéb gyökér- és gumós zöldségek (kivéve burgonya)	0,02	KH

[Sor-szám]	Hatóanyag	Kultúra	Határérték mg/kg]	
		póréhagyma	*2	
		hagymafélék (kivéve póréhagyma)	0,02	KH
		káposztafélék	0,02	KH
		fejessaláta	0,02	KH
		endívia	*2	
		spenót	0,1	
		petrezselyemlevél	0,1	
		zellerlevél, kapor	0,02	KH
		egyéb leveles zöldségek	*0,02	KH
		zeller	*0,1	
		egyéb szárúért termesztett zöldségek	*0,02	KH
		termesztett, vadon termő gombák	*0,02	KH
		csemegekukorica	0,02	KH
		kukorica (áru, siló)	0,02	KH
		gabonafélék (kivéve kukorica)	*0,02	KH
		rizs	*0,02	KH
		burgonya	0,05	
		olajos magvúak (kivéve: földimogyoró, kakaóbab, nyerskáv, szezám)	*0,02	KH
		földimogyoró, kakaóbab, nyerskáv, szezám	0,02	KH
		komló (szárított)	*0,05	KH
		tea (szárított)	0,05	KH
		lucerna	***10"	

12. Az R. 1. számú mellékletének 243. lambda-cihalotrin hatóanyaga az alábbi kultúra-határérték előírásokkal egészül ki:

[Sor-szám]	Hatóanyag	Kultúra	Határérték mg/kg]	
„243.	lambda-cihalotrin	oliva (fogyasztásra)	0,5	
		oliva (olaj kivonásra)	0,5	
		köménymag	*0,3"	

13. Az R. 1. számú mellékletének 246. linuron hatóanyaga az alábbi kultúra-határérték előírásokkal egészül ki:

[Sor-szám]	Hatóanyag	Kultúra	Határérték mg/kg]	
„246.	linuron	köménymag	*0,1"	

14. Az R. 1. számú mellékletének 270. metoxifenozyd hatóanyaghoz tartozó sorainak szövege helyébe a következő szövegrész lép:

[Sor-szám]	Hatóanyag	Kultúra	Határérték mg/kg]	
„270.	metoxifenozyd	alma	2	
		almatermésűek (kivéve alma)	*2	
		őszibarack, nektarin	*0,3	
		egyéb csonthéjasok	*0,02	KH
		szőlő (bor, csemege)	1	

[Sor- szám]	Hatóanyag	Kultúra	Határérték mg/kg]	
		bogyós gyümölcsűek	*0,02	KH
		dió, mandula, mogyoró, gesztenye	*0,02	KH
		kókuszdió, makadám dió, pisztácia, kesudió, pekándió	0,02	KH
		citromfélék	1	
		kivi	1	
		déligyümölcsök (kivéve citromfélék, kivi)	0,02	KH
		paprika	*1	
		paradicsom	*2	
		padlizsán	*0,5	
		egyéb solanacea (kivéve burgonya)	*0,02	KH
		kabakosok	*0,02	KH
		zöldbab (hüvellyel)	*0,2	
		hüvelyes zöldségek [kivéve zöldbab (hüvellyel)]	*0,02	KH
		gyökér- és gumós zöldségek (kivéve burgonya)	*0,02	KH
		hagymafélék	*0,02	KH
		káposztafélék	*0,02	KH
		leveles zöldségek	*0,02	KH
		szárukért termesztett zöldségek	*0,02	KH
		termesztett, vadon termő gombák	*0,02	KH
		csemegekukorica	*0,02	KH
		gabonafélék	*0,05	KH
		rizs	*0,05	KH
		burgonya	*0,02	KH
		gyapotmag, szójabab	*2	
		olajos magvúak (kivéve földimogyoró, kakaóbab, nyerskávé, szezám, gyapotmag, szójabab)	*0,05	KH
		földimogyoró, kakaóbab, nyerskávé, szezám	0,05	KH
		komló (szárított)	*0,05	KH
		tea (szárított)	0,05	KH"

15. Az R. 1. számú mellékletének 274. mevinfosz hatóanyaghoz tartozó sorainak szövege helyébe a következő szöveg lép:

[Sor- szám]	Hatóanyag	Kultúra	Határérték mg/kg]	
„274.	mevinfosz ⁽⁷⁷⁾	almatermésűek	*0,01	KH
		csontéjek	*0,01	KH
		szőlő (bor, csemege)	*0,01	KH
		bogyós gyümölcsűek	*0,01	KH
		dió, mandula, mogyoró, gesztenye	*0,01	KH
		kókuszdió, makadám dió, pisztácia, kesudió, pekándió	0,01	KH
		citromfélék	0,01	KH
		déligyümölcsök (kivéve citromfélék)	0,01	KH
		paprika, paradicsom, padlizsán	*0,01	KH
		kabakosok	*0,01	KH
		hüvelyes zöldségek	*0,01	KH

[Sor-szám]	Hatóanyag	Kultúra	Határérték mg/kg]	
		gyökér- és gumós zöldségek (kivéve burgonya)	*0,01	KH
		hagymafélék	*0,01	KH
		káposztafélék	*0,01	KH
		leveles zöldségek	*0,01	KH
		szárúért termesztett zöldségek	*0,01	KH
		csemegekukorica	*0,01	KH
		gabonafélék	*0,01	KH
		rizs	*0,01	KH
		termesztett, vadon termő gombák	*0,01	KH
		burgonya	*0,01	KH
		olajos magvúak (kivéve földimogyoró, kakaóbab, nyerskáv, szezám)	*0,01	KH
		földimogyoró, kakaóbab, nyerskáv, szezám	0,01	KH
		komló (szárított)	*0,02	KH
		tea (szárított)	0,02	KH"

16. Az R. 1. számú melléklete a 277/A. milbemektin új hatóanyag következő szermaradvány értékeivel egészül ki:

[Sorszám]	Hatóanyag	Kultúra	Határérték mg/kg]	
„277/A.	milbemektin ⁽⁷⁸⁾	almatermésűek	*0,05	KH
		csonthéjasok	*0,05	KH
		szőlő (bor, csemege)	*0,05	KH
		bogyós gyümölcsűek	*0,05	KH
		dió, mandula, mogyoró, gesztenye	*0,1	KH
		kókuszdió, makadám dió, pisztácia, kesudió, pekándió	0,1	KH
		citromfélék	0,05	KH
		déligyümölcsök (kivéve citromfélék)	0,05	KH
		paprika, paradicsom, padlizsán	*0,05	KH
		kabakosok	*0,05	KH
		hüvelyes zöldségek	*0,05	KH
		gyökér- és gumós zöldségek (kivéve burgonya)	*0,05	KH
		hagymafélék	*0,05	KH
		káposztafélék	*0,05	KH
		leveles zöldségek	*0,05	KH
		szárúért termesztett zöldségek	*0,05	KH
		termesztett, vadon termő gombák	*0,05	KH
		csemegekukorica	*0,05	KH
		gabonafélék	*0,05	KH
		rizs	*0,05	KH
		burgonya	*0,05	KH
		olajos magvúak (kivéve földimogyoró, kakaóbab, nyerskáv, szezám)	*0,1	KH

[Sorszám]	Hatóanyag	Kultúra	Határérték mg/kg]	
		földimogyoró, kakaóbab, nyerskávét, szezám	0,1	KH
		komló (száritott)	*0,1	KH
		tea (száritott)	0,1	KH"

17. Az R. 1. számú mellékletének 298. penkonazol hatóanyaga az alábbi kultúra-határérték előírásokkal egészül ki:

[Sor-szám]	Hatóanyag	Kultúra	Határérték mg/kg]	
„298.	penkonazol	paradicsom	0,1	
		egyéb solanacea (kivéve burgonya)	*0,05	KH"

18. Az R. 1. számú mellékletének 303. pimetrozin hatóanyaga az alábbi kultúra-határérték előírásokkal egészül ki:

[Sor-szám]	Hatóanyag	Kultúra	Határérték mg/kg]	
„303.	pimetrozin	szamóca	*0,5	
		málna, szeder	*3	
		ribiszke	*0,1"	

19. Az R. 1. számú mellékletének 345. metolaklór (S-metolaklór) hatóanyaghoz tartozó sorainak szövege helyébe a következő szövegrész lép:

[Sor-szám]	Hatóanyag	Kultúra	Határérték mg/kg]	
„345.	metolaklór (S-metolaklór) ⁽⁷⁹⁾	almatermésűek	0,05	KH
		csontthéjasok	0,05	KH
		szőlő (bor, csemege)	0,05	KH
		bogyós gyümölcsűek	0,05	KH
		dió, mandula, mogyoró, gesztenye	*0,05	KH
		kókuszdió, makadám dió, pisztácia, kesudió, pekándió	0,05	KH
		citromfélék	0,05	KH
		déligyümölcsök (kivéve citromfélék)	0,05	KH
		paradicsom	0,05	KH
		egyéb solanacea (kivéve burgonya)	*0,05	KH
		tök, sütőtök	0,05	KH
		egyéb kabakosok	*0,05	KH
		hüvelyes zöldségek	0,05	KH
		sárgarépa, petrezselyemgyökér, zeller gumó	0,05	KH
		egyéb gyökér- és gumós zöldségek (kivéve burgonya)	*0,05	KH
		vöröshagyma, fokhagyma	0,05	KH
		egyéb hagymafélék	*0,05	KH
		káposztafélék	*0,05	KH
		petrezselyemlevél, zellerlevél	0,05	KH
		köménymag, koriander mag	0,05	KH

[Sor-szám]	Hatóanyag	Kultúra	Határérték mg/kg]	
		egyéb leveles zöldségek	*0,05	KH
		szárúért termesztett zöldségek	*0,05	KH
		csemegekukorica	0,05	KH
		termesztett, vadon termő gombák	*0,05	KH
		kukorica (áru, takarmány, vetőmag), cirok	0,05	KH
		egyéb gabonafélék	*0,05	KH
		rizs	*0,05	KH
		cukorrépa	***0,1	
		burgonya	0,05	KH
		napraforgómag, lenmag, szójabab	0,1	KH
		olajos magvúak (kivéve földimogyoró, kakaóbab, nyers kávé, szezám, napraforgómag, lenmag, szójabab)	*0,1	KH
		földimogyoró, kakaóbab, nyerskávé, szezám	0,1	KH
		komló (szárított)	0,1	KH
		tea (szárított)	0,1	KH
		zöld dohánylevél	***0,1	
		csillagfű	***0,1”	

20. Az R. 1. számú mellékletének 370. tiaklopid hatóanyaghoz tartozó sorainak szövege helyébe a következő szöveg rész lép:

[Sor-szám]	Hatóanyag	Kultúra	Határérték mg/kg]	
„370.	tiaklopid	almatermésűek	0,3	
		cseresznye, meggy	0,3	
		kajszibarack, nektarin, őszibarack	*0,3	
		szilva, ringló	*0,1	
		egyéb csonthéjasok	*0,02	KH
		szőlő (bor, csemege)	*0,02	KH
		szamóca	*0,5	
		vadon termő bogyós gyümölcsűek	*0,02	KH
		egyéb bogyós gyümölcsűek	*1	
		dió, mandula, mogyoró, gesztenye	*0,02	KH
		kókuszdió, makadám dió, pisztácia, kesudió, pekándió	0,02	KH
		citromfélék	0,02	KH
		déligyümölcsök (kivéve citromfélék)	0,02	KH
		paradicsom, padlizsán	*0,5	
		paprika	*1	
		egyéb solanacea (kivéve burgonya)	*0,02	KH
		ehető héjú kabakosok	*0,3	
		görögdinnye, sárgadinnye	*0,2	

[Sor-szám]	Hatóanyag	Kultúra	Határérték mg/kg]	
		egyéb nem ehető héjú kabakosok	*0,02	KH
		zöldbab (hüvellyel)	*1	
		egyéb hüvelyes zöldségek	*0,02	KH
		gyökér- és gumós zöldségek (kivéve burgonya)	*0,02	KH
		hagymafélék	*0,02	KH
		káposztafélék	*0,02	KH
		salátafélék	*2	
		fűszernövények	*3	
		egyéb leveles zöldségek	*0,02	KH
		szárukért termesztett zöldségek	*0,02	KH
		csemegekukorica	0,02	KH
		termesztett, vadon termő gombák	*0,02	KH
		gabonafélék	*0,02	KH
		rizs	*0,02	KH
		burgonya	0,02	KH
		repcemag	0,3	
		napraforgómag	0,05	KH
		olajos magvúak (kivéve napraforgómag, repcemag, földimogyoró, kakaóbab, nyerskávét, szezámmag)	*0,05	KH
		földimogyoró, kakaóbab, nyerskávét, szezámmag	0,05	KH
		komló (szárított)	*0,05	KH
		tea (szárított)	0,05	KH
		kukorica (takarmány)	***0,05"	

21. Az R. 1. számú mellékletének 385. tribenuron-metil hatóanyaghoz tartozó sorainak szövege helyébe a következő szövegrész lép:

[Sor-szám]	Hatóanyag	Kultúra	Határérték mg/kg]	
„385	tribenuron-metil	almatermésűek	*0,01	KH
		csonthéjasok	*0,01	KH
		szőlő (bor, csemege)	*0,01	KH
		bogyós gyümölcsűek	*0,01	KH
		dió, mandula, mogyoró, gesztenye	*0,01	KH
		kókuszdió, makadám dió, pisztácia, kesudió, pekándió	0,01	KH
		citromfélék	0,01	KH
		déligyümölcsök (kivéve citromfélék)	0,01	KH
		paprika, paradicsom, padlizsán	*0,01	KH
		kabakosok	*0,01	KH
		hüvelyes zöldségek	*0,01	KH
		gyökér- és gumós zöldségek (kivéve burgonya)	*0,01	KH
		hagymafélék	*0,01	KH

[Sor-szám]	Hatóanyag	Kultúra	Határérték mg/kg]	
		káposztafélék	*0,01	KH
		leveles zöldségek	*0,01	KH
		szárukért termesztett zöldségek	*0,01	KH
		csemegekukorica	*0,01	KH
		termesztett, vadon termő gombák	*0,01	KH
		kalászosok (szem)	0,01	KH
		egyéb gabonafélék	*0,01	KH
		rizs	*0,01	KH
		burgonya	*0,01	KH
		napraforgómag	0,01	KH
		olajos magvúak (kivéve: napraforgómag, földimogyoró, kakaóbab, nyerskáv, szezámmag)	*0,01	KH
		földimogyoró, kakaóbab, nyerskáv, szezámmag	0,01	KH
		komló (száritott)	*0,02	KH
		tea (száritott)	0,02	KH
		kalászosok (szalma)	***0,1"	

22. Az R. 1. számú mellékletében az alábbi hatóanyag-kultúra párok egyes határértékei a következők szerint módosulnak:

- a) az 1. abamektin hatóanyag
- aa) „dió, mandula, mogyoró, gesztenye *0,02 KH” szövegrésze helyébe a „dió, mandula, mogyoró, gesztenye *0,01 KH” szövegrész lép,
- ab) „kókuszdió, makadám dió, pisztácia, kesudió, pekándió 0,02 KH” szövegrésze helyébe a „kókuszdió, makadám dió, pisztácia, kesudió, pekándió 0,01 KH” szövegrész lép,
- ac) „délgyümölcsök (kivéve citromfélék) 0,01 KH” szövegrésze helyébe a „délgyümölcsök (kivéve citromfélék, papaya) 0,01 KH” szövegrész lép,
- ad) „petrezselyemlevél, zellerlevél, metélőhagyma, sáfrány, turbolya *0,01 KH” szövegrésze helyébe a „petrezselyemlevél, zellerlevél, metélőhagyma, sáfrány, turbolya *1” szövegrész lép,
- b) a 38. bifentrin hatóanyag „délgyümölcsök (kivéve citromfélék, banán) 0,05 KH” szövegrésze helyébe a „délgyümölcsök (kivéve citromfélék, banán, mangó, papaya) 0,05 KH” szövegrész lép,
- c) a 243. lambda-cihalotrin hatóanyag
- ca) „délgyümölcsök (kivéve citromfélék) 0,02 KH” szövegrésze helyébe a „délgyümölcsök (kivéve citromfélék, olíva) 0,02 KH” szövegrész lép,
- cb) „szárukért termesztett zöldségek (kivéve zeller (friss)) *0,02 KH” szövegrésze helyébe a „szárukért termesztett zöldségek (kivéve zeller, köménymag) *0,02 KH” szövegrész lép,
- d) a 269. metomil hatóanyag „paprika 0,05 KH” szövegrésze helyébe a „paprika 0,2” szövegrész lép,
- e) a 373. tiodikarb hatóanyag „paprika 0,05 KH” szövegrésze helyébe a „paprika 0,2” szövegrész lép,
- f) a 298. penkonazol hatóanyag
- fa) „ribiszke *0,5” szövegrésze helyébe a „ribiszke, szamóca *0,5” szövegrész lép,
- fb) „bogyós gyümölcsűek (kivéve ribiszke) *0,05 KH” szövegrésze helyébe a „bogyós gyümölcsűek (kivéve ribiszke, szamóca) *0,05 KH” szövegrész lép,
- fc) „paprika, paradicsom 0,05 KH” szövegrésze helyébe a „paprika 0,2” szövegrész lép,
- fd) „padlizsán *0,05 KH” szövegrésze helyébe a „padlizsán *0,1” szövegrész lép,
- fe) „kabakosok (kivéve dinnyefélék, tökfélék) 0,05 KH” szövegrésze helyébe a „ehető héjú kabakosok 0,1” szövegrész lép,
- g) a 303. pimetrozin hatóanyag „bogyós gyümölcsűek *0,02 KH” szövegrésze helyébe a „egyéb bogyós gyümölcsűek *0,02 KH” szövegrész lép,
- h) a 30. benomil hatóanyag „citromfélék 0,1 KH” szövegrésze helyébe a „citromfélék 0,5” szövegrész lép,
- i) a 208. karbendazim hatóanyag „citromfélék 0,1 KH” szövegrésze helyébe a „citromfélék 0,5” szövegrész lép.

23. Az R. 1. számú mellékletének MAGYARÁZAT része a következő (77)–(78)–(79) pontokkal egészül ki:

„(77)	mevinfosz, mevinfosz + E-, Z-izomérjeinek együttes mennyisége
(78)	milbemektin, milbemektin és MA4 + 8,9Z-MA4 együttes mennyisége
(79)	metolaklór, metolaklór, S-metolaklór és más izomérjeinek együttes mennyisége”

**Az egészségügyi miniszter
36/2007. (VII. 3.) EüM
rendelete**

**az orvostechnikai eszközökről szóló
16/2006. (III. 27.) EüM rendelet módosításáról**

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 247. § (2) bekezdésének *f)* és *k)* pontjaiban foglalt felhatalmazás alapján, az egészségügyi miniszter feladat- és hatásköréről szóló 161/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. § *a)* pontjában meghatározott feladatkörben eljárva a következőket rendelem el:

1. §

Az orvostechnikai eszközökről szóló 16/2006. (III. 27.) EüM rendelet (a továbbiakban: R.) 2. § (1) bekezdése a következő *n)* ponttal egészül ki:

[E rendelet alkalmazásában]

„*n)* csípő-, térd- és vállprotézis: olyan teljes ízületi beültethető protézis összetevő részei – ide nem értve a kiegészítő összetevőket (csavarokat, ékeket, lemezeket és szerzőszámokat) –, amely működését tekintve hasonló a természetes csípő-, térd- vagy vállízülethez.”

2. §

Az R. 2. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Az egyes termékek orvostechnikai eszköznek minősülése kérdésében – kétség esetén – az Egészségügyi Engedélyezési és Közigazgatási Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) határozatban dönt.”

3. §

Az R. 3. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Eszköz – a 2. § (1) bekezdésének *c)* és *d)* pontjai szerinti eszköz kivételével – akkor hozható forgalomba, ha a (2) bekezdés előírásainak megfelelően CE jelöléssel van ellátva.”

4. §

Az R. 5. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Az osztályba sorolási szabályok alkalmazása során felmerülő kérdésben – kétség esetén – a Hivatal határozatban dönt.”

5. §

Az R. 5. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) A csípő-, térd- és vállprotéziseket a III. osztályba kell besorolni azzal, hogy a 9. számú melléklet szabályait nem kell alkalmazni.”

6. §

Az R. 9. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az emberen végzett orvostudományi kutatásokról szóló 23/2002. (V. 9.) EüM rendelet (a továbbiakban: orvostudományi kutatásokról szóló rendelet) 10. § (1) bekezdése szerinti szakmai-etikai véleményt vagy 20/D. §-a szerinti szakmai-etikai engedélyt az annak meghozatalára jogosult szerv a megadását követő 5 napon belül, a vélemény vagy az engedély másolatának megküldésével bejelenti a Hivatalnak. A gyártónak vagy meghatalmazott képviselőjének a 8. számú melléklet szerint kell eljárnia. A klinikai vizsgálatokra egyebekben az orvostudományi kutatásokról szóló rendelet szabályait kell alkalmazni.”

7. §

Az R. 10. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az a Magyar Köztársaság területén székhellyel rendelkező gyártó, amely a 6. § (4) és (7) bekezdései szerinti eljárást követően eszközöket saját jogon gyárt, illetve a 8. § (2) és (3) bekezdései szerinti tevékenységet végez, nevét, székhelyét és telephelyét, az érintett eszközök leírását, továbbá az ezen adatokban bekövetkezett változást nyil-

vántartásba vétel céljából a Hivatalnál beszerezhető formanyomtatványon vagy annak elektronikus változata útján a Hivatal részére bejelenti.”

8. §

Az R. 19. § (5) bekezdése a következő g) ponttal egészül ki:

[(5) Ez a rendelet a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:]

„g) a Bizottság 2005/50/EK irányelve (2005. augusztus 11.) a csípő-, térd- és vállízületi protézisek újraosztályozásáról az orvostechnikai eszközökről szóló 93/42/EGK tanácsi irányelv keretén belül.”

9. §

Az R. 1. számú melléklete, 8. számú melléklete és 12. számú melléklete e rendelet *melléklete* szerint módosul.

10. §

(1) E rendelet a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.

(2) Olyan csípő-, térd- és vállprotéziseken, amelyen az R. 6. § (3) bekezdésének a) pontja értelmében 2007. szeptember 1. előtt benyújtották a megfelelőségértékelési eljárás iránti kérelmet, az R. 2. számú mellékletének A. 4. pontja értelmében egy kiegészítő megfelelőségértékelési eljárást is el kell végezni, amely 2009. szeptember 1. előtt EK-tervvizsgálati tanúsítvány megszerzéséhez vezet. Ez a rendelkezés nem akadályozza meg a gyártót abban, hogy az R. 6. § (1) bekezdésének b) pontja értelmében a megfelelőségértékelési kérelmet benyújtsa.

(3) Olyan csípő-, térd- és vállprotéziseken, amelyen az R. 6. § (3) bekezdése b) pontjának bc) alpontja értelmében 2007. szeptember 1. előtt elvégezték a megfelelőségértékelési eljárást, az R. 6. § (1) bekezdése b) pontjának ba) vagy bb) alpontja értelmében a III. osztályú orvostechnikai eszközökre vonatkozó megfelelőségértékelési eljárást is el lehet végezni 2010. szeptember 1. előtt. Ez a rendelkezés nem akadályozza meg a gyártót abban, hogy az R. 6. § (1) bekezdésének b) pontja értelmében a megfelelőségértékelési kérelmet benyújtsa.

(4) A 2007. szeptember 1. előtt, az R. 6. § (3) bekezdésének a) pontja szerinti eljárást követően kiállított megfelelőségi tanúsítvánnyal rendelkező csípő-, térd- és vállprotézisek 2009. szeptember 1-ig hozhatók forgalomba.

(5) A 2007. szeptember 1. előtt, az R. 6. § (3) bekezdésének b) pontjának bc) alpontja szerinti eljárást követően kiállított megfelelőségi tanúsítvánnyal rendelkező csípő-, térd- és vállprotézisek 2010. szeptember 1-ig hozhatók forgalomba.

(6) Ez a rendelet a csípő-, térd- és vállízületi protézisek újraosztályozásáról az orvostechnikai eszközökről szóló 93/42/EGK tanácsi irányelv keretén belül szóló, 2005. augusztus 11-i 2005/50/EK bizottsági irányelvnek való megfelelést szolgálja.

Dr. Horváth Ágnes s. k.,
egészségügyi miniszter

Melléklet

a 36/2007. (VII. 3.) EüM rendelethez

1. Az orvostechnikai eszközökről szóló 16/2006. (III. 27.) EüM rendelet (a továbbiakban: R.) 1. számú melléklete A. Az osztályba sorolt eszközök esetében II. Tervezési és kialakítási követelmények 7.4. alpontjának első mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„Ha az eszköz integráns részként olyan anyagot is magában foglal, amelyet ha külön használnak, akkor gyógyszernek minősül, és amely az eszközzel együtt használva az eszköz hatását elősegíti, akkor az anyag biztonságát, minőségét és hasznosságát – figyelembe véve az eszköz alkalmazási célját – az emberi alkalmazásra kerülő gyógyszerek forgalomba hozataláról szóló 52/2005. (XI. 18.) EüM rendelet 1. számú mellékletében előírt módon bizonyítani kell.”

2. Az R. 1. számú melléklete B. Az aktív beültethető eszközök esetében II. Tervezési és kialakítási követelmények 9. alpontjában a „teljesítményeket” szövegrész helyébe a „teljesítőképességet” szövegrész lép.

3. Az R. 8. számú melléklete A. Rendelésre készült eszközökre vagy klinikai vizsgálatra szánt, osztályba sorolt eszközökre vonatkozó nyilatkozat 2. 2. c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A nyilatkozatnak a következő adatokat kell tartalmaznia:]

Klinikai vizsgálatra szánt eszközök esetében:]

„c) az orvostudományi kutatásokról szóló rendelet 10. § (1) bekezdése szerinti szakmai-etikai véleményt vagy 20/D. §-a szerinti szakmai-etikai engedélyt;”

4. Az R. 12. számú mellékletének utolsó mondatában a „8 napon” szövegrész helyébe a „3 napon” szövegrész lép.

**A környezetvédelmi és vízügyi miniszter
24/2007. (VII. 3.) KvVM
rendelete**

a Vízügyi Biztonsági Szabályzat kiadásáról

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény 11. §-ában kapott felhatalmazás alapján – az érdekelt miniszterekkel egyetértésben – a következőket rendelem el:

1. §

A Vízügyi Biztonsági Szabályzatot e rendelet *mellékleteként* kiadom.

2. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.

(2) A rendelet hatálybalépésével egyidejűleg a Vízügyi Biztonsági Szabályzat kiadásáról szóló 19/1995. (XII. 7.) KHVM rendelet hatályát veszti.

Dr. Fodor Gábor s. k.,
környezetvédelmi és vízügyi miniszter

Melléklet
a 24/2007. (VII. 3.) KvVM rendelethez

VÍZÜGYI BIZTONSÁGI SZABÁLYZAT

1. ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

1.01 A Vízügyi Biztonsági Szabályzat (a továbbiakban: Szabályzat) hatálya a biztonsági követelmények meghatározása szempontjából kiterjed minden szervezett vízügyi tevékenységre, függetlenül attól, hogy azt társadalmi vagy gazdálkodó szervezetek milyen szervezeti vagy tulajdoni formában végzik.

1.02 Vízügyi tevékenységnek kell tekinteni valamennyi, az Országos Vízgazdálkodási Szabályzat kiadásáról szóló 4/1981. (IV. 4.) OVH rendelkezés mellékletében szereplő Országos Vízgazdálkodási Szabályzatban (OVSZ-ben) rögzített tevékenység szervezését, előkészítését, műszaki tervezését, beruházás-szervezését, építés-szerelését, üzemelését, fenntartását, felújítását, illetve megszüntetését (bontását), az eredeti állapot visszaállítását és a védekezési tevékenységet.

1.03 A helyi adottságokból származó veszélyforrások biztonsági szabályozását munkáltatói utasításban kell kiadni.

1.04 A Magyar Honvédségre, valamint a rendvédelmi szervekre a Szabályzat hatálya annyiban terjed ki, amennyiben jogszabály másképpen nem rendelkezik.

1.05 Jelen Szabályzatban nem szereplő, vízépitési munkákra is alkalmazandó építési, építőipari munkavédelmi szabályokat az építési munkahelyeken és az építési folyamatok során megvalósítandó minimális munkavédelmi követelményekről szóló 4/2002. (II. 20.) SZCSM–EüM együttes rendelet (a továbbiakban: ER.) rendelkezései tartalmazzák.

1.06 A munkahelyeken tartózkodó személyek kötelesek a munkavégzésre vonatkozó biztonsági szabályokat betartani.

1.07 A vízépitési munkahelyeket figyelmeztető jelzésekkel kell ellátni és szabad vízen 300 méteres körzetben fürdési tilalmat jelző táblákat kell elhelyezni. A munkahelyek éjjeli megvilágításáról, őrzéséről (szükség szerint fizikai elkerítéséről) a munkahelyeken alkalmazandó biztonsági és egészségvédelmi jelzésekről szóló 2/1998. (I. 16.) MüM rendelet, valamint a szabad vízen való tartózkodás alapvető szabályairól szóló 46/2001. (XII. 27.) BM rendelet alapján kell gondoskodni. (MSZ 17066)

1.08 A konyhában, az étkezőben, a lakótérben és a munkahelyen az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló 201/2001. (X. 25.) Korm. rendelet szerinti ivóvíz minőségű vizet kell biztosítani. Az ivóvíz-minőségű vizet szolgáltató vízvétellező helyet a munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjéről szóló 3/2002. (II. 8.) SZCSM–EüM együttes rendelet (a továbbiakban: R.) alapján táblával kell megjelölni. (MSZ 450–1)

1.09 A tisztálkodáshoz megfelelő minőségű és mennyiségű vizet (szükség szerint fertőtlenítőszerrel) kell biztosítani. Amennyiben nem ivóvíz minőségű a víz, akkor „Nem ivóvíz” feliratú táblát kell elhelyezni.

1.10 Zárt térben és szabad téren dolgozó munkavállalók munkakörnyezetének klimatikus viszonyaira vonatkozóan védőöltőt, egyéni védőeszközt, melegedőt kell biztosítani.

1.11 Minden olyan vízépitési műtárgynál (csőszilip, csőáteresz, bújtor), ahol a vízmélység 1,0 m-nél nagyobb, „Idegeneknek belépni tilos!”, „Fürödni tilos!” feliratú táblákat kell elhelyezni.

1.12 A munkahelyeken elsősegélynyújtásra legalább egy, de 50 főnként egy-egy kiképzett munkavállalót kell kijelölni.

1.13 A munkák időtartamára gondoskodni kell az előírás szerinti elsősegélynyújtáshoz szükséges felszerelésről.

1.14 A vízi építmények használatba vételénél a vízjogi létesítési engedélyben, vízügyi érdekeltségű területeknél a vagyonkezelői hozzájárulásban meghatározott és a jelen Szabályzatban, valamint a vonatkozó munkavédelmi előírásokban foglaltak megtartását ellenőrizni kell.

1.15 Munkaeszközt munkahelyen a munkaközi szünetben csak biztonságosan, az erre kijelölt (meghatározott) helyen szabad tárolni.

1.16 Közúton és közút melletti munkáknál az ott dolgozó munkavállalókat feltűnő, élénk színű mellénnyel kell ellátni, amely fényvisszaverő csikkal készül. Ugyanígy kell eljárni éjjeli műszak esetén, azokon a munkaterületeken, ahol járművek, munkagépek mozognak, vagy daruval munkát végeznek. (MSZ EN 471)

1.17 Közutat keresztező vízi létesítmények építésénél a járművek biztonságos áthaladásához legalább egy nyom-sáv széles, ideiglenes átjárót kell létesíteni.

Az ideiglenes átjáróhid magassága a meglévő közút szintje fölött 10 cm-nél magasabb nem lehet. Szintkülönbség esetén az átjáró két végén a zavartalan fel- és lejárást biztosítani kell.

1.18 A víz fölötti, emberi közlekedést szolgáló járóhidat (munkahíd), járópallót (uszályok stb. ki- és berakásánál) biztonságos teherbírású pallókból, legalább 3 palló szélességben kell készíteni. Egy palló keresztmetszete legalább 5×30 cm legyen. A járóhidat megfelelően támasztva és merevítéssel ellátva, mindkét oldalon kettős korláttal és hosszirányban legalább 10 cm magas lábléccel kell megépíteni. A járófelület csúszásmentességét csúszásgátló anyaggal kell biztosítani. A 10%-nál meredekebb lejtésű járópallót 40 cm-enként keresztlécezéssel kell ellátni. A maximális terhelhetőséget fel kell tüntetni, a járóhidat túlterhelni tilos.

1.19 Talicskával és hordsaroglyával az egyirányú közlekedésre legalább 0,9 m széles, kétirányú közlekedésre pedig egymástól elkülönített, legalább 0,9-0,9 m széles járóhidat kell alkalmazni.

1.20 Gyalogos teherhordó munkavállalók járóhídon legalább 3,0 m távolságban követhetik egymást. Szállítóeszközökkel a járóhídon egymástól legalább 5,0 m távolságban szabad közlekedni.

1.21 A hosszú, nagyobb terhek szállítására szolgáló járókat (járóhidat) ingás vagy törés ellen közbenső helyen, méretezés alapján, biztonságosan alá kell támasztani.

1.22 Kizárólag személyközlekedésre használt járóhidat legalább 60 cm szélességűre kell készíteni.

1.23 Azokon a munkahelyeken (így pl. híd, függővezeték szerelése, vízi járművel való anyagszállítás, ki- és berakodás), ahol a vízbeesés és elmerülés veszélye fennáll, minden veszélyeztetett munkavállaló számára, a munkálatok idején tesztevedert, illetve mentőmellényt kell használni, a mentőövet pedig készenlétben kell tartani.

1.24 Az 1,0 m-nél nagyobb vízmélységnél, ha a víz sebessége az 1,0 m/s-ot meghaladja, illetve hőmérséklete 15° C-nál alacsonyabb, vagy a vízmélységtől függetlenül, ha a víz sebessége a 3,0 m/s-ot meghaladja, a vízben dolgozó munkavállalókat mentőmellénnyel kell ellátni, akik azt viselni kötelesek.

1.25 A mentőcsónakot (evezős vagy motoros) a vízi közlekedés rendjéről szóló 39/2003. (VI. 13.) GKM rendelet melléklete szerinti Hajózási Szabályzatban (a továbbiakban: Hajózási Szabályzat) engedélyezett létszámnak

megfelelő, rögzített ülőpadokkal kell ellátni. A mentéssel kapcsolatban szállított személynek a csónakban állni, vagy a csónak szélén ülni nem szabad.

1.26 A mentőcsónakot a Hajózási Szabályzat szerinti felszereléssel kell ellátni, továbbá 1 db 25 m hosszú, 6 mm átmérőjű körtével ellátott kötél, 1 db 5 m hosszú kikötő kötél.

1.27 A mentőcsónakot folyóvízben a folyás irányában, a munkahelytől lefelé kell elhelyezni.

1.28 A létesítményeken végzett vegyszeres gyom- és rágszálóirtásnál (így pl. a mezőgazdasági vegyszeres növényvédelemre és a kártevők vegyszeres irtására) a növényvédelemről szóló 2000. évi XXXV. törvény biztonsági előírásait kell alkalmazni.

1.29 Lőszer, robbanóanyag észlelésekor vagy feltételezésekor csak tűzszerész engedélye után szabad a munkát folytatni.

1.30 Tankkocsiba, tankhajóba, üzemanyaghordóba, üzemanyagtartályba vagy más eszközbe motoros szivattyúval való ürítésnél csak csepegésmentes szívó-nyomócsövet szabad használni. Robbanó-motoros ürítésnél a berendezésnek szikramentesen kell működnie.

1.31 Jégre rálépni, és azon közlekedni védőeszközök nélkül csak homogén, repedésmentes és vízzel alátámasztott legalább 10 cm vastag jég esetén szabad, ha teherbírásáról előzőleg meggyőződtek.

Az 5 cm-ig terjedő jégvastagságnál csak vízi járművel és legalább 3 fő munkavállaló közreműködésével szabad közlekedni.

Az 5–10 cm közötti jégvastagságnál védőeszközök (palló, biztosítókötél, mentőmellény) szükségesek. A biztosítókötetet a felügyeletet ellátó 2 fő munkavállalónak kell tartani. Amennyiben a munkahely környezetében a jég repedezett, akkor járőmezőt kell alkalmazni.

1.32 A 4.04 Mezőgazdasági vízhasznosítás, a 4.05 Vízrendezés és a 4.06 Felszíni víztározás fejezetek előírásait, a mindháromnál előforduló, azonos jellegű munkáknál (így pl. műtárgy építések) értelemszerűen alkalmazni kell.

1.33 Vízi robbantások előírásait a vonatkozó jogszabály tartalmazza.

1.34 A víziközművek biztonságos üzemelésével kapcsolatos szabályok meghatározását a víziközművek üzemeltetéséről szóló 21/2002. (IV. 25.) KöViM rendelet tartalmazza.

1.35 A kötéllal való leeresztésnél és az ülőkével történő lebocsátásnál az ipari alpin technikai tevékenység biztonsági szabályairól szóló 11/2003. (IX. 12.) FMM rendeletet kell figyelembe venni.

1.36 A veszélyes vízügyi tevékenységek jegyzékét az 5. fejezet tartalmazza.

1.37 Minden vízügyi tevékenység (munkavégzés) során használt eszköznek, rendelkeznie kell a munkavédelmi termékek forgalmazásáról szóló megfelelőségi igazolással (tanúsítvánnyal).

2. AZ ALKALMAZÁS KÜLÖNLEGES SZEMÉLYI FELTÉTELEI

2.01 Az 5. fejezet szerinti veszélyes vízügyi tevékenységekhez legalább két munkavállaló egyidejű jelenléte szükséges.

2.02 A munkavállalót munkába állás, új munkakörbe helyezés előtt előzetes, foglalkoztatása során időszakos, soron kívüli, munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság elbírálása céljából, a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) szerint orvosi vizsgálatra kell küldeni. Azt a munkavállalót, aki előzetes, időszakos, soron kívüli vizsgálaton nem vett részt, vagy a megjelölt munkakörre alkalmatlan, a munkáltató nem foglalkoztathatja. Az előzetes, időszakos orvosi vizsgálatról rendkívüli munkavégzési körülmények (így például katasztrófa-elhárítási, árvíz- és belvízvédekezési, vízminőségi kárelhárítási tevékenységek ellátása) esetén el lehet tekinteni.

2.03 Védekezésre kirendelt személyek munkavégzésének munkavédelmi feltételeiről a kirendelő szervezetnek kell gondoskodnia (oktatás, egyéni védőeszköz biztosítása, munkaszervezés, balesetek kivizsgálása, nyilvántartása). A védekezésben közreműködő önkéntesek saját kockázatukra vesznek részt a védekezésben.

2.04 Víz feletti munkavégzés alatt a vízből való mentésre és elsősegély-nyújtásra kiképzett, úszni tudó munkavállaló (elsősorban a mentőcsónak vezetője) állandóan a munkahelyen, könnyen eloldhatóan kikötött mentőcsónakban köteles tartózkodni. Mentőcsónak vezetésével csak 18. életévét betöltött, kishajó-vezetői vizsgával rendelkező személyt szabad megbízni, amennyiben a mentőcsónak kishajónak minősül.

2.05 Élővíz melletti munkáknál a munkavégzés időtartamára vízi őrnök olyan munkavállalót kell kijelölni, aki tud úszni, jó fizikai adottsággal rendelkezik és ismeri a vízből mentés szabályait.

2.06 Gép- és szivattyúházba csak az oda beosztottak, illetve az ellenőrzésre jogosult személyek – idegen személyek pedig csak külön engedéllyel és kísérelével – léphetnek be.

2.07 Zárt csatornáknál, hévízkutak környezetében és azok műtárgyaiban, dolgozók, illetve azok, akik a szennyvízzel naponta közvetlen kapcsolatba kerülnek, csak 18. életévét betöltött férfi munkavállalók lehetnek, a Rendeletben rögzített alkalmassági és időszakos orvosi vizsgálaton meg kell felelniük, és az előírt védőoltásokat meg kell kapniuk.

2.08 Vízépítési munkák irányítására is vonatkozó feltételeket az ER. tartalmazza.

2.09 Veszélyes anyagok és készítmények kezelését (így pl. tárolását, szállítását, felhasználását) csak 18. életévét betöltött, ilyen irányú oktatásban részesült, illetve a vonatkozó jogszabály szerinti képesítéssel rendelkező munkavállalók végezhetik.

2.10 Fertőzés veszéllyel járó munkaterületeken, veszélyes anyagokkal és technológiával dolgozó munkavállalók részére – a fertőző betegségek és a járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről szóló 18/1998. (VI. 3.) NM rendelet szerint – a munkáltatónak védőoltást kell biztosítani.

3. ELLENŐRZÉSI KÖVETELMÉNYEK

3.1 A munkák megkezdése előtt a munkahelyi felelős vezető (így pl. építésvezető, gátfelügyelő, védelemvezető, telepvezető, laborvezető) a munkavállalókkal a munkafolyamat elvégzésével kapcsolatos tennivalókat, a megfelelő technológiát, a tűz elleni védelem szabályait, a biztonsági előírásokat, és az esetleges havariánál szükséges mentési tervet köteles ismertetni és dokumentálni.

3.2 A II.-nál magasabb fokozatú, a 4.07 pont szerinti árvíz- és belvízvédekezési munkáknál a védelemvezető a 3.1 pont szerintieket enyhítheti.

3.3 A szükséges tiltó táblákat, a munkahelyen alkalmazandó biztonsági és egészségvédelmi jelzéseket, védőfelszerelést, a védőital meglétét, munkaeszközöket, a létesítményeket ellenőrizni kell a biztonságos munkavégzés szempontjából, ezen belül a munkaeszközt, technológiát a biztonságos műszaki állapot megőrzése érdekében időszakos felülvizsgálat alá kell vonni a vonatkozó jogszabályok szerint.

3.4 A biztonságos munkavégzés ellenőrzésére, főleg az adott helyen új technológiák, eszközök stb. alkalmazásánál, bevezetésénél és üzembe helyezés előtt indokolt esetben próbaüzemet, gyakorlatot kell tartani.

3.5 Az üzemelő vízügyi létesítményekben a mentőláda tartalmát évente legalább egyszer ellenőrizni kell az egészségügyről szóló 1972. évi II. törvénynek a gyógyító megelőző ellátásra vonatkozó rendelkezései végrehajtásáról szóló 15/1972. (VIII. 5.) EüM rendelet szerint.

4. SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK

4.01 Vízellátás

A) Vízbeszerzés

Kútfúrás munkakörülményei és munkaeszközei

4.01.01 Vízkutatási és vízfeltárási célból végzett fúrási, kútépítési, kúttisztítási, kútfelújítási, kútjavítási munkáinál bányafelügyeleti műszaki-biztonsági előírások az irányadók.

4.01.02 Jelen előírások azon kútfúrásokra és kútépítési tevékenységekre érvényesek, amelyeket

a) kézi erővel végeznek, vagy

b) gépi erővel és a torony megengedett koronaterhelése nem haladja meg a 10 kN-t, illetve

c) a felszín alatti vizek kitermelését szolgálják.

4.01.03 Csak érvényes minőségi tanúsítvánnyal rendelkező fúrókötelek, csigasort, kengyelt és szállítószéklet szabad alkalmazni.

4.01.04 Fúrási munkáknál védősisakot, védőkesztyűt, védőcipőt (bakancs), védőszemüveget kell a munkavállalók és az ott tartózkodó más személyek részére biztosítani, akik azt munka közben kötelesek viselni.

Kútfúrási munka végzése

4.01.05 Egy tagban lévő toronylábat és egyéb nehéz fűróberendezés tartozékát úgy kell járműre helyezni, hogy egy főre 500 N-nál nagyobb erő kifejtés ne jusson.

4.01.06 Sorozatfúrásnál, sűrítő fúrásnál, 0–50 m mélység határon belül (talajvíz feltáró csőkút létesítése, talajmechanikai kutatás stb.) a fűrótoronyt egyik fűróponttól a másikra álló helyzetben, 100 m-es körzetben, szállítani (átállítani) csak vízszintes vagy legfeljebb 15°-os lejtésű útvonalon, és csak a felelős műszaki vezető vagy a fűrási munka építésvezetője jelenlétében szabad. Átállás közben a toronylábakat egymáshoz képest ki kell merevíteni.

4.01.07 A fűrólyuk helyét elektromos vezetéktől, fűrószemélyzet tartózkodási helyétől (mesterbódé, iroda, raktár stb.) a torony-magasság 1,2-szeresénél nagyobb távolságban kell kijelölni. A fűrótorony (a továbbiakban: torony) felhúzásánál a fix toronylábakat szétcsúszás ellen biztosítani kell (így pl. a láb mögé beásott lapos fával). A toronylábat süllyedés ellen talpgerendával (papuccsal stb.) kell biztosítani. Felhúzás közben a torony hosszának 1,5-szeres távolságán belül tartózkodni nem szabad.

4.01.08 Toronyfelhúzás előtt az acél sodronykötelet és annak rögzítését gondosan meg kell vizsgálni.

4.01.09 A biztosítókötelet csak a toronylábbal vagy a toronygyertyához szabad kötni.

4.01.10 Csak függőlegesen álló, feldőlés ellen toronypapuccsal és merevítővel biztosított, a fűrólyukra központosított fűrótoronnyal szabad dolgozni. A függőleges kötélnak, illetve fűrónak a furat tengelyébe (a fűrólyuk közepébe) kell esnie.

4.01.11 Viharban, villámláskor, ködben, ólmos esőben, napkelte előtt és napnyugtá után toronyszerelési munkát végezni nem szabad.

4.01.12 Fűrócső be- és kiépítésénél gondoskodni kell arról, hogy az emelőhorog biztosító kallantyúja (kutya) és a szállítószék biztosítva legyen.

4.01.13 A behúzó kötéllal mozgatott tárgy padozaton csúszó része alá csúsztatóhüvelyt vagy orrot kell tenni.

4.01.14 Bélés-csőszorítót (nyakvasat, nyakfát) feltenni, a csavarokat lazítani csak akkor szabad, ha az emelőmű kezelője a furatban lévő rudazatot, csőoszlopot, csövet megemelte.

4.01.15 Erős lengéssel lefelé érkező szállítószéket vagy szerszámot a fejmagasság fölött legalább 1,0 m-re meg kell állítani.

4.01.16 Legalább kétszeri megemeléssel kell meggyőződni arról, hogy az ékes csavarszorító a csőakat súlyát elbírja-e.

4.01.17 A forgatórudat a toronyban felfüggeszteni csak olyan berendezésnél lehet, ahol annak műszaki (toronyterhelési) és engedélyi feltételei adóttak.

4.01.18 A fűrókötélnek az álló és mozgó csigasorba való befűzésekor a mozgó csigasort a munkapadon gondosan ki kell támasztani, illetőleg rögzíteni kell.

4.01.19 Ha a forgatóasztal nincs a helyén, a részére szolgáló nyílást biztonságosan le kell fedni. A forgatóasztalt a munkadobogóval pontosan össze kell illeszteni.

4.01.20 A fűrókötél állapotát naponta meg kell vizsgálni.

4.01.21 Fúrásnál csak lemezzel teljesen beborított utánbocsátó kerekeket szabad használni.

4.01.22 A szállítódobra csavarodó kötelet csak kötélevetével szabad szabályozni.

4.01.23 A fűrólyukat a rudazat kiserelésekor vagy hosszabb szünet előtt le kell fedni.

4.01.24 A fűrótümlő szivattyú felőli végét a toronygyertyához (torony-sarokvas), az öblítőfej felőli végét pedig az öblítőfejhez kell rögzíteni biztosító láncsal. A biztosító láncot a hattyúnyakhoz kötni nem szabad. Legalább 9,5 mm átmérőjű biztosító láncot kell használni. Lánc helyett 10 mm átmérőjű acél sodronykötél is alkalmazható.

4.01.25 Az emelődob működtetéséhez biztonságos, kézzel kezelhető fékkart kell alkalmazni. A fúrásnál megszorult szerszámok vagy csövek visszahúzásánál a húzókötéltbe terhelésmérőt kell beiktatni, a káros toronyterhelés elkerülése érdekében.

4.01.26 Hidraulikus vagy mechanikus préscsavarral való csőhúzásnál a munkahengereket, illetőleg a csavarok felső végét kidőlés ellen biztosítani kell.

4.01.27 Be- és kiépítés előtt fékpróbát kell tartani.

4.01.28 Törött vagy gyenge rugójú szállítószéket üzemen tartani tilos!

4.01.29 Gépi erővel való kúttisztításnál előzőleg meg kell vizsgálni a szerelvényeket és csatlakozásokat. Kompresszoros tisztításnál a kiáramló vizet vagy szilárd tárgyakat biztonságosan kell elvezetni, illetőleg eltávolítani.

4.01.30 Kútjavításoknál, illetve vízhozamnövelő vegyszerek alkalmazásánál az előírt védőeszközt viselni kell.

Egyéb kutak építési munkakörülményei és munkaeszközei

4.01.31 Egyéb kutak közé az aknakút, csáposkút, vízbeszerző táró és a galéria sorolandó (a továbbiakban: létesítmények). (MSZ–10–307)

4.01.32 Csak falazással, folyamatos beton vagy vasbeton gyűrűzéssel vagy egyéb dúcolattal biztosított létesítményekben szabad dolgozni.

4.01.33 Az anyagszállításra a földemen külön nyílást kell biztosítani. Ez független a le- és feljáró nyílástól.

4.01.34 A létesítményekben 24 V-os érintésvédelmi törpefeszültségű világítás és tartalékvilágítás szükséges.

4.01.35 A munkatérben dolgozók fölött a visszahulló törmelék okozta veszélyek elhárítására védőtetőt kell alkalmazni és a munkavállalóknak védősisakot kell viselniük.

4.01.36 Új létesítményeket 1,0 m-nél kisebb átmérővel készíteni nem szabad.

4.01.37 Gázos munkatérbe való lemenetelnél legalább két fő munkavállaló szükséges, az egyik a megfelelő biztosításról gondoskodik. (MSZ-10-281)

4.01.38 A munkatér elzáró munkaállás nyílását legalább 1,0 m magas, 10 cm-es lábdeszkaival felszerelt, a várható igénybevételnek megfelelő, kettős korláttal kell körülvenni, és csapóajtóval kell ellátni.

4.01.39 A munkatérbe a munkavállalókat teherbírásra ellenőrzött kötéllel, kötélhágcsóval vagy kötéltre erősített ülőkével szabad leereszteni, amelyeket az azonnali feljövétel biztosítására készenlétben kell tartani, az 1.34 pontot is figyelembe véve. (MSZ EN 341)

4.01.40 A csöveket a munkatérbe leszállítani csak erre a célra alkalmas edényben szabad.

Egyéb kutak építési munkáinak végzése

4.01.41 A létesítmények építése során az aknafalazatot a kitermelt föld arányában kell süllyeszteni. Az akna környezetében észlelt roskadás esetén a földkiemelést be kell szüntetni, és a hiányzó földet pótolni kell.

4.01.42 A létesítmény felszíni nyílása körül legalább 1,0 méter szélességű területsávban anyagot tárolni nem szabad.

4.01.43 Beomlás veszélyekor a tisztítási munkát nem szabad megkezdeni, a folyamatban lévő munkát pedig szüneteltetni kell.

4.01.44 Ha a létesítmények építése során a talaj nem alélkony, egybeépített falazatot kell készíteni.

4.01.45 A létesítmények építésekor vagy meglévők tisztításakor, a leszállás előtt és a munka folyamán félóránként, illetőleg új létesítményekben minden 0,50 m-es előrehaladásnál a munkavezető köteles meggyőződni arról, hogy a munkatér gázmentes-e. A létesítményekben gáz jelenlétét jelző gázmutató szerkezetet (műszert) kell leengedni. Ha a munkatér gázos, a lemenetel előtt légöblítést kell alkalmazni. (MSZ-10-281)

4.01.46 A létesítményeket munka közben és folyamatosan szellőztetni kell. A természetes szellőztetés elégtelensége esetén csővezetéken mesterségesen (ventilátorral) kell friss levegőt biztosítani. A létesítmények építését, illetve tisztítását csak gázmentes levegőben szabad végezni.

4.01.47 A szellőztetés ellenére gázzal elárasztott munkatérbe lemenni és ott munkát végezni csak az erre alkalmas légzésvédő készülékkel szabad.

4.01.48 Munkadarabok, kézi szerszámok, anyagok munkatérbe való beemelése és ott történő függőleges szállítása alatt a munkatérben a mozgatott tárgyak leeresztésekor, a tárgyak alatt senki nem tartózkodhat.

4.01.49 A létesítmény tisztítása előtt a vizet el kell távolítani, és a falazat biztonságáról meg kell győződni.

4.01.50 A 1,5 m-nél nagyobb vízoszlop magasságú létesítmény építését, tisztítását és javítását csak bűvár közreműködésével szabad végezni.

4.01.51 A létesítmények szállítóvederrel való tisztításánál a vedret leesés ellen biztosítani kell. A vedret legfeljebb kétharmadáig szabad megtölteni.

B) Vízkezelés

A munkakörülményekre vonatkozó követelmények

4.01.52 Az állandó és ideiglenes telepítésű vízkezelő technológiai építményekben, helyiségekben minden esetben biztosítani kell az R.-ben meghatározott tárgyi feltételeket.

4.01.53 Az ivóvízkezelő, valamint a technológiai helyiségek padozatát csúszás és hézagmentesen kell kialakítani.

4.01.54 Az ivóvízkezelő helyiségek oldalfalát legalább 2 m magasan az ÁNTSZ által elfogadott gépi tisztításra és fertőtlenítésre is alkalmas burkolattal kell ellátni.

4.01.55 Azokban az ivóvízkezelő és technológiai helyiségekben, ahol különböző halmazállapotú technológiai és fertőtlenítő vegyszerek tárolása és felhasználása folyik a helyiségek burkolatait, saválló és hézagmentes burkolattal kell kialakítani. A helyiségekben vízvételi lehetőséget, kármentőt és padlóösszefolyót kell biztosítani. A padlóösszefolyón lefolyt vegyszeres folyadékot elkülönítetten veszélyes hulladékként kell kezelni.

4.01.56 Az ivóvízkezelő helyiségekben normál üzemű működés során keletkező és esetleges havária esemény során keletkező szennyező anyagok (így pl. porok, gázok, vegyi anyagok) ártalmatlanítása érdekében ki kell alakítani a természetes szellőzés és mesterséges elszívás, valamint vegyi kármentesítés műszaki feltételeit.

4.01.57 A gyárilag összeállított, minőség tanúsítvánnyal rendelkező berendezések (így pl. UV-fertőtlenítő) dokumentációjában szereplő beépítési, kezelési és karbantartási utasításokat be kell tartani.

4.01.58 Az vízkezelő és technológiai helyiségek takarításáról, tisztításáról folyamatosan kell gondoskodni.

4.01.59 Az ivóvízkezelő helyiségekben a működéshez szükséges anyagokon kívül oda nem tartozó munkaeszközöket, anyagokat tárolni tilos.

4.01.60 Állandó tartózkodásra szolgáló munkahelyen a munkavállalók számától függően biztosítani kell elkülönített öltöző, tisztálkodó és étkező helyiséget.

4.01.61 Ideiglenes tartózkodásra szolgáló helyiségekben is biztosítani kell a tisztálkodási lehetőséget.

Klór és ózon használatára vonatkozó követelmények

4.01.62 A klórgáz palackokat és klórhordókat napon vagy 35 °C-nál melegebb helyen nem szabad tárolni. Szállításuk és használatuk közben is gondoskodni kell a tűző nap elleni védelmükről. Fokozottan kell ügyelni a klórhordók használatára. Klórozó technológiák alkalmazásánál katasztrófa tervet kell készíteni.

4.01.63 Minden felhasználási helyen a klórgázzal történő fertőtlenítésnél a klórgáz palackok és klórhordók kezelésénél, tárolásánál és szállításánál, valamint gázadagoló berendezés kezelésénél, karbantartásánál a gyártó előírásai szerint kell eljárni. (MSZ 6292, MSZ-10-506)

4.01.64 A por alakú klórmentes nedvességtől, napfénytől óvni kell, és zárt, száraz, hűvös, sötét helyen kell tárolni.

4.01.65 A klórgáz adagoló készülékből, időszakos gáz-talanítása céljából (karbantartás, javítás, palackcsere stb.) a benne lévő gázt szabad térbe kell vezetni, egyes rövid, kis átmérőjű szakaszok esetében. A gáztalanítás lehetőségét biztosító csővezetékét függőlegesen, a közvetlen környezet legmagasabb épületénél magasabbra, a tetőgerinc fölé legalább 50 cm-re túlnyúlással kell kivezetni. Egyéb esetekben a klórgáz elnyeletéséről kell gondoskodni.

4.01.66 Régi vízmű gépházában, ahol külön helyiség vagy fülke nem létesíthető, a klórozó légterét a gépháztól légmentesen záró üveg-fallal kell elválasztani.

4.01.67 Klórgázadagoló technológiai berendezések felügyeletét, ellenőrzését, szabályozását „klórozó berendezés kezelői” tanfolyami végzettséggel (csak kiképzett és vizsgázott személyek végezhetnek munkát klórral, ózonnal, UV berendezéssel) rendelkező munkavállalók végezhetik az üzemeltetési szabályzatban meghatározott módon.

4.01.68 A klórgáz palackot és a klórhordót mindig szabadban kell javítani, figyelemmel a szélirányra. A javítást csak a gyártó, vagy megbízott szakszervíz végezheti.

4.01.69 Klórgáz adagoló készülék (klórátor) üzeménél, szerelésénél, palack cseréjénél szalmiákszeszbe mártott vattával bevont fapálcával vagy más, ezzel egyenértékű módszerrel ellenőrizni kell, hogy a klórgáz adagoló készülék tömítése megfelelő-e.

4.01.70 Klórgáz palack vagy hordó cseréje közben a cserét végző, a csatlakozó vezetéket megbontó munkavállalónak védőruházatot, légzésvédő készüléket és saválló védőkesztyűt, védőlábbelit kell viselnie mindaddig, amíg a tele palack vagy hordó és csatlakozó vezetékek gáztömörtségét üzembeszállapotban nem ellenőrizte. Minden palack, illetve hordó cserénél új szeleptömítést kell használni.

4.01.71 A klórgáz palack és klórhordó cseréjénél legalább 2 fő, a járműről le- és felrakásnál pedig legalább 3 fő közreműködését kell biztosítani. Ezek rendelkezzenek a helyszínen készenlétkébe helyezett légzésvédő készülékkel.

4.01.72 A palackot lerakásnál mindig a talpára kell állítani. Klórgáz mérgezés esetén mesterséges légzést alkalmazni nem szabad!

4.01.73 A klórozó helyiség megfelelő szellőztetését biztosítani kell, a helyiségbe történő belépést megelőzően a légtér állapotáról meg kell győződni.

4.01.74 Klórgáz ömlésekor az érintett helyiségben tartózkodóknak azonnal el kell távozniuk. A helyiségbe csak védőfelszerelésekkel szabad belépni. A védőfelszereléseket a klórozó helyiségen kívül, könnyen hozzáférhető helyen kell készenlétkébe tartani. (MSZ-10-506)

4.01.75 Klórozással foglalkoztatott munkavállalók számára a védelmi intézkedésekre és az azzal kapcsolatos mentési munkákra vonatkozóan évente gyakorlatot kell tartani.

4.01.76 A klórozó és klórgáztároló helyiségben, a helyiségben kialakuló természetes légáramlás figyelembevételével klórgázérzékelőt kell felszerelni a padozat szint közelében legfeljebb 300 mm magasságban. A klórgázérzékelő adjon vészjelzést az 1 mg/m³ koncentráció elérésekor.

4.01.77 Klórozó és klórtároló helyiségek nyitásérzékelővel felszerelt ajtaját belülről a záró felületén – az esetleges klórgáz ömléskor, szivárgáskor –, a gáz kiszivárgását megakadályozó vegyszerálló elasztikus tömítő anyaggal felszerelt peremmel kell ellátni. Záráskor az ajtó körkörösén megfelelően tömített legyen. Klórgáz érzékelő, nyitásérzékelő vészjelzését, lehetőség szerint, állandó ügyeleti munkahelyre kell eljuttatni.

Vegyszerek használatára vonatkozó követelmények

4.01.78 Csak olyan vegyi anyag (készítmény) alkalmazható, amely rendelkezik a veszélyes anyagokkal és a veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes eljárások, illetve tevékenységek részletes szabályairól szóló 44/2000. (XII. 27.) EüM rendelet szerinti minősítő irattal. Az emberi használatra szánt víz kezelésében kizárólag az ÁNTSZ által egészségügyi szempontból engedélyezett és nyilvántartásba vett vegyszereket, építési-szerkezeti anyagokat – az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló 201/2001. Korm. rendelet 8. §-a alapján – szabad alkalmazni.

4.01.79 Veszélyes anyagok (így pl. klórgáz, klórkészítmények) közúti szállításánál a Veszélyes Áruk Nemzetközi Közúti Szállításáról szóló Európai Megállapodás „A” és „B” mellékletének kihirdetéséről és belföldi alkalmazásáról szóló 20/1979. (IX. 18.) KpM rendeletet (a továbbiakban: ADR.) kell betartani.

4.01.80 A por alakú vegyszer gépi keverését, vízbe juttatását, oldását csak fedéllel lezárható tartályban szabad végezni.

4.01.81 A vegyszeroldó tartályba való kézi adagolásánál minden zacskó beöntése után 10 percig működtetni kell a tartály fedele fölött elhelyezett porelszívó berendezést.

4.01.82 A vízbe juttatáshoz előkészített vegyszer adagolásához csak biztonságosan működő készüléket szabad rendszeresíteni és használni.

4.01.83 Az ózonizáló berendezést jól szellőztethető, kereszthuzatos, ventilátoros stb., helyiségben kell elhelyezni.

4.01.84 Az ózont előállító, az ózont és a vizet összekeverő zárt helyiségben a felesleges mennyiség megsemmisítéséről gondoskodni kell.

4.01.85 Ózonnál csak tűz- és robbanásveszély mentes szivattyút szabad alkalmazni. Az ózon olajjal nem érintkezhet.

C) Vízvezetés (hálózat)

4.01.86 Vízvezeték szennyvíz-, villany- és gázvezetékekkel közös horonyba, földárókba fektetni (szerelni) nem szabad, a vonatkozó biztonsági távolságokat be kell tartani. A különböző közegeket szállító csővezetéseket különböző színjelzéssel, vagy színgyűrűvel kell ellátni. Települések belterületén, valamint külterületi fejlesztési övezetekben, ha műszaki, vagy jelentős gazdasági akadálya nincs, a közműrőzsa szerint kell elhelyezni.

4.01.87 Emberi használatra szánt vizet (így pl. ivóvíz, használati melegvíz, fürdővíz és iparivíz) szállító vezeték nem keresztezhet például füstcsatornát, rókatorkot, kéményt, szellőző csatornát, pócegdöröt, szemétdöröt.

4.01.88 A csővezeték közvetlenül a falfelületre szerelni nem szabad. Legalább 5 cm-es hézagot kell hagyni a falfelület és a cső között. A csővezeték fémtartókkal a falhoz kell erősíteni.

4.01.89 Közütemi vízcsőhálózatra öblítővezeték csak megszakító és visszafolyásgátló beiktatásával szabad rákapcsolni (így pl. vágóhid, kísérleti telep).

4.01.90 Függőleges helyzetű, a fal előtt, egymás mellett haladó hideg- és melegvízvezeték úgy kell elhelyezni, hogy mindig a hidegvízvezeték legyen a külső oldalon. A szigetetlen csövek távolsága legalább 10 cm, a szigetelt csövek pedig legalább 4 cm legyen. A függőleges lefolyóvezetékkel, ejtőcsővel közös falhoronyban szerelt hideg- és melegvízvezeték elhelyezésénél közepén az ejtőcsövet, bal oldalon a melegvíz, jobb oldalon pedig a hidegvízvezeték kell vezetni.

4.01.91 Legalsó szint fala, pincefal alá kerülő csővezeték fektetésénél, a pince vagy alapfal alá csak olyan mélységben szabad leásni, amilyen távolságra tervezték az árok szélét az alapfaltól vagy pincefaltól. Mélyebben csak aláfalazva szabad csővezeték fektetni. Pincetérben, csőfolyosóban (csőalagútban) egymással párhuzamosan haladó vezetékeket még szigetelt állapotban is úgy kell elhelyezni, hogy a melegebb közeget szállító vezeték (melegvíz, gőz, kondenzvíz) haladjon felül és alatta a hidegvízcső.

4.01.92 A munkavédelemre az R. előírásai az irányadóak. (MSZ-10-283, MSZ-10-284)

4.01.93 Ahol az ivóvízen kívül más minőségű vizet (így pl. ipari vizet, forró vizet, szennyvizet) szállító vezetékek is vannak, azokat megkülönböztető színnel kell ellátni.

4.01.94 Ahol forró vizet, gőzt, vagy más 45 °C-nál nagyobb hőmérsékletű vezetéket ember megérinthet és így megégés veszélye áll fenn, megkülönböztető színnel és 50 m-ként és a csatlakozási pontoknál égésveszélyre figyelmeztető táblákkal kell ellátni. Hasonló táblákkal kell megjelölni ezen csapjait, szelepeit.

D) Gázos vizek

4.01.95 A biztonsági előírásokra a termelt és szolgáltatott vizek gázmentesítéséről szóló 12/1997. (VIII. 29.) KHVM rendelet az irányadó. (MSZ-10-281)

4.02 Szennyvízelvezetés

A) Csatornázás

4.02.01 Azokat a munkavállalókat, akik munkájuk során a szennyvízzel, vagy azzal szennyezett anyagokkal, eszközökkel naponta közvetlen kapcsolatba kerülnek a Rendelet szerinti egészségügyi előírásnak megfelelően, az abban meghatározott gyakorisággal, védőoltásban kell részesíteni.

4.02.02 A munkáltatónak a szennyvízzel vagy azzal szennyezett anyagokkal, eszközökkel foglalkozó munkavállalók részére a műszak létszámához igazodó szociális létesítményeket, azok rendszeres tisztítását, fertőtlenítést, illetve a személyi higiénés tisztálkodás feltételeit biztosítani kell:

- a) fekete-fehér öltöztőt,
- b) fürdő-zuhanyozót és WC-t,
- c) étkeztető és tartózkodó helyiséget,
- d) tisztálkodó- és fertőtlenítőszeret, törülközőt,
- e) védőeszköz, -felszerelés ellátást a munka jellegének megfelelően a szükséges mennyiségben, minőségtanúsítással rendelkező eszköz biztosításával. A feltételek megteremtése (felszerelt helyiségek, első beszerzések) az új létesítményekhez kapcsolódó szennyvíztisztító telepi beruházó feladata.

4.02.03 A nem mászható szelvényű csatornát (80 cm átmérőjű körszelvény vagy 60/90 tojásszelvény alatt) gépi technológiával kell tisztítani. A gépi technológiák alkalmazását, a munkavállalókat érő expozíció csökkentése érdekében minden területen előnyben kell részesíteni.

4.02.04 Szennyvízelvezető műbe (a továbbiakban: csatorna), zárt műtárgyba:

- a) az előkészítési munkálatok (így pl. közúti elterelés, szellőztetés, légtér vizsgálat) után,
- b) csak írásos „beszállási engedéllyel”,
- c) folyamatos légtérvizsgálat (legalább 4 komponens: oxigén, metán, kénhidrogén, szénmonoxid) mellett,
- d) menekülő légzésvédő készülékkel ellátva,
- e) veszély esetén – a csatorna szennyezettségének figyelembevételével – csak sűrített levegős légzőkészülékkel, a megfelelő védőeszközökkel (így pl. gumiruha, védőkesztyű, védősisak, RB fejlámpa, beülős heveder) szabad lemenni.

4.02.05 Egyesített rendszerű csatornánál a munkát nem szabad elkezdni a Meteorológiai Szolgálat zápor-zivatar előrejelzése esetén, illetve a már megkezdett munkát fel kell függeszteni, a csatornát azonnal el kell hagyni. A munka során a menekülési útvonalat állandóan szabadon kell hagyni.

4.02.06 A csatornában egyidejűleg legalább 2 munkavállalónak kell dolgoznia. Ezek biztonságára a csatornán kívül 2 munkavállalónak kell ügyelnie. A csatornában végzendő munkálatokat, azok műveleti sorrendjét, módját írásban kell szabályozni (technológiai utasítás, üzemeltetési szabályzat), és ebben meg kell határozni a szükséges létszámot is.

4.02.07 A csatornában dolgozó munkavállalók részére óránként 5 perces szabad levegőn eltöltendő szünetet kell biztosítani. A munkavállaló rosszullete esetén a csatornában nem tartózkodhat.

4.02.08 A nyitott aknát, illetve egyéb közúti munkaterületet korláttal (így pl. munkaárok dúcolása a balesetek elhárítása érdekében, hibaelhárítás és burkolat-helyreállítás) körül kell keríteni, és a KRESZ előírásainak megfelelően a forgalom-elterelésről (így pl. kerítőlécek, forgalom-szabályozó táblázás forgalomirányító lámpa) a nappali és az éjszakai jó láthatóság biztosításával gondoskodni kell.

4.02.09 A csatornában a munkavállaló köteles a munkát haladéktalanul befejezni, és felszínre jönni, ha:

a) légtér vizsgáló műszer jelző, vagy riasztó szintet érkezel (jelzést ad), vagy gázszag érezhető,

b) a csatorna szemmel láthatóan beszakadhat,

c) a csatornában a vízszint emelkedik és eléri vagy meghaladja a csatornaszelvény egyharmadát,

d) forró vizet vagy egészségre káros (így pl. sav, lúg, benzin) biztonságot veszélyeztető anyagot (így pl. lőszer, robbanószer) észlel. [A biológiai tényezők hatásának kitett munkavállalók egészségének védelméről szóló 61/1999. (XII. 1.) EüM rendelet figyelembevételével.]

4.02.10 A csatornatisztítás során kiemelt iszapot zárt szekrényű járművel haladéktalanul el kell szállítani, a szennyezett felületeket (útburkolat) meg kell tisztítani.

4.02.11 A csatorna belső javításánál, amennyiben elzárásra van szükség, a visszaduzzasztásnál meg kell győződni arról, hogy a megemelt vízszint ne okozzon elöntést, a tározótér elegendő legyen a duzzasztott szennyvíz befogadására.

4.02.12 A sűrített levegős légzésvédő készüléket csak 80/120 cm vagy ennél nagyobb szelvényű csatornában, frisslevegős készüléket pedig csak az aknában vagy annak közvetlen közelében szabad használni.

4.02.13 A csatornák vélelmezhető radioaktív (izotóp) szennyezettsége esetén az egészségügyi hatóság bevonásával ellenőrző vizsgálatot kell végezni. Tényleges sugárveszélyre utaló vizsgálati eredmények ismeretében speciális védőfelszerelés és munkaszervezés alkalmazásával szabad csak a csatornába lemenni. [Az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 16/2000. (VI. 8.) EüM rendelet figyelembevételével.]

4.02.14 A sugárveszélyesség szempontjából a csatornák csoportba sorolása a rendszeres ellenőrző mérések alapján a következő:

a) a ténylegesen sugárveszélyes csatornák,

b) az esetlegesen sugárveszélyes csatornák,

c) nem sugárveszélyes csatornák.

4.02.15 Radioaktív szennyezettség esetén a csatorna vizsgálatánál a radioaktív hulladékok átmeneti tárolásának és végleges elhelyezésének egyes kérdéseiről, valamint az ipari tevékenységek során bedúsuló, a természetben elő-

forduló radioaktív anyagok sugár-egészségügyi kérdéseiről szóló 47/2003. (VIII. 8.) ESZCSM rendelet előírásait kell betartani. (MSZ 62–1–7)

4.02.16 A szennyvízkezelés és a csatornázás munkavédelmi követelményére az R. előírásai az irányadóak. (MSZ–10–280)

4.02.17 Az akna fedlapok, és víznyelő-rácsok süllyedés mentes beépítéséről (szintkülönbség 0 és –1 cm között) és a keretben a megfelelő rögzítettségükről gondoskodni kell a balesetek elkerülése érdekében.

4.02.18 További előírásokat az ER. tartalmaz.

B) Szennyvíztisztítás és iszapkezelés

4.02.19 A szennyvízelvezető és tisztító rendszer üzemeltetése során – az automatizálástól függően – állandó, vagy időszakos munkavégzés szükséges.

4.02.20 Az időszakos tartózkodást igénylő automatikus üzemű telepeknél a szociális létesítményeket a központi, vagy kijelölt telepen kell biztosítani, kivétel ez alól a kézmosási lehetőség, mert ezt minden telepen ki kell építeni.

4.02.21 A tisztítótelep működéséhez állandó műszaki felügyelet szükséges.

4.02.22 A szennyvíz elvezető és tisztító rendszer területét fertőzésveszélyesnek kell tekinteni, az ott dolgozó munkavállalók a telepet szennyezett védőöltözetben nem hagyhatják el. Biztosítani kell a 4.02.02. szerinti szociális feltételeket. A feltételek megteremtése a szennyvíztisztító telepi beruházó feladata mind új építése, mind kapacitás bővítése esetén.

4.02.23 A tisztítótelep munkahelyeit táblával kell megjelölni. A munkahelyek rendeltetésén (így pl. gépház, fertőtlenítő, rothasztó) kívül az „A–C” tűzveszélyességi osztályra vonatkozó jelölést is fel kell tüntetni, és ennek megfelelően a tűzvédelmi előírásokat be kell tartani.

4.02.24 Az egészségre ártalmas és veszélyes munkahelyeken (így pl. gépház, fertőtlenítő) legalább 2 munkavállalót kell egyidőben foglalkoztatni, hogy rendelkezés vagy baleset esetén a szükséges segítségnyújtás biztosítható legyen. Ez alól kivételt képez az ügyelet, de ügyelet alatt munka szintén csak 2 munkavállaló egyidejű jelenléte esetén végezhető. A folyamatos kapcsolattartás érdekében mobil elektronikus kommunikációs eszközt kell biztosítani.

4.02.25 A tisztítótelep műtárgyait, berendezéseit (így pl. homokfogó, rácsok) rendszeresen át kell vizsgálni, különös tekintettel a korrózió és a szennyvíz okozta koptató hatására. A gépkönyvnek, vagy üzemi dokumentációnak megfelelően a szükséges karbantartásokat el kell végezni.

4.02.26 A szennyvíztisztító telepen a víztérben lévő technológiai berendezéseket csak azok víztérből való kiemelése, vagy a medencetér leürítése és kitisztítása után szabad javítani, illetve, amennyiben lehetséges, bűvár-munka alkalmazásával. Hézagmentesen záró bűváröltözéket kell alkalmazni, teljes maszkkal, hogy a munkavállaló

a szennyezett vízzel ne érintkezessen. A búváröltőzék csak tisztítás és fertőtlenítés után lehet újra használni.

4.02.27 A biogáz termelést, tárolást és felhasználást fokozott biztonsággal kell végezni a robbanásveszélyes gázokra vonatkozó utasításoknak megfelelően. A létesítmény munkatereinek besorolását a robbanásvédelmi dokumentációban kell rögzíteni.

4.02.28 Szennyvíztisztító telepen a klórgázzal történő fertőtlenítésnél a klórgáz palackok és klórhordók kezelésénél, tárolásánál és szállításánál a gázadagoló berendezés kezelésénél, karbantartásánál a gyártó előírásait kell megtartani. (MSZ 6292, MSZ-10-506)

4.02.29 A klórozó helyiség megfelelő szellőztetését biztosítani kell, a helyiségbe történő belépést megelőzően a légtér állapotáról meg kell győződni.

4.02.30 A rácsszemét és iszap elszállításáról, elhelyezéséről a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvénnyel (a továbbiakban: Hgt.), illetve a kapcsolódó egyéb jogszabállyal összhangban kell gondoskodni.

4.02.31 A települések szennyvíztisztító telepeinek üzemeltetésénél a víziközművek üzemeltetéséről szóló 21/2002. (IV. 5.) KőViM rendelet előírásai az irányadóak. (MSZ-10-274)

4.02.32 További előírásokat az ER. tartalmazza.

C) Szennyvíz és szennyvíziszap elhelyezés

4.02.33 Szennyvíz és szennyvíziszap szállítása, elhelyezése csak a Hgt.-ben foglaltak szerint történhet. A szennyvíz és szennyvíziszap mezőgazdasági hasznosítása esetén a szennyvizek és szennyvíziszapok mezőgazdasági felhasználásának és kezelésének szabályairól szóló 50/2001. (IV. 3.) Korm. rendelet szerint kell eljárni. A hulladéklerakással, valamint a hulladéklerakóval kapcsolatos egyes szabályokat és feltételeket a 20/2006. (IV. 5.) KvVM rendelet tartalmazza.

4.02.34 A 4.02.02 szerinti szociális helyiségeket biztosítani kell.

4.02.35 Szennyvízzel öntözött területet, és szennyvíziszap lerakó telepet több helyen jól látható, a fertőzés veszélyére figyelmeztető táblával kell megjelölni. A nyitott szennyvíztárolót és a szennyvíziszap lerakó telepet körül kell keríteni.

4.02.36 A területről és telepről szennyezett anyagot (így pl. védőöltözetet, felszerelést, munkaeszközt) kivinni csak tisztítás céljából, a gyűjtésre rendszeresített „fertőző anyag” feliratú edényben szabad.

4.02.37 A telepen nyersen emberi fogyasztásra alkalmas növényt termelni csak szigorú intézkedések és ellenőrzések mellett szabad megelőzve azt, hogy nyersen fogyasztásra kerülhessen (így például csak hőkezeléses feldolgozásra mehet, zárt rendszerű szállítással).

4.02.38 Az átemelő szivattyúkat úgy kell telepíteni és üzemeltetni, hogy légtelenítés és egyéb munkaműveletek végzésénél a kezelő munkavállalónak a szennyvízzel való érintkezése elkerülhető legyen.

4.02.39 Szennyvizet esőtető eljárással öntözni 4,5 m/s szélsősebességet meghaladó szél esetén nem szabad.

4.02.40 A nyári és őszi időszakban gondoskodni kell a szennyvíziszap lerakó telep légtelenítéséről.

4.02.41 Szennyvíz és szennyvíziszap szállításánál az ADR. szerint kell eljárni.

4.02.42 A szállítási utak, rámpák járófelületeit tisztán kell tartani.

4.03 Hévízművek, fürdők létesítése és üzemelése

4.03.01 Hévízkút létesítésénél, üzemelésénél a bányafelügyeleti előírásokon túl, a következőket kell betartani:

4.03.02 A gáz leválasztásának, illetve a gáztalanítás mértékének; a hűtési, illetve keverési módoknak; a hullámzás alatti magatartásnak; a szénsavas fürdő, a távozó fölös-, használt-, és csurgalékvíz elvezetésének, elhelyezésének követelményeit a helyi körülmények figyelembevételével kell meghatározni.

4.03.03 A közhasználatú csapokon 45 °C hőmérséklet fölötti vizet nem szabad folytatni. Ha a fürdővíz hőmérséklete a 45 °C-ot meghaladja, megfelelő hűtésről kell gondoskodni.

4.03.04 A medence és kád vizének hőmérsékletét a fürdő jellegétől függően, az adott létesítményre meghatározott egészségügyi előírások szerint kell megállapítani.

4.03.05 Az elosztó és szállító központokban jól látható helyen kezelési utasítást kell kifüggeszteni, az elzáró szerelvényeket és csöveket a rendeltetést jelző táblával és színjelzéssel kell ellátni.

4.03.06 A fürdő területén lévő, 50 °C-nál magasabb hőmérsékletű szabad csővezeték szigetelni kell, illetőleg védőburkolattal kell ellátni.

4.03.07 Az ugrómedencét és az elugróhelyeket az R. rendelkezései szerint kell kialakítani. (MSZ-04-209-3, MSZ-10-275)

4.03.08 A nyílt tárolóban, vagy árokban 45 °C-nál nagyobb hőmérsékletű víz esetén „forrázási veszély!” feliratú táblát kell kifüggeszteni. A könnyen megközelíthető helyeket körül kell keríteni.

4.03.09 A fürdőre kijelölt vízen és/vagy vízparton a horgászat tiltásáról, szabályozásáról szóló tájékoztató táblát kell elhelyezni.

4.03.10 A fürdőben kölcsönözhető csúszásmentes papucsot jól tisztítható és fertőtleníthető anyagból kell készíteni.

4.03.11 Mérő- és szabályozó szerkezetekkel ellátott hévíz- és gázos kutat védőkerítéssel kell körülvenni (forró víz, gázrobbanás veszély).

4.03.12 Minden 100 mm-nél nagyobb ürítőnyílásra védőrácsot kell elhelyezni.

4.03.13 A zuhanyfürdő lefolyókra rácsot kell helyezni, amelynek nyílása 10 mm-nél nagyobb nem lehet.

4.03.14 A medencében, a fürdő jellegének megfelelően (így pl. gyógy-, tisztasági-, strandfürdő, uszoda), a mély-

vízi részen a medence szélénél kapaszkodásra alkalmas, könnyen tisztítható, sima felületű kapaszkodót kell elhelyezni.

4.03.15 Az ugrómedence mélysége az ugrási helyen az ugróhely víz fölötti magasságától függ, de legalább 3,80 m legyen.

4.03.16 A hullámedence oldalfalán kiálló részt (így pl. korlátot, lépcsőt) alkalmazni nem szabad. A medence oldalfalán sülyesztett kapaszkodót kell létesíteni. A hullámedencénél a hullámszél ideje alatt úszómestert, vagy úszodamestert kell alkalmazni.

4.03.17 A hullámot fejlesztő gép és a hullámedence kapcsolatának biztonságosnak kell lennie, ezért a hullámot keltő szivattyúteret és a medencét sűrű ráccsal el kell különíteni. Az úszómester vagy úszodamester részére biztosítani kell a hullámot keltő gép azonnali leállításának lehetőségét.

4.03.18 Vízicsúszdákat, a medencékben a csobbanási magasságot, valamint a vízmélységet, a csúszdák használatára vonatkozó szabályokat piktogramokkal is jelölni kell. Intenzív vízmozgást, örvénylést, áramlást előidéző élményfürdő elemek üzemeltetése alatt állandó úszodamesteri felügyeletet kell biztosítani az érkezési helyen. (MSZ EN 1069–2001)

4.03.19 A kád-helyiséget és a CO₂-helyiséget külön szellőztetéssel kell ellátni. A szénsavas fürdő berendezését csak betanított szakmunkás felügyelete mellett szabad használni.

4.03.20 Hőléghkamrában, az 50 °C feletti hőmérsékletű helyiségekben a padozatra védő lábrácsot kell helyezni. Gondoskodni kell a helyiségben jól látható hőmérőről. A hőléghkamrán ellenőrző, figyelő ablakot kell kialakítani.

4.03.21 A gőzkamra, nedvesgőz-helyiség terében lépcsőzetes ülőhelyeket kell kialakítani. A lépcsőzetes ülőhelyek megközelítésére kapaszkodókat és lépcsőket kell biztosítani.

4.03.22 A gyúrópadoknak jól tisztíthatóknak, higiénikusnak és éles sarkoktól mentesnek kell lenniük.

4.03.23 A munkavállalókat a jogszabály szerint időszakos orvosi vizsgálatra kell küldeni. A fürdő területén orvosi szobát, elsősegélynyújtó helyiséget kell létesíteni.

4.03.24 A medencék fertőtlenítését és savazását egyidejűleg legalább 2 személynek kell végeznie. A medencét fertőtlenítő munkavállalókat a veszélyes anyagok felhasználására, kezelésére külön ki kell oktatni. Fertőtlenítést és savazást egy légtérben, azonos időpontban végezni tilos (a vonatkozó előírásokat a Rendelet tartalmazza).

4.03.25 Ha a karbantartási, javítási munka vagy egyéb ok miatt a túlfolyó hévízkút üzemét szüneteltetni kell (a tolózárra lerakódás miatt nem mozdítható), a forrázási veszély elhárítására, szakértő jelenlétében, a helyi körülményeknek megfelelő biztonsági intézkedést kell tenni.

4.03.26 A vízparti strandokon az úszómesternek (mentőőrnek) vízi-járművével a mélyvízi részen kell tartózkodnia, és a biztonsági felügyelet ellátásán túl, ügyelni kell

arra, hogy a fürdésre kijelölt területet a szabad vízfelület felé a vendégek ne hagyják el.

4.03.27 Az iszapfürdő részlegre vonatkozó követelmények:

a) az iszapcsomagoló-helyiség falait mosható anyaggal kell burkolni. A padozat csúszásmentességéről állandóan gondoskodni kell;

b) iszapfőzésnél a keverést gépi erővel kell végezni. A keverő-főző üst fedelét a keveréssel kényszerkapcsolatú védelemmel kell ellátni. Az iszapfőző üstöt kívülről hőszigetelni kell;

c) az iszap lehűtését és ennek ellenőrzését,

d) az iszapörklő-helyiséget és a berendezést porelszívóval kell ellátni. (MSZ–10–275)

4.03.28 A súlyfürdő részleg függesztő készülékét úgy kell felerősíteni, hogy a fürdő munkavállalója kívülről is biztonságosan tudja kezelni. A kezelés ideje alatt a fürdő munkavállalója a helyszínt nem hagyhatja el.

4.03.29 A közfürdők működésére és üzemeltetésére vonatkozó további szabályokat a közfürdők létesítéséről és működéséről szóló 121/1996. (VII. 24.) Korm. rendelet és a közfürdők létesítésének és üzemeltetésének közegészségügyi feltételeiről szóló 37/1996. (X. 18.) NM rendelet tartalmazza. (MSZ 10275–1990)

4.03.30 A természetes fürdővizek minőségi követelményeinél, valamint a természetes fürdőhelyek kijelölésénél és üzemeltetésénél a 273/2001. (XII. 21.) Korm. rendelet szerint kell eljárni.

4.04 Mezőgazdasági vízhasznosítás

4.04.01 Állandó jellegű szivattyúzási munkahelyet korláttal kell körülvénni és „Idegeneknek belépni tilos!” feliratú táblát kell elhelyezni.

4.04.02 Magas vezetésű öntözőcsatorna töltéskoronájába kilométerkövet, karót stb. beépíteni tilos!

4.04.03 Magas vezetésű öntözőcsatorna üzempróbáját szakaszonként kell végrehajtani.

4.04.04 Az úszóműhöz a Hajózási Szabályzat szerinti bejárást kell biztosítani, a személybejáró hidat teherszállításra használni nem szabad.

4.04.05 Az úszóműveknek meg kell felelni a Hajózási Szabályzatnak és a Belvízi Hajók Műszaki Felügyeleti Előírásainak.

4.04.06 A vízszint változások miatt a kikötőköteleket rendszeresen szabályozni kell.

4.04.07 Az úszómű fedélzetét csúszásgátló lemezzel (pl. bordáslemezzel) kell biztosítani.

4.04.08 Úszóműves vízkivételi mű építésénél, szerelésénél úszópontot kell biztosítani.

4.04.09 Vízkivételi mű, osztómű zsilip és bújató alépítményének kezelő szintjét legalább 0,50 m-rel az üzemvízszint fölött kell megállapítani.

4.04.10 Huzatos helyen mozgatható oldalborítót kell felszerelni. Az állandó jellegű szivattyúállomást biztonsá-

gos, szilárd lejáró lépcsővel, szabványos korláttal és gépkocsival megközelíthetően (rámpa) kell megépíteni.

4.04.11 Magas vezetésű, burkolattal ellátott, 1,50 m-nél nagyobb vízmélységű öntözőcsatornában szabványos korláttal ellátott lejáró lépcsőt, a műtárgyaknál beépített hágsót (mászóvasat) kell létesíteni. A korlát a vízterben vízfolyási akadályt ne képezzen.

4.04.12 A vízkivételi műtárgy víz felőli korlátját üzemelés közben kiemelni, megbontani tilos!

4.04.13 Betétgerendás vízkivételi műtárgyból a betétgerendát csak akkor szabad kivenni, ha a felső gerendaél felett átbukó vízoszlop 0,25 m-nél kisebb.

4.04.14 A nyomócső hálózat hidránseit (kiálló részeit) időtállóan be kell festeni, vagy festett jelzőkaróval kell ellátni, vagy kútyűrűvel körbevenni.

4.04.15 Magaspartba épülő nyomócsövet partvédő művel és alapozott tartóval kell biztosítani.

4.04.16 Dombvidéki halastó leürítő barátságilipjeit a tó felőli oldalon lépcsővel kell ellátni.

4.04.17 Kézi működtetésű betétgerenda, betétpalló tömege 50 kg-nál több nem lehet. Egy főre legfeljebb 25 kg tömeg juthat. Betétgerendát és halrácsot legalább 2 fő helyezhet el, illetve emelhet ki.

4.04.18 Csak kellően megvilágított, gázmentes, 0,5 m-nél nem vastagabb iszap-lerakódású öntöző műtárgyba szabad lemenni.

4.04.19 Esőztető berendezés szivattyús gépcsoportját és a csövet szállító kocsit legfeljebb 15 km/h sebességgel szabad vontatni. Ezeken személyeket szállítani tilos!

4.04.20 Úszó szivattyútelep nyomócsövén (lengőcsőlírán) az úszóműre be- és onnan kijárni tilos!

4.05 Vízügyi rendezés

A) A vízügyi rendezés speciális földmunkái

4.05.01 Géppel készített csatornánál, sáncnál, gyepes vízvezetőnél a kotróút szélessége legalább 4,0 m legyen.

4.05.02 Folyós homoktalajban épülő csatornában az előregyártott beton burkolóelemeket csak gépi erővel szabad elhelyezni.

4.05.03 Csatornanyitó ekével végzett földkitermelésnél a gépek között legalább 3,0 m távolságot kell tartani. A csatornanyitó eke vontatásához csak vonórudat szabad használni.

4.05.04 Kézi munkánál a munkaterületet úgy kell beosztani, hogy a szerszámmal dolgozók között legalább 3,0 m távolság legyen. A munkaárokban maradó földdugót csak folyamatos munkával szabad átvágni. Kéziszerszámmal meg nem bontható hosszúságú dugókat nem szabad készíteni.

4.05.05 A mederszelvény kialakítása során a rézsű munka közben való átázásának meggátolása érdekében, kedvezőtlen talajviszonyok között, az építés ideje alatt, a vizek megkerülő elvezetéséről gondoskodni kell.

4.05.06 Csatornaszakasz kézi tisztítása megfelelő védőfelszereléssel ellátva vízben is végezhető, vagy pedig a vízszállítás duzzasztással, eltereléssel stb. való beszüntetése után szabad megkezdeni.

4.05.07 Árokfenék talajtöréssel és nyomás alatti talajvíz okozta feltöréssel szembeni stabilitását ellenőrizni kell.

4.05.08 Bevágások feletti külvizek távoltartására szolgáló övárkot a feltételezhető legveszélyesebb csúszólapon kívül, de a bevágási rézsű körömpontjától legalább 3,0 m távolságra kell elhelyezni.

4.05.09 Az övárokból kiemelt talajt tilos a víztelenítő építménnyel vagy földművel határos part csúszólapon feletti részén deponálni.

4.05.10 Árok kézi földmunkáinál, a vonatkozó jogszabály előírásain túl a következőket kell megtartani:

a) rézsűs árok kialakításánál, a föld kiemelése során, munka közben legalább 1,0 m széles padkát kell szabadon hagyni. A rézsűt csak a szakadólapon túl szabad terhelni;

b) csúszásra hajlamos talajnál a rézsűket munka közben figyelemmel kell kísérni. A rézsűben elhelyezkedő köveket, télen a fagyos rögöket, jégelencsákat az ER. szerint el kell távolítani.

4.05.11 Árokásó gépet (kotrógépet) úgy kell megválasztani, hogy a munkavégzés során a földpart állékonysága megfelelő legyen. Gépláncot csak abban az esetben szabad alkalmazni, ha a kotrógép biztonságos működését nem akadályozza.

B) Műtárgyépités

4.05.12 Mezőgazdasági művelésű területen a nem rejtett lezárlóknál a térszintből legalább 0,50 m-re ki kell emelni, és jól látható jelzést kell alkalmazni.

4.05.13 A zsilipfej közelében a szükséges helyeken jól látható tilalmi táblát kell elhelyezni „A zsilip közelében tartózkodni veszélyes és tilos!” felirattal.

4.05.14 A 80–150 cm közötti, továbbá 60/90 és 90/140 belméretű, 10 m-nél hosszabb csőben írásbeli utasításra, csak a munkaövön kötött biztosító (mentő-) kötéllal szabad munkát végezni. A szükséges munkavállalók száma a 4.02.06-ban rögzítéssel egyező. (MSZ 1502)

4.05.15 A csövet vizsgálata előtt jól ki kell szellőztetni. A munka megkezdésekor ellenőrizni kell a levegő szennyezettségét.

4.05.16 A csőben dolgozó munkavállaló mentőkötélét a csőnyílás bejáratánál 2 fő biztosítónak (figyelőnek) kell tartania. Mély vezetésű csövet (bujtatót) belső vizsgálata vagy javítása előtt betétgerendával (és földdel) kell elzárni, és vízteleníteni kell. E nélkül a csőbe bemenni tilos! A biztonsági szivattyút a helyszínen kell tartani.

4.05.17 Zsilipfej kezelőjárdájának a mértékadó vízszint fölött legalább 1,0 m-re kell lennie.

4.05.18 A betétpallós vagy -gerendás elzárás céljából készített hornyok közötti távolság legalább 40 cm, a zsilipfej homlokfala és a belsőhorony közötti távolság legalább 80 cm legyen.

4.05.19 Ha a betétpallós vagy -gerendás elzárás nyílás-köze az 1,0 m-t meghaladja, kezelőhidat kell építeni.

4.05.20 A betétgerendák hornyainál alkalmazott kezelőhídon, mindkét oldalon, a hornyokon túlnyúlóan, legalább 0,80 m széles teret kell biztosítani. A közbeső hídmezőt 30 kg-nál nem nehezebb, fogantyúval ellátott, kiemelhető elemekből kell készíteni.

4.05.21 A kézzel be-, illetve kiemelhető betétpallók egy főre eső tömege a 25 kg-ot nem haladhatja meg. A 2×30 kg-nál nagyobb tömegű és 3,0 m nyílásméretben felüli betétgerendák, valamint táblás elzáró elemek be- és kiemelésére, mozgatására (emelőszerkezetet, szállító kocsi stb.) az elsősorban hátsérülések kockázatával járó kézi tehermozgatás minimális egészségi és biztonsági követelményeiről szóló 25/1998. (XII. 27.) EüM rendelet szerinti gépi berendezést kell alkalmazni.

4.05.22 A hornyok közötti térnek vízzárás céljából földdel való kitöltésekor a lezárt térben tartózkodni tilos!

4.05.23 A felhúzó szerkezetet úgy kell elkészíteni, hogy egy ember megerőltetés nélkül működtethesse (egy személyre legfeljebb 250 N erő kifejtés juthat).

4.05.24 Csőzilip felhúzó szerkezetét fel kell szerelni a tábla mindenkor állását jelző mutatóművel.

4.05.25 A zsiliptáblákat télen is állandóan mozgatható állapotban kell tartani. Ezért a zsiliptáblák körül a védekezési időszakban állandóan (éjjel-nappal) törni kell a jeget, illetve a szerkezetet a jégtől meg kell szabadítani. A biztonsági rendszabályok megtartásával fejszével, illetve jelgő vassal kell a jeget törni.

C) Felszín alatti víztelenítés követelményei

4.05.26 Dréncső (alagcső) vezetéket a kezeléshez, tisztításhoz, ellenőrzéshez biztonságos, munkavégzésre alkalmas aknákkal kell ellátni.

4.05.27 Közlekedési utak, vasúti vágányok alatt a szivárgókat védőcsővel kell ellátni. A védőcső belső átmérője az átvezetett szivárgó legnagyobb átmérőjénél legalább 15 cm-rel nagyobb legyen. A védőcső két végén figyelőaknákat kell beépíteni.

4.05.28 A drén (alagcső) rendszer árkainak kiemelését és a dréncső fektetését, géppel a fögyűjtő felől, alulról felfelé torkolattól kezdve, a folyás irányával szemben kell kezdeni. A mellékgyűjtőket és szivórendszereiket ugyanilyen módon kell kivitelezni.

4.05.29 Szivárgó létesítésénél a munkaárok oldalait, a vonatkozó előírásoknak megfelelően, beomlás és becsúszás ellen biztosítani kell.

4.05.30 Függőleges, vagy közel függőleges fallal létesítendő drénárók (alagcsőárók) kialakításánál a csőanyag helyszínre szállítása előtt az árok ásását megkezdeni nem szabad. A cső behelyezése után az árkot azonnal be kell temetni.

4.05.31 A csöveket szilárd fenékre kell fektetni. Épületek szivárgóit úgy kell elhelyezni, hogy ne veszélyeztessék az építmények állékonyságát.

4.05.32 Függesztett vakonddrén-ek alkalmazásakor a traktort az árokperem közelébe állítása után, a csőhúzó test leeresztése előtt, be kell fékezni.

4.05.33 Vontatott vakonddrén-ek árok fölé állításánál teherbíró alátámasztást kell alkalmazni. Vakonddrénezésnél, nyílt árokból való kihúzásakor, csak függesztett vakonddrén-ekét szabad használni.

4.05.34 Szárító táróban (vízszintes földalatti járat) végzett munkánál legfeljebb 24 V-os érintésvédelmi törpefeszültséggel, illetve relével működtetett világítási és munkaeszközt szabad használni. (MSZ 2364, MSZ 1585)

4.05.35 Szárító táróba való leszállás előtt készülékes vizsgálatot kell végezni, hogy egészségre ártalmas gáz (metán, benzingőz stb.) nincs-e az aknában. A leszállás előtt ugyanazon szivárgó esetében legalább három egymás utáni leszálló akna fedelét fel kell nyitni, és a középső aknába legalább 25 perces szellőztetés után szabad csak leszállni. A szivárgóban egyszerre legalább 2 dolgozónak kell tartózkodnia.

4.05.36 A szárító táró a földkiemeléssel egyidejűleg kell dűcolni. Kövel kitöltött táróból az ácsolatot csak akkor szabad kiszedni, ha a táró fölött semmiféle létesítmény (épület, közlekedési pálya stb.) nincs, és a talaj nem omladékonny. Ideiglenes táróácsolatot kiváltani, véglegesen kiszedni csak gyakorlott dolgozónak, állandó felügyelet mellett szabad. A táróácsolat kiszedését legalább két munkavállalónak kell végeznie, a táró bejárata felé haladva, védett helyről, biztonságos ácsolat védelme alatt. Ácsolatot a megelőző, az új és a további munkát biztosító végleges kőrákat elkészítése után, s csak akkor szabad elbontani, ha a kőrákat a szükséges állékonyságot már biztosítja.

4.05.37 A szárító táró hosszúsága 0,15%-nál nagyobb nem lehet. A csúszás várható irányára merőlegesen tárók készítését kerülni kell.

4.05.38 A szárító tárók szélessége, 600 mm nyomtávú kisvasút alkalmazása esetén a csille úrszelvénye + két oldalon 70 cm legyen.

4.06 Felszíni víztározás

4.06.01 A víztározó zárógátjára, hosszútöltésre való feljárást sorompóval kell megakadályozni. A tározó zárógátjára és műtárgyaira a belépést – a tározó hasznosítási körének megfelelően – szabályozni kell.

Általános előírás, hogy a gáton és a műtárgyakon, illetve azoktól vízen és szárazföldön számított 50 m-es távon belül csak az üzemeltető engedélyével szabad tartózkodni.

4.06.02 Biztosítani kell, hogy a víztározóba szennyező és fertőző anyagok ne juthassanak be, ezért a víztározók körül a vízbázisok, távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellétesítmények védelméről szóló 123/1997. (VII. 18) Korm. rendeletben előírtaknak megfelelően kialakított és kijelölt védőövezeteket kell létesíteni. A tározó vizében fürdeni csak az erre kijelölt helyen szabad. Amennyiben a tározón nincs kijelölt fürdőhely, úgy a tározó körül „Fürödni tilos!” táblát kell elhelyezni. Ivóvíztározóban a fürdés tilos!

4.06.03 Árapasztót (túlfolyót) csak megfelelő burkolattal ellátott elő- és utófenékkal, valamint megfelelő korláttal felszerelt kezelőállásokkal szabad létesíteni.

4.06.04 A tározó hossz- és keresztöltését sorompóval kell elzárni.

4.06.05 Az 5 m-nél magasabb völgyzárógátnál a fenékleürítő üzemi műtárgy vonalában – mindkét oldalon – rézsúlépcső építendő.

4.06.06 A víztározók fenékleürítő-üzemi műtárgyai aknafödemeinek megközelítését biztosító bejáróhidakat kétoldali biztonsági korláttal és minimum 0,9 m széles járófelülettel kell megépíteni.

4.06.07 Az ivóvíztározó halászati hasznosításának feltételeit a vízügyi hatóság, társhatóságok és szakhatóságok esetenként és egyedi elbírálás során határozzák meg!

4.06.08 Feltöltött víztározók vízdali rézsűjén végzett munkáknál az 1. általános előírások mellett a 4.08-as folyószabályozási munkák előírásait is alkalmazni kell.

4.07 Árvíz és belvíz elleni védelem

A) Közlekedés, szállítás

4.07.01 Az árvízvédelmi töltésen a kátyúk betöméséről mindenkor gondoskodni kell. Önürítő járművel való föld- és kőanyag szállításnál, illetőleg a töltéskoronán való üritésnél a töltéskorona élén ütközőgerendát kell elhelyezni.

4.07.02 Altalaj szivárgás, átázás, fakadóvíz, buzgár és talajtörés elleni védekezésnél a veszélyes rézsún vagy te-repsávokon járópallón kell közlekedni. A járópallókat elmozdulás és csúszás ellen biztosítani kell.

4.07.03 Felázott töltésen gépjárművel közlekedni tilos. Védekezéskor a csúszásveszély elhárítására a megengedhető legmagasabb sebességet a védelemvezető határozza meg.

4.07.04 Árvízvédelmi töltések rézsűin géppel, gépjárművel közlekedni (fel- és lejárni) tilos! A töltéskoronát csak a kiépített feljárókon szabad megközelíteni és elhagyni. A feljárón haladó rakott jármű mögött közvetlenül tartózkodni nem szabad.

4.07.05 Vasszádlemezeket szállítóeszközön, úgy kell rögzíteni, hogy szállítás közben ne csúszhassanak szét.

4.07.06 A vízi járműveket a veszélyeztetett töltésszakaszon, az előírt felszereléssel, készenlétbe kell helyezni úgy, hogy az esetleges töltésszakadás esetén is megközelíthető legyen. A vízi járművek kikötésénél figyelembe kell venni az esetleges hirtelen vízszintváltozást.

4.07.07 Hosszú anyagot (vasszádlemezt) csak erre a célra, hatóság által vizsgáztatott vízi járműveken szabad szállítani. Csúszásmentes bakancs, mentőmellény, fejtű és védőkesztyű, védőfelszerelés alkalmazása kötelező.

4.07.08 Kézi csörlőre, fogaslécra, csavarorsós emelőre, valamint emelőcsigákra és csigasorra az Emelőgép Biztonsági Szabályzatról szóló 47/1999. (VIII. 4.) GKM ren-

delet, valamint az anyagmozgatási, anyagtárolási előírások az irányadók.

4.07.09 Vízi járművel szállítani csak akkor szabad, ha a szállítandó anyag vagy felszerelés elosztása egyenletes, elmozdulás ellen biztosított, és a vízi jármű merülése a megengedett határon belül van.

4.07.10 Evezős csónakon, motorcsónakon, hídmező pontontagon vagy összekapcsolt pontonpáron vasszádlemezt, gerendát, cölöpöt, nagy tömegű és térfogatú felszerelési tárgyakat a Hajózási Szabályzatban meghatározott terhelhetőség figyelembevételével lehet szállítani.

4.07.11 Dereglyék vontatásánál a vízi közlekedésre a Hajózási Szabályzatot kell alkalmazni.

4.07.12 A hídmező pontontagjait daruval kell rakodni.

4.07.13 A pontontagok oldalaira dörzsfákat kell szerezni.

4.07.14 A hídmezőn nem szállítható nagy tömegű és hosszú tárgy (így pl. anyag, felszerelés), ezeket csak uszályal vagy dereglyével szabad szállítani.

4.07.15 Az árvízvédelmi töltések vizsgálatához használt zárt sugárforrásokat szárazföldi járművekkel, valamint vízi járművekkel a szabályzatban meghatározott feltételekkel kell szállítani. Szárazföldi járművek esetében ADR., vízi járművek esetében a veszélyes áruk nemzetközi belvízi szállításáról szóló szabályzatról szóló 2/1982. (II. 22.) KPM rendelet (a továbbiakban: ADN) előírást kell figyelembe venni.

4.07.16 Kivételes esetben (árvíznél), ha az szükséges és a helyi követelmények indokolják, a zárt sugárforrások, a vonatkozó biztonsági előírások megtartása mellett, az ADN szerint vízi úton is szállíthatók.

4.07.17 A töltéstest izotópos tömörség- és nedvességvizsgálatánál alkalmazott zárt sugárforrások szállítására a vonatkozó biztonsági előírások, a Kpmr, valamint a radioaktív anyagok szállításáról, fuvarozásáról és csomagolásáról szóló 14/1997. (IX. 3.) KHVM rendelet előírásai az irányadók.

4.07.18 Vízi szállításoknál a szállító járművön, a zárt sugárforrás-tartót minden esetben megfelelően méretezett acélsodrony kötéltre erősített bójával kell felszerelni.

4.07.19 Havarria, vagy más ok következtében víz alá került zárt sugárforrás-tartó helyzetét jelző bója vízből kiemelkedő részét sugárjelző tárcsával kell ellátni.

4.07.20 Légi szállításokhoz a védelmi anyagok deponálási helyét úgy kell kialakítani, hogy az alkalmas legyen légi megközelítésre. A légi megközelítés feltételeit (így pl. forgalomelterelés, pormentesítés) a deponálási helyen folyamatosan biztosítani kell.

4.07.21 A légi szállító jármű és a védekezési erők között a biztonságos szállítás érdekében a közvetlen kommunikáció lehetőségét biztosítani kell.

4.07.22 A légi szállítás csak jó látási viszonyok és zavartalan körülmények között nappal végezhető.

B) Izotópos tömörségmérés

4.07.23 Árvízvédelmi töltésen zárt sugárforrást tartalmazó műszerek, berendezések használatával végzett talaj-sűrűség és talajnedvesség mérési tevékenységet csak bővített sugárvédelmi szakképzettséggel rendelkező személy végezhet. Végzettség nélküli személy csak kisegítőként, felügyelet mellett végezhet munkát. A munka végzéséhez egyidejűleg legalább két személy jelenléte szükséges.

4.07.24 Zárt sugárforrással rendelkező műszer vagy berendezés közúti, illetve vízi szállítása esetén az ADR. és az ADN rendelkezéseit kell megtartani.

4.07.25 Zárt sugárforrást a mérési munka befejeztével, zárható munkatartóba vissza kell helyezni és zárható helyen (épület) biztonságba kell helyezni. Ha erre nincs mód, akkor a szállításra használt lezárt gépjárműben kell tárolni, mellyel lehetőség szerint zárt vagy őrzött területen kell parkolni.

4.07.26 Terepen végzett méréseknél az alábbiak betartása szükséges: mérések közben viselni kell a személyi dozimétereket, állandóan készenlétben kell tartani a dózisteljesítmény-mérő műszert, a méréseket a munkához szükséges legkevesebb, de legalább két fő végezze. A mérési helyeken csak a mérőszemélyzet tartózkodhat. A sugárforrást őrizet nélkül hagyni tilos! Új mérési helyre való szállításkor a sugárforrást el kell zárni a munkatartóba és azt a szállítóeszközben az előírásoknak megfelelően rögzítve kell elhelyezni.

4.07.27 Veszély (így pl. gátszakadás) esetén a zárt sugárforrást munkatartójában helyezve, lezárva, a vízi szállításra előírt módon, fix ponthoz (így pl. műtárgy, vasbeton szerkezet) kell erősíteni.

C) Védekezési munkák

4.07.28 A hullámverés elleni védekezésnél alkalmazott geotextília rögzítését csak biztonsági (munka-) övvel és biztosító (mentő-) kötéllal ellátott munkavállalók végezhetik.

4.07.30 A hullámverés elleni védekezés megszűnése után a levert karók és cölöpök kihúzására karóhúzó bakot vagy karóhúzó emelőt kell használni.

4.07.31 A védelmi szakasz éjjeli megfigyelésére kijelölt személyeket nagy fényerejű, a kijelölt célpontot jól megvilágító kézilámpával kell ellátni.

4.07.32 Azokon a töltésszakaszokon, ahol védelmi készséget rendeltek el és a töltés állékonyságát veszélyeztető vízállás vagy árvízi jelenség alakul ki, a védelemvezető köteles intézkedést kezdeményezni, hogy a veszélyeztetett töltésszakaszokról a nélkülözhető személyek, járművek és állatok biztonságos helyre kerüljenek.

4.07.33 Karók leverésénél, azok tartására hurkos tartófát, csáklýt, fogfát vagy egyéb, erre a célra megfelelő eszközöket kell alkalmazni.

4.07.34 A védelmi osztag hídmezőjét el kell látni a Hajózási Felügyelet által előírt felszerelésekkel.

4.07.35 Amennyiben a hídmezőről autódaruról történik a szádfal verése, illetve húzása, akkor a gépeket, eszközöket a Hajózási Szabályzatban foglaltak szerint kell elhelyezni és használni, a meghatározott számú és szakképzettségű munkavállaló alkalmazásával. A hídmező beállítását, motorcsónakkal való tolását csak a Hajózási Felügyelet által előírt végzettségű és képesítésű műszaki vezető irányíthatja.

4.07.36 Fa fedélzeti hídmezőn való állvány-felállításnál a ferde támaszokat papucsokkal, ácskapcsokkal biztosítani kell.

D) Szádlemez és cölöp verése

4.07.37 A létraállvány víz felőli részét védőkorláttal és lábléccel kell ellátni.

4.07.38 Vasbeton cölöpöt cölöpsaruval kell ellátni. A vasbeton cölöp veréséhez vasból készült, megfelelő méretű verőfejet kell használni.

4.07.39 A bálvánnyal a munkát (így pl. segédkötél feszítése, cölöp behúzása) leeresztett verőkossal és biztonsági (munka-) övvel kell végezni.

4.07.40 Fa szádpallókat vezércölöpökre szerelt fogók között kell verni.

4.07.41 Vasszádlemez szádfalazásnál az e célra rendszeresített verőfejjel és fogófák között kell verni. Verés közben a verőfejet igazítani tilos!

4.07.42 Kiperemesedett vasszádlemezt felhasználni tilos!

4.07.43 Cölöpverő létraállvány felállításánál a létrákat ferde támaszokkal a földön, fekvő helyzetben kell összekapcsolni. A ferde támaszokat földbe vert, vasalt karókkal kell biztosítani.

4.07.44 A cölöpverő állvány eldőlésének (elcsúszásának) megakadályozására a vezetőbálványt kell biztosítani és függőlegesen kell felállítani.

4.07.45 Minden présleg működésű verőkost (beton vagy közetbontó, közetfúró, szegecselő és szádfalverő) beindításakor vagy megállásakor, levegőkieresztés előtt, betétjével együtt (tüske, fúró vagy fúrófej) rá kell helyezni a megmunkálandó anyagra vagy verendő tárgyra.

4.07.46 A létraállványon szádfalazás közben a présleg-szádfalverő gépet biztonságosan kell rögzíteni.

4.07.47 A már biztonságosan álló állványszerkezetre a pallókat párosával kell felhelyezni és alulról ácskapcsokkal kell biztosítani

4.07.48 A verőkos vezetőbálványát a leverendő tárgy beemelése előtt kell pontosan a leverés helyére beállítani. A bálvány beállítása és az állvány mozgatása előtt a verőkost a legalsó helyzetben lévő tüskére le kell eresztetni

4.07.49 Cölöpöt húzásra is méretezett verőberendezéssel szabad csak kihúzni.

E) Jég elleni védekezés

4.07.50 Műtárgyon csak biztosító (mentő-) kötéllal és biztonsági (mentő-) övvel szabad jégteleníteni minimum 2 fő biztosító személy jelenlétében.

4.07.51 Vékony vagy repedezett, nem kellő teherbírású jégtakarón járni nem szabad. Az ilyen jégtakarót a víz folyásával szemben, alulról csónakkal kell megközelíteni.

4.07.52 Sima jégfelületen pallót, szalmát vagy egyéb csúszásgátló anyagot kell alkalmazni.

4.07.53 Jégzajlaskor és jégtöréskor a jégtábla csáklyával való továbbításánál parton vagy a jégmező kellő teherbírású részén kell tartózkodni.

4.07.54 Műtárgy környezetében a jég elleni védelmi munka megkezdése előtt a közlekedési és kezelési területet csúszásgátló anyaggal kell felszórni, vagy egyéb módon (palló stb.) kell biztonságossá tenni.

4.07.55 Jégtörést legalább 2 jégtörő hajónak együttműködve kell végeznie.

4.07.56 A jégtörés idejére jégtörő hajó felszerelését a hatóság által előírtakon túlmenően az alábbiakkal kell kiegészíteni: – jégtörés esetén használt rádió adó- és vevő berendezéssel, – a fedélzetről szabadon elúszó pallóval, – dobókötelet kilövő pisztollyal, – rakétapisztoly zöld és vörös színű rakétákkal, – tartalék sodrony- és kenderkötéllel.

4.07.57 Jégtörő hajók egymást csak annyira közelíthetik meg, hogy a jég váratlan szétválása vagy megrepedése esetén ne ütközhesselek össze.

4.07.58 Jégtörő hajók csak helyi ismeretekkel rendelkező folyamszabályozási műszaki szakember közreműködésével törhetik a jeget.

4.07.59 Döngölővel való jégtörésnél ki kell jelölni a hajón a személyzet tartózkodási helyeit. A tartózkodási és közlekedési tilalom alá eső hajórészeket korláttal le kell zárni. Ha a lezárt hajórészbe bármilyen ok miatt be kell menni, a döngölő berendezést le kell állítani.

F) Egyéb munkák

4.07.60 Árvízvédelmi áramfejlesztő gépegység (generátor) üzembe helyezésekor a generátor és a kapcsolószekrény csatlakozásait, valamint a távolabbi világításra szolgáló vezetékeket a beindítás előtt kell összekötni és csatlakoztatni. Indítás előtt meg kell győződni arról, hogy az érintésvédelem, a kábelek és a csatlakozások megfelelőek-e. A kábel mechanikai sérülésmentességéről gondoskodni kell, vagy megfelelő magasságú és stabilitású oszlopokon kell vezetni. A rendszert áramvédő-kapcsoló érintésvédelemmel kell ellátni.

4.07.61 Üzemelés, illetve feszültség alatt a vezetékek csatlakozásain változtatni (dugókat bedugni és kihúzni) tilos! Zárlat esetén az áramfejlesztő generátort azonnal le kell állítani. Az áramfejlesztő gépegység telepítési helyén táblát kell elhelyezni. (MSZ 1585)

4.07.62 Árvíz elleni védekezésnél étkezni és pihenni az erre kijelölt helyeken szabad.

4.07.63 Az árvízvédelmi raktárakban csak árvízvédekezési célokat szolgáló felszereléseket és berendezéseket szabad tárolni, amelyeket legalább évenként egyszer és használatba vétel előtt ellenőrizni kell. Más anyag vagy

eszköz csak a szakaszmérnök engedélyével helyezhető el úgy, hogy a védekezéskor akadályt ne jelentsen.

4.07.64 Az építőipari földmunkákra a külön jogszabályokban foglaltak az irányadók. (MSZ-04-901, MSZ-10-278)

4.08 Folyó- és tószabályozás

A) Folyószabályozási munkák

4.08.01 A folyó homorú oldali meredek, szakadó partján való földmunkánál, ha a part teteje a víz felszínétől számítva 1,50 m-nél magasabban van, a következőket kell betartani:

a) a leszakadással fenyegető földtömeget a partról a meder felé irányuló lefeszítéssel el kell távolítani,

b) a partoldalban vagy annak közelében a vízben való bármilyen munka megkezdése előtt, a partomlás megelőzése céljából, partkőnyitést kell végrehajtani, a partoldal lépcsőzetes levágásával,

c) lazább anyagú vagy csúszásra hajlamos partnál, a földmunka végzés ideje alatt, a munkába vett parthossz minden 50 m-ére egy-egy figyelőt kell beállítani.

4.08.02 A partoldalban, partrézsűn kőmunkát (így pl. burkolatkészítést) csak úgy szabad végezni, hogy a felhasználó kőanyag a partoldalban, illetve a rézsűn ne a beépítést végző munkavállaló fölé kerüljön.

4.08.03 A szakadó part oldalfalán, a part közelében, szabályozási műként (kődepóniás mű), a felszínen vagy a depónia elhelyezésére kiásott gödörbe süllyesztve (felszín alatt) kődepónia csak a partoldalnak megfelelő, legalább 1:1 hajlású rézsűben való belépcsőzés után építhető.

4.08.04 Kézzel 1,50 m-nél magasabbra, követ emelni nem szabad. Az 1,50 m-nél nagyobb mélységből több menetben (lépcsőben, többkaros megoldásban) kell emelni.

4.08.05 Elmozdulással fenyegető kötömgere vagy köre lépve rakodni nem szabad.

4.08.06 Vízi járművekkel való kőanyag szállításkor a követ szállító uszály kikötése és beállítása idején a fedélzeten csak azok tartózkodhatnak, akik a kikötést végzik. A munkavezető és a hajóvezető utasításait mindenki köteles betartani.

4.08.07 A kikötőtagot vagy a rakodásra kikötött uszályt, vasalással ellátott támaszdoronggal a parttól a megfelelő mélységű mederrész felé ki kell támasztani, és rögzíteni kell.

4.08.08 A hajókikötéssel, áthajózással kapcsolatos részletes előírásokat, a helyi körülményeket figyelembe véve kell meghatározni.

4.08.09 Sodronykötelek kezelésénél védőkesztyűt és vállvédőt kell használni.

4.08.10 A kifeszített kötelet megközelíteni csak a vízfolyással szemben, alulról szabad.

4.08.11 A kőanyag depóniába való lerakása vagy talicskából való ürítése idején a kövek rendezése tilos.

4.08.12 Víz fölötti talicskázásnál és targoncázásnál vállhevedert vagy nyakszíjat használni tilos.

4.08.13 A mentőcsónaknak és mentőörnek a munkavégzés alatt a helyszínen kell tartózkodnia, az 1.25 pont szerinti felszereléssel.

4.08.14 Az uszály fedélzetét és a járópallókat állandóan tisztán kell tartani. A jeges, sáros, csúszós pallókat le kell tisztítani, és csúszásgátló anyaggal fel kell szórni.

4.08.15 Rőzsekévéeknek a partról a vízben úszó munkatutajra vállon való szállításánál a járópallókat az 1.18 szerint kell kialakítani.

4.08.16 Rőzsepokróc készítésénél és lesüllyesztésénél, a vízi közlekedés zavartalanításának biztosítása érdekében, figyelő szolgálatot kell rendszeresíteni.

4.08.17 Rőzshenger süllyesztésekor a hengerkötő bak talpát a süllyesztés iránya felé emelkedően kell beállítani. A rőzshenger süllyesztését, illetőleg a hengerkötő bak kiemelhetőségét (dobási oldal) tartóoszlopainak eltávolítását csak akkor szabad megkezdeni, ha a bak és a süllyesztési hely között senki nem tartózkodik.

4.08.18 A rőzshengert feszítőrudak segítségével, vezényszóra kell a vízbe hengergetni.

4.08.19 A rőzsepokróc süllyesztésének megkezdésénél a tartóhuzalokat vezényszóra, egyszerre kell elvágni, illetőleg eloldani.

4.08.20 A rőzsepokrócra korlátot helyettesítő vashuzalt kell szerelni.

4.08.21 Vedersoros, markoló és szívó-nyomó úszókotró partközeli munkájánál a partra figyelőrt kell állítani. Alákostrás, mederátmetszés vagy benyúló „anyagorr” lekostrása esetén, a part szélén és a part felőli oldalon senki nem tartózkodhat. Parti repedés keletkezését a figyelő köteles azonnal jelenteni a kotrómesternek. A földtömb leszakadásának bekövetkeztéig csak hátrább vont géppel szabad kotorni.

4.08.22 Vedersoros és hidraulikus úszókotrókkal végzett munka esetében a fedélzeten lévő oldalkötelek fordító csigáit és a kötelet takarni kell, a közlekedés előtt korláttal el kell zárni.

4.08.23 Jégen való munkavégzésnél a parton mindig szükséges számú biztosító személyzet tartózkodjon.

4.08.24 A folyószabályozási munkákra a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény és végrehajtási rendelkezései az irányadóak. (MSZ-04-901, MSZ-10-272)

4.08.25 Cserjeirtást, fakivágást a munkavédelemi törvény és az Erdészeti Biztonsági Szabályzat vonatkozó pontjainak maradéktalan betartásával lehet végezni. Amennyiben a vízfolyás karbantartása fertőzés veszéllyel jár, akkor a szükséges védőoltást biztosítani kell az érintett munkavállalók részére. A veszélyes tevékenységre való tekintettel egyedül ilyen munkát nem végezhet senki. Szükség esetén a munkavállalókat kullancs- és szúnyogriasztószerrel kell ellátni.

B) Vízi állványok építése

4.08.26 Vízmederben az állványzat rendszerét a mederfenék minősége, a vízjárási, jégképződési, hajózási viszonyok, a végleges műtárgy kivitelezési szempontjai, az építési időszak és az időtartam figyelembevételével kell megválasztani.

4.08.27 Vízi állvány szerkezeti kialakítását úgy kell meghatározni, hogy a víz levonulását ne akadályozza.

4.08.28 Az állvány előtt torlódó uszadék felhalmozódását meg kell akadályozni.

4.08.29 Ha a jég vagy uszadék okozta hatások az állvány állékonyságát veszélyeztetik, eléje megfelelő védőberendezést (így pl. terelő-, jégtörőállvány) kell építeni.

4.08.30 A jégtörőmű hajlásszögét 1:5–1:2 határok között kell felvenni. A ferde felület a legkisebb vízszint alá legalább 0,50 m-re nyúljon le, és a legnagyobb jeges árvíz fölött 1,5–2,0 m-re végződjön.

4.08.31 A jégtörőmű és az általa védett állvány vagy műtárgy között legalább 4,0 m távolságnak kell lennie.

4.08.32 A jégtörőművet a téli időszak, illetőleg a jéglevonulás beállta előtt meg kell tisztítani az uszadéktól.

4.08.33 Ahol a víz vagy uszadék okozta mederelfajulásokkal kell számolni, ott az állványépítés előtt a medert biztosítani kell.

4.08.34 Az állvány alapjait biztosítani kell vízalamosítás, kiüregelés veszélye esetén kőhányással, kőszórással, szükség szerint terelőművel.

4.08.35 Ha a víz vagy uszadék levonulásának elősegítése érdekében a merevítés (így pl. andráskereszt) lebontása szükséges, annak visszahelyezéseig az állványt terhelés alá helyezni és rajta közlekedni nem szabad.

4.08.36 Nagyobb vízi állvány építésénél minden munkahely mellett külön-külön kell mentőcsónakot biztosítani.

4.08.37 A 10 m-nél nagyobb fesztávolságú bejáró- (munka-) hídnál a hídpálya hossz tengelyében túlemelés kell alkalmazni.

4.08.38 Cölöpalapozásnál a munkaszintet alátámasztó szerkezet alsó síkját a mértékadó árvízszint fölött legalább 1,0 m-rel kell kiképezni.

4.08.39 A munkahíd burkolata a forgalmat nem akadályozhatja. Járművet vagy a gyalogos közlekedést akadályozó, a biztonságos áthaladást veszélyeztető alkatrészeknek nem szabad a közlekedési útvonalon kiállnia. A hídon a gyalogos- és járműforgalmat egymástól el kell választani, közöttük kerékvetőt, kiemelt járdaszegélyt kell alkalmazni. A kikötőállványt a folyó vizében, a folyási iránnyal párhuzamosan kell felállítani, a sodorvonalon kívül.

4.08.40 Vízben vagy víz fölött épülő állványnál vízmércét kell felállítani és annak nullpontját valamilyen fix ponthoz képest 0,50 cm pontossággal, jól láthatóan és maradandóan meg kell jelölni.

4.08.41 Az állványon szállításra vagy más célra fenntartott bármilyen nyílást használat után azonnal le kell fedni vagy korláttal el kell zárni. Az állványt védőkorláttal kell ellátni.

4.08.42 Ha állványleeresztés szükséges, az állványt úgy kell alapozni, hogy a leeresztést szolgáló szerkezet (egyszerűbb esetben ék) ne kerülhessen víz alá.

4.08.43 Egy szerkezetben csak egyfajta kapcsolóelemet szabad alkalmazni.

4.08.44 Víz fölötti állványnál az állványépítéshez szükséges anyag szállítására és tárolására kikötő-rakodóhelyet kell létesíteni.

4.08.45 Az állvány fabetétes kapcsolatait legalább műszakonként ellenőrizni kell.

4.08.46 Víz fölött fix állványt cölöpökre kell állítani.

4.08.47 Az úszó állványt az úszóművekre vonatkozó előírásnak megfelelően ki kell horgonyozni.

4.08.48 Süllyesztendő műtárgy körül legalább két sor cölöpből álló állványzatot kell készíteni.

4.08.49 Vízi állvány építését, üzembe helyezését, bontását csak kijelölt és szakképzett munkavezető irányíthatja.

4.08.50 A fentiekben túl az állvány építésére, használatára, bontására az ER. előírásait kell alkalmazni.

C) Vízlépcsők létesítése és üzemelése

4.08.51 A jégtörő helyének megállapításánál a meder és vízfolyásviszonyokat figyelembe kell venni.

4.08.52 Vízlépcsőnél, hajózsilipnél gondoskodni kell a mederelzáró szerkezet és a pillér közötti hézag át-hidalásáról.

4.08.53 A hajóátemelő-kamra falán korlátrendszer kell létesíteni.

4.08.54 A hajózsilip-kapuszárnyak és tiltók gépi meghajtása mellett a kézi meghajtás lehetőségét is biztosítani kell.

4.08.55 A hajózsilip-kapuk fölött (tetején) előírás szerinti korlátot kell készíteni és „Mozgatás esetén átjárni tilos!” táblával kell ellátni.

4.08.56 Csak visszafutást gátló szerkezettel ellátott, a biztonsági követelményeknek megfelelő csörlőt szabad használni, a használatra kioktatott személy kezelésével.

4.08.57 A kapumozgató berendezés földmérészére biztonságos fel- és lejárót kell létesíteni.

4.08.58 Fémrészekhez (csavar, ácskapocs stb.) elektromos vezetékkel felkötni tilos!

4.08.59 A duzzasztómű üzembe helyezését fokozatosan, nagy víztömeg hirtelen felfogása nélkül kell végrehajtani.

4.08.60 A zsilipkamra elzáró szerkezet működése közben egyéb tevékenységet (vizsgálat stb.) végezni tilos!

4.08.61 A zsilipkamra kapuit csak teljes vízkiegyenlítés mellett, vízátfolyás nélkül szabad kinyitni vagy zárni.

4.08.62 A kapu mozgatasakor a kézi fogantyút egyenletesen kell hajtani és mozgatas közben elengedni tilos!

4.08.63 A vonóvasakat arra merőleges irányban terhelni tilos! A vonóvasak az árvíz szintje alá nem érhetnek.

4.08.64 Árvíz-, vagy jéglevonulásnál a merevítések biztonságáról gondoskodni kell.

4.08.65 Nyílással áttört mólónál a keresztirányú vízmozgások hatása (alásodrás) ellen, a móló megfelelő szakaszán merülőfalakat kell létesíteni. (MSZ-10-290).

D) Hajóút kitűzése

4.08.66 Hajóút kitűzésénél, a Hajózási Szabályzat előírásain túl a következőket kell alkalmazni:

a) parti elektromos hálózatról táplált kitűzőjelek elhelyezésénél, kezelésénél az elektromos készülék működésére vonatkozó biztonsági előírások az irányadók,

b) a kitűzőhajóra legalább 3 kitűzést végző munkavállalót kell beosztani. Bóják, úszók uszadéktól való mentesítésekor a kitűzőhajó fedélzetére oldalról kell a bóját, illetőleg úszót beemelni. Az uszadékot csak védőkesztyűvel szabad letisztítani,

c) bóják, úszók elhelyezését, felszedését, a jel- vagy lámpatartó ponton beállítását, lehorgonyzását és ezen a kitűző jel elhelyezését legalább 3 főnek kell végeznie,

d) a lehorgonyzó súlyt vagy horgonyt vízbe dobni csak hajóvezető, illetve kitűzésvezető utasítására szabad. A lehorgonyzó kötelet úgy kell elhelyezni, hogy ez a munkát végzőket vízbe ne rántassa,

e) úszó villanólámpák akkumulátorának cseréje csak akkor kezdhető meg, ha a ponton horgonya a hajót is tartja,

f) hídpilléren lévő villanólámpák akkumulátorának cseréjénél a kitűzőhajóval a pillér mellé kell állni. A hajót a pillérhez kötni vagy a hídnálban lehorgonyozni nem szabad. A hajó egy helyben tartását a hajómotor járatásával kell biztosítani. Amíg a munkavállalók a pilléren vagy a hágsón tartózkodnak, a hajó a pillér mellől nem mozdulhat el,

g) a parti jelző akkumulátorának cseréjét (kettős létrával) legalább 2 személynek kell végeznie,

h) a mederkitűző jelek és tartozékaik partra szállításánál a szakadó partoldalt ki kell kerülni, a menedékesebb partoldalba lépcsőt kell vágni, és azon kell szállítani. Az 50 kg-nál nagyobb tömegű kitűzőjelet csak kötéllel vagy könnyű csörlővel szabad a partoldalon felvontatni,

i) a part mellé állított kitűzőhajót le kell horgonyozni, és az oldaltartó kötelekkel biztonságosan ki kell kötni, szükség szerint támasztoronggal ki kell támasztani.

4.09 Hidrológiai vízrajzi mérések

4.09.01 A torony kialakítású regisztráló aknában elhelyezett érzékelő javítása, karbantartása végett a berendezés megközelítéséhez biztonsági kötél és biztonsági öv használata szükséges.

4.09.02 A lapvízmérce közelében megbízható stabil pontra karabiner kapcsolására alkalmas acél karika szükséges, melynek állapotát rendszeresen ellenőrizni kell. A mérce körül történő leolvasás, valamint a mérce karbantartásakor az acél karikába bekapcsolt biztonsági kötél és a hozzá kapcsolt biztonsági öv viselése kötelező. Különös figyelemmel kell eljárni téli időszakban, jegesedéskor a

megfagyott és lerakodott hordalékon történő közlekedéskor, mércelap környékén történő jég feltöltésekor.

4.09.03 Regisztráló akna összekötő csövének tisztításánál a mederben elhelyezett érzékelők szerelésénél, karbantartásánál a bűvarmunka szabályai irányadók.

4.09.04 Hídról mederfelmérést csak ott szabad végezni, ahol a mérési felszerelés és mérőszemélyzet a hídon közlekedő járművektől nincs veszélyeztetve. Közúti forgalmat lebonyolító hídon tartózkodó mérőszemélyzetnek viselni kell a megfelelő láthatóságot biztosító védőmellényt. A jelzőkorláttal elhatárolt területet éjszaka figyelmeztető vörös fényjelzéssel kell ellátni a mérés időtartama. (MSZ EN 471)

4.09.05 Üzemen kívüli duzzasztómű környezetében úgy kell mérni, mint a szabad vízfolyásokon.

4.09.06 A duzzasztónál ideiglenes áthidalásról mérni tilos, csak a szerkezeti elemekről megengedett. A felvízi oldalon 50 m-en belül csak vízi biztosítással szabad mérni.

4.09.07 Elektromos légvezeték közelében rúddal mérni tilos! Figyelembe kell venni a jogszabály követelményeit is.

4.09.08 A radioaktív anyaggal mérni a villamosmű biztonsági övezetéről szóló 122/2004 (X. 15.) GKM rendelet (a továbbiakban: Vmr.), továbbá az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 16/2000. (VI. 8.) EüM rendelet megtartásával szabad.

4.09.09 A mérőhidat a közforgalom elől le kell zárni és figyelmeztető táblával el kell látni.

4.09.10 Korlát nélküli hídszerkezetről mérni nem szabad.

4.09.11 A 0,7 m-nél nagyobb vízmélységnél és 1 m/s fölötti vízsebességnél vízben állva mérni nem szabad.

4.09.12 Hajózható folyóban a szelvénykötelet úgy kell kifeszíteni, hogy a hajóút a kötél leeresztésével minden időben szabaddá váljon.

Nagy hajóforgalmú folyószakaszon csak fél szelvényt szabad egyszerre átkötni, de ennek helyét is úgy kell megválasztani, hogy a hajó szabadon elvonulhasson.

4.09.13 Mérésnél hidat, hídfőt, pillért, szabályozási művet vízi járművel csak vízfolyással szemben szabad megközelíteni.

4.09.14 A vízi járművet munka közben megfelelő kikötéssel vagy horgonyzással kell biztosítani.

4.09.15 Az alkalmazott vízi járművet munka közben felborulás ellen biztosítani kell.

4.09.16 Mintát venni csak álló, lehorgonyzott vagy kikötött járműről szabad.

4.09.17 A méréshez használt mérőszerszám (súly, leeresztő palló, csörlő, biztosító kilincs, hajtókar, védőlemez) épségét és használhatóságát a mérés megkezdése előtt ellenőrizni kell.

4.09.18 A hídszerkezetről mérés céljából a pillérre, hídfőre kimenni csak biztonsági övvel és biztosító kötelet tartó személy jelenlétében szabad.

4.09.19 Üzemen lévő duzzasztómű alvízi oldalán a turbinák kifolyóit, illetve a duzzasztómű tábláit 50 m-en belül csak felborulás és elmerülés ellen biztosított (két oldalán rögzített légtartályos) vízi járművel szabad megközelíteni.

4.09.20 Mérés közben hajó vagy más vízi jármű vontatásánál, a szelvény-, illetve vontatókötelet csak tenyérvedővel vagy kesztyűvel szabad kezelni.

4.09.21 A méréskor alkalmazott áthidalást 1,50 m-nél nagyobb vízmélység és 1,0 m/s vízsebesség felett korláttal kell ellátni.

4.09.22 Ideiglenes áthidalásról végzett mérésnél az áthidalásnak legalább 0,60 m, az állandó jellegűnek pedig 0,80 m szélességűnek kell lennie.

4.09.23 A mérésnél alkalmazott szelvénykötél szállítására dereglyét, nagyobb méretű ladikot, mérőladikot, öböl-ladikot vagy motorcsónakot kell használni.

4.09.24 A szelvénykötél hosszát legalább a meder szélességének 1,5-szeresében kell megállapítani.

4.09.25 A vízrajzi mérőállomásokkal kapcsolatos helyszíni munkát minimum 2 fő munkavállaló végezhet. Kivételesen a belterületen végzett ellenőrzési tevékenység.

4.09.26 Csak olyan mérőladikot szabad használni, amelyen a mérőszemélyzet biztonságban dolgozhat. Mérés közben a ladikot futócsigával kell rögzíteni a szelvénykötélhez.

4.09.27 Öböl-ladikot láncra vagy fenékhez rögzített csörlővel kezelhető acél sodronykötélre kötött horgonnyal kell rögzíteni.

4.09.28 A mérést végző munkavállalókat munkaövvel, biztosító kötéllal és mentőmellénnyel kell ellátni. Folyóvízi mérésnél a biztosító kötélnak a partig kell érnie.

4.09.29 A folyómedren átfeszített sodronykötél szükség szerinti gyors leereszthetőségét biztosítani kell.

4.09.30 Olyan duzzasztóműnél, ahol a víz átbukása a táblák felemelésével szüntethető meg, a mérés időtartama-ra figyelő szolgálatról kell gondoskodni. A parton 1 fő mentőt és 1 figyelőt kell biztosítani. A figyelőtől csak a látási távolságon belül szabad eltávolodni. A figyelőt a munkába bevonni nem szabad.

4.09.31 Jégről való mérésnél, valamint vízmintavétel-nél a munkához szükséges létszámon felül további 1 főt kell alkalmazni a biztonságos munkavégzés céljából. A jégről mérést mindenkor írásban kell elrendelni, megjelölve benne a felelős személyt és a személyi védelemre vonatkozó intézkedéseket.

4.09.32 Vízen való mérést csak 4, vagy több személy jelenlétében szabad végezni.

4.09.33 Az 50 m-nél szélesebb vízfolyásnál a pallóra szerelt mérőszerszámot 2–4 személynek, egymással szemben állva kell a támasztó hídkorlátra felemelni, illetve onnan leemelni, továbbítani.

4.09.34 A mérés időtartama állandó üzemi készület-ségben minimum 4 fő munkavállalót kell biztosítani. A

mentőcsónakot és személyzetét a munkába bevonni nem szabad.

4.09.35 Szelvénykötél kifeszítésénél a kötél egyik végét vasalt karóhoz, parton rögzített horgonyhoz vagy legalább 20 cm átmérőjű élő fatörzs földközelpben lévő részéhez kell kikötni. A kötésnek egy mozdulattal oldhatónak kell lennie. Az átfeszített szelvénykötélre – víztükörszélesség függvényében – figyelemfelhívásként jól látható piros háromszögű zászlókat kell 10 m-enként elhelyezni. A mérés befejezése után azonnal le kell eresztetni a mederfenékre a szelvénykötelet, vagy a csörlődobra feltekerni az esetleges vízi forgalom miatt.

4.09.36 A szelvénykötelet feszítő csörlőt a parton cövekhez, fához stb. mereven kell kikötni. A mérés befejezése után a túloldali kötélvéget meg kell oldani, és a laza kötelet csörlőzni kell.

4.09.37 Kifeszített szelvénykötél alatt tartózkodni tilos! A kötél kezelőinek a rögzítés helyén kell elhelyezkedniük úgy, hogy a kifeszített kötelet és annak környezetét beláthassák, és a kötelet azonnal fel tudják oldani. Mindkét parton lévő kötél kezelőjének hangosbeszélővel kell rendelkeznie, hogy a kötéltől közlekedőket figyelmeztetni tudják.

4.09.38 Fél szelvény átkötésénél a kötél egyik végét az anyadereglyéhez kell kötni. Az anyadereglyét legalább két horgonnyal kell lehorgonyozni.

4.09.39 Mederméréshez legalább 4 fős személyzet szükséges a mentőcsónak létszámával együtt. A mérőeszközök együttes teherbírására méretezett csónakot szabad csak használni. A csónakot a mérőeszközökön kívül fel kell szerelni a vonatkozó jogszabály szerinti eszközökkel, továbbá 2 db vágóevezővel, 1 db kormányevezővel, 1 db 25 m hosszú, 6 mm átmérőjű, körtével ellátott dobókötéllel. A szelvényező kötelet alátámasztó öbölladik felszerelésére ugyanezek az előírások érvényesek. A mérés célját szolgáló kifeszített acél sodronykötelet a mérőcsónakról közvetlenül megfogni csak ülő helyzetben és tenyérvédővel szabad. Álló helyzetben horgas csáklya használata kötelező (Hajózási Szabályzat).

4.09.40 A görgetett anyag gyűjtőjének leeresztőkötélét fel- és leszerelni csak vízi járműben megengedett.

4.09.41 Teljes szelvényátkötésnél a szelvénykötelet csak akkor szabad megfeszíteni, ha a kötélvéget, illetve a dereglyét a parton rögzítették.

4.09.42 A szelvénykötél vizen való átvitelénél a dereglyét a mellé kötött motoros vízi járművel kell mozgatni. Az öbölladikot a vízfolyás szerinti felső oldalon kell megke­rűlni. A dereglyét a parthoz lánc­cal vagy acél sodronykötéllel kell kikötni.

4.09.43 Motorcsónakkal vagy evezős csónakkal szelvénykötelet a vizen átvinni nem szabad, csak ha a kötél az állványra tett dobról szabadon futhat. A kötelet a járműhöz rögzíteni tilos!

A mérés időtartamára 1-1 személyt a mérési helytől (kereszt­szelvénytől) mindkét irányban 300 m-re hajófigyelő szolgálatra kell beosztani, ezeknek hajó közlekedésekor hang vagy más jelzést kell adniuk. A 0,5 m/s-nál sebesebb vízfolyás mérése esetén a csónakban előre le kell tekerni kb. fél vízfolyás-szélességű kötélhosszat, melyet indulás előtt a csónakban kell elhelyezni.

4.09.44 Az öbölladikba a szelvénykötelet csáklyával kell beemelni és az örfa tövéhez fektetni. A műveletet végzőnek az örfa mögött kell állnia. A kötélnak az örfa villájába való emelését az örfa vízfolyás szerinti felső oldalán állva kell végrehajtani. A kötelet ugyanilyen állásból, az öbölladik vízfolyás szerinti alsó vége irányába kell a vízbe dobni.

4.09.45 A műszert és a mérő­szűlyt csak álló, illetve szelvénykötélhez rögzített vízi járműben szabad a leeresztő kötéltre szerelni, amennyiben ez a parton nem megoldható.

4.09.46 A mérő­szervezetet tartó palló híd felőli végét a hídszerkezet­hez kell kötni, a billenés megakadályozására. A részletes előírásokat, a helyi körülményeket figyelembe véve kell meghatározni. Mérési szűnetben a mérőszűlyt, ha a vízi közlekedést nem zavarja, a fenékre kell leeresztetni. A szűlyt a levegőben lógatva tartani tilos!

4.09.47 A vízsebességmérő műszer leeresztő szerkezetét a vízi járműhöz szilárd kötéssel kell rögzíteni. A mérés mindig a vízfolyással szemben álló járműről, annak orránál kell elvégezni.

4.09.48 A mérőszűlyt csak szilárd talapzaton (földön, gyalogjárón) szabad a leeresztőkötélhez rögzíteni. Víz fölé hajolva a mérőszűlyt felszerelni tilos!

4.09.49 A mérőszűly és a műszer víz fölé helyezését, a vízből a járműbe való beemelését végző, valamint a jármű orrán álló személyt biztonsági övvel, biztosító köté­l­lel és mentőmellénnyel kell védeni.

4.09.50 A 10 kg-nál nehezebb felszerelést a mérőhelyre megfelelő méretű szánon kell eljuttatni.

4.09.51 Álló, összefüggő jégtakaróról mérni csak akkor szabad, ha a jég vastagsága legalább 15 cm. A jég vastagságáról a part közelében, továbbá a kijelölt szelvény irányában, létrán vagy pallóson állva készített léken kell meggyőződni. A lékvágáshoz a legalább 30 cm szélességű pallót kell alkalmazni. A mérés végzéséhez 1 biztosító munkavállaló jelenléte kötelező.

4.09.52 Jégen tartózkodásnál ugrálni vagy ütésekkel a jég szilárdságát gyengíteni tilos!

Lék vágására csak előírt felszerelés (jégvágó balta, jégfűrész, ejtegető véső stb.) használható. A mérési szelvény teljes hosszúságában, a parttól a mérési helyig, pallósort kell fektetni és azt szabadon kell hagyni. A mérési eszközök tárolására a mérési hely közelében külön tárolópadozatot kell elhelyezni.

4.09.53 Zajló jégtáblákkal borított vízfolyáson, ködben és –4 °C alatti hőmérsékletnél mérni, víz­mintát venni tilos! Rendkívüli esetben (elemi csapás, nemzetgazdasági érdek,

súlyos vízhiány stb.) engedéllyel, a helyi körülményeket figyelembe véve, megfelelő technológiai felkészültséggel (jégtörő hajó, helikopter stb.) szabad vízminztát venni.

4.10 Vízügyi hírközlés és számítástechnika

4.10.01 Nagyfeszültségű, szabadon szerelt vezetékét árvízvédelmi telefonvezetékekkel felül nem szabad keresztezni.

4.10.02 Erős- és gyengeáramú szabadvezetékek, szabadon szerelt vezeték keresztezésére és megközelítésére a Vmr. előírásai az irányadók. (MSZ 151–1–8, MSZ 447, MSZ 2364, MSZ 17–101–39, MSZ–17–203–4 és MSZ 13 207)

4.10.03 Nagyfeszültségű veszélyeztetésnek kitett távközlő összeköttetések keresztezéseire a külön jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni. (MSZ–17–208)

4.10.04 Vasút feletti keresztezést előzetesen az illetékes pályafenntartási főnökségnek be kell jelenteni. A pályafenntartási főnökség engedélye nélkül vasút felett munkát végezni nem szabad.

4.10.05 Árvízvédelmi telefonállomások biztosítóit, a földről el nem érhető magasságban, az ügyeleti szobán kívül, tűzveszélyes anyagtól legalább 10 m távolságra éghetetlen anyagból készült, védett helyen lévő szerelvénytáblára kell elhelyezni.

4.10.06 Kisfeszültségű fogyasztói leágazásokat keresztezni, illetőleg megközelíteni a Vmr. szerint csak feszültségmentesített állapotban szabad.

4.10.07 Végelzárók és csévek búraira a veszélyeztetést feltüntető jelzést, illetve feliratot jól láthatóan és maradandóan fel kell tüntetni.

4.10.08 Az árvízvédelmi telefon üzemelésénél a külön jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni. (MSZ–17–017)

4.10.09 Az adótornyokon és antennatartó szerkezeteken (oszlop, csőárbc), illetve azok közelében végzendő munkákra vonatkozó előírások (munkaterület biztosítása, művezetés, védőkötelzet és zuhanásvédelem stb.) fokozott betartásával kell dolgozni.

4.10.10 A vízügyi távközlő vonalszakaszon gondoskodni kell az egyes munkaszakaszok fémes elválasztásáról.

4.10.11 A nagyfeszültségű távolbahatás elleni védelem céljából a veszélyeztetésnek kitett távközlővonalaknál gyors működésű túlfeszültség-levezetőket kell alkalmazni.

4.10.12 Állomás-leágazásoknál durva villámhárítót a Vmr. szerint a lecsatlakozási oszlopra kell felszerelni. Az állomás-leválasztó kapcsolót úgy kell elhelyezni a légvezetékek leágazása után közvetlenül, hogy az állomás zivatar közeledtekor a vonalról lekapcsolható legyen. (MSZ–17 016)

4.10.13 A biztosítóhoz kívülről csatlakozó vezetéknek, az erősáramú szerelésekhez hasonlóan meg kell felelniük a 4.10.02. pontban foglaltaknak. (MSZ 151–1–8)

4.10.14 Vízügyi távközlő vezetékeket védőcső nélkül falba szerelni nem szabad. Keresztezésüknél mindkét nemű vezeték, a keresztezéstől számítva mindkét irányban, legalább 5 cm hosszban védőcsőben kell elhelyezni.

4.10.15 Erős- és gyengeáramú (vízügyi távközlő és informatikai vezeték) berendezéseket egymástól elszigetelve kell létesíteni.

4.10.16 Kábelvégek ideiglenes szigetelt lezárását úgy kell elkészíteni, hogy az erek egymástól, a köpenytől és a fémrészekről gondosan szigetelve legyenek.

4.10.17 Nagyfeszültségű veszélyeztetésnek kitett kábelszakaszon végzett munkánál legalább 2 személy egyidejű jelenlétét kell biztosítani.

4.10.18 Oszlopon, adótornyon és antennatartó szerkezeteken (oszlop, csőárbc) végzendő munkával csak szakképzett és gyakorlott munkavállalót szabad megbízni.

4.10.19 Út feletti vezeték átfeszítési időszakára a forgalom irányítására jelzőtárcsával felszerelt öröket kell állítani.

4.10.20 Vezeték dobrol való leeresztésekor a dobót a bakon biztonságosan rögzíteni kell. A dob biztonságosan fékezhető legyen.

4.10.21 Acél sodronykötélnél a huzalszalak levágása előtt, a szálak szétpattanásának megakadályozására, az elemi szálakat a vágási köz mindkét oldalán el kell kötni.

4.10.22 Közlekedési utakon kikötés céljából köteleket (huzalt) átfeszíteni (ideiglenesen is) tilos! A közlekedési utat mindenkor szabadon kell hagyni. Az anyagokat úgy kell az út mentén lerakni, hogy azok a közlekedés biztonságát ne veszélyeztessék.

4.10.23 Oszlopnak vasúti kocsiból vagy teherautóból való kirakásánál a vagon (teherautó) oldalához támasztott csúsztatógerenda (segédoszlop) mindkét végét rögzíteni kell. Az oszlopnak uszályból daruval való kirakásánál az emelőgépekre vonatkozó előírások az irányadók.

4.10.24 A csúszzógerenda párhuzamosan tartását összekötő kötéllal (huzallal) kell biztosítani. Az oszlopot a csúsztatógerendára (segédoszlopra, csúszdára) nagy elővigyázattal kell rácsúsztatni. A csúsztatás irányában állni tilos!

4.10.25 Vasbeton oszlop állításánál ollós fát, faoszlop állításánál pedig oszlopemelő villát kell alkalmazni.

4.10.26 A gyenge állékonyságú oszlopot a munka megkezdése előtt legalább 3 irányból meg kell támasztani. A támasztófával az oszlopot a legalsó szigetelőtartó-vas alatt 30 cm távolságban kell megtámasztani.

4.10.27 Viharos, zivataros időben oszlopon, adótornyon és antennatartó szerkezeten (oszlop, csőárbc) munkát végezni tilos! Zivatar közeledtével a munkát abba kell hagyni, az oszlopról le kell jönni.

4.10.28 Az oszlopra és az antennatartó szerkezetre (oszlop, csőárbc) való felmászás előtt meg kell győződni annak biztonságos állapotáról, valamint a mászó felszere-

lés megfelelő állapotáról. Kiásott, félig kiásott, kilazult, korhadt tartószerkezetre felmenni nem szabad.

4.10.29 Távbeszélő-oszlopon mászóvassal való kúszásnál a biztonsági (munka-) övet már a földön, az elindulásakor be kell kapcsolni, feléréskor a kötelet a tartószerkezetbe be kell akasztani.

4.10.30 Oszlopon és az antennatartó szerkezeteken (oszlop, csőárboc) és azok tövében egyidejűleg munkát végezni tilos! A tartószerkezet alatt elhaladók figyelmét megfelelő jelzéssel fel kell hívni a tartószerkezeten végzett munkára (így pl. forgalom elterelése).

4.10.31 Élő fára mászóvassal felmászni tilos!

4.10.32 Az oszlopon és antennatartó szerkezeteken (oszlop, csőárboc) mezítelen felsőtesttel, fedetlen fővel dolgozni nem szabad.

4.10.33 Ha az oszlopon és antennatartó szerkezeteken (oszlop, csőárboc) dolgoznak, alatta, a tartószerkezet hosszának 1,2-szeres távolságán belül, de legalább 3,0 m körzetben tartózkodni tilos! A szerszámokat, anyagokat zsebben tartani, az oszlopra, tartóvasra vagy huzalra felakasztani még rövid időre sem szabad. Azokat az erre a célra rendszeresített tokban (szerszámtáskában) kell elhelyezni.

4.10.34 Az oszlopra és antennatartó szerkezetekre (oszlop, csőárboc) anyagot, szerszámot kötéllal kell felhúzni. A biztonsági övbe a vezetéket beakasztani, szerszámokat vagy építési anyagot a tartószerkezetre a dolgozó részére feldobni vagy onnan ledobni tilos!

4.10.35 Oszlop kiváltásánál először meg kell határozni, hogy az oszlop melyik oldalán vágható el a vezetékek. Az oszlopra szerelt vezetékek elvágása előtt az oszlopot ki kell kötni vagy ki kell támasztani. Egy irányban az összes vezetéket kitámasztás vagy kikötés nélkül elvágni nem szabad.

4.10.36 Korhadt, kilazult oszlop kiásását csak a kiváltó oszlop előzetes beépítése után szabad elkezdni. A légvezetéket a kiváltó oszlopról kell átszerelni.

4.10.37 Vezetékek feszítése közben a kifeszített vezetékek alatt vagy közelében, a feszítés közben várható kilengés miatt, tartózkodni tilos!

4.10.38 Védőcsőbe fektetett erősáramú és falon kívül, szabadon szerelt távközlő vagy adatátviteli vezetékek között olyan távolságot kell tartani, hogy a kétnemű vezetékek egyikének szerelésekor a másik sérülést ne szenvedhessen, és a vezetékek egymástól függetlenül is cserélhetők legyenek.

4.10.39 Falon kívül, védőcsőben elhelyezett erősáramú vezetékek, kábelszerű, szigetelt vezetékek, kábelek és szabadon szerelt vízügyi távközlő vagy adatátviteli vezetékek csatlakozásait úgy kell szerelni, hogy az erősáramú elosztó dobozoktól, szerelvényektől 10 cm távolságon belül egymást meg ne közelíthessék, e távolságon kívül essenek.

4.10.40 Gyengeáramú berendezés vezetékeit az erősáramú berendezés védőcsőveibe vagy dobozaiba behúzni tilos!

4.10.41 Nagyfeszültségű, veszélyeztetésnek kitett, illetve ilyennek minősülő kábelnél, továbbá végződésnél, végelzáróknál, csévéknél egy érhez és a földhöz, illetve kettő vagy több érhez egyidejűleg nyúltni tilos!

4.10.42 Kábelnél, az övszigetelés felbontása előtt, a kábel ólom vagy alumínium köpenyének és páncélburkolatának folytonosságát 1,0 ohmnál kisebb ellenállású átkötéssel kell biztosítani. Szerelői munkatérben a köpennyel és páncélzattal érintkező fémrészeket szigeteléssel kell ellátni.

A szigetelést az e célra rendszeresített gumi, PVC vagy gumival bevont szigetelőanyaggal, illetve száraz kábelpáppírral kell készíteni. A szigetelő burkolatot csak az övszigetelés helyreállítása után szabad elkészíteni.

4.10.43 Mérésekhez és vizsgálatokhoz csak szigetelt vezetéket szabad alkalmazni. Kábeleknek földdel szembeni vizsgálatánál földpont-csatlakozást kizárólag a mérés időtartamára szabad létesíteni.

A kábelerek azonosításánál a kábel ólom vagy alumínium köpenyét vagy más földelést sem közvetlenül, sem közvetve felhasználni nem szabad.

4.10.44 A kábelaknában a munkavégzés megkezdése előtt meg kell győződni az akna gázmentességéről.

4.10.45 A helyi hálózatban, vagy a hivatalos helyiségekben üzemeltetett számítógépek, nyomtatók, egyéb perifériák, illetőleg hálózati elemek üzembe helyezését, illetve karbantartását, vagy hibaelhárítás céljából történő megbontását csak a rendszergazda, illetőleg a számítástechnikai vezető által kijelölt munkavállaló(k) végezheti(k).

4.10.46 A számítógépes hálózat elemeinek üzemeltetéséhez szükséges áramellátás kizárólag az eszköz megfelelő, gyári tápkábelén keresztül, ugyancsak megfelelő (lehetőleg megszakító kapcsolóval ellátott), földelt elosztó közbeiktatásával, földelt fali konnektorból történhet. (MSZ 172-1)

4.10.47 Szakadt, sérült, földelés nélküli vezeték használat tilos! (MSZ 172-1)

4.10.48 A villamos hálózat terhelhetőségét ellenőrizni kell. Amennyiben a számítástechnikai eszközök egyidejű üze me túlterheli a hálózatot, a megfelelő paraméterek kialakítását az illetékes vezetőtől haladéktalanul kérni kell.

4.10.49 A villamos hálózat pillanatnyi túlterhelésének elkerülése érdekében kerülni kell az ugyanazon áramkörön több számítástechnikai eszköz egyidejű bekapcsolását.

4.10.50 A számítástechnikai eszközöket kiszolgáló villamos hálózatot túlfeszültség ellen védeni kell az esetleges villámcsapások okozta károk elkerülésére. Emellett ajánlott, hogy villámlással járó zivataros időben – amennyiben erre lehetőség van – a számítógépeket kikapcsolják, és az áramellátó tápkábelt a készülékről lehúzzák.

4.10.51 A helyi hálózat számítógépeit vírusvédelemmel kell ellátni. A vírusvédelmi rendszer folyamatos üzemben és automatikus frissítéssel történő működtetésért a rendszergazda felelős.

4.10.52 A helyi hálózat számítógépein csak gyári, a feladatok ellátásához szükséges szoftvereket lehet használni, illetve csak hivatalos jellegű állományokat lehet a gépre feltölteni. Ezen előírás megszegéséből következő gépi meghibásodás, vagy garanciavesztés következményeit a számítógép üzemeltetője viseli.

4.10.53 A nyomtatók, vagy egyéb perifériák használatáról – kérésre – a rendszergazda, vagy az informatikai vezető által kijelölt dolgozó ad felvilágosítást, illetve oktatást. A használat ismerete nélkül, az ilyen eszközön végzett művelet miatt keletkezett kár a felhasználó felelősségi körébe tartozik.

4.10.54 Folyamatos üzemeltetésű számítógépet csak klimatizált helyiségben lehet elhelyezni.

4.10.55 A szervereket külön helyiségben kell elhelyezni. A számítástechnikai eszközök túlmelegedése, illetőleg az ebből eredő tűzveszély megelőzésére a szerverszobát biztonságos klimatizálással kell ellátni. A klimatizálás tervezését és kivitelezését szakemberrel kell végeztetni, figyelembe véve a szoba hosszú távú, biztonságát.

4.10.56 A szerverszobában a melegedéssel járó üzemű eszköz közelébe éghető anyagot elhelyezni tilos!

4.10.57 A szerverszoba tűzvédelmét a tűzveszélyességi besorolásnak megfelelően automatikus vagy kézi tűzoltó eszközökkel kell felszerelni.

4.10.58 A szerverszobában automatikus és manuális tűzjelző felszerelése szükséges. Olyan berendezés ajánlott, amely a füst érzékelésénél riasztást küld az érdekelteknek.

4.10.59 A szerverszoba villámcsapás elleni védelemről kiemelten kell gondoskodni. Ajánlott a szobát ellátó áramkört elkülöníteni és önálló túlfeszültség-védelmével kiépíteni.

4.10.60 A szerverszobában lévő kábelgyűjtő-szekrényt külön hűtéssel kell ellátni oly módon, hogy legalább két ventilátor működjön egymástól függetlenül.

4.10.61 A kábelgyűjtő szekrényben csak a működtetéséhez szükséges eszközöket szabad tartani. A kábeleket rendezett, átlátható formában kell tartani, a hálózati elemeket egyértelmű feliratokkal kell megjelölni, az összeköttetéseket digitális és papír adathordozón dokumentálni szükséges.

4.10.62 A szerverszoba zárását úgy kell megoldani, hogy illetéktelenek ne juthassanak be. A belépésre jogosultak mozgását is célszerű ellenőrizhetően dokumentálni (így pl. kulcsátvétel és -átadás aláírással), ajánlott a mozgásérzékelős webkamera felszerelése.

4.10.63 A szerverekre vonatkozó, fontos dokumentációt (így pl. jelszavak, jogosultságok), valamint a mentések digitális adathordozóit tűzbiztos szekrényben kell tartani.

4.10.64 Az áramütés és a számítástechnikai eszközök meghibásodásának elkerülése érdekében figyelembe kell venni a következőket: A tápkábel földelőtűskéjét kiiktatni nem szabad. A tápkábelt mindig egy könnyen hozzáférhető, földelt konnektorhoz kell csatlakoztatni. Bizonyos eszközök (így pl. monitor) áramtalanításához a tápkábelt ki kell húzni az elektromos csatlakozóból.

4.10.65 A készülékek feszültség beállítását (amennyiben ilyen beállítási lehetőség ki van építve) ellenőrizni kell, hogy az megfeleljen a használt hálózati specifikációnak.

4.10.66 A számítástechnikai eszközök házának megbontása előtt a tápkábelt ki kell húzni a hálózati csatlakozóból.

4.10.67 A számítástechnikai (képernyős) munkahelyeken a foglalkoztatás megszervezését, illetve a munkahely kialakítását illetően a képernyő előtti munkavégzés minimális egészségügyi és biztonsági követelményeiről szóló 50/1999. (XI. 3.) EüM rendelet előírásait kell megtartani.

4.10.68 A számítástechnikai munkahelyeken a munkavédelmi követelményeket az ER.-ben foglaltak szerint biztosítani kell.

4.11 Szivattyúzás

4.11.01 A szivattyútelepet biztonságosan zárható kapuval ellátott, biztonságos kerítéssel kell körülzárni, kivéve ha a gépek, berendezések zárható épületben üzemelnek.

4.11.02 Szivattyútelepeken az automatikus működésű gépi gereb és szállítószalag működésbe lépését, indítását hangjelzéssel kell jelezni.

4.11.03 A szivattyútelep, műszaki tervben meghatározott körzetében tilos a horgászat, halászat és a fürdés. A szivattyútelep kezeléséhez szükséges létszámot, legkevesebb 2 főben kell meghatározni. Ezekről tájékoztató táblákat, a szivattyútelepen legalább egy mentőövet kell elhelyezni.

4.11.04 A szivattyútelep üzemi területéhez, ezen belül a betétgerendás elzáráshoz, a gerebhez és az üzemanyagtárolóhoz megvilágítási lehetőséget kell biztosítani. A hullámtéri aknához szükség esetén a munkavégzés időtartamára kell biztosítani a világítási lehetőséget.

4.11.05 Fagy, jegesedés beálltakor a csatornában, a gerebtől számítva és a helyi körülményektől függően, legalább 20-25 m-re, a víz lefolyására merőlegesen gerendából, ha a víztükör széles, akkor több gerendából kialakított jégfogót kell készíteni, a partokhoz rögzíteni, a jégtablák gerebhez jutásának megakadályozása céljából.

4.11.06 A szivattyútelepen az állandóan a helyszínen tartózkodó gépész részére helyiséget kell biztosítani, fekvőhely, mosdási, valamint fűtési lehetőséggel.

4.11.07 Szállítható szivattyút és erőgépet csak a mértekadó belvízszint fölé szabad telepíteni.

4.11.08 Szállítható szivattyút, erőgépet, szivattyú-gépcsoportot (aggregát) tartozékaival együtt karbantartott, üzemképes állapotban, jól zárható raktárban elkülönítve úgy kell tárolni, hogy biztonságosan lehessen szállítani.

4.11.09 Szivattyút a talajmechanikai adatok figyelembevételével kell telepíteni.

4.11.10 Mobil szivattyúzási helynél az üzemelés idejére időjárás káros hatásai elleni védelmről kell gondoskodni.

4.11.11 A rézsűre helyezett csövek mellett korláttal ellátott ideiglenes lépcsőket kell készíteni, amennyiben a rézsű hajlása 1:1,5-nál meredekebb, valamint azokon a helyeken, ahol a rossz körülmények ezt indokolják.

4.11.12 A nyomócső befogadóba való csatlakozásánál a hullámtéri végén, ha akna épül, azt a mértékadó árvízszint fölé legalább 1,0 m magasra kell kialakítani.

4.11.13 Ha nem épül akna, akkor a torkolati fejének külső síkját függőleges oldalfalakkal nem szabad kiképezni. Az oldalfalakat legalább 1:1 (45 fok) vagy ennél enyhébb hajlású rézsűben kell építeni. A szívó- és nyomóoldalon az 1:1,5 és meredekebb rézsűnél korlát szükséges.

4.11.14 A gerebet úgy kell elhelyezni, hogy a hidraulikai szempontokat figyelembe véve, biztonságosan lehessen kezelni (így pl. javítani, karbantartani).

4.11.15 A kézi tisztítású gerebet ferdén kell elhelyezni. Ennél a gereb hajlásszöge a vízszinteshez képest 75°-nál meredekebb nem lehet.

4.11.16 A gereb és a szívóakna közötti csatornát csak szilárd födémmel szabad kialakítani.

4.11.17 Amennyiben a gereb fölött födém, párkány, erkély stb. szükséges, ezt a kiemelt gereb magasságánál alacsonyabban elhelyezni nem szabad.

4.11.18 A gerebet úgy kell elkészíteni, hogy a tisztítószerszám a gereb teljes hosszában akadálytalanul végighúzható legyen, a gerebtisztító szerszám fogai a gerebléceket összekötő elemekbe ne akadhasson meg.

4.11.19 A kezelőhíd járófelületét érdesre, a víz lefolyását nem gátló, legalább 10 cm magas, a víz elvezetésére alkalmas nyílásokkal ellátott, a járófelület síkjában legalább 10 cm magas lábléccel szegélyezett módon kell kialakítani. A kezelőhidat kétsoros, legalább 1,0 m magas, szilárd korláttal kell ellátni. A hornyok felett a hídlemezben hagyott nyílásokat bordás vaslemezrel kell lefedni.

4.11.20 A kiszedett uszadék stb. elhelyezésére a rács mindkét oldalán lejtős terepet kell kialakítani a víz összegyűjtésére és annak a csatornába való vezetésére.

4.11.21 A gereb eljegesedésének megakadályozására alkalmazott téli elektromos gerebfűtés érintésvédelmről gondoskodni kell. (MSZ 2364-410)

4.11.22 A gereb tisztításánál a munkahelyen csak szilárdan rögzített, de kivehető korlátot szabad alkalmazni. A kiemelt korlátnál végzett munkához a munkavállaló becsatolt, megfelelően rögzített biztonsági övet köteles viselni. A kikötési pontot a felelős munkairányítónak kell kijelölni. Gereb és szívóakna tisztítását minimum 2 fő munkavállaló végezheti.

4.11.23 A gereb tisztításánál a kötelező védőfelszerelést, védőruhát stb., és ezek használatának módját, a helyi körülmények figyelembevételével kell meghatározni.

4.11.24 A szívócsatorna falába, a búvónyílásnál hágcsót kell beépíteni.

4.11.25 A szívócsatorna födémébe, a szívócsatorna fala mellett fedéllel ellátott, legalább 60×60 cm méretű búvónyílást kell készíteni.

4.11.26 A gépcsarnokból a szivattyútérbe közvetlen lejárást kell biztosítani.

4.11.27 Ferde tengelyű szivattyúknál (ahol a gépcsarnok és a szivattyútér egy légteret alkot) a gépek közötti kezelőlépcsőt legalább 1,20 m, a szélső lépcsőket pedig legalább 0,80 m szélesre kell készíteni.

4.11.28 Ha a szívóakna födéme a legnagyobb belvízszint alatt helyezkedik el, a födémét és a szívócsövet vízzáróan kell kiképezni.

4.11.29 A szivattyútelep robbanómotoros üze­me esetén az égéstermék­et megfelelően méretezett, át nem eresztő és hőszigetelt csatornában kell elvezetni, az épület tetőgerince fölé legalább 50 cm-rel, a szabad légterbe. A hőszigetelést olyan módon kell elkészíteni, hogy az égéstermék­et vezető felszerelés külső burkolata a 60 °C-t tartós üzem esetén se lépje túl.

4.11.30 A szivattyúházban a kellő szellőzés biztosítására az ablakok felső részét is nyitható felületekkel kell kiképezni.

4.11.31 A gépcsarnokban elhelyezett daru kialakítására, szerelésére és üzemelésére az emelőgépekre vonatkozó előírások a mértékadók. Szabadtéri szivattyútelepen megfelelő daruzó területet kell kialakítani.

4.11.32 A szívóaknával egy légteret alkotó szivattyútérben a biztonságos, üzemszerű kezeléshez bordás lemezzel, előírással szilárd korláttal ellátott emelvényeket, járdákat, lépcsőket kell alkalmazni.

4.11.33 A szivattyútérben lévő géprészeket (így pl. csapágycsapó, tömszelence, olajállásmutató, hőmérő) biztonságosan és hozzáférhetően kell kialakítani.

4.11.34 A szivattyútérben csak legfeljebb 24 V érintésvédelmi törpefeszültségű villamos készüléket és kéziszerszámot szabad használni. A törpefeszültséget előállító transzformátort a gépcsarnokban (a szivattyútér födéme fölött) kell elhelyezni.

4.11.35 A gépcsarnokban oda nem tartozó anyagot, szerszámot, gépet, eszközt (így pl. ágyat vagy heverőt) tartani nem szabad.

4.12 Földmunkák

A) Földmunkák általában

4.12.01 A földmunkákon belül a vízrendezés speciális földmunkáit a 4.05 A. fejezet, míg a vezetéképítés speciális földmunkáit a 4.12 B. fejezet tartalmazza.

4.12.02 Próbagödör ásásánál külön jogszabályok, így például az ER. előírásai az irányadóak. (MSZ-04-901)

4.12.03 Víztelenítés hiányában kézi erővel nyílt vízben a vízszint alatt legfeljebb 0,5 m mélységben szabad munkát végezni.

4.12.04 Élő vízfolyás mellett, nyitott munkaárokban, árhullámok levonulásakor a munkavégzést szüneteltetni kell.

4.12.05 A műtárgyak körüli földtömörítést csak a betonszerkezetek megszilárdulása után szabad megkezdeni.

4.12.06 Tömörítés alatt a műtárgyba lemenni, ott munkát végezni nem szabad.

4.12.07 Feszültség alatt lévő villamos vezetéket (földkábel) munka közben megközelíteni csak a külön jogszabályok (így pl. Vmr.) előírásainak megtartásával szabad. (MSZ 1585)

4.12.08 Az altalaj stb. lazítógépet a vontató után csak vonórúddal szabad csatlakoztatni.

4.12.09 Magas töltés építésénél és mély bevágás kiemelésénél a földnyeső mozgására legfeljebb 6° lejtésű külön utat kell építeni.

4.12.10 Földgyaluval, 30°-nál kisebb fogásszögű késsel, csak vékony réteget szabad nyesni. Fás, tönkös és vastagabb gyökeres területen földgyalut alkalmazni nem szabad.

4.12.11 Egyenetlen terepen, vagy ha több földmunkagép egyidejűleg dolgozik, irányító felügyeletről kell gondoskodni.

4.12.12 A földmunkák további előírásait az ER. tartalmazza.

B) Előkészítő és fenntartási munkák

4.12.13 Fákon végzett rőzsetermelésnél csak erre a célra kialakított hosszú szálú fából vagy fémből készült létrát szabad használni, amelynek alsó végét hegyes vasalással kell ellátni, a felső végét pedig kötéllel vagy más, egyenértékű módon a fához kell erősíteni.

4.12.14 Rőzsekéve kötésénél, acélhuzal használatakor, a huzalvégeket az átkötés után vissza kell hajlítani a rőzsekévek közé.

4.12.15 Rőzsekévek vállon való szállításánál a kévehordók legalább 6,00 méteres követési távolságot kötelesek tartani.

4.12.16 Rőzsekévek deponálásához sík terepet kell kijelölni, az eldőlést-, szétcsúszást meg kell akadályozni.

4.12.17 A használhatatlan rőzsekévek szállítása (könnyen törik, mivel az időjárás viszonyai miatt elért) fokozott figyelmet igényel. A mennyiben hasznosítása nem megoldható vagy gazdaságosan nem hasznosítható akkor a tűzrendészeti előírások betartásával kell elégetni.

4.12.18 A rézsút kézikaszával csak felülről lefelé szabad kaszálni, a töltéssel párhuzamosan haladva.

4.12.19 A rézsú gépi kaszálásánál a kaszálógép megválasztását a rézsú méret és a gép könyvben megadott megengedett érték figyelembevételével kell elvégezni. A borulás veszélyen túl számolni kell a gép lecsúszás veszélyével (így pl. friss zöld növényzet, ázott talaj).

4.12.20 A töltésselőtti kézi cserjézésénél a cserjéző szerszám (macheta, balta, szárvágó) biztonságos állapotáról a munkakezdés előtt meg kell győződni. A cserje vágás

során a munkavállalók legalább a cserjemagasság kétszerese, de legkevesebb 3 méter távolságra legyenek egymástól.

4.12.21 A leírtott növényzetet amennyiben hasznosítása nem gazdaságos, vagy nem hasznosítható a munkatérén kívül, a tűzrendészeti és környezetvédelmi előírások betartásával lehet elégetni, vagy értékesítés hiányában a legközelebbi zöldhulladék lerakó helyre kell szállítani.

4.12.22 A munkavállalóknak a növényzet irtásánál bakancsot, tuskés, tövises növény irtásánál pedig védőkesztyűt, védőruhát és szemüveget kell biztosítani. Munka közben a munkavállalóknak egymástól a növényzet méretétől függően, de legalább 3,0 m-es távolságra kell tartózkodniuk.

4.12.23 A munkavállalóknak a növényzet irtásához annak jellegéből adódó ártalmak ellen védelmet nyújtó egyéni védőeszközöket kell biztosítani.

4.12.24 Gépi cserjeirtást (láncfűrész, tisztító fűrész fűrészkoronggal, ágvágó fűrész) az a munkavállaló végezhet aki megfelelő képesítéssel rendelkezik az adott gépre az Erdészeti Biztonsági Szabályzat kiadásáról szóló 15/1989. (X. 8.) MÉM rendelet szerint.

4.12.25 A cserje, rőzse (nem kévészhető) gépi aprítás (mulcsozás) során a cserjezűző gép hatósugarában veszélyes körzetében munkát végezni, tartózkodni tilos!

4.12.26 A lezúzendó területről a gép teljesítményét meghaladó méretű növényzetet el kell távolítani, vagy meg kell jelölni és azt ki kell kerülni.

4.12.27 Vízi növényzet vágó és kitermelő gépek kezelését csak a vonatkozó jogszabályokban meghatározott képesítéssel rendelkező munkavállaló kezelheti. A gépkezelőjével a terület fellelős vezetője köteles ismertetni a munkaterület sajátosságait, hidak, átereszek, vízkivételi helyek stb. elhelyezkedését.

4.12.28 A vízi növényzetvágó és kitermelő gépet, úgy kell megválasztani, hogy a munkavégzés során a földpart állékonysága biztosítva legyen, és a gép biztonságos működését nem akadályozza semmi (így pl. légvezeték, műtárgy).

4.12.29 A vízen történő munkavégzésre szolgáló vízi növényzet vágó és kitermelő gépek esetében a munkaterületül szolgáló vízfelületre (így pl. öntözőcsatorna, folyó, patak, víztározó) biztonságos le-, illetve feljutására a gépkönyvben megadott rézsúk kialakítását a munkaterület sajátosságaiból eredő elegendő számban el kell végezni. Felügyeletét a partról biztosítani kell.

C) Vezetékepítés

4.12.30 A munkaárok kitűzését, illetve az esetleges burkolatbontást követően a földkiemelés csak akkor lehet elkezdni, ha a dúcoláshoz szükséges dúcanyag már a helyszínen van.

4.12.31 Amennyiben dúcolás szükséges, a dúcolást a munkaterület talajmechanikai, hidrogeológiai, valamint a munkaárok geometriai méreteinek figyelembevételével a

kiviteli terv alapján kell elvégezni. (MSZ-04-901, MSZ-10-273, MSZ-10-280)

4.12.32 Tilos a munkaárkot gyorsabban mélyíteni, mint ahogy a vízszint-süllyesztés környezetében a depresszió kialakul!

4.12.33 Talajvízszint-süllyesztési munkánál a környező építmények, épületek roskadási (süllyedési) veszélyére tekintettel kell lenni.

4.12.34 Talajvízszint süllyesztésénél a kiszivattyúzott víz elvezetésére szolgáló szívó-nyomó csövet vagy gravitációs csatornát (vályút) a munkaterületen biztonságosan kell vezetni.

4.12.35 A kiszivattyúzott víz a nyomócsőben 3,0 m/s-nál nagyobb sebességgel nem haladhat.

4.12.36 A munka folyamata alatt a víz felengedése és ismételt leszívása tilos!

4.12.37 Fagyponthoz alatti hőmérsékleten talajvízszint-süllyesztés nem végezhető.

4.12.38 Lakott területen vagy közlekedési útvonal mellett a munkahelyet el kell keríteni és éjjelre meg kell világítani.

4.12.39 Munkaárkot keresztező közművezeték mechanikai védelméről, tehermentesítéséről gondoskodni kell.

4.12.40 A vezeték építési, javítási, tisztítási munkálatai során az anyagok, szerszámok továbbításánál a leesés balesetveszélyének elkerülésére a helyi viszonyoknak megfelelően intézkedni kell, ilyen munkaterületen a munkavállalók és az ott tartózkodó más személyek védősisakot kötelesek viselni.

4.12.41 Az árokba kerülő acél csővezeték és szerelvény összeépítésénél a felszínen végrehajtható munkákat a terepszinten kell végezni (csővégek megmunkálása, peremezése, hegesztése, valamint a cső korrózió elleni védelmét szolgáló munkák), a többi az árokban.

4.12.42 Csőrlős munkamódszernél a csőrlő tömege 1,5-szer nagyobb legyen az emelendő tehernél.

4.12.43 A dúcolt munkaárok legkisebb szélessége az ékek között 80 cm lehet.

4.13 Hidromechanizáció

4.13.01 Vízagyút csak szilárdan, az eldőlés ellen biztosítva szabad elhelyezni.

4.13.02 A vízszugár hatókörzetében, valamint a vízagyú közelében csak akkor szabad bármilyen munkát végezni, ha előzetesen a nyomócső tolózártját vagy a szivattyút lezárták (megállították), és az építésvezető az elzárt területre belépési engedélyt adott.

4.13.03 A vízagyú csővét felállításkor, a nyomócsővel való összekötés előtt, a víz váratlan megindulása miatt, biztonságos irányba kell beállítani.

4.13.04 A vízagyúnak a fejtett anyaghoz mért távolságát a legnagyobb fejtési magasságnál kisebbre nem szabad megállapítani.

4.13.05 A vízagyú körzetében figyelmeztető táblát kell elhelyezni.

4.13.06 A működő vízagyút nem szabad felügyelet nélkül hagyni.

4.13.07 A szivattyú körzetében (így pl. szivóaknánál) fürödni nem szabad.

4.13.08 A vízagyús munkaterületet korláttal kell elkeríteni.

4.13.09 A nyomóoldal tolózártját biztonsági kapcsolóval kell elzárni.

4.13.10 A vízagyún az üzemi nyomást jól láthatóan fel kell tüntetni. A nyomást az üzemi nyomás fölé emelni tilos!

4.13.11 A víz szintje fölött vezetett csővezeték bakjait az elvonuláskor el kell távolítani.

4.13.12 A nem repülő zagynyomó-csővezeték stabil állványon, a hullámválasztó vízszint fölött kell vezetni. A repülő csővezeték vízre vagy talajra úgy kell elhelyezni, hogy a szükséges munkák biztonságosan végezhetőek legyenek. A csővezetéken közlekedni tilos!

4.13.13 Löszös talajra telepített műtárgyak (így pl. épületek) közelében 500 m-en belül zagyszeret létesíteni tilos!

4.13.14 A lakott hely közelébe telepített zagyszer kerítését és veszélyt jelző tábláit meg kell világítani.

4.13.15 A zagyszeret (így pl. vízgyűjtőzsompot) belépést akadályozó kerítéssel kell körülvenni és azon figyelmeztető tiltó táblát kell elhelyezni.

4.13.16 Iszapos zagyszerre csak lefektetett pallókon és csak felügyelet mellett szabad belépni.

4.13.17 A zagyszerítő gáton sem gyalogos, sem jármű nem közlekedhet!

4.13.18 A zagyszer gépeire (szivornya, szivattyú) vonatkozó biztonsági előírásokat, a helyi körülményeket figyelembe véve kell meghatározni.

4.13.19 Csak olyan vízagyút szabad igénybe venni, amelyet az üzemi nyomást 50%-kal meghaladó nyomáspróbának alávetették, könnyen irányítható, vízszintesen legfeljebb 180°-ra, függőlegesen pedig 45°-ra mozgatható.

4.13.20 A kotróhajó és a zagyszer között, ha a zagyszeren emberek tartózkodnak, az összeköttetés biztosítására jelzőberendezést kell létesíteni.

4.13.21 Hosszú nyomóvezetékben minden szivattyú után, szintkülönbség esetén, visszacsapó szelepet kell felszerelni.

4.13.22 Laza, homokos talajból zagyszeret csak rögzített, cölöpös beléssel szabad építeni.

4.13.23 A zagyszerítőgát alatt elhelyezett vízvezető csövet, ha megszűnt vagy utat keresztez, deszkával, rézsűsen le kell burkolni, és rossz látási viszonyok esetén meg kell világítani.

4.13.24 Ha a szorítógát 2,0 m-nél magasabb, 50 m-enként feljáró lépcsőről kell gondoskodni.

4.13.25 Éjszakai munkában részt vevő minden munkavállalót kézilámpával kell ellátni.

4.13.26 A nyomócsövet és a zagyvezetékeket elmozdulást kizáró, szilárd alátétekre kell helyezni. A nyomás alatti csővezeték le kell horgonyozni.

4.13.27 A zagyteren nyomócsövet iszapos, vizes, homokos talaj esetén egyszerre 4 munkavállaló szállíthat. Ez esetben is 1 főre legfeljebb 25 kg tömeg juthat.

4.13.28 Üzemben lévő zagynyomócsövet (amelyben folyadékáramlás vagy dugulás miatti nyomás van) nem szabad megbontani.

4.14 Úszóművel végzett munkák

4.14.01 Az úszóművet a Hajózási Szabályzat, illetve a hajózási hatóság előírásai szerint kell kialakítani. Az elkészült úszóművet hatósági biztonsági vizsgára kell bemutatni, amely csak a hatóság üzemképességi bizonyítványa alapján állítható üzembe.

4.14.02 Különböző rendeltetésű úszómű (hajó-) terek szellőzőcsöveit összekötni nem szabad.

4.14.03 A térelhatároló szerkezetet olyan hangszigetelő anyaggal kell ellátni, hogy a helyiségben mért zajszint 80 dB-nél nagyobb ne legyen.

4.14.04 Az úszóművet a kezelő- és a lakószemélyzet számára méretezett hűtőszekrénnel és a külső térben elhelyezett, személyenként külön-külön zárható (legalább 40×40×60 cm-es) élelemtárolóval kell ellátni.

4.14.05 Petróleumlámpa világítást csak a vontatott hajón szabad használni. Csak biztonságosan felfüggesztett, szilárdan helyhez kötött, ütések ellen védett kivitelű, fém-ből készült és peremekkel ellátott lámpatestet szabad használni.

4.14.06 Úszómű (így pl. jégtörő hajó) lakóterében a külháj mentén fekvőhelyet elhelyezni tilos! A lakberendezéseket be kell építeni vagy rögzíteni kell.

4.14.07 Lakótérben az elektromos melegítő stb. céljára szolgáló leágazásokat kapcsolóval kell ellátni, és a készülékek dugaszoló aljzatát csak jelzőlámpával szabad üzemeltetni.

4.14.08 A lakótereket megfelelően el kell zárni a motortértől.

4.14.09 Lakótérben kipufogó vagy egyéb gázt átvezetni, folyékony tüzelőanyagú melegítő berendezéseket használni tilos!

4.14.10 Minden úszóművön (hajón) ivóvíztartályt kell felszerelni.

4.14.11 A használati (tisztálkodási) vizet külön rendszerben kell vezetni.

4.14.12 Szabad vízből vett és szűrőágyon átvezetett használati vizet fertőtleníteni kell

4.14.13 A vízi járművek személyzetére és a hajón tartózkodók magatartására vonatkozó előírásokat a Hajózási Szabályzat tartalmazza. A vízi járműre beosztott, azon munkát végző munkavállalók vasalt vagy szöges talpú cipőt, továbbá papucsot nem használhatnak. Meztelen lábbal dolgozni, tartózkodni és közlekedni nem szabad.

4.14.14 A hajók üzemeltetéséhez szükséges legkisebb létszámot a Hajózási Szabályzat, valamint a belvízi utakon közlekedő úszó létesítmények hajózásra alkalmassága és megfelelősége feltételeiről, az üzemképesség vizsgálatáról és tanúsításáról szóló 13/2001. (IV. 10.) KöVIM rendelet határozza meg.

4.14.15 A horgonyt 2 személynek kell felhúznia. Horgonyzó kötel felszakításánál védőkesztyű használata kötelező.

4.14.16 Horgonymanővert csak szakképzett hajós munkavállalók irányításával szabad végezni.

4.14.17 A készenléti őrsegnek a fedélzeten, a kormányállás közelében kell tartózkodnia.

4.14.18 Munka közben és a munkaszüneti napokon az úszóművön biztonsági őrseget kell szervezni.

4.14.19 A csörlőt rángató megterhelésnek kitenni nem szabad. Csörlőt ráhajtani csak a kotrómester vagy fedélzeterenként adott utasítására és jelenlétében szabad.

4.14.20 Rakodó, ürülő vagy más úszóműre átugrálni tilos!

4.14.21 Az úszómű meg nem világítható részén (sötétben) kézilámpa nélkül közlekedni tilos!

4.14.22 Úszóművön a lakótér hőmérsékletét úgy kell biztosítani, hogy télen a 20 °C-ot elérje.

4.14.23 Elektromos melegítőkészüléket csak lerögzítve, a tűzrendészeti előírások megtartásával szabad üzemeltetni.

4.14.24 Uszályrakodást erős (0,5 m-nél nagyobb) hullámverés idején nem szabad végezni.

4.14.25 Rakodó vagy ürülő uszály köteleinek helyzetét bármilyen módon megváltoztatni csak vezetői utasításra szabad. Kötélmunkánál a kötel öblébe beállni tilos!

4.14.26 Fenékkurítás uszály fenékkapuit a szükséges vízmélység hiánya esetén kinyitni tilos!

4.14.27 Kotró a vedersor szétkapcsolásakor (puttony vagy lánc tag cseréjekor) mindkét irányban biztosítani kell elmozdulás ellen. Új merítéket és lánc tagot az összehúzó készülék nélkül tilos behelyezni!

4.14.28 A kotró vedersorának szétkapcsolásakor a kisélykereket vagy a hajtómű fogaskerekét elmozdulás ellen kiékeléssel kell biztosítani.

4.14.29 Kotró a szerelés megkezdése előtt a létrát megfelelő erősségű gerendával a két bevágás (slicc) alá kell támasztani.

4.14.30 Nyomócsővel dolgozó kotró pontonsorán és nyomócsővén a kifeszített láncra és kötéltre rálépni, azon járni nem szabad.

4.14.31 A kompan vagy lejtőn leállt jármű fékjét be kell fogatni, vagy a járművet ki kell ékelni.

4.14.32 A járművet a kompon való szállításkor a vezetőnek nem szabad felügyelet nélkül hagynia.

4.14.33 Úszó test vízből való kiemelésénél az átfogó köteleket úgy kell elhelyezni, hogy ne éles sarokra feküdjenek fel. Az éles saroknál fagerendát vagy műanyag párnát kell alkalmazni.

4.15 Laboratóriumi munkák

4.15.01 A vízminőségi laboratórium dolgozóit időszakos orvosi ellenőrzésre kell küldeni, ahol döntenek a védőoltás szükségességéről, továbbá, hogy terhes nő dolgozhat-e, amelyet a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmassági orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet szabályoz.

4.15.02 A vízminőség-vizsgáló laboratóriumban a szennyvíziszap, illetve egyéb biológiai kockázattal járó vizsgálatot végző munkavállalók részére a biológiai kockázat miatt veszélyeztetett helyiségekre vonatkozó előírásokat figyelembe kell venni. Elkülönített fekete és fehér öltöztőt, valamint fürdőzuhanyozót (hideg-meleg víz), valamint WC-t kell létesíteni. A laboratóriumi munkavállalók a biológiai kockázattal járó munkához használt ruházatban más helyiségbe nem léphetnek be. Élelmet és innivalót a laboratóriumban nem tárolhatnak, és nem fogyaszthatnak. Étkezéshez külön helyiséget kell biztosítani. Az a munkavállaló, aki szeszes italt fogyasztott, kezén sérülés van, akit alkoholelvonás miatt kezelnek vagy ideggondozási kezelés alatt áll, a munkában nem vehet részt.

4.15.03 A laboratóriumba vizsgálatra beszállított fertőző vizeket, maró, mérgező anyagot tartalmazó folyadékot, valamint szerves oldószereket szájjal pipettázni tilos!

4.15.04 Dúsított baktériumtenyészetet tartalmazó edényeket csak autoklávos hőkezelés után szabad elmosogatni. Savat, lúgot tartalmazó oldatokat csak vízzel erősen hígítva (vízfolyás mellett) szabad kiönteni. Cianidos szennyvizeket vagy oldatokat nem szabad savas vizeket tartalmazó helyre vagy savas vizekkel együtt kiönteni. A felszíni vizek védelméről szóló 220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet alapján, gondoskodni kell arról, hogy a kiöntött vegyszerek a közsatornába vagy élővízbe jutás előtt olyan kezelést kapjanak, hogy a távozó víz megfeleljen a vízvédelmi előírásoknak.

4.15.05 Éteres vizsgálatot külön helyiségben, mesterseges szellőztetés mellett szabad végezni.

4.15.06 Vízminőség-vételnél a hivatkozott jogszabályok szerint kell eljárni. (MSZ ISO 5667-1-2)

4.16 Roncskiemelés

4.16.01 A felderített roncs körvonalait messziről láthatóan meg kell jelölni, illetőleg ki kell világítani a Hajózási Szabályzatban foglaltak szerint.

4.16.02 A roncskiemeléshez tűzszerész közreműködését kell biztosítani, ha fennáll a robbanóanyag jelenléte.

4.16.04 Emelőhajót vagy -tagot a vízi közlekedésben előírt horgonyfelszerelésen kívül 4 db oldalcsörlővel és 4 db kettős horgonnyal kell ellátni.

4.16.05 A húzókötelek szakadásából keletkező veszélyek megelőzésére a csörlők előtt védőfalat kell létesíteni.

4.16.06 Rossz látási viszonyok között, örvénylő vízben vezetőkötelet kell használni. A vezetőkötelnek legalább 2200 N szakítószilárdságúnak kell lennie.

4.16.07 A szondarúddal végzett mélységmérés esetében a szondázó csoport létszáma 5 főnél kevesebb nem lehet (1 kormányos, 2 evezős, 1 szondázó, 1 jegyző).

4.16.08 Roncskiemelésnél fizikai munkára nem alkalmazhatók nők, 18 évesnél fiatalabb és 50 évesnél idősebb férfiak, továbbá életkortól függetlenül magas vagy alacsony vérnyomású, epilepsziás, szédülékeny, tériszonyban szenvedő munkavállalók.

4.16.09 Minden vízből való roncskiemelést legalább öt éves kivitelezésben eltöltött szakmai gyakorlatú, vízi közlekedésben jártas és legalább kishajó-vezetői képesítéssel és búvárismeretekkel és felelős műszaki engedéllyel rendelkező mérnök vagy üzemmérnök vezethet. Kishajó-vezetői képesítés hiányában ilyen szakképesítésű munkavállalót külön be kell állítani.

4.16.10 Éles sarkú roncsok közé való behatolásnál kettős vezetőkötelet kell alkalmazni. Ezek közül az egyik a telefonvezeték is lehet. (MSZ 20358)

4.16.11 Víz alatti roncsbontást, a roncs kisebb részekre való darabolását, mindenkor búvármunkával kell végrehajtani. (MSZ 20358)

5. VESZÉLYES VÍZÜGYI TEVÉKENYSÉGEK

1. Víz feletti, emberi közlekedésre szolgáló járóhídon végzett munka

2. Vízi járművel való anyagszállítás, ki- és berakodás

3. Vízen végzett munka, ha a vízmélység 1,0 m-nél nagyobb, a víz sebessége az 1,0 m/s-t meghaladja, vagy a vízmélységtől függetlenül, ha a víz sebessége a 3,0 m/s-t meghaladja

4. Munkavégzés vagy közlekedés jégen

5. Zárt csatornában és azok műtárgyaiban végzett, valamint ezek felnyitásával járó munka

6. Veszélyes anyagokkal és készítményekkel végzett munka

7. III. fokozatú Árvíz- és belvízvédkezés

8. Kútfúrás

9. Gázos vizek kezelése

10. Szennyvíz elvezetéssel és tisztítással kapcsolatos munka

11. A 45 °C-nál nagyobb hőmérsékletű nyílt víztárolóval vagy árokkal kapcsolatos emberi tevékenység

12. Hévízes és gázos kúttal, valamint hévízes tároló tartályokkal és egyéb műtárgyakkal kapcsolatos munka

13. Medencék veszélyes anyaggal történő fertőtlenítése és tisztítása

14. Iszapfőzés munkái

15. A 80–150 cm közötti, továbbá 60/90 és 90/140 belméretű, 10 cm-nél hosszabb vízrendezési, öntözési és felszíni víztározási csővezetékben végzett munka

16. Szárító tárokból végzett munka

17. Radioaktív anyagok szállítása

18. Radioizotópos tömörségmérés

19. Szádlemez és cölöp verése

20. Jég elleni védekezés

21. Vedersoros, markoló és szívó-nyomó úszókotró part közeli munkái

22. Hajóút kitűzése

23. Hidrológiai mérés: hídszerkezetéről; olyan duzzasztóművekről, ahol a víz átbukása a táblák felemelésével szüntethető meg; jégről; vízben; 50 m-nél szélesebb vízfolyásnál csónakból, hajóról

24. Nagyfeszültségű veszélyeztetettségnek kitett kábelszakaszon végzett munka

25. Horgonyzó kötel felszakítása

26. Biológiai kockázattal járó laboratóriumi munka

27. Roncskiemelés

6. A SZABÁLYZATBAN HASZNÁLT, MEGHATÁROZÁST IGÉNYLŐ FOGALMAK

1. Akna

Általában térszín alatti létesítmény, amely vezetékek szerelvényei és szivattyúk elhelyezésére, illetve a csatorna vizsgálatára, tisztítására, vagy vizet átvezető műtárgy elzáró-szerkezetének elhelyezésére szolgál.

2. Buzgár

A töltésre ható egyoldalú hidrosztatikus nyomás hatására a töltés mentett oldalán alulról felfelé irányuló szivárgásból kialakult, koncentrált vízfeltörés. Ez megfelelő védekezés hiányában töltésszakadást idézhet elő.

3. Egyesített rendszerű csatorna

Olyan csatornarendszer, amely a szenny- és csapadékvíz közös hálózatban gyűjti és vezeti el.

4. Gereb

A folyadék áramlásába helyezett párhuzamos pálcákból álló szűrőberendezés, a rácsszemét kifogására.

5. Járómező (munkahíd)

A parthoz kikötött vízi jármű vagy a víziállvány és a part között lévő áthidaló rész, amely közlekedésre szolgál.

6. Koronaterhelés

Tartós erőtani igénybevétel, amely a fúróberendezés előírt mélységhatárának elérésekor a mozgó csigaszor, a szállítóhorog, az öblítőfej és tömlő, a fúrókötél, a fúroszer szám és a béléscső együttes hatására a koronát terheli.

7. Rámpa

Földművek megközelítésére alkalmas, lejtős, ugyan-csak földből készült mű.

8. Rőzsepokróc

Kötéssel és karóval a parti rézsűhöz erősített rőzseréteg, a mederfenék kimosás elleni védelmére.

9. Övárok

A vízrendezési rendszer azon része, amely felfogja a vízrendezés alatt álló területre kívülről ráfolyó vizeket.

10. Vakonddrén-ek

A vakond járatát utánzó mesterséges talajcsövezést ké-szítő alagcsövező eke.

11. Vízározó

A víztározók olyan nyíltfelszínű mesterséges tavak, me-lyeket természetes terepalakulatokban egy vagy több ol-dalról való mesterséges elzárással hoztak létre.

12. Úszómű

Helyváltoztatásra általában nem szolgáló úszó létesít-mény (így pl. fürdőhajó, úszódokk, kikötőponton, csónak-ház) a Hajózási Szabályzat meghatározása szerint.

III. rész HATÁROZATOK

Az Alkotmánybíróság határozatai

Az Alkotmánybíróság 47/2007. (VII. 3.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság a köztársasági elnök alkotmányértelmezésre irányuló indítványa tárgyában – *dr. Bragova András, dr. Holló András, dr. Kiss László és dr. Kukorelli István* alkotmánybírók különvéleményével – meghozta az alábbi

határozatot:

I.

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az Alkotmány a köztársasági elnök hatásköreit meghatározó 30/A. § (1) bekezdés *j*) pontjában szabályozza a köztársasági elnök kitüntetés-adományozási és -viselésének engedélyezési jogát. Ennek keretén belül – a jelenleg hatályos szabályozás alapján – a köztársasági elnököt valódi döntési – kitüntetés-adományozási – jogkör illeti meg az erre irányuló eljárás során, mely döntési jogköre azonban nem korlátlan.

Az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés *j*) pontjában foglalt „törvényben meghatározott” alkotmányi fordulat arra utal, hogy a törvényalkotó törvényi szinten szabályozza a kitüntetések (címek, érdemrendek) alapítását, meghatározását, valamint részletes adományozási eljárását, és az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés *j*) pontja ezeknek az állami kitüntetéseknek a köztársasági elnök általi adományozásáról rendelkezik. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság határozata meghozatala során figyelembe vette a hatályos törvényi szabályozást is. Ennek alapján a kitüntetés-adományozás döntési folyamatában a köztársasági elnök jogkörének korlátját jelenti egyrészt az, hogy a kitüntetettek személyi körére más (a miniszterelnök vagy a miniszter) tesz előterjesztést, másrészt, hogy az Alkotmány 30/A. § (2) bekezdése alapján kitüntetés-adományozási jogköre ellenjegyzéshez kötött. Figyelemmel arra, hogy a jelenleg hatályos törvényi szabályozás, és az eddig kialakult gyakorlat alapján a kitüntetett személyére vonatkozó előterjesztés joga nem illeti meg a köztársasági elnököt, ezért döntési joga nem terjed ki arra, hogy az előterjesztésben

meg nem nevezett személynek kitüntetést adományozzon. Ezt az előterjesztő azzal akadályozhatja meg, hogy megtagadja a köztársasági elnök kitüntetés-adományozási döntésének ellenjegyzését. Mindez eljárási szempontból korlátját képezi a köztársasági elnök kitüntetés-adományozási jogkörének.

2. A kitüntetések adományozásának feltételeiről szóló törvények, illetve a kitüntetéseket alapító egyéb jogszabályok határozzák meg azt, hogy mely értékeket ismer el a jogalkotó olyannak, amely alapján kitüntetések adományozhatók. Ezen értékek a Magyar Köztársaság alkotmányos értékrendjének szerves részét képezik. A kitüntetés alapjául szolgáló értékek egy része az Alkotmányban megfogalmazott, nevesített érték, vagy az abból levezetett érték. A kitüntetésre való érdemesség meghatározásakor a legfőbb mérce a Magyar Köztársaság alkotmányos értékrendje. Az alkotmányos értékrend az Alkotmányban, mint normában megjelenő, illetve az Alkotmányból levezethető értékek összessége. Ennek az értékrendnek a kitüntetés-adományozási eljárásban is feltétlenül érvényesülnie kell.

A Magyar Köztársaság alkotmányos értékrendjébe ütköző, attól eltérő értékrend alapján való kitüntetési előterjesztés vagy adományozás – az alkotmányos értékek sérelme következtében – ellentétes az Alkotmánnyal. Mind a kitüntetésre előterjesztést tevőknek, mind a köztársasági elnöknek joga és egyben kötelessége, hogy a Magyar Köztársaság alkotmányos értékrendjét tiszteletben tartsa, a kitüntetési eljárásban érvényre juttassa, és érvényesülését biztosítsa. A köztársasági elnök ezen feladat- és hatásköre természetesen kiterjed arra az esetre is, amikor a kitüntetés-adományozási eljárásban az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdésének *j*) pontjában meghatározott hatáskörét gyakorolja, amely alapján a törvényben meghatározott címeket, érdemrendeket, kitüntetéseket adományozza és a külföldi állami kitüntetések viselését engedélyezi.

3. A köztársasági elnöknek az Alkotmányban meghatározott kitüntetés-adományozási hatásköre tartalmi, érdemi döntési jogot foglal magában, amely a Magyar Köztársaság alkotmányos értékrendjének érvényre juttatásán, illetve az alkotmányos értékrendet sértő előterjesztések elfogadásának megtagadásán keresztül fejeződik ki. A Magyar Köztársaság alkotmányos értékrendjébe ütköző kitüntetési előterjesztés kapcsán a köztársasági elnök joga, hogy – indokai közlésével – az előterjesztést ne írja alá, a kitüntetés adományozását megtagadja. A kitüntetés-adományozás, illetve -viselés engedélyezésének megtagadása ebben az esetben a Magyar Köztársaság alkotmányos értékrendjének a védelmét szolgálja.

4. Az Alkotmánybíróság – hivatalból eljárva – megállapítja, hogy az Országgyűlés nem tett teljes mértékben eleget az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdésének *j*) pontjából adódó azon kötelezettségének, hogy a kitüntetés-adomá-

nyozás szabályait részletesen, az Alkotmány 2. § (1) bekezdésébe foglalt jogállamiság, jogbiztonság követelményének megfelelő módon szabályozza. Így nem került sor annak meghatározására sem, hogy az előterjesztő milyen határidőig köteles megküldeni a kitüntetési előterjesztést a köztársasági elnöknek, illetve, hogy a köztársasági elnöknek milyen határidőn belül kell nyilatkozni az esetleges érdemességi (az alkotmányos értékrend sérelmén alapuló) kifogásáról és annak indokairól. Az Alkotmánybíróság felhívja az Országgyűlést, hogy szabályozási kötelezettségének 2007. december 31. napjáig tegyen eleget.

II.

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az Alkotmány a köztársasági elnök hatásköreit meghatározó 30/A. § (1) bekezdés *k*) pontjában szabályozza a köztársasági elnök egyéni kegyelem gyakorlására irányuló jogát. Ennek keretén belül a köztársasági elnököt az erre irányuló eljárás során valódi döntési jogkör illeti meg abban a tekintetben, hogy kegyelmezési jogával kíván-e élni vagy sem. Az előkészítő eljárásban a kegyelem gyakorlására vagy megtagadására vonatkozó előterjesztések a köztársasági elnököt nem kötik. A köztársasági elnök döntési jogköre azonban nem korlátlan, mivel kegyelmi határozatának érvényességéhez ellenjegyzés szükséges. Az ellenjegyzőt az ellenjegyzés vagy annak megtagadása tekintetében illeti meg valódi döntési jog.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

A köztársasági elnök az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 1. § *g*) pontja és 21. § (6) bekezdés *b*) pontja alapján az Alkotmány értelmezésére terjesztett elő indítványt.

1. A köztársasági elnök az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés *j*) pontjában foglalt jogköréhez kapcsolódóan annak az értelmezését kérte, hogy a kitüntetés-adományozási jogköre gyakorlása során milyen szempontok alapján jogosult megvizsgálni a kitüntetendő személyekre tett előterjesztést. A köztársasági elnök indítványában hivatkozott az Alkotmánybíróságnak a köztársasági elnöki intézménnyel kapcsolatos korábbi határozataira, amelyek kimondták, hogy a köztársasági elnök az államszervezet demokratikus működése feletti őrködése során, e feladatának teljesítése érdekében tartalmi okokból is megtagadhatja a kinevezési javaslat teljesítését. A köztársasági elnök ezt annak ellenére megteheti, hogy kinevezési jogkörei ellen-

jegyzéshez kötött jogkörök, s az ellenjegyzés a döntés érvényességi kelléke.

A köztársasági elnök által értelmezni kért kitüntetés-adományozási jogkör – az Alkotmány 30/A. § (2) bekezdése értelmében – ellenjegyzéshez kötött jogkör. A köztársasági elnök nézete szerint a kitüntetés-adományozás ellenjegyzéshez kötöttsége e jogkör esetében sem jelentheti azt, hogy a kitüntetési előterjesztésnek automatikusan köteles volna eleget tenni. Ez, álláspontja szerint azt jelenti, hogy a kitüntetési előterjesztés tekintetében – az előterjesztés jogszerűségi (formai) vizsgálatán túlmenően, amely egyébként minden jogköre gyakorlása során biztosított a köztársasági elnöknek – helye van tartalmi vizsgálatnak is.

A köztársasági elnök indítványában ugyanakkor utalt arra is, hogy a kitüntetések adományozására és a kinevezésekre vonatkozó jogkörök – annak ellenére, hogy mindkét jogkör gyakorlása ellenjegyzéshez kötött – egymástól eltérő természetűek. Amíg ugyanis a kinevezési jogkörök közvetlen kihatással vannak az államszervezet demokratikus működésére, addig a kitüntetések adományozására vonatkozó jogkör tekintetében ilyen érdemi, közvetlen kihatás nem áll fenn. A kinevezésekre vonatkozó jogkörrel ellentétben sem a kitüntetési előterjesztés teljesítése, sem annak megtagadása nem vezethet az államszervezet demokratikus működésének súlyos zavarához.

A köztársasági elnök véleménye szerint mindezek alapján kérdéses, hogy alkalmazhatók-e az Alkotmánybíróság által – az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés *i*) pontjában foglalt elnöki jogkörhöz kapcsolódóan – a kinevezés teljesítésének megtagadásával összefüggésben kifejtett alkotmányossági szempontok (mércek) a kitüntetési előterjesztések megtagadására vonatkozóan is.

2. A köztársasági elnök indítványában kifejtette, hogy a kitüntetés köztársasági elnök részéről történő adományozása a nemzet (egységes) elismerését fejezi ki a kitüntetett életútjáért vagy teljesítményéért.

Ebből következően a kitüntetés-adományozás jogkörének értelmezése során az Alkotmány 29. § (1) bekezdésének azon rendelkezése szolgálhat kiindulópontként, amely szerint a köztársasági elnök „kifejezi a nemzet egységét, és őrködik az államszervezet demokratikus működése felett”. A köztársasági elnök szerint az államfő azon alkotmányi jogköreinél, melyeknél döntése nem kapcsolódik szorosan az államszervezet (demokratikus) működéséhez, az említett alkotmányi rendelkezés szolgálhat a döntés alkotmányossági mércéjéül.

A köztársasági elnöknek döntése során azt kell vizsgálnia, hogy a kitüntetési előterjesztés teljesítése következtében bekövetkezik-e az államszervezet demokratikus működésének tág értelemben vett zavara, sérülhet-e az államszervezet demokratikus működésének tartalmi érvényesülése, az Alkotmány alapvető értékrendje.

A köztársasági elnök véleménye szerint az államfő erkölcsi integritása kerülhet veszélybe akkor, ha nem kap

érdemi (valódi) döntési jogot a hivatkozott – így az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés *j*) pontjában szereplő – jogkörében meghozandó döntései során.

A köztársasági elnök szerint a kitüntetés törvényi előfeltételeinek vizsgálata nem választható el az értékítélettől; a kitüntetési előterjesztésre vonatkozó döntése tisztán erkölcsi természetű, és egy meghatározott értékrenden alapuló értékítéletet fejez ki.

A döntés erkölcsi jellege miatt – a köztársasági elnök nézete szerint – azt is biztosítani kell, hogy a köztársasági elnök döntése során saját erkölcsi értékrendjének (integritásának) megfelelően érvényesíthesse az Alkotmány értékrendjét.

A kifejtettek alapján a köztársasági elnök azon szempontok (mérce) meghatározását kérte az Alkotmánybíró-ságtól, amelyek alapján tartalmi vizsgálat alá vonhatja a kitüntetési előterjesztést, továbbá azon feltételek meghatározását, amelyek fennállása esetén megtagadhatja a kitüntetési előterjesztés teljesítését.

A kitüntetési előterjesztés tárgyában történő államfői döntéssel összefüggésben a köztársasági elnök kérdésként tette fel, hogy döntése meghozatala során képezheti-e az elutasító döntése alapját más szempont, mint az államszervezet demokratikus működésének súlyos zavara. A köztársasági elnök az Alkotmánybíró-ságtól választ várt arra a kérdésre is, hogy a kitüntetési előterjesztésre vonatkozó döntését (annak teljesítését vagy megtagadását) milyen határidőn belül gyakorolhatja.

3. A köztársasági elnök indítványában kifejtette, hogy az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés *k*) pontja alapján gyakorolt egyéni kegyelmezési jogköre „jellegét tekintve közel áll” az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés *j*) pontja alapján gyakorolt kitüntetés-adományozási jogköréhez. Erre tekintettel kérte az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés *k*) pontjának értelmezését is a kitüntetés-adományozási jogkör értelmezésére vonatkozóan kifejtett indokokkal azonos indokok mellett.

II.

Az Alkotmány indítvánnyal érintett és vizsgálatba bevont rendelkezései:

„2. § (1) A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.”

„29. § (1) Magyarország államfője a köztársasági elnök, aki kifejezi a nemzet egységét, és öröklik az államszervezet demokratikus működése felett.”

„30/A. § (1) A köztársasági elnök

(...)

j) adományozza a törvényben meghatározott címeket, érdemrendeket, kitüntetések és engedélyezi viselésüket,

k) gyakorolja az egyéni kegyelmezés jogát, (...).

(2) A köztársasági elnöknek az (1) bekezdésben meghatározott minden intézkedéséhez és rendelkezéséhez – az

a), *d*), *e*), *f*) és *g*) pontban foglaltak kivételével – a miniszterelnöknek vagy az illetékes miniszternek az ellenjegyzése szükséges.”

„77. § (1) Az Alkotmány a Magyar Köztársaság alaptörvénye.

(2) Az Alkotmány és az alkotmányos jogszabályok mindenkire egyaránt kötelezőek.”

III.

1. Az Alkotmánybíró-ság az indítvány tartalmi elbírálását megelőzően megvizsgálta, hogy az indítvány kielégíti-e az – Abtv. 1. § *g*) pontjában, valamint 51. § (1) és (2) bekezdésében foglalt – alkotmányértelmezésre irányuló hatáskörében történő eljárás követelményeit.

Az Alkotmánybíró-ság már egy korai, a 31/1990. (XII. 18.) AB határozatában (ABH 1990, 136.) összefoglalta azokat a követelményeket, amelyeknek az alkotmányértelmezésre irányuló indítványnak meg kell felelnie.

A határozat indokolásában kifejtettek szerint az alkotmányértelmezésre kizárólag akkor kerülhet sor, ha az indítvány:

– az Abtv. 21. §-ának (6) bekezdésében megjelölt szervek, illetve személyek valamelyikétől származik,

– nem általánosságban, hanem valamely konkrét alkotmányjogi probléma szempontjából kezdeményezi az Alkotmány konkrétan megjelölt rendelkezésének az értelmezését (e hatáskörben tehát nincs lehetőség valamely alkotmányos rendelkezés teljesen elvont, semmiféle konkrét problémához nem kapcsolódó, s így valójában parttalan értelmezésére),

– az adott alkotmányjogi probléma közvetlenül – más jogszabály közbejötté nélkül – levezethető az Alkotmányból.

Az Alkotmánybíró-ság megállapította, hogy az indítvány az Abtv. 21. § (6) bekezdés *b*) pontjában meghatározott, az alkotmányértelmezésre irányuló eljárás indítványozására jogosult személy részéről került előterjesztésre, továbbá megfelel a fent ismertetett követelményeknek, ezért azt érdemben bírálta el.

2. A köztársasági elnök az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés *j*) pontjának az értelmezését az Alkotmány 29. § (1) bekezdésébe foglalt köztársasági elnöki kötelezettségekre (is) figyelemmel kérte.

Az Alkotmánybíró-ság elsőként azt vizsgálta, hogy a köztársasági elnök indítványában felvetett alkotmányjogi probléma [a kitüntetési előterjesztés tárgyában meghozandó államfői döntés „terjedelme”, a kitüntetési előterjesztés aláírása megtagadásának alkotmányos feltételei (mérceje)] kapcsolatba hozható-e az Alkotmánybíró-ság korábbi – a köztársasági elnök ellenjegyzéshez kötött alkotmányos jogköreit vizsgáló – határozataival. Áttekintette, hogy vajon az említett határozatokban, az ott vizsgált jog-

körök gyakorlásával összefüggésben tett megállapítások, felállított alkotmányos mércék a köztársasági elnöknek a kitüntetések adományozásához kapcsolódó jogköre értelmezése kapcsán is alkalmazhatóak-e.

A köztársasági elnök álláspontja szerint az Alkotmány 29. § (1) bekezdése alapján az államszervezet demokratikus működése feletti „örkődés”, valamint a nemzet egységének kifejezése képezi az alkotmányos alapját (mércejét) az államfő kitüntetési eljárásban betöltött, meghatározó szerepének, a kitüntetési előterjesztés tárgyában meghozott – formai (törvényességi) és tartalmi (érdemességi) szempontok mérlegelésén nyugvó – érdemi döntési jogának.

Az Alkotmánybíróságnak az indítvány alapján vizsgálnia kellett, hogy az Alkotmány 29. § (1) bekezdésében foglalt „örkődés” és a „nemzet egységének kifejezése” – figyelemmel az Alkotmánybíróságnak a köztársasági elnök Alkotmány 30/A. § (1) bekezdésében foglalt ellenjegyzéshez kötött jogköreit vizsgáló korábbi határozataiban foglaltakra – a kitüntetés adományozása során szolgálhat-e alkotmányos mércéjűl a köztársasági elnök döntésének (kitüntetési előterjesztés aláírásának, illetve megtagadásának).

Az Alkotmánybíróság a köztársasági elnök politikai felelőssége, döntési jogköre és az elé terjesztett kinevezési és felmentési javaslatok vonatkozásában fennálló mérlegelési joga tekintetében az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdésében foglalt államfői jogkörök egy részét a korábbi határozataiban már vizsgálta és értelmezte. [48/1991. (IX. 26.) AB határozat, ABH 1991, 217. (a továbbiakban: Abh1.); 8/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 51.; 36/1992. (VI. 10.) AB határozat, ABH 1992, 207. (a továbbiakban: Abh2.)]

Az Alkotmánybíróság az Abh1.-ben kifejtette, hogy a köztársasági elnök a kinevezések tekintetében [Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés *i*) pont] politikai felelősséggel nem tartozik, „a döntéseiért való politikai felelősséget a Kormány a miniszterelnöki vagy miniszteri ellenjegyzéssel vállalja át az Országgyűléssel szemben” (ABH 1991, 233.).

A hivatkozott határozatban az Alkotmánybíróság arra is rámutatott, hogy az Alkotmány kivételesen olyan döntésre is feljogosítja az államfőt, amely végleges, felülbírálhatatlan, de amelyért sem a köztársasági elnök, sem más szerv (személy) nem visel politikai felelősséget az Országgyűlés előtt (önálló politikai döntés).

A köztársasági elnök önálló politikai döntést – az Alkotmányban foglalt felhatalmazás alapján – kivételesen, és azokban az esetekben hozhat, amikor az államszervezet demokratikus működésében olyan súlyos zavarok támadnak, amelyek elhárítása az államfő beavatkozását követeli meg.

A köztársasági elnök ezekben az esetekben kivételes intézkedésével átlendíti a holtponton az államgépezetet annak érdekében, hogy normális működése újból beindulhasson.

A köztársasági elnök beavatkozásával az Alkotmány 29. § (1) bekezdésében meghatározott alkotmányos feladatának tesz eleget, „örkődik” az államszervezet demokratikus működése felett. Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint ilyen önálló politikai döntése a köztársasági elnöknek az is, amikor a kinevezési, illetve jóváhagyási jogkörének gyakorlása során tartalmi okból megtagadja a kinevezést vagy a jóváhagyást.

Az ilyen döntés ügyszó, végleges és felülbírálhatatlan, senki nem visel érte politikai felelősséget, azaz megfelel az önálló politikai döntés ismérveinek (Abh1., ABH 1991, 233.).

A köztársasági elnök tartalmi okból kizárólag akkor utasíthatja el a kinevezési előterjesztést, ha alapos okkal arra következtet, hogy a javaslat teljesítése az államszervezet demokratikus működését súlyosan zavarná (Abh1., ABH 1991, 235.).

Az Alkotmánybíróság az Abh2.-ben a köztársasági elnöknek az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés *i*) pontjában foglalt, a kinevezéshez kapcsolódó jogköre értelmezésekor az önálló politikai döntés alkotmányos feltételeit („örkődik az államszervezet demokratikus működése felett”) szigorú tartalmi keretek között szabta meg:

„E határozatban az elnök nevesített önálló politikai jogkörei és a kinevezési jogkör különbségeit, s különösen a mérlegelés szerepét figyelembe véve az Alkotmánybíróság az államszervezet demokratikus működése súlyos zavarának kritériumát úgy pontosítja, hogy a személyre tett javaslat teljesítésének olyan súlyos, az érintett szerv alapfunkcióira vonatkozó működőképtelenségre kell vezetnie, mint amilyenre tekintettel az Alkotmány önálló politikai jogkört adott az Országgyűléssel kapcsolatban a köztársasági elnöknek. Nem arról van tehát szó, hogy a szervezet működése (annak eredménye) nem fog megfelelni valamely politikai követelménynek, hanem hogy alapvető funkcióit nem tudja ellátni.

Az államszervezet demokratikus működése magában foglalja azt, hogy az állam, szerveinek tevékenységén keresztül, eleget tesz az alapvető jogok tiszteletben tartására és védelmére vonatkozó alkotmányos kötelességének [Alkotmány 8. § (1) bekezdés]. (...) Az alapjog sérelme tehát nem választható el a szerv működésétől. (...) Figyelembe kell venni azt, hogy az Alkotmány az elnöknek az államszervezet demokratikus működése felett ad örököségi jogkört. Minél távolabb esik a kinevezéssel érintett szerv az alkotmányos jelentőségű szervektől, vagy akár a közhatalmat gyakorló állami szervektől, másrészt minél kevésbé meghatározó a kinevezéssel betöltendő tisztség a szerv alapfeladataira nézve, annál kevésbé valószínű, hogy egy kinevezés folytán az államszervezet súlyos zavarát okozhat. Külön kell kezelni azokat a tisztségeket, ahol az államfői kinevezésnek elsősorban nagyobb megbecsülést kifejező jellege van.

Az önálló politikai döntés a köztársasági elnök jogállását és az államszervezet demokratikus működése feletti funkcióját szolgáló tipikus jogosítványait tekintve rendha-

gyó, kivételes és végső eszköz. (...) A kinevezési jog megtagadásával akkor élhet, ha a kinevezéssel fenyegető veszély közvetlen és súlyos, s más jogkörök gyakorlásával nem hárítható el. Különös jelentősége van annak, hogy a veszélynek a kinevezésre javasolt személyéből kell erednie.” [Abh2., ABH 1992, 207, 215, 216.]

Az Alkotmánybíróság hivatkozott határozataiból tehát kitűnik, hogy a köztársasági elnök csak akkor hozhat olyan döntést, amelyért a politikai felelősséget senki nem vállalja tőle át, ha e döntés nélkül az államszervezet demokratikus működésének olyan súlyos zavara következne be, amelyet más jogköreinek gyakorlásával nem tudna elhárítani.

A kinevezett személyek az államszervezet egy részét működtetik, melynek során döntéshozói pozícióban vannak, meghatározott szervezetet irányítanak, állami pénzeszközök felett rendelkeznek. A kinevezendő személyéből adódó veszélynek olyan súlyúnak kell lennie, hogy az a szerv alapvető funkcióinak az ellátását veszélyeztesse.

A hivatkozott határozatokban megfogalmazott alkotmányos követelmények a kinevezésre, illetve az államszervezet működésével kapcsolatos egyéb előterjesztésre vonatkoznak. Az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdésében foglalt államfői jogkörökre vonatkozó korábbi alkotmánybírósági határozatok (az ebben foglalt értelmezések) egyike sem érintette eddig az államfő kitüntetés adományozására vonatkozó, az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdésének j) pontjában foglalt jogkörét.

Az Alkotmánybíróságnak a kifejtettek alapján állást kellett foglalnia abban a kérdésben, hogy a kitüntetésekkel kapcsolatban fennállhat-e hasonló, az államszervezet demokratikus működésére közvetlenül kiható veszély, képezheti-e az államfő érdemi döntésének alkotmányos alapját az Alkotmány 29. § (1) bekezdésében foglalt, az államszervezet demokratikus működése feletti őrködés.

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a kitüntetés adományozása (a kitüntetési előterjesztés államfő általi aláírása), vagy annak megtagadása közvetlenül nem lehet hatással az államszervezet demokratikus működésére, mivel a kitüntetés – függetlenül attól, hogy az adott személy betölt-e állami tisztséget, vagy sem – nem jár semmiféle (többlet)jogosítvánnyal, operatív intézkedési joggal.

A köztársasági elnöknek a kinevezéshez, illetve a kitüntetés adományozásához kapcsolódó jogköre a fentiek alapján tehát olyannyira különbözik egymástól, hogy a kinevezési joggal kapcsolatos alkotmánybírósági határozatok „analógiaként” (precedensként) nem alkalmazhatóak a köztársasági elnök által az indítványában felvetett alkotmányossági problémára.

Mivel hiányzik a közvetlen kapcsolat az államszervezet demokratikus működése és a kitüntetés adományozása között, az Alkotmány 29. § (1) bekezdésében foglalt – „örkődik az államszervezet demokratikus működése felett” – alkotmányi rendelkezésből nem vezethető le az, hogy a köztársasági elnök a kitüntetés adományozásával kapcsolat-

ban bármifajta olyan döntést hozhatna, melyért a politikai felelősséget nem vállalják át tőle.

Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a fenti megállapítás nem érinti a korábbi alkotmánybírósági határozatoknak a köztársasági elnök számára az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés i) pontjában biztosított kinevezési jogkörével kapcsolatos megállapításait, ide értve az Alkotmány 29. § (1) bekezdésében foglalt, idézett alkotmányi rendelkezésnek az államfő kinevezési jogköréhez kapcsolódó értelmezését is.

Az Alkotmány 29. § (1) bekezdésének első fordulata szerint a köztársasági elnök kifejezi a nemzet egységét. Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint az említett alkotmányi rendelkezés szimbolikus kifejezés, amely az államfő közjogi pozíciójához kapcsolódik. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint a kitüntetések köztársasági elnök általi adományozása nem jelenti azt, hogy a konkrét kitüntetés mögött szükségszerűen a nemzet egészének, minden egyes tagjának egységes, és azonos – pozitív – értékítélete kell, hogy álljon.

Az állami címek, érdemrendek és kitüntetések adományozásában tükröződnek az ország történelmi értékei, tradíciói. A legmagasabb szintű kitüntetések adományozása hagyományos államfői jogosítvány. A kitüntetés átnyújtójának személye, az átadás körülményei (szimbolikája és szokásrendje) hozzájárulnak az esemény kivételes jellegének hangsúlyozásához, az elismerés súlyának növeléséhez.

Ebből következően a kitüntetés-adományozási eljárásban – ennek részletszabályaiban és protokolljában – kifejezésre jut az államfő alkotmányos (közjogi) pozíciója (tradicionális kitüntetés-adományozási jogköre), és a kitüntetés államfő általi adományozása szimbolikusan kifejezi az állam (nemzet) elismerését, a kitüntetett személy iránti megbecsülést is.

A köztársasági elnöknek a kitüntetés-adományozási eljárásban és az átadás szokásrendjében való jelenléte az államfő alkotmányos jogállásán keresztül tehát szimbolikusan a nemzet elismerését (megbecsülését) is kifejezi.

Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy a fenti – a korábbi határozataiban elemzett – alkotmányi rendelkezések („örkődik” valamint „kifejezi a nemzet egységét”) az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdése j) pontjának értelmezése kapcsán a vizsgált esetben csak közvetett kapcsolatban állnak a köztársasági elnök indítványában felvetett alkotmányossági kérdésekkel, különösen a köztársasági elnök kitüntetés-adományozási jogkörével.

3. A köztársasági elnök által értelmezni kért Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés j) pontjában foglalt alkotmányi rendelkezés alapján a köztársasági elnök:

- adományozza a törvényben meghatározott címeket, érdemrendeket, kitüntetések,
- és engedélyezi azok viselését.

Az Alkotmány értelmezni kért rendelkezése sem az „adományoz”, sem „a törvényben meghatározott” alkotmányi fordulatok tekintetében nem ad további eligazítást a hivatkozott rendelkezések tartalmának a meghatározására.

3.1. A „törvényben meghatározott” alkotmányi fordulat egyfelől arra utal, hogy a törvényhozó törvényi szinten szabályozza az államfő által adományozható állami címeket, érdemrendeket, kitüntetéseket, és az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdésének *j)* pontja ezeknek az állami kitüntetéseknek a köztársasági elnök által történő adományozásáról rendelkezik. [Ettől eltérő esetként jelent a köztársasági elnök által létrehozott (alapított), és ezáltal teljesen általa adományozott (odaítélt) kitüntetések, emlékérmek adományozása.]

Másrészt az említett alkotmányi fordulat az állami kitüntetések adományozására vonatkozó, jelenleg hatályos jogszabályi rendelkezésekre, a kitüntetés-adományozás folyamatának eltérő jogforrási szinteken szabályozott mozzanataira utal.

Az állami kitüntetések Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés *j)* pontja alapján történő adományozása (a kitüntetés-adományozás folyamata) a jelenleg hatályos szabályozás alapján több mozzanatra (szakaszra) bontható:

- javaslatok gyűjtése a kitüntetésre érdemes személyekről,
- szakmai döntés a kitüntetendők köréről és eljuttatása a javaslatlétellel jogosult személyhez,
- döntés arról, hogy e személyek közül kik kerüljenek kitüntetésre előterjesztésre a köztársasági elnök elé,
- az előterjesztés aláírása és visszajuttatása az előterjesztőhöz,
- a köztársasági elnök döntésének ellenjegyzése,
- a kitüntetés átadása az azt kísérő szokásrend betartása mellett.

3.2. Az Alkotmánybíróság – a rendelkező részben foglaltak szerint – az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés *j)* pontjában foglalt „adományoz” kifejezést akként értelmezi, hogy az állami kitüntetés adományozásának érvényességi feltétele a kitüntetésre vonatkozó előterjesztés köztársasági elnök részéről történő aláírása.

A köztársasági elnök elé kerülő kitüntetési előterjesztések törvényessége feletti ellenőrzés az államfő Alkotmányból fakadó „általános kötelezettsége”, ebből következően megilleti az a jog, hogy az előterjesztést formai (törvényességi) szempontból megvizsgálja, és esetleges kétségeit jelezze az előterjesztő felé.

Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint – a jelenleg hatályos szabályozás alapján – a köztársasági elnököt valódi (érdemi) döntési jogkör illeti meg a kitüntetés-adományozási eljárás során, ám e döntési jogköre nem korlátlan.

A kitüntetés-adományozás döntési folyamatában a köztársasági elnök jogkörének egyik korlátját az jelenti, hogy a kitüntetettek személyi körére más (a miniszterelnök vagy a miniszter) tesz előterjesztést.

A másik korlátot maga az Alkotmány állítja fel, amikor a 30/A. § (2) bekezdésében a köztársasági elnök kitüntetés-adományozási jogkörét ellenjegyzéshez köti.

Az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdésének *j)* pontjában foglalt alkotmányi rendelkezés által felhívott törvényi szabályozás, valamint a kitüntetés-adományozás kialakult gyakorlata alapján az állami kitüntetés adományozása során a személyi előterjesztés joga nem illeti meg a köztársasági elnököt, döntési joga nem terjed ki arra, hogy az előterjesztésben meg nem nevezett személy számára kitüntetést adományozzon.

Az ellenjegyző ellenjegyzése – eljárási értelemben – behatárolja a köztársasági elnök kitüntetés-adományozási jogkörét, biztosítva azt, hogy az ellenjegyzés megtagadásával megakadályozható legyen a köztársasági elnök részéről az előterjesztésben nem szereplő személy számára történő kitüntetés-adományozás.

4. Az Alkotmánybíróságnak az indítvány alapján abban a kérdésben is állást kellett foglalnia, hogy a köztársasági elnök jogosult-e a döntése meghozatala során a kitüntetési előterjesztés formai szempontú (törvényességi) vizsgálatán túlmenő tartalmi vizsgálatra is, és ha igen, milyen alkotmányos mércét kell alkalmaznia ennek során.

Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben megállapította, hogy az állami kitüntetések adományozásának feltételeiről szóló törvények, illetve a kitüntetéseket alapító egyéb jogszabályok határozzák meg azt, hogy mely értékeket tekint a jogalkotó kitüntetésre érdemesnek.

Ezek a jogalkotó által jogszabályokban meghatározott értékek a Magyar Köztársaság alkotmányos értékrendjének – az Alkotmányban megfogalmazott, illetve az azokból levezetett értékeknek – szerves részét képezik. A kitüntetésre való érdemesség a kitüntetési előterjesztés tartalmi szempontú vizsgálata körébe eső kérdés, ennek meghatározásakor a mérce a Magyar Köztársaság alkotmányos értékrendje. A kitüntetés-adományozási eljárásban tehát feltétlenül érvényesülnie kell az Alkotmányban és a kitüntetéseket alapító jogszabályokban meghatározott alkotmányos értékrendnek.

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a Magyar Köztársaság alkotmányos értékrendjébe ütköző, attól eltérő értékrend alapján történő kitüntetési előterjesztés, illetve az ezen alapuló adományozás

– az alkotmányos értékrend sérelmén keresztül – az Alkotmányba ütközik. Mind a kitüntetésre előterjesztést tévők, mind a köztársasági elnök Alkotmányból folyó joga és egyben kötelezettsége, hogy tiszteletben tartsa a Magyar Köztársaság alkotmányos értékrendjét, azt a kitüntetési eljárásban is érvényre juttassa, érvényesülését biztosítsa.

Mindezekből következően az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a köztársasági elnöknek az Alkotmányban meghatározott kitüntetés-adományozási jogköre [Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés *j)* pont] tartalmi, érdemi döntési jogot foglal magában, amely a Magyar Köztársaság alkotmányos értékrendjének érvényre juttatásán, illet-

ve az alkotmányos értékrendet sértő előterjesztések megakadályozásán keresztül fejeződik ki.

A köztársaság alkotmányos értékrendjébe ütköző kitüntetési előterjesztés kapcsán a köztársasági elnök joga és egyben kötelessége, hogy az előterjesztést ne írja alá, a kitüntetés adományozását megtagadja. A kitüntetés-adományozás, illetve -viselés engedélyezésének megtagadása ebben az esetben a Magyar Köztársaság alkotmányos értékrendjének a védelmét szolgálja.

5. A köztársasági elnök – alkotmányos jogállásából fakadóan – önálló döntést (olyan döntést, amelyért a politikai felelősséget nem vállalja át tőle a miniszterelnök vagy a miniszter) csak kivételes esetben hozhat.

Az Alkotmány alapján a köztársasági elnököt abban az esetben illeti meg az önálló döntési jog, ha az államszervezet megszokott működése kibillen az egyensúlyából, és a köztársasági elnök ellensúlyozó szerepére van szükség (lásd Országgyűlés akadályoztatása esetén a hadiállapot, szükségállapot kihirdetése; Országgyűlés feloszlatása stb.).

Az Alkotmánybíróság a köztársasági elnök kinevezési jogköréhez kapcsolódó határozataiban úgy értelmezte az Alkotmányt, hogy olyan esetekben, amikor az államszervezet demokratikus működésének súlyos zavara következhet be, a köztársasági elnök önálló döntést hozhat az egyébként ellenjegyzéshez kötött hatásköreiben is.

Önálló döntésnek tekinthető ugyanis az is, ha a köztársasági elnök nem ír alá valamilyen előterjesztést, hiszen az előterjesztésben foglaltak elmaradása az ő felelőssége, azt az ellenjegyzésre jogosult nem vállalja át tőle.

Az Alkotmánybíróság a jelen határozatában is megerősíti, hogy a köztársasági elnök önálló döntéshozatali jogköre – éppen a köztársasági elnöki alkotmányos jogintézmény védelmében – rendkívül szűk körű, azt maga az Alkotmány állapítja meg, vagy közvetlenül levezethető valamely alkotmányos kötelezettségéből.

Az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés *j)* pontjában foglalt kitüntetés-adományozási jogkör gyakorlása során a Magyar Köztársaság alkotmányos értékrendje érvényesülésének biztosítása az Alkotmánybíróság megítélése szerint kellő súlyú alkotmányos indokot teremt arra, hogy az államfő önálló (érdemi) döntést hozzon a kitüntetési előterjesztés aláírásának megtagadásáról.

Az alkotmányos értékrendbe ütköző kitüntetési előterjesztés aláírásának megtagadásával tehát az államfő olyan érdemi döntést hoz, amelyért – az ellenjegyzés hiányában – maga viseli a (politikai) felelősséget, azt tőle senki nem vállalja át.

Ennek az önálló döntési felelősségnek az alkotmányos kiindulópontja a köztársasági elnök azon kötelezettsége, hogy a kitüntetés-adományozási eljárás folyamatában a kitüntetési előterjesztés tartalmi vizsgálata során is biztosítani köteles a kitüntetések adományozására vonatkozó törvényi (és egyéb jogszabályi) rendelkezések, valamint az ezekben foglalt (az Alkotmányból levezetett és a jogalkotó

által meghatározott) értékrend érvényesülését, és ezen keresztül az alkotmányos értékrend védelmét.

Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint tehát a köztársasági elnök az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés *j)* pontjában foglalt jogköre gyakorlása során – a jelenleg hatályos szabályozás alapján – kizárólag abban az esetben tagadhatja meg a kitüntetési előterjesztés aláírását, és hozhat ebben a kérdésben önálló (politikai) felelősséggel döntést, ha a kitüntetési előterjesztés a Magyar Köztársaság alkotmányos értékrendjébe ütközik.

Ez esetben tehát nem az Alkotmány 29. § (1) bekezdésében foglalt alkotmányi rendelkezések – ennek részeként „az államszervezet demokratikus működése feletti örködés”, vagy „a nemzet egységének” a kifejezése – képezik az alkotmányos alapját az önálló felelősséggel meghozandó államfői döntésnek, hanem a Magyar Köztársaság alkotmányos értékrendje érvényesülésének a biztosítása.

A kitüntetési előterjesztés tartalmi vizsgálatának, és ennek részeként az előterjesztésben szereplő, kitüntetésre javasolt személy érdemességének a vizsgálata során az államfő által alkalmazható alkotmányos mérce a Magyar Köztársaság alkotmányos értékrendje.

6. Az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdésének *j)* pontja értelmében a köztársasági elnök nemcsak adományozza a törvényben meghatározott címeket, érdemrendeket és kitüntetéseket, hanem engedélyezi is azok viselését.

A külföldi állami címek, érdemrendek és kitüntetések viselésének engedélyezése szintén tradicionális államfői jogosítvány, amely az államfő számára lehetőséget biztosít arra, hogy az alkotmányos értékrendbe ütköző külföldi állami cím, érdemrend, illetve kitüntetés viselését ne engedélyezze.

A Magyar Köztársaság kitüntetéseiről szóló 1991. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Kitv.) 2. §-a értelmében nem kell az államfőtől külön engedélyt kérni a külföldi tudományos, művészeti, sportszervezetek által adományozott (nem állami) kitüntetések viseléséhez.

Olyan esetben, ha például az engedélyeztetés iránt megkeresett államfő államát – annak alkotmányos értékrendjét – sértené a kitüntetett személynek a külföldi kitüntetés adományozásának alapjául szolgáló tevékenysége, akkor az államfő a kitüntetés viselésének az engedélyezésére irányuló megkeresés (javaslat) elutasításával a saját állama alkotmányos értékrendjének az elsőbbségét fejezi ki, ennek az érvényesülését biztosítja. (A Kitv. 2. §-a alapján a külföldi állami kitüntetés viselésének engedélyezésére irányuló javaslatot a külpolitikáért felelős miniszter terjeszti a köztársasági elnök elé.)

Az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdésének *j)* pontjában foglalt, a külföldi állami kitüntetések „viselésének engedélyezésére” vonatkozó államfői jogkör gyakorlása során a köztársasági elnököt valódi (érdemi) döntési jog illeti meg, e döntésének alkotmányos mércéje – csakúgy, mint

az állami kitüntetések adományozása esetén – a Magyar Köztársaság alkotmányos értékrendje.

Ez esetben a köztársasági elnök nem kötött a viselés engedélyezésére irányuló megkereséshez (javaslathoz), ám döntésének itt is korlátját képezi az Alkotmány 30/A. § (2) bekezdésében foglalt ellenjegyzés.

7. Az Alkotmánybíróság az indítvány tartalmi elbírálása során megvizsgálta a különféle jogszabályokban, eltérő jogforrási szinteken szabályozott kitüntetés fogalmát, az egyes szabályozási szinteket, és a kitüntetés adományozásának eljárási folyamatát.

7.1. A kitüntetés fogalmára sem az Alkotmány, sem más jogszabály nem ad általános érvényű meghatározást.

Az eltérő jogszabályokban, eltérő tartalommal szabályozott kitüntetések lényegi tartalmi jegyei alapján a kitüntetés érdemességi szempontokon nyugvó, meghatározott értékítéleten (értékválasztáson) alapuló, történelmi koronként eltérő értékeket (teljesítményt) honoráló állami elismerés, amelynek odaítélése – a jelenlegi szabályozás alapján – egy több szereplős döntéshozatali folyamat eredménye.

Az érdemességi feltételeket a különböző kitüntetésekre vonatkozó törvények és egyéb jogszabályok határozzák meg, melyek mögött határozott értékrend áll.

A Kitev. az alábbiak szerint fogalmazza meg az érdemességi feltételeket, és ezen keresztül a törvényalkotó által elismert értékrendet:

„A Magyar Köztársaság nagyra becsüli a nemzet szolgálatában, az ország fejlődésének elősegítésében, a haza érdekeinek előmozdításában és az egyetemes emberi értékek gyarapításában kifejtett kimagasló, példamutató tevékenységet. Ezek elismerésére az Országgyűlés Magyar Köztársasági Érdemrendet és Magyar Köztársasági Érdemkeresztet alapít.” (Kitev. 1. §)

„A Magyar Köztársasági Érdemrend és Érdemkereszt a független és demokratikus Magyarország érdekeinek elősegítése, valamint támogatása körül kimagasló érdemeket szerzett magyar és külföldi állampolgároknak adományozható, külön polgári és katonai tagozattal.” [Kitev. 1. számú melléklet I. pont 1. § (1) bekezdés]

„Magyar állampolgár kitüntetése esetében a kitüntetés alapjául szolgáló érdemek nagyságán kívül a felterjesztendő személy közéleti szerepének, életkorának, esetleges korábbi kitüntetéseiinek figyelembevételével a miniszterelnök terjeszti elő az adományozandó fokozatot.” [Kitev. 7. § (1) bekezdés]

Az Alkotmány rendelkezéseiből is megállapítható, hogy nem csak a köztársasági elnök adományozhat kitüntetést, és nem csak törvény hozhat létre, alapíthat kitüntetést.

A Kitev. 7. § (1) bekezdése felsorolja, hogy a törvényen túl mely személy, szervezet és milyen (szakmai, illetve az önkormányzatok helyi jellegű) kitüntető címet, díjat, oklevelet, plakettet stb. alapíthat.

A Kitev. rendelkezik arról, hogy a Magyar Köztársasági Érdemrendet, a Magyar Köztársasági Érdemkeresztet és a Nagy Imre Érdemrendet a köztársasági elnök adományozza, a miniszterelnök, illetve miniszter előterjesztésére.

A Kossuth-díjról és a Széchenyi-díjról szóló 1990. évi XII. törvény (a továbbiakban: KSzdtv.) pedig kimondja, hogy e díjakat is a köztársasági elnök adományozza és adja át. A díjra javasolt személyekre – az e célra létrehozott bizottság ajánlása alapján – a Kormány tesz előterjesztést az államfőnek.

A köztársasági elnök tehát:

- egyrészt adományozza a fenti, törvényben nevesített öt kitüntetést,

- másrészt önmaga is alapíthat kitüntetést.

Az Alkotmány két helyen tartalmaz rendelkezést a kitüntetések adományozására vonatkozóan. A köztársasági elnök által értelmezni kért Alkotmány 30/A. § (1) bekezdésének j) pontja szerinti kitüntetést:

- az Országgyűlés törvényben alapítja, melyben konkrétan meghatározza a kitüntetés megnevezését, és adományozásának feltételeit;

- a kitüntetésre javasoltak személyére a miniszterelnök, illetve a miniszterek tesznek előterjesztést (ez a szabályozás azonban nem az Alkotmányban, hanem csak a Kitev.-ben került meghatározásra);

- a köztársasági elnök adományozza a kitüntetést.

Az Alkotmány 44/A. § (1) bekezdésének f) pontja szerint a helyi képviselőtestület „önkormányzati jelképeket alkothat, helyi kitüntetéseket és elismerő címeket alapíthat”. Az utóbb hivatkozott alkotmányi rendelkezésből is megállapítható, hogy többféle (többszintű) kitüntetés létezik, és törvény mellett más (jogszabály) is alapíthat kitüntetést.

A Kitev. 7. § (1) bekezdése alapján a köztársasági elnök kitüntető címet, díjat stb. alapíthat és adományozhat. Az Alkotmányban, valamint a Kitev.-ben nevesített kitüntetések azonban egymástól különbözőek.

Az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdésének j) pontjában foglalt esetektől eltérő az az eset, amikor a köztársasági elnök a Kitev. alapján maga alapít és adományoz kitüntetéseket; itt a döntési jogköre teljes: ő dönt arról, hogy legyen kitüntetés, ő határozza meg az érdemességi kritériumokat, ő gyűjti össze és összegzi a személyekre szóló javaslatokat, majd ő dönt a személyekről (ő választja ki őket), ő adományozza és adja át a kitüntetést.

A köztársasági elnök kitüntetési jogköre tehát ez esetben teljes (nem korlátozott), annak sem a kitüntetési előterjesztés, sem az ellenjegyzés nem képezi a korlátját.

A köztársasági elnök által alapított kitüntetés esetén egyértelmű, hogy ő alapítja meg a kitüntetés odaítélésének szabályait, feltételeit, így fel sem merülhet annak a kérdése, hogy az elnök olyannak kell, hogy kitüntetés adjon át, akit méltatlannak tart arra (érdemességi/értékkonfliktus).

7.2. Az Alkotmánybíróság az indítvány alapján megvizsgálta, hogy a köztársasági elnök által adományozott

állami kitüntetések odaítélésének és átadásának folyamata miként szabályozott törvényi szinten.

A Kítv. és a KSzdtv. rendkívül szűkszavúan szól mind arról, hogy kinek lehet odaítélni a kitüntetések, mind arról, hogy az odaítélés és adományozás folyamata hogyan alakul. Részletesebb szabályokat kormányhatározatok tartalmaznak, de sok eljárási természetű kérdésre ezek sem adnak választ.

A köztársasági elnök által adományozott állami kitüntetések a magyar állam kitüntetései, amelyekben a magyar állam alkotmányos értékrendje fejeződik ki, a „magyar állam” értékítéletét fejezik ki, a „magyar állam” elismerése áll mögöttük. Maga az Alkotmány is nevesíti a kitüntetés-adományozási folyamatban szereplő három intézményt: a köztársasági elnök adományozza a törvényben (vagyis az Országgyűlés által megállapított) kitüntetéseket, mely elnöki döntéshez ellenjegyzés szükséges (vagyis a Kormány egyetértése nélkül nem kaphat senki kitüntetést).

8. Az Alkotmánybíróság vizsgálta azt a kérdést is, hogy a köztársasági elnököt – az Alkotmány 31/A. § (1) bekezdés j) pontjában foglalt kitüntetés-adományozási jogköre gyakorlása során – megillető érdemi döntés alkotmányos mércéjeként szolgáló Magyar Köztársaság alkotmányos értékrendjét milyen tartalmi elemek alkotják.

A Magyar Köztársaság alkotmányos értékrendje az Alkotmányban normatív módon meghatározott elsődleges (alapvető) értékekből, az Alkotmány normatív rendelkezéseiből értelmezéssel megállapított alkotmányos elvekből és értékekből (leszármaztatott értékek), valamint az egyes jogági kódexekben (törvényekben és egyéb jogszabályokban), így az állami kitüntetések adományozására vonatkozó törvényekben és egyéb jogszabályi rendelkezésekben megjelenő – az Alkotmány elsődleges és leszármaztatott értékrendjét kifejező (azt közvetítő) – további értékekből áll. Ezek az értékek az Alkotmánybíróság értelmezéseiben (határozataiban), és végső soron az egész alkotmányos kultúrában jelen vannak.

Az Alkotmányban foglalt elsődleges és leszármaztatott értékek egy hierarchikus értékrendet alkotnak, a normatív formában megjelenő elsődleges értékekből – az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlatának megfelelően – többféle leszármaztatott alkotmányos érték (elv) vezethető le.

Az Alkotmányban foglalt hierarchikus értékrend „csúcán” az Alkotmány 54. § (1) bekezdésében foglalt emberi élethez és méltósághoz való alapjog helyezkedik el, amely számos további alkotmányos alapjog alapja és forrása, az alkotmányos alapjogok egyik „anyajoga”. Az emberi élethez való alkotmányos alapjog abszolút (korlátozhatatlan) voltából fakad a halálbüntetés (alkotmányos) tilalma. [23/1990. (X. 31.) AB határozat, ABH 1990, 88.]

Az Alkotmány 54. § (1) bekezdésében foglalt emberi élethez és méltósághoz való jogból levezetett, az egyént megillető önrendelkezési jog számos további, az Alkotmány XII. fejezetében szabályozott alapvető alkotmányos

joghoz (értékhez) köthető. Ide sorolható – többek között – a véleménynyilvánítás szabadsága [Alkotmány 61. § (1) bekezdés], a gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadsága [Alkotmány 60. § (1) bekezdés], a jóhírnévhez, a magánlakás sérthetlenségéhez, valamint a magántitok és a személyes adatok védelméhez való jog [Alkotmány 59. § (1) bekezdés].

Az említett alkotmányos alapjogok (értékek) esetében az Alkotmány maga határozza meg a cél-értékeket, és többnyire minősített többséggel megalkotott törvények tartalmazzák az Alkotmányban meghatározott cél-értékekhez kötődő (azt kiteljesítő, tartalmilag kibontó) eszköz-értékeket.

Az Alkotmány 62. § (1) bekezdésében, illetve 63. § (1) bekezdésében foglalt gyülekezéshez, valamint egyesüléshez való jog által hordozott cél-értékhez (gyülekezés, egyesülés szabadsága) rendelt eszköz-értéket a cél-érték tartalmát kibontó törvények határozzák meg.

Az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény a társadalmi szervezet létrehozására, működésére vonatkozó törvényi rendelkezések meghatározásán keresztül az Alkotmányban foglalt cél-érték tartalmát konkretizálja.

Az Alkotmány cél-értékként határozza meg a szociális biztonsághoz való jogot (Alkotmány 70/E. §), amely – az állam objektív intézményvédelmi kötelezettségén keresztül (társadalombiztosítás és szociális intézmények rendszereinek fenntartása) – öregség, betegség, rokkantság, özvegyiség, árvaság és önhibán kívül bekövetkező munkanélküliség esetén a megélhetéshez szükséges szintű ellátást biztosítja a jogosultak számára.

A cél-értékhez rendelt eszköz-értékeket (az intézmények létrehozásának, működésének, az egyes ellátások igénybevételének feltételeit) az intézményekre vonatkozó törvényi és egyéb jogszabályi rendelkezések fejtik ki.

Az Alkotmány normatív rendelkezései között olyan alapvető alkotmányos értékeket (cél-értékeket) fogalmaz meg, mint a köztársasági államforma (Alkotmány 1. §), az állam függetlensége és a demokratikus jogállam [Alkotmány 2. § (1) bekezdés].

Az Alkotmány 77. § (1) bekezdése rögzíti, hogy az Alkotmány a Magyar Köztársaság alaptörvénye.

Az Alkotmány tartalmát tekintve egyike a legösszetettebb (legkomplexebb) törvényeknek.

Az Alkotmányban a társadalmi rendre vonatkozó alkotmányi rendelkezések mellett szervezeti, illetve az egyes alkotmányos szervek jogköreit, hatásköreit rendező normák, valamint az alkotmányos szervek egymáshoz való viszonyát szabályozó eljárási természetű normák egyaránt megtalálhatók.

Az Alkotmány önálló fejezetben szabályozza azokat a normákat, amelyek az állampolgárok alapvető alkotmányos jogait és az állampolgári kötelezettségeket határozzák meg (Alkotmány XII. fejezet).

Az Alkotmányban szereplő további normatípus az alkotmányos célokat, elveket rögzítő normák csoportja.

Az Alkotmány 77. § (2) bekezdése értelmében az Alkotmány és az alkotmányos jogszabályok mindenkire egyaránt kötelezőek.

Ebből következően az Alkotmány normatív rendelkezései, az abban megjelenő alkotmányos értékek és ezen keresztül az alkotmányos értékrend mindenkire – így a köztársasági elnökre is – kötelező.

A köztársasági elnök alkotmányos jogállásából eredően – figyelemmel az Alkotmány 77. § (2) bekezdésében foglalt (általános) alkotmányos kötelezettségre is – köteles biztosítani az alkotmányos értékrend érvényesülését, mely kötelezettsége értelemszerűen fennáll a kitüntetési előterjesztés tartalmi vizsgálata során is.

A köztársasági elnök mérlegelésen alapuló döntési jogkörét fejezi ki az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdésében foglalt *j)* pont, amely szerint a köztársasági elnök adományozza a törvényben meghatározott címeket, érdemrendeket, kitüntetések és engedélyezi viselésüket.

A törvényben meghatározott kitüntetések adományozása a köztársasági elnöknek az Alkotmányban biztosított hatásköre, ami valódi, érdemi döntési jogot jelent.

A köztársasági elnök az alkotmányos értékrend alkotmányos mércéje alapján mérlegeli a kitüntetési előterjesztések aláírását.

A köztársasági elnök alkotmányban biztosított hatásköre érdemi döntési jogosultságot jelent, annak ellenére, hogy döntése előterjesztéshez és az előterjesztő ellenjegyzéséhez kötött.

Az Alkotmánybíróság ugyanakkor rámutat arra is, hogy az alkotmányos értékrend olyan, térben és időben egyaránt kötött értékrend, amelyet a mindenkori társadalmi, gazdasági, és politikai rendszer (berendezkedés) határoz meg, és amelynek alapvető értékeit az alkotmányozás során az Országgyűlés az Alkotmányban fogalmazza meg.

Ebből következően az alkotmányos értékrend történelmi koronként eltérő. Az egyes történelmi korszakokhoz, társadalmi berendezkedésekhez – így a rendszerváltás előtti és a rendszerváltás utáni társadalmi berendezkedéshez, a diktatúrához és a demokratikus jogállamhoz kötődő alkotmányos értékrendek – egymással össze nem egyeztethető értékrendeket jelentenek.

Így például az 1989-es alkotmánymódosítás előtt a tulajdon korlátozott volt, az alapvető termelési javak nem lehettek magántulajdonban; a különböző szabadságjogok – így különösen a szólás és véleménynyilvánítás szabadsága – a politikai berendezkedésre hivatkozva korlátozottak voltak. A vezető szerepet egy párt töltötte be, melynek hatalma megkérdőjelezhetetlen volt stb. Az 1989. utáni alkotmányos értékrenddel mindezek kibékíthetetlen ellentétben állnak (lásd az Alkotmánynak a tulajdont védő szabályai, a szabadságjogok gyakorlásának biztosítása és védelme, a többpártrendszer alkotmányi garanciái stb.). Az 1989. október 23-i alkotmánymódosítás – a számbeli

teljes azonosság ellenére – a Népköztársaság értékrendjének teljes tagadását jelenti a Köztársaság értékrendje által.

A kitüntetési eljárás (adományozás) folyamatában valamennyi résztvevő alkotmányos kötelessége a Magyar Köztársaság alkotmányos értékrendjének, az ebben megjelenő elsődleges, leszármaztatott (másodlagos) és a további (ezen értékekből) levezetett értékek érvényesülésének a biztosítása és védelme, a köztársaság értékrendjének érvényesítése a kitüntetések adományozásakor.

A köztársasági elnök kötelezettsége, hogy a Magyar Köztársaság alkotmányos értékrendjét érvényre juttassa; az alkotmányos értékrend érvényesítéséért felelősséget terhel.

A kitüntetések adományozásakor az államfő felelőssége úgy konkretizálódik, hogy a kitüntetés adományozása nem sértheti a Magyar Köztársaság alkotmányos értékrendjét.

Ebből következően, ha az a tevékenység, magatartás, teljesítmény, amelyet az előterjesztő kitüntetésre érdemesnek talál, ütközik az alkotmányos értékrendbe, az adományozás ellentétes lenne az alkotmányos értékrenddel, így a köztársasági elnök jogosult és egyben köteles is az aláírást megtagadni.

9. Az Alkotmánybíróság hivatalból eljárva – a rendelkező rész I/4. pontjában foglaltak szerint – megállapította, hogy az Országgyűlés nem tett teljeskörűen eleget az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés *j)* pontjából eredő azon kötelezettségének, hogy a kitüntetés-adományozás szabályait részletesen, az Alkotmány 2. § (1) bekezdésben foglalt jogállamiság, és az ennek részét képező jogbiztonság követelményének megfelelően szabályozza.

Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben rámutat: a törvényalkotót széles körű döntési jog illeti meg abban a kérdésben, hogy az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés *j)* pontjában foglalt kitüntetések adományozására vonatkozó eljárási szabályokat hogyan alakítja ki, ennek keretében a jelenlegi törvényi és egyéb jogszabályi rendelkezésektől eltérő szabályozást is alkothat.

Az Alkotmánybíróság ugyanakkor hangsúlyozza, hogy a kitüntetés adományozására vonatkozó eljárási szabályoknak ki kell elégíteniük az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében foglalt jogállamiság részét képező jogbiztonság alkotmányi követelményét; a kitüntetés-adományozás jogintézményének meg kell felelnie a jogintézmények kiszámítható, előre látható és biztonságos működésére vonatkozó alkotmányos követelménynek.

A jelenlegi szabályozás hiányosságai, így – többek között – a kitüntetési előterjesztés előterjesztésére vonatkozó formalizált rendelkezések hiánya, az előterjesztő és az adományozó közötti döntési hatáskörök rendezetlensége, annak a tisztázatlansága, hogy az előterjesztő milyen határidőn belül köteles az előterjesztést a köztársasági elnöknek megküldeni, s úgyszintén, hogy a köztársasági elnök milyen határidőn belül köteles az előterjesztés aláírásáról

(annak esetleges megtagadásáról) döntést hozni, kiszámíthatatlanná teszik a jogintézmény működését, ellehetleníthetik az adományozási folyamatban résztvevő egyes szereplők (így az előterjesztő vagy a köztársasági elnök) joggyakorlását.

A hiányzó eljárási szabályok mellett a törvényalkotónak felül kell vizsgálnia, és biztosítania kell a kitüntetések szabályozására vonatkozó, jelenleg hatályos törvényi és egyéb jogszabályi rendelkezések Alkotmánnyal, és egymással fennálló összhangját, ideértve a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvényben foglaltaknak megfelelő jogforrási (szabályozási) szintek biztosítását is.

A kitüntetés adományozására irányadó, jelenleg hatályos részletszabályok nem felelnek meg a jogforrási hierarchia követelményének, több rendeleti szintre tartozó eljárási részletszabály határozati szinten került szabályozásra.

A Ktv. 6/B. § b) pontja értelmében a miniszterelnök „az e törvény, a Kormány, valamint a miniszterelnök által alapított kitüntetések, díjak kezdeményezésének és adományozásának általános szabályait rendeletben állapítja meg.” E kérdést jelenleg részleteiben (nem teljes körűen és teljes mértékben kielégítően) a Kitüntetési Bizottságról és az állami kitüntetések adományozási rendjéről szóló 1130/2002. (VII. 24.) Korm. határozat tartalmazza.

A KSzdtv. 8. § (3) bekezdése szerint: „A Díjra történő javaslatétel, valamint az adományozás és visszavonás e törvényben meg nem határozott szabályait a Kormány javaslatára a köztársasági elnök hagyja jóvá.” A törvényben hivatkozott szabályokat jelenleg a Kossuth- és Széchenyi-díj adományozási szabályzatáról szóló 1101/1996. (X. 2.) Korm. határozat tartalmazza, tehát a néhány meglévő, fontos szabályozási részelem is kormányhatározati szinten van szabályozva.

Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság a rendelkező részben foglaltak szerint határozott, azzal, hogy a törvényalkotó számára határidőt szabott az alkotmányellenes mulasztás megszüntetésére.

IV.

Az Alkotmánybíróság megvizsgálta a köztársasági elnök Alkotmányban foglalt kegyelmezési jogkörének értelmezését kérő indítványt is, és ahhoz kapcsolódóan az alábbiakat állapította meg.

A köztársasági elnököt megillető, (egyéni) kegyelmezés jogkörét az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés *k*) pontja biztosítja, mely szerint a köztársasági elnök „gyakorolja az egyéni kegyelmezés jogát”.

Az Alkotmány 30/A. § (2) bekezdése alapján e döntésnek érvényességéhez azonban a miniszterelnök vagy az illetékes miniszter ellenjegyzése szükséges. Az Alkot-

mány nem tartalmaz más rendelkezést a köztársasági elnök kegyelmezési jogkörére vonatkozóan.

Az Alkotmánybíróság áttekintette, hogy a köztársasági elnököt megillető egyéni kegyelmezési jog gyakorlására irányadó eljárás – a vonatkozó jogszabályok alapján – a gyakorlatban hogyan valósul meg.

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 598. § (5) bekezdése közvetetten utal arra, hogy az Alkotmány 30/A. § (2) bekezdésében meghatározott ellenjegyző az igazságügyért felelős miniszter az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés *k*) pontja tekintetében, ezt a hatáskört közvetlenül azonban az igazságügyi és rendészeti miniszter feladat- és hatásköréről szóló 164/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 8. § (5) bekezdése ruházza rá a miniszterre. E szerint a köztársasági elnök kegyelmi döntéseit az igazságügyi és rendészeti miniszter – az igazságügyért való felelőssége körében – előkészíti és ellenjegyzzi.

A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény a kegyelmet büntethetőséget megszüntető okként [32. § *c*) pont], büntetés végrehajtását kizáró okként [66. § *c*) pont], az elítélt mentesítésének módjaként [101. § *c*) pont, valamint 106. §] nevesíti.

A Be. XXX. Fejezet III. címe rendelkezik a kegyelmi eljárásról, a köztársasági elnök kegyelmezési jogkörének gyakorlására vonatkozó eljárás szabályait az 597. §–598. § tartalmazza. Eszerint „kegyelem iránti előterjesztést” hivatalból vagy kérelemre a büntetőeljárás megszüntetésére a vádirat benyújtásáig a legfőbb ügyész, azt követően az igazságügyért felelős miniszter; a még végre nem hajtott büntetés elengedésére vagy mérséklésére, illetve a büntetett előlethez fűződő hátrányok alóli mentesítésre az igazságügyért felelős miniszter tehet a köztársasági elnökhöz.

„Kegyelmi kérelmet” (ami a kérelemre meginduló kegyelmezési eljárás alapja) a terhelt, a védő, valamint a terhelt hozzátartozója nyújthat be. A büntetőeljárás megszüntetése iránt kegyelmi kérelmet annál az ügyésznél, illetőleg bíróságnál kell benyújtani, amely előtt az eljárás folyik, míg a még végre nem hajtott büntetés elengedése vagy mérséklése, illetőleg a büntetett előlethez fűződő hátrányok alóli mentesítés iránt a kegyelmi kérelmet az első fokon eljáró bíróságnál kell benyújtani. Az ügyész, illetőleg a bíróság a kegyelmi eljárás során a terheltnek a kegyelmi döntéshez szükséges személyes adatait beszerzi és kezeli [Be. 597. § (4)–(5) bekezdése].

A büntetőügyekben hozott határozatok végrehajtása során a bíróságokra és egyéb szervekre háruló feladatokról szóló 9/2002. (IV. 9.) IM rendelet 105. § (2) bekezdése a bíróság által beszerzendő szükséges adatok körét a környezettanulmányban, pártfogó felügyelői véleményben, munkahelyi véleményben, erkölcsi bizonyítványban, a büntetés-végrehajtási intézet véleményében, a rendelkezésre álló egészségügyi dokumentumokban, korábbi ítélet kiadmányában határozza meg. A kérelemhez csatolni kell

továbbá a büntetőügyben keletkezett azon iratokat, amelyek a kegyelmi kérelem elintézéséhez szükségesek.

A „kegyelmi kérelem” iratainak előkészítését végző ügyész a legfőbb ügyészhez, a bíróságok pedig az igazságügyért felelős miniszterhez terjesztik elő a döntéshez szükséges adatokat tartalmazó iratokat, valamint a kegyelmi kérvényt [Be. 598. § (1) bekezdése].

A legfőbb ügyész és az igazságügyért felelős miniszter a „kegyelmi kérelmet” akkor is köteles a köztársasági elnökhöz felterjesztetni, ha a „kegyelem gyakorlása iránt” nem tesz előterjesztést [Be. 598. § (3) bekezdése]. A kegyelmi eljárás minden esetben a kegyelmi döntésről szóló határozattal zárul, melynek érvényességéhez az igazságügyért felelős miniszter ellenjegyzése szükséges [Be. 598. § (4)–(5) bekezdése].

Az Alkotmánybíróság – áttekintve az Alkotmány vonatkozó rendelkezéseit, valamint a hatályos jogszabályok alapján kialakult gyakorlatot – megállapította, hogy az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés *k)* pontjában a köztársasági elnök részére biztosított egyéni kegyelmezés jogának gyakorlása során a köztársasági elnököt valódi döntési jog illeti meg abban a tekintetben, hogy az akár hivatalból, akár kérelemre indult kegyelmezési eljárásban kegyelemben részesíti-e a kegyelmi kérelemben megnevezett személyt vagy sem. Döntésében kifejezésre juttathat méltányossági, humanitárius és saját értékrendjéből fakadó erkölcsi szempontokat is.

Ennek a döntésének egyedüli korlátját az igazságügyért felelős miniszter ellenjegyzési joga jelenti abban az értelemben, hogy a köztársasági elnöki döntés érvényességi feltétele a miniszteri ellenjegyzés. A köztársasági elnököt tehát nem köti az, hogy a kegyelmi eljárás előkészítő szakaszában eljáró legfőbb ügyész, illetve az igazságügyért felelős miniszter tesz-e előterjesztést a kegyelem (gyakorlása) iránt; ilyen előterjesztés hiányában is, a kegyelmi kérelem alapján gyakorolhatja a kegyelmezési jogát, míg a kegyelmi előterjesztés esetén is dönthet úgy, hogy nem ad egyéni kegyelmet.

Az ellenjegyző (az igazságügyért felelős) minisztert viszont abban a tekintetben illeti meg valódi mérlegelési és döntési jog, hogy a köztársasági elnök kegyelmi döntésről szóló határozatát ellenjegyezi-e vagy sem.

A köztársasági elnök a kegyelem iránti előterjesztésen keresztül (annak megléte, illetve hiánya által) nem kötelezhető arra, hogy kegyelmet gyakoroljon, illetve azt megtagadja, diszkrecionális jogkörben, előterjesztéshez nem kötve gyakorolja e jogkörét.

A köztársasági elnök e diszkrecionális jogkörének korlátlanlanságát az Alkotmánybíróság a 31/1997. (V. 6.) AB határozatában már kimondta, utalva arra, hogy az egyéni kegyelem megadása esetén az államfő az állam büntető igényéről mond le. (ABH 1997, 154, 155, 157.)

Ugyanakkor az igazságügyért felelős miniszter sem kötelezhető arra, hogy a köztársasági elnök kegyelmi döntéséről szóló határozatát automatikusan ellenjegyezze; őt az

ellenjegyzés vagy annak megtagadása kérdésében illeti meg döntési jog.

A jelen határozat Magyar Közlönyben történő közzététele az Abtv. 51. § (2) bekezdésén alapul.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k., *Dr. Bragyova András s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k., *Dr. Kiss László s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k., *Dr. Kukorelli István s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k., *Dr. Lévay Miklós s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k., *Dr. Trócsányi László s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 282/G/2006.

Dr. Kiss László alkotmánybíró különvéleménye

1. A határozat rendelkező része II. pontjában írt – a köztársasági elnök egyéni kegyelem gyakorlására irányuló jogát érintő – megállapítással egyetérték. Ennek megfelelően magam is hangsúlyozom, hogy a köztársasági elnököt az egyéni kegyelem gyakorlását magában foglaló eljárás során érdemi döntési jogkör illeti meg abban a tekintetben, hogy kegyelmezési jogával kíván-e élni vagy sem.

2. Nem értek egyet ugyanakkor a határozat 1., 2., 3. pontjában írtakkal, mivel úgy vélem, hogy a felmerülő probléma kiküszöböléséhez a Magyar Köztársaságban csak a törvényi szabályozás nyújthat alkotmányjogi szempontból megfelelő megoldást. Azaz: minden arra irányuló törekvés, hogy pontosan meghatározható legyen azoknak az okoknak a köre, amelyek fennállása esetén a köztársasági elnök megtagadhatja adott személy esetében a kitüntetés adományozását, nem az alkotmányértelmezés, hanem a jogalkotás fogalmi körébe tartozik, így kívül esik az Alkotmánybíróság hatáskörén.

Álláspontom elvi alapja megegyezik dr. Kilényi Géza, dr. Schmidt Péter és dr. Vörös Imre alkotmánybírók 48/1991. (IX. 26.) AB határozathoz fűzött különvéleményében megfogalmazottakkal. A kitüntetések köztársasági elnök általi adományozására nézve is irányadó a hivatkozott alkotmánybírók véleménye:

„A nemzetközi jogösszehasonlításból az a megállapítás adódik, hogy nem tartalmaznak erre vonatkozó szabályt más országok alkotmányai sem. Az utóbbinak az a magyarázata, hogy egyfelől az említett országokban rendszerint ugyanaz a politikai erő állítja a köztársasági elnököt és a kormányfőt, s ez okból eleve kisebb a kinevezési jogkörrel kapcsolatos konfliktus-veszély, másfelől pedig a több évtizedes – esetenként évszázados – politikai kultúra által kialakított közjogi szokások segítenek áthidalni az esetleges nézetkülönbségeket.” (ABH 1991, 240.)

Sajnálatos, hogy a magyar rendszerváltás óta eltelt 17 esztendő alatt nem alakult ki a kitüntetések köztársasági elnök általi adományozása terén a Kormány és a köztársasági elnök között a jogállamiság elvének megfelelő gyakorlati együttműködés.

Jogállamunk a hatalommegosztás elvén alapul. A hatalommegosztás viszont akkor érvényesülhet hatékonyan, ha annak résztvevői elválasztott feladat- és hatáskörükben intézményesen együtt is működnek.

„A jogállamiság elvéből [Alkotmány 2. § (1) bekezdés] is következik az Alkotmányban szabályozott szerveknek az a kötelessége, hogy alkotmányos jelentőségű hatásköreiket, feladataik teljesítését kölcsönösen segítve, együttműködve gyakorolják.” [8/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 54.]

Az alkotmányértelmezési indítvány nyomán eldöntésre váró alapkérdés itt is az volt, hogy az Alkotmány által szabályozatlanul hagyott probléma megoldható-e az alkotmányértelmezés keretei között, avagy törvényi szabályozásra lenne-e szükség.

Álláspontom szerint a jelen esetben is kizárólag a törvényi szabályozás pontosítása nyújthat alkotmányjogi szempontból megnyugtató megoldást.

3. Mint fentebb hangsúlyoztam: a kitüntetések adományozása körüli problémákat alapvetően az Alkotmányban szabályozott szervek (Kormány, köztársasági elnök) közötti kölcsönös együttműködésnek kellene eliminálnia. Ennek eléggé nem kritizálható hiányában a jogi (törvényi) szabályozás egyértelműbbé, pontosabbá tételének igénye vethető fel. Azaz: jóllehet a köztársasági elnök indítványa alkotmányértelmezést vár az Alkotmánybíróságtól, ez utóbbi mégis legfeljebb addig mehet (mehetett volna) el, hogy mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet állapít meg. Ennek alapja az, hogy a törvényhozó a Kítv.-ben nem gondoskodott maradéktalanul azoknak az eljárási (előzetes véleményezési, egyeztetési) szabályoknak a megalkotásáról, amelyek biztosíthatnák az Alkotmány 30/A. § j) pontjában írt rendelkezés [A köztársasági elnök ... „j) adományozza a törvényben meghatározott címeket, érdemrendeket, kitüntetések és engedélyezi viselésüket”] végrehajtását.

A kitüntetések (címek, érdemrendek), köztársasági elnök általi – Alkotmányban biztosított – adományozását

megnehezíti tehát az a körülmény, hogy a Kítv. nem határozza meg hiánytalanul az előkészítési eljárás rendjét. „Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint mulasztásban megnyilvánuló alkotmányértés megállapítható akkor is, ha az adott kérdés tekintetében van ugyan szabályozás, de az Alkotmány által megkívánt jogszabályi rendelkezés hiányzik [22/1995. (III. 31.) AB határozat, ABH 1995, 108, 113.], és akkor is, ha a jogalkotó nem megfelelő tartalommal szabályozott és ezáltal alkotmányellenes helyzet állt elő.” [15/1998. (V. 8.) AB határozat, ABH 1998, 132., 138–139., 25/2003. (V. 21.) AB határozat, ABH 2003, 328, 343.]

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István alkotmánybíró különvéleménye

A rendelkező rész I. 2. és 3., valamint II. pontjával – figyelembe véve a köztársasági elnök jogkörét és jogállását értelmező korábbi alkotmánybíróági határozatokban kifejtetteket – nem értek egyet.

1. Az indítványozó köztársasági elnök álláspontja szerint a kitüntetés-adományozás jogkörének értelmezéséhez az Alkotmány 29. § (1) bekezdésének azon két kitétele szolgálhat kiindulópontként, miszerint a köztársasági elnök kifejezi a nemzet egységét, valamint hogy örökdi az államszervezet demokratikus működése felett. Ezek egymásra vonatkoztatott értelmezésével lehet meghatározni a köztársasági elnök mérlegelési jogkörét a kitüntetés-adományozás során.

A határozat megállapítja, hogy az Alkotmány 29. § (1) bekezdése nem „szolgálhat alkotmányos mércéül” a kitüntetési előterjesztés aláírásának, illetve megtagadásának, ezt azzal indokolja, hogy a köztársasági elnök kitüntetés-adományozási hatáskörének gyakorlása nincs közvetlen kihatással az államszervezet demokratikus működésére.

Álláspontom szerint az Alkotmány 29. § (1) bekezdése nem zárható ki teljes egészében a köztársasági elnök kitüntetési hatásköre értelmezéséből. Bár az Alkotmány 29. § (1) bekezdésének azon kitétele, miszerint az államfő „kifejezi a nemzet egységét”, nem biztosít a köztársasági elnök számára mérlegelési jogot a kitüntetés-adományozási hatáskör gyakorlása során, a köztársasági elnök feladat-meghatározását („örökdi az államszervezet demokratikus működése felett”) a hatáskör-értelmezés alapjaként kell figyelembe venni.

Az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlata során a köztársasági elnök egyes hatásköreinek értelmezésekor minden esetben az Alkotmány 29. § (1) bekezdéséből indult ki.

Ahogy a 48/1991. (IX. 29.) AB határozat fogalmazott: az Alkotmány 29. § (1) bekezdését „az egyes köztársasági elnöki hatáskörök értelmezésénél alapul kell venni”. (ABH 1991, 217, 228.) Az Alkotmány 29. § (1) bekezdése ugyanis a köztársasági elnök alkotmányos jogállását, az államszervezeti rendszerben elfoglalt helyét határozza meg. Az elnöki hatáskörök gyakorlásának keretei, korlátai éppen ezért az Alkotmány 29. § (1) bekezdése alapján állapíthatók meg. A köztársasági elnök jogállása alapját képező „örkődik az államszervezet demokratikus működése felett” kitétel tehát az alkotmányos rend védelmének speciális, a köztársasági elnök alkotmányos jogállásához igazodó formája, amely egyúttal iránymutatóként is szolgál egyes jogkörei gyakorlása során.

Miután a köztársasági elnök hatáskör-gyakorlása minden esetben egy döntési láncolatba illeszkedik, a köztársasági elnök valamennyi hatásköre révén részt vesz az államszervezet demokratikus működésének fenntartásában. A 8/1992. (I. 30.) AB határozat így fogalmazott: „Az »örkődés« nem korlátozódik tehát krízishelyzetek feloldására, hanem része az államügyek szokásos menetének, s benne a köztársasági elnök saját joggyakorlásának is”. (ABH 1992, 51, 54.) Örkdési feladata ezért a szimbolikus és az ügyek hétköznapi menetébe illeszkedő hatásköreinek keresztül éppúgy megvalósul, mint a más intézmények döntéseinek, működésének korrekcióját, az államügyek normális menetéből kizöklent államszervezeti működés helyreállítását célzó hatásköreinél.

2. Értelmezésem szerint önmagában az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés j) pontja alapján – az Alkotmány más rendelkezéseinek figyelmen kívül hagyásával – nem lehet arra a következtetésre jutni, hogy a köztársasági elnök kitétel-adományozási hatásköre „tartalmi, érdemi hatáskör”.

A köztársasági elnök kitétel-adományozási hatásköre értelmezése során sem lehet eltekinteni attól, hogy döntése egy döntési láncolatba illeszkedik, amiből következően a köztársasági elnök soha nem lehet „ura” a kitétel-adományozásnak. A döntéshozatali folyamatban jogállásának megfelelően vesz részt, ami az Alkotmány értelmében kizárja, hogy saját szabad mérlegelése alapján határozza meg a kitételben részesülők körét. Ez mindenekelőtt azt jelenti, hogy a köztársasági elnök nem rendelkezik alkotmányos döntési hatáskörrel arra, hogy az ellenjegyzőre rákényszerítse akarátát. Ugyanakkor az ellenjegyzés funkciója nem csupán „eljárési korlát” biztosítása a köztársasági elnök döntésével szemben. Az ellenjegyzéshez kötött hatáskörök tekintetében az ellenjegyzés a köztársasági elnöki jogállás lényeges eleme, és a döntés érvényességi kelléke. E hatásköreinek gyakorlása során az ellenjegyzés biztosítja a köztársasági elnök politikai felelőtlenségét, amelyet az Alkotmány 31/A. § (1) bekezdése deklarál. Emellett az ellenjegyzés azt is biztosítja, hogy a

köztársasági elnök döntéseiért az Országgyűlés előtt az ellenjegyző felelősséget vállaljon.

A köztársasági elnöknek az Alkotmány 31/A. § (1) bekezdésében meghatározott politikai felelőtlensége azonban nemcsak az ellenjegyzéshez kötött hatáskörei tekintetében áll fenn. A köztársasági elnök politikai felelőtlensége jogállásának lényeges elemét képezi, s valamennyi döntésénél érvényesül. Ebből következően a köztársasági elnök semelyik döntéséért, így az önálló politikai döntéseért sem viseli a politikai felelősséget.

3. A köztársasági elnök kitétel-adományozási hatáskörét – hasonlóan a kinevezés-megtagadási hatásköréhez – az Alkotmány *nem* tartalmazza. Így annak megállapítására alkotmány-értelmezés útján, csak megfelelő súlyú alkotmányos indokok alapján, a köztársasági elnök jogállására figyelemmel van lehetőség.

A határozat a jogalkotó által a kitétel-adományozási jogszabályokban meghatározott érdemességi feltételekből, mint „alkotmányos értékekből” és az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés j) pontjából vezeti le, hogy a köztársasági elnök jogosult a kitétel-adományozásra.

A kitétel-adományozását megtagadó döntés a határozatból következően az ügy érdemére vonatkozó végleges döntés, amit a köztársasági elnök ellenjegyzés nélkül gyakorol. Mivel az önálló politikai döntések is az ügy érdemére vonatkozó, végleges, ellenjegyzés hiányában gyakorolt döntések, ebben a tekintetben a kitétel-adományozás az önálló politikai döntésekkel azonos természetű.

Az önálló politikai döntési jogkörök gyakorlása azonban az Alkotmánybíróság korábbi értelmezései alapján rendkívül szűk körben lehetséges, akkor, ha az államszervezet súlyos zavara állt be, vagy annak veszélye áll fenn. Az önálló politikai döntések gyakorlását éppen azért kötötte ezekhez a szigorú – az Alkotmány 29. § (1) bekezdéséből levezethető – feltételekhez az Alkotmánybíróság korábbi döntéseiben, mert a köztársasági elnök ilyen esetben ellenjegyzés nélkül, az ügy érdemére vonatkozó döntést hoz, amelyért *senki* nem vállalja a politikai felelősséget. A kitétel-adományozásának feltétele a határozat szerint nem az államszervezet demokratikus működésének súlyos zavara, hanem a kitétel-adományozási jogszabályokban meghatározott „értékek” sérelme.

A többségi álláspont szerinti kitétel-adományozás gyakorlásának feltétele az Alkotmány 29. § (1) bekezdésére vissza nem vezethető, és így az Alkotmány konkrét rendelkezésével összefüggésbe nem hozható szempont, nevezetesen az „alkotmányos értékrend védelme”. Ezzel megállapítom, hogy egy érdemi alkotmányos korlátok nélküli politikai döntési jog jön létre.

Álláspontom szerint a köztársasági elnök bármely hatáskörének ilyen felfogása ellentétes az Alkotmány 29. § (1) bekezdésében foglalt köztársasági elnöki jogállással, amelynek lényege, hogy bár a köztársasági elnök nincs

minden tekintetben az előterjesztéshez kötve, azt csak meghatározott szűk körben vizsgálhatja felül. Ennek az az oka, hogy akkor, amikor a köztársasági elnök a döntéshozatalt megtagadja, e döntéséért egy szerv sem viseli a politikai felelősséget.

Fontosnak tartom külön hangsúlyozni, hogy alkotmányos rendszerben a politikai felelősségvállalás hiánya mindig kivételes, és kizárólag akkor fordulhat elő, ha azt a körülmények rendkívüli jellege indokoltta teszi. Éppen ezért a köztársasági elnök az ügy érdemére vonatkozó, végleges és ellenjegyzéshez nem kötött hatásköreivel, amelyekért senki nem viseli a politikai felelősséget, csak rendkívüli körülményekre tekintettel: kizárólag az államszervezet demokratikus működésének súlyos zavara esetén élhet. Minden más esetben alkotmányosan nem indokolható – és az Alkotmány 29. § (1) bekezdésében foglalt jogállásával, és tágabb értelemben a jogállamisággal, a hatalommegosztással és a parlamentáris kormányformával ellentétes –, hogy a köztársasági elnök ilyen érdemi politikai döntési jogot kapjon.

4. Álláspontom szerint kizárólag a köztársasági elnök kitüntetési hatáskörét szabályozó 30/A. § (1) bekezdés j) pontja alapján nem lehet arra a következtetésre jutni, hogy a köztársasági elnöknek az Alkotmány 29. § (1) bekezdésében foglalt jogállástól függetlenül volna feladata „az alkotmányos értékrend védelme”.

Az alkotmányos értékrend létét én magam sem vitatom, és védelmét a legfontosabb feladatok egyikének tartom. Úgy vélem azonban, hogy helytálló az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlata, miszerint az alkotmányosságot és jogszerűséget a köztársasági elnök általánosságban biztosítja, az államszervezet demokratikus működésének fenntartása során. Az Alkotmány elvont értékrendjének védelme nem specifikusan a köztársasági elnök feladata: a jogállamiság és az alkotmányosság védelme valamennyi alkotmányos intézmény kötelezettsége. Ezt a kötelezettséget a köztársasági elnök esetében az Alkotmány 29. § (1) bekezdése nevesíti.

Az alkotmányosság köztársasági elnök általi védelme tehát a köztársasági elnök jogállásának része, nem pedig az államfő jogállásától függetlenül létező, az egyes köztársasági elnöki hatáskörökből levezethető feladat.

A határozat a köztársasági elnök által védendő alkotmányos értékrendet a „jogalkotó által jogszabályokban meghatározott értékekből” vezeti le, s megállapítja, hogy a kitüntetési jogszabályokban található érdemességi feltételek olyan értékek, amelyek „a Magyar Köztársaság alkotmányos értékrendjének részét képezik”. Ezzel a jogalkotó által bármely kitüntetési jogszabályban meghatározott érdemességi feltételt az Alkotmány szintjére emel. Ugyanakkor a köztársasági elnök kitüntetés-megtagadási hatáskörét és gyakorlásának feltételeit nem az Alkotmány, hanem a kitüntetési törvényekben foglalt érdemességi feltételekre

alapozva állapítja meg, s a köztársasági elnök feladatkörébe utalja annak védelmét.

Az Alkotmány értelmezni kért 30/A. § (1) bekezdés j) pontja szerint a köztársasági elnök *a törvényben meghatározott* címeket, érdemrendeket, kitüntetéseket adományozza. Álláspontom szerint a köztársasági elnök örökdedési feladata csak a kitüntetési jogszabályok megsértésével történt előterjesztésekkel szemben nyújt eszközt számára, így csak a jogszabálysértő előterjesztések teljesítését tagadhatja meg. Ez az érdemességi feltételek tekintetében a jogalkotó által meghatározott feltételekkel nyilvánvalóan elmentés előterjesztések megtagadására ad jogot és kötelezettséget a köztársasági elnöknek.

5. Az indokolás alapján a kitüntetés-megtagadó döntés következményei sem egyértelműek. Ha ugyanis egy személy kitüntetését a köztársasági elnök arra tekintettel tagadja meg, hogy az adott személy kitüntetése az alkotmányos értékrendet sérti, kérdés, hogy az adott személy előterjeszthető-e újra, és ha igen, mikor és milyen feltételekkel terjeszthető elő újból kitüntetésre. Feltételezhető ugyanis, hogy ha egy adott személy kitüntetése az „alkotmányos értékrendet” sértené, ez olyan kizáró ok, ami nem orvosolható.

Az általam kifejtettek szerint a köztársasági elnök csak a kitüntetési jogszabályok megsértésére tekintettel tagadhatná meg az előterjesztés teljesítését. Ebből az következik, hogy az előterjesztés hibája orvosolható. Így a köztársasági elnök általi kitüntetés-megtagadást követően akár ugyanarra a személyre vonatkozóan is lehet kitüntetési előterjesztést tenni, feltéve, hogy a jelölttel szemben a kitüntetés jogszabályi feltételei teljesülnek.

6. Fontosnak tartom hangsúlyozni végül, hogy miután a kitüntetés adományozás több szerv együttes döntése alapján születik, a döntéshozatalban részt vevő intézmények mindegyikének úgy kell eljárnia a döntéshozatal során, hogy a döntéshozatal megtagadására (akár a köztársasági elnök, akár az ellenjegyző részéről) lehetőség szerint ne kerüljön sor. A köztársasági elnök, mint államfő jogállásához, funkciójához olyan, az Alkotmányban kifejezetten fel nem sorolt alkotmányos eszközök is kapcsolódnak, amelyek elsődlegesen azt szolgálják, hogy pártatlan örökdedési feladatát hatékonyabban ellássa, még mielőtt a döntéshozatal megtagadására vonatkozó jogával, mint végső eszközzel élne. Az államszervezeti intézmények közötti együttműködési kötelezettség elsősorban azt hivatott biztosítani, hogy az olyan típusú döntések meghozatalát, mint a kitüntetés megtagadása, megelőzze.

7. Az államfő kegyelmi jogkörével kapcsolatban ismét utalok arra, hogy az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „[a] köztársasági elnök jogkörét érintő alkotmányértelmezésnek a köztársasági elnök jogállásából kell kiindulnia”.

[36/1992. (VI. 10.) AB határozat, ABH 1992, 207, 211.] A köztársasági elnök kegyelmi hatáskörének tartalma ezért megítélésem szerint nem a hatályos jogszabályok vagy az eddig kialakult jogalkalmazói gyakorlat, hanem az Alkotmány 29. § (1) bekezdése alapján állapítható meg. Így annak értelmezésbe történő bevonása az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés *k*) pontja esetében sem mellőzhető.

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

A különvéleményhez csatlakozom:

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

A különvéleményhez csatlakozom, az alábbi megjegyzésekkel:

1. Az Alkotmány 30. § (1) bekezdés *j*) pontja meghatározza a köztársasági elnök döntési szabadságát. Az alkotmányi felhatalmazáson alapuló törvényi szabályozásból következően a köztársasági elnök kitüntetés-adományozási hatásköre e törvényi szabályozás kereteiben – az alaki és tartalmi jogi feltételek vizsgálatában – érvényesül.

2. Az általános mozgástér – a törvényben foglalt érdemességi feltételek ellenőrzése – azonban nem jelent kizárólagosságot. Az Alkotmány 29. § (1) bekezdésének második fordulatában megfogalmazott általános feladat-meghatározásból, a köztársasági elnök „örkődési feladatából” nem hiányozhat az Alkotmány értékrendjének őrzési feladata sem.

Tekintettel arra, hogy a 29. § (1) bekezdését az egyes köztársasági elnöki hatáskörök „értelmezésénél kell alapul venni” [48/1991. (IX. 26.) AB határozat, ABH 1991, 217, 228.] – s így nyilvánvalóan a kitüntetés adományozási hatáskör értelmezésénél is – valamint arra is figyelemmel, hogy az Alkotmány 29. § (1) bekezdésében megfogalmazott „örkődési” feladat nem korlátozódik krízishelyzetek feloldására, hanem „... része az államügyek szokásos menetének, s benne a köztársasági elnök saját joggyakorlatának is” [8/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 51, 54.], ezért nem zárható ki, hogy normatív szinten az Alkotmánnyal koherens érdemességi kritériumok konkrét esetben – a kitüntetésre javasolt személy(ek) viszonyában – nincsenek nyilvánvalóan összhangban az Alkotmány alapelveivel, értékrendjével. A köztársasági elnök ilyen kivételes helyzetben is megtagadhatja az előterjesztés teljesítését.

3. A köztársasági elnök alkotmányi értékrend-őrző tevékenységét a fentiek szerint nem elvitatva kell megjegyeznem, hogy mindez nem írja át az alkotmányos szervek egymáshoz viszonyított közjogi pozícióját. Az Alkotmány értékrendjének őrzése elsősorban az Alkotmány hiteles értelmezése útján, az alkotmánybírói hatáskörök gyakorlásában bontakozik ki a maga teljességében.

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Az Alkotmánybíróság 48/2007. (VII. 3.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy Siófok Város Önkormányzatának a helyi adókról és az adózás rendjéről szóló 15/2001. (V. 25.) sz. rendeletének 6. § *a*) pontja alkotmányellenes, ezért azt 2007. december 31. napjával megsemmisíti.

2. Az Alkotmánybíróság Siófok Város Önkormányzatának a helyi adókról és az adózás rendjéről szóló 15/2001. (V. 25.) sz. rendeletének 6. § *b*) pontja, a 21. § (2) bekezdés *e*) pontja és a 24. §-a alkotmányellenességének megállapítására irányuló indítványokat elutasítja.

Az Alkotmánybíróság e határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

Négy indítványozó közös indítványban kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg Siófok Város Önkormányzatának a helyi adókról és az adózás rendjéről szóló 15/2001. (V. 25.) sz. rendeletének (a továbbiakban: Ör.) 6. § *a*) és *b*) pontjainak, a 21. § *d*) pontjának és a 24. §-ának alkotmányellenességét és azokat semmisítse meg. Siófok Város Önkormányzatának Képviselő-testülete (a továbbiakban: Képviselő-testület) a 37/2006. (XII. 15.) sz. ren-

deletével (a továbbiakban: Örm1.) és az 5/2007. (III. 2.) sz. rendeletével (a továbbiakban: Örm2.) – módosítva az Ör. támadott rendelkezéseit – az idegenforgalmi adó és építményadó mértékét 2007. január 1-jétől megemelte, illetve új mentességi szabályokat állapított meg.

Az indítványozók véleménye szerint az építményadó-emelés mértékének az Ör. 24. §-ában történő megállapításánál a Képviselő-testület – amikor „Siófok Város egységes közigazgatási területét önkényesen két övezetre osztotta” – jogellenesen járt el, az I. övezetben lakó tulajdonosokat hátrányosan különböztette meg a II. övezetben lakó tulajdonosokkal szemben a magasabb mértékű adó megállapításával. Az indítványozók álláspontja szerint ez sérti a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (a továbbiakban: Htv.) 6. § c) pontját, mert az építményadót nem az adóalanyok teherviselő képességéhez igazodóan állapította meg, illetve sérti az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdését, mivel hátrányos megkülönböztetést tartalmaz az Ör. támadott rendelkezése. Ugyancsak hátrányos megkülönböztetésnek tartották az indítványozók az Ör. 21. § (1) bekezdés d) pontját – az indítványozók tévesen 21. § d) pontjának jelölték –, amely a II. övezetben lakó tulajdonosok javára az építmények 80 m² alapterületig mentességet adott, s e mentességet az I. övezetben lakóknak nem biztosította.

Az indítványozók továbbá az Ör. 6. §-ában meghatározott idegenforgalmi adó szabályozást is jogszabályellenesnek vélték, egyrészt azért mert – véleményük szerint – az építményadó-rendeletben azt nem lehet szabályozni, továbbá az idegenforgalmi adó mértéke a törvényi felső határt eléri és ugyancsak indokolatlan különbséget tesz a II. övezetben lakók javára az I. övezetben lakókkal szemben.

Az ötödik indítványozó önálló indítványában az Alkotmány 59. § (1) bekezdésére, a 70/A. § (1) és (2) bekezdésére, valamint a 70/E. § (1) bekezdésére hivatkozással az Ör. 21. § (1) bekezdés d) pontja és a 24. §-a alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Az indítványozó szerint a támadott rendelkezések diszkriminatívak, mivel Siófok város közigazgatási területét két övezetbe sorolta be az építményadó fizetési kötelezettség mértéke szempontjából, és az I. övezetben lakókat „jogalap nélkül irreálisan magas adóval” sújtja, ami nem veszi figyelembe az adózók teherbíró képességét és ellehetetleníti őket.

Az indítványozó továbbá a szociális biztonság veszélyeztetését is látta az építményadó nagymértékű emelésében.

Az indítványozó a magánlakás sérthetlenségére vonatkozóan az Ör. támadott rendelkezései alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló kérelmét nem indokolta.

Az indítványozó kiegészítő indítványában az Ör. támadott 21. § (1) bekezdés d) pontja és 24. §-a törvényellenességére vonatkozóan az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdését és a Htv. 6. § a) és e) pontját, valamint a 7. § b) pontját is meghivatkozta.

Az Alkotmánybíróság az eljárása során megállapította, hogy az indítványozók által támadott Ör. 21. § (1) bekezdés d) pontjának jelölése az Örm2. 2. §-a alapján 2007. március 2-ától 21. § (2) bekezdés e) pontra változott, mivel az Örm2. 1. §-a az Ör. 21. §-ába új (1) bekezdést, illetve az Örm2. 2. §-a az Ör. korábbi 21. § (1) bekezdésének jelölését (2) bekezdésre módosította, valamint új d) pontot állapított meg a rendeletben és egyidejűleg a korábbi d) pont jelölését e) pontra módosította. Ezért az Alkotmánybíróság a vizsgálatát az indítványok erre vonatkozó részében az Ör. 21. § (2) bekezdés e) pontjára folytatta le.

Az Alkotmánybíróság a két indítványt – tartalmi azonosságukra tekintettel – az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (ABH 2003, 2065.) 28. §-ának (1) bekezdése alapján egyesítette, és egy eljárásban bírálta el.

II.

Az Alkotmánybíróság a rendelkező részben foglalt döntését a következő jogszabályi rendelkezésekre alapozta.

1. Az Alkotmány indítvánnyal érintett rendelkezései a következők:

„44/A. § (2) A helyi képviselőtestület a feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal.”

„59. § (1) A Magyar Köztársaságban mindenkit megillet a jóhírnévhez, a magánlakás sérthetlenségéhez, valamint a magántitok és a személyes adatok védelméhez való jog.”

„70/A. § (1) A Magyar Köztársaság biztosítja a területén tartózkodó minden személy számára az emberi, illetve az állampolgári jogokat, bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül.

(2) Az embereknek az (1) bekezdés szerinti bármilyen hátrányos megkülönböztetését a törvény szigorúan bünteti.”

„70/E. § (1) A Magyar Köztársaság állampolgárainak joguk van a szociális biztonsághoz; öregség, betegség, rokkantság, özvegység, árvaság és önhibájukon kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén a megélhetésükhöz szükséges ellátásra jogosultak.”

2. A Htv. indítvánnyal érintett rendelkezései:

„1. § (1) E törvény felhatalmazása és rendelkezései szerint a települési (községi, városi, fővárosi és kerületi) önkormányzat képviselőtestülete (a továbbiakban: önkormányzat) rendelettel az illetékességi területén helyi adókat (a továbbiakban: adót) vezethet be.”

„6. § Az önkormányzat adómegállapítási joga arra terjed ki, hogy:

a) az 5. §-ban meghatározott adókat vagy ezek valamelyikét bevezesse, a már bevezetett adót hatályon kívül helyezze, illetőleg módosítsa, azonban az évközi módosítás naptári éven belül nem súlyosbíthatja az adóalanyok adóterheit,

b) az adó bevezetésének időpontját és időtartamát (határozott vagy határozatlan időre) meghatározza,

c) az adó mértékét a helyi sajátosságokhoz, az önkormányzat gazdálkodási követelményeihez és az adóalanyok teherviselő képességéhez igazodóan – az e törvényben meghatározott felső határookra, illetőleg a 16. § a) pontjában, a 22. § a) pontjában, a 26. §-ában, a 29. §-ának (1) bekezdésében, a 33. §-ának a) pontjában meghatározott felső határoknak 2005. évre a KSH által 2003. évre vonatkozóan közzétett fogyasztói árszínvonal-változással, 2006. évtől pedig a 2003. évre és az adóévet megelőző második évig eltelt évek fogyasztói árszínvonal változásai szorzatával növelt összegére (a felső határ és a felső határ növelt összege együtt: adómaximum) figyelemmel – megállapítsa,

d) az e törvény második részében meghatározott mentességeket további mentességekkel, illetőleg kedvezményeket további kedvezményekkel kibővítsé,

e) e törvény és az adózás rendjéről szóló törvény kezei között a helyi adózás részletes szabályait meghatározza.

7. § Az önkormányzat adómegállapítási jogát korlátozza az, hogy:

a) az adóalanyt egy meghatározott adótárgy esetében (4. §) csak egyféle – az önkormányzat döntése szerinti – adó (5. §) fizetésére kötelezheti,

b) a vagyoni típusú adók körében az adót egységesen – vagy tételes összegben, vagy a korrigált forgalmi érték alapulvételével – határozhatja meg,

c) az általa bevezetett adó mértékeként nem állapíthat meg többet az adómaximumnál, (...)”

„15. § Az adó alapja az önkormányzat döntésétől függően:

a) az építmény m²-ben számított hasznos alapterülete, vagy

b) az építmény korrigált forgalmi értéke.”

„16. § Az adó évi mértékének felső határa:

a) a 15. § a) pontja szerinti adóalap-számítás esetén: 900 Ft/m²,”

„30. § (1) Adókötelezettség terheli azt a magánszemélyt

a) aki nem állandó lakosként az önkormányzat illetékességi területén legalább egy vendégéjszakát eltölt,

b) aki az önkormányzat illetékességi területén olyan üdülésre, pihenésre alkalmas épületnek – a 12. §-ban meghatározottak szerinti – tulajdonosa, amely nem minősül lakásnak.”

„32. § Az adó alapja:

a) a 30. § (1) bekezdésének a) pontja szerinti adókötelezettség esetén

1. a megkezdett vendégéjszakák száma, vagy

2. a megkezdett vendégéjszakára eső

a) szállásdíj, ennek hiányában

b) a szállásért bármilyen jogcímen (pl. üdülőhasználati jog) fizetendő ellenérték (pl. üzemeltetési költség);

b) a 30. § (1) bekezdésének b) pontja szerinti adókötelezettség esetén az építmény hasznos alapterülete.”

„33. § Az adó mértékének felső határa:

a) a 32. § a) 1. pontja alapján: személyenként és vendégéjszakánként 300 Ft;

b) a 32. § a) 2. pontja alapján: az adóalap 4%-a;

c) a 32. § b) pontja alapján: épület után évente 900 Ft/m².”

4. Az Ör. indítvánnyal támadott – Örml.-gyel megállapított – rendelkezései:

„6. § Az adó mértéke:

a) a 3. § (1) bekezdésének a) pontja alapján személyenként és vendégéjszakánként

I. övezetben: 340 Ft

II. övezetben: 250 Ft

b) A 3. § (1) bekezdésének b) pontja alapján épület után évenként 1000 Ft/m². Az adótételt csökkenteni kell a külterületen lévő építmények esetében 50%-kal.”

„21. § (1) Mentés az adó alól:

(...)

d) a II. övezetben található lakás, vagy a lakóház hasznos alapterülete 80 m²-ig (több tulajdonos esetén tulajdoni hányadaik arányában), amennyiben a tulajdonos bejelentett (lakcímbeljelentés szabályai szerint nyilvántartásba vett) lakóhelye a tárgyi ingatlan,”

„24. § (1) Az adó mértéke:

I. övezetben:

a) 80 m²-nél nem nagyobb, lakás céljára szolgáló épület, épületrész után 600 Ft/m²;

b) 80 m²-nél nagyobb, lakás céljára szolgáló épület, épületrész után 900 Ft/m²;

c) nem lakás céljára szolgáló épület, épületrész után 900 Ft/m².

II. övezetben: 600 Ft/m².

(2) Az övezeti határokat a rendelet 1. sz. melléklete tartalmazza.”

„1. sz. melléklet

Övezeti besorolások
(a rendelet 24. §-ához)

Siófok város övezeti besorolása az itt tartózkodás alapján fizetendő idegenforgalmi adó megállapításához:

I. övezet: A Balaton és a Budapest-Nagykanizsa vasútvonal közötti terület.

II. övezet: Siófok város közigazgatási területe az I. övezet kivételével.”

5. Az Ör. indítvánnyal támadott – hatályos – rendelkezései:

„6. § Az adó mértéke:

a) a 3. § (1) bekezdésének a) pontja alapján személyenként és vendégéjszakánként

I. övezetben: 340 Ft

II. övezetben: 250 Ft

b) A 3. § (1) bekezdésének b) pontja alapján épület után évenként 1000 Ft/m². Az adótételt csökkenteni kell a külterületen lévő építmények esetében 50%-kal.”

„21. § (1) Kérelem alapján egyéni elbírálással mentesíthető részben vagy egészben az adó megfizetése alól az I. övezetben siófoki lakcímmel rendelkező adózó, aki szociális rászorultsága alapján az általa lakott építményben a ráeső adót megfizetni nem képes.

(2) Mentés az adó alól:

(...)

d) I. övezetben siófoki lakcímmel rendelkező adózó, aki az adó alapjául szolgáló épületbe, épületrészbe 2006. december 31. napja előtt létesített lakcímet és igazolja, hogy életvitelszerűen ott is tartózkodik, mentes 80 m²-ig a megállapított adó 60%-ának, 80 m² felett pedig a megállapított adó 50%-ának megfizetése alól,

e) a II. övezetben található lakás, vagy a lakóház hasznos alapterülete 80 m²-ig (több tulajdonos esetén tulajdoni hányadaik arányában), amennyiben a tulajdonos bejelentett (lakcímbjelentés szabályai szerint nyilvántartásba vett) lakóhelye a tárgyi ingatlan,”

„24. § (1) Az adó mértéke:

I. övezetben:

a) 80 m²-ig a lakás céljára szolgáló épület, épületrész után 600 Ft/m²;

b) 80 m² felett a lakás céljára szolgáló épület, épületrész után 900 Ft/m²;

c) nem lakás céljára szolgáló épület, épületrész után 900 Ft/m².

II. övezetben: 600 Ft/m².

(2) Az övezeti határokat a rendelet 1. sz. melléklete tartalmazza.”

„1. sz. melléklet

Övezeti besorolások
(a rendelet 24. §-ához)

Siófok város övezeti besorolása az itt tartózkodás alapján fizetendő idegenforgalmi adó megállapításához:

I. övezet: A Balaton és a Budapest-Nagykanizsa vasútvonal közötti terület.

II. övezet: Siófok város közigazgatási területe az I. övezet kivételével.”

III.

Az indítványok részben megalapozottak.

1. Az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdése alapján a helyi képviselő-testület a feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogsza-

bállyal. A Htv. felhatalmazása és rendelkezései szerint a települési önkormányzat képviselő-testülete rendelettel az illetékességi területén helyi adókat vezethet be. Az önkormányzat adómegállapítási jogát a Htv. 6. §-a, az adómegállapítási jogának korlátait pedig a Htv. 7. §-a tartalmazza. A Htv. 11. §-a határozza meg az építményadó vonatkozásában az adótárgyakat, a 12. § az adóalanyokat, a 13. § a törvényi mentességi eseteket.

Az önkormányzat a Htv. keretei között szabadon dönt arról, hogy vezet-e be adót, ha igen, akkor a helyi adók melyikét vezeti be, meghatározhatja a helyi adó bevezetésének időpontját. A Htv. 6. § c) pontja arra hatalmazza fel az önkormányzatot, hogy a helyi sajátosságok, az önkormányzat gazdálkodási követelményeinek, az adóalanyok teherbíró-képességének figyelembevételével állapítsa meg az adók mértékét, illetve a 6. § d) pontja pedig arra ad felhatalmazást, hogy az önkormányzat a Htv. második részében meghatározott mentességeket további mentességekkel, illetőleg kedvezményeket további kedvezményekkel kibővítsen.

Az Alkotmánybíróság több határozatában vizsgálta a Htv. rendelkezéseit és megállapította, hogy a Htv. az önkormányzatok helyi adó megállapítási jogának kereteit szabályozza. „A helyi adó megállapítása az önkormányzat képviselő-testületének a joga. A képviselő-testületet a helyi adók megállapítása során – a törvény keretei között – széles körű döntési szabadság illeti meg. A képviselő-testület a Htv. 6. §-ának c) pontja alapján az adó mértékét úgy köteles megállapítani, hogy az igazodjon az adózók teherbíró képességéhez.” (14/B/2001. AB határozat, ABH 2003, 1309, 1313.) „A Htv. és az annak alapján megalkotható, helyi adókat megállapító önkormányzati rendelet célja a helyi közszolgáltatások pénzügyi feltételeinek biztosítása, a helyi adó is a közterhekhez való hozzájárulás egy formája. A Htv. a helyi adóztatás kereteit határozza meg. A törvény keretei között az önkormányzat kötelessége, hogy rendeletben az állampolgárok vagyoni és jövedelmi viszonyainak megfelelő adókat vezessen be.” (791/B/2005. AB határozat, ABH 2006, 2126, 2128.)

Az indítványozók szerint az építményadó és idegenforgalmi adó mértékének megállapításánál a Képviselő-testület az I. övezetben lakó tulajdonosokat hátrányosan különböztette meg, mivel Siófok városát két övezetbe sorolta be, s az adófizetési kötelezettség mértéke szempontjából a II. övezetben lakó tulajdonosokkal szemben az I. övezetben lakó tulajdonosokra magasabb mértékű adót állapított meg. Ugyancsak hátrányos megkülönböztetésnek tartotta négy indítványozó az Ör. 21. § (2) bekezdés e) pontját, amely a II. övezetben lakó tulajdonosok javára az építmények 80 m² alapterületig mentességet adott, s e mentességet az I. övezetben lakóknak nem biztosította.

Az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésében rögzített hátrányos megkülönböztetés tilalma az Alkotmánybíróság gyakorlatában a jogrendszer egészét átható alkotmányos alapelvként kap értelmezést. Alkotmányellenes megkülönböztetésről csak akkor lehet szó, ha a jogszabály egymással

összehasonlítható, a szabályozás szempontjából azonos csoportba tartozó jogalanyok között tesz különbséget anélkül, hogy annak alkotmányos indoka lenne. A megkülönböztetés csak akkor alkotmányellenes, ha alapjogsérelmet okoz, illetve önkényes.

„Az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésében megfogalmazott megkülönböztetési tilalom értelmezésével az is megállapítható: a diszkrimináció tilalma nem jelenti azt, hogy minden, még a végső soron nagyobb társadalmi egyenlőséget célzó megkülönböztetés is tilos. A megkülönböztetés tilalma arra vonatkozik, hogy a jognak mindenkit egyenlőként (egyenlő méltóságú személyként) kell kezelnie, azaz az emberi méltóság alapjogán nem eshet csorba, azonos tisztelettel és körültekintéssel, az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell a jogosultságok és a kedvezmények elosztásának szempontjait meghatározni.” [9/1990. (IV. 25.) AB határozat, ABH 1990, 46, 48.]

A vizsgált kérdésben központi elem annak megállapítása, hogy a szabályozási koncepció szempontjából mit kell csoportnak tekinteni.

1.1. Az építményadó vagyoni típusú adó, az adó tárgya az építmény, az adó alanya az építmény tulajdonosa. Az építményadónak, mint vagyoni típusú adónak célja az igazságos közteherviselés elvének megvalósítása, amely elvet az Alkotmány 70/I. §-a a következőképpen fogalmaz meg: „Minden természetes személy, jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet köteles jövedelmi és vagyoni viszonyainak megfelelően a közterhekhez hozzájárulni.”

Az Alkotmánybíróság a hátrányos megkülönböztetés alkotmányi tilalmával kapcsolatosan korábbi határozatában megállapította: „Az Alkotmánybíróság már több határozatában foglalkozott az Alkotmány 70/A. §-ának értelmezésével. Bár a jogegyenlőség fogalma csupán a hivatkozott § (3) bekezdésének szövegében lelhető fel, a jogegyenlőség követelménye jelen van a 70/A. § valamennyi szabályában.

A jogegyenlőség lényege, hogy az állam, mint közhatalom, s mint jogalkotó köteles egyenlő elbánást biztosítani a területén tartózkodó minden személy számára. Ebben az összefüggésben nem tehet különbséget közöttük faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerint.

Az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésében foglalt tilalom nem csak az emberi, illetve az alapvető állampolgári jogokra irányadó, hanem e tilalom – amennyiben a különbségtétel sérti az emberi méltósághoz való jogot – kiterjed az egész jogrendszerre, ideértve azokat a jogokat is, amelyek nem tartoznak az emberi jogok, illetőleg az alapvető állampolgári jogok közé.

A jogegyenlőség nem jelenti a természetes személyeknek a jogon kívüli szempontok szerinti egyenlőségét is. Az ember, mint a társadalom tagja hivatása, képzettsége, kere-

seti viszonyai stb. szerint különbözhet és ténylegesen különbözik is más emberektől.

Az állam joga – s egyben bizonyos körben kötelezettsége is –, hogy a jogalkotás során figyelembe vegye az emberek között ténylegesen meglévő különbségeket. Az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdése ugyanis nem bármifajta különbségtételt tilt – egy ilyen általános tilalom összeegyeztethetetlen lenne a jog rendeltetésével –, hanem csupán az emberi méltósághoz való jogot sértő megkülönböztetéseket.

Ezzel kapcsolatban az Alkotmánybíróság nyomatékosan rámutat: az Alkotmány hivatkozott rendelkezésének a vagyoni helyzet szerinti különbségtételt tiltó szabályát is csak ekként szabad értelmezni. Amikor tehát az Alkotmány 70/I. §-a kifejezetten a vagyoni viszonyoknak megfelelő közteherviselést írja elő, ez nem jelent az alaptörvényen belüli ellentétet a 70/A. § (1) bekezdésével. Sem a jogegyenlőségből, sem a hátrányos megkülönböztetés tilalmából nem következik ugyanis, hogy

– vagyoni helyzetére való tekintet nélkül mindenki azonos mértékben lenne köteles hozzájárulni a közterhekhez, illetőleg

– az állam bizonyos, kifejezetten a hátrányos szociális helyzet ellensúlyozását szolgáló jogok (pl. a szociális bérlet kiutalására való jogosultság), segélyek vagy kedvezmények szabályozásánál ne vehetné figyelembe az érintett személyek vagyoni helyzetét.” [61/1992. (XI. 20.) AB határozat, ABH 1992, 280, 281–282.]

Az elbírált ügyben az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozók által övezeti besorolási-szabály az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésével nem áll ellentétben. Az ingatlanok értékét befolyásolja, hogy azok az ország mely részén találhatóak, továbbá az országon belüli elhelyezkedésen túl befolyásolja az ingatlan az adott településen belüli helye is. Minden településnek van frekventált és kevésbé frekventált területe, amelyen az ingatlanok értéke – akár azonos terv alapján készült építmények forgalmi értéke is – különbözik a fekvés szerinti hely függvényében. Az arányos közteherviselés elve érvényesítésének egyik megnyilvánulási formája lehet a Htv. 16. § a) pontjának alkalmazásakor a frekventált és kevésbé frekventált területek szerinti eltérő mértékű adómegállapítás. Az építményadó mértékének megállapításánál, ahol nem a Htv. 16. § b) pontja szerinti korrigált forgalmi érték az alapja az adóérték megállapításának, hanem a Htv. 16. § a) pont szerint az építmény alapterülete, ott a Htv. 6. § c) pontjában meghatározott, a helyi sajátosságok szerinti adómegállapítási jog érvényesítésével az önkormányzat két vagy több övezetre oszthatja a települést az adótárgyak településen belüli fekvési helye szerint. Az Ör. támadott rendelkezése esetében a Képviselő-testület két övezetet állapított meg. Az Alkotmánybíróság korábbi eljárásában sem találta alkotmányellenesnek az olyan önkormányzati rendeleti szabályozást, ahol a telepü-

lésen fizetendő építményadó mértékét az önkormányzati rendelet mellékletében meghatározott övezeti besorolások alapján differenciáltan állapította meg az önkormányzat (791/B/2005. AB határozat, ABH 2006, 2126, 2129.)

Az Ör. szabályozása kétségtelenül különbségtételt jelent a Siófok két része közötti ingatlantulajdonosok között, ám e különbségtétel a kifejtettek szerint nem alkotmányellenes, s ezért az Alkotmánybíróság az indítványt e vonatkozásban elutasította.

1.2. Az idegenforgalmi adó kommunális jellegű adó, az adó tárgya a vendégéjszaka, illetve az olyan üdülésre, pihenésre alkalmas épület, amely nem minősül lakásnak, az adó alanya a nem állandó lakos vendég, illetve az épület tulajdonosa. Ez esetben az adó tárgya nem valamilyen vagyontárgy. Az idegenforgalmi adó esetében az adó alanya az a személy, aki nem állandó lakosként az önkormányzat illetékességi területén legalább egy vendégéjszakát eltölt, illetve aki az önkormányzat illetékességi területén olyan üdülésre, pihenésre alkalmas épületnek – a Htv. 12. §-ában meghatározottak szerinti – tulajdonosa, amely nem minősül lakásnak. Az idegenforgalmi adó célja nem valamilyen vagyontárgy adóztatása, hanem az önkormányzat által biztosított és igénybe vett kommunális szolgáltatás, helyi közszolgáltatás biztosításához – az önkormányzat gazdálkodási követelményeihez igazodó – közteherként történő hozzájárulás. Mivel az adófizetési kötelezettség alapja a helyi közszolgáltatás igénybevétele – és nem az adóalany vagyoni helyzete –, ezért az idegenforgalmi adó mértékének megállapításánál a szálláshely településen belüli frekvenciát vagy kevésbé frekvenciát helyen lévő elhelyezkedésén alapuló eltérő nagyságú adómérték megállapításának, a szálláshelyet igénybe vevő nem állandó lakos esetében az adómérték differenciálásának nincs alkotmányosan elfogadható indoka. Az ilyen differenciálás az azonos csoportba tartozó adóalanyok között sérti az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésében meghatározott jogegyenlőség követelményét, ezért alkotmányellenes.

A Htv. 6. § *a)* pontja alapján a már bevezetett helyi adó évközi módosítása naptári éven belül nem súlyosbíthatja az adóalanyok terheit. Az Ör. idegenforgalmi adóról szóló rendelkezéseinek részleges megsemmisítésével az egységes adómérték megállapítására az Alkotmánybíróságnak hatásköre nincs. Az Ör. indítvánnyal támadott rendelkezésének az Alkotmánybíróság határozatának kihirdetése napjával történő megsemmisítése az önkormányzat gazdálkodását, az ellátandó feladatok tárgyevi finanszírozását veszélyeztetné, mivel az önkormányzat költségvetésében az idegenforgalmi adó a helyi adó bevétel jelentős részét képezi. Ezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az Ör. 6. § *a)* pontját *pro futuro*, 2007. december 31. napjával semmisítette meg. A *pro futuro* megsemmisítéssel egyben a Képviselő-testületnek is lehetősége nyílik arra, hogy még a 2007. évben 2008. január 1-jétől oly módon módosítsa az Ör.-t, hogy annak szabályozása megfeleljen a jogegyenlőség követelményeinek.

A Htv. 30. § *b)* pontján alapuló az Ör. 6. § *b)* pontjában az adómérték megállapításánál – a belterületen és a külterületen biztosított helyi közszolgáltatás eltérő volta miatt –, illetve az Ör. 21. §-ában a Képviselő-testület a Htv. 6. § *d)* pontjában kapott törvényi felhatalmazás alapján biztosított adókedvezményt, illetve adómentességet. Az Alkotmánybíróság számos döntésében – elvi jelleggel a 670/B/1997. AB határozatban – mutatott rá arra, hogy a helyi önkormányzat kizárólag törvény keretei között rendelkezik döntési szabadsággal a helyi adópolitika kialakításában. E döntés azt is hangsúlyozta: „a helyi adók körében az adómentességek és adókedvezmények megállapításának a joga a helyi önkormányzat adómegállapítási jogának egyik részjogosítványa. Az adómentességek, kedvezmények meghatározása során az önkormányzat a helyi sajátosságokat, gazdaságpolitikai, adópolitikai szempontokat, a lakosság szociális körülményeit mérlegelve, szabadon dönt arról, hogy az adóalanyok mely csoportját vonja az általánostól eltérő kedvezőbb megítélés alá, az adóalanyok mely csoportja számára nyújt adómentességet, adókedvezményeket”. (ABH 1999, 600., 604.) Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az Ör. 6. § *b)* pontja és a 21. § (2) bekezdés *e)* pontja alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványokat e vonatkozásban elutasította.

2. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint, ha az indítvánnyal támadott jogszabályt vagy annak részét az Alkotmány valamely rendelkezésébe ütközőnek minősíti, és ezért azt megsemmisíti, akkor a további alkotmányi rendelkezés esetleges sérelmét – a már megsemmisített jogszabályi rendelkezéssel összefüggésben – érdemben nem vizsgálja. [44/1995. (VI. 30.) AB határozat, ABH 1995, 203, 205.; 4/1996. (II. 23.) AB határozat, ABH 1996, 37, 44.; 61/1997. (XI. 19.) AB határozat, ABH 1997, 361, 364.; 15/2000. (V. 24.) AB határozat, ABH 2000, 420, 423.; 16/2000. (V. 24.) AB határozat, ABH 2000, 425, 429.; 29/2000. (X. 11.) AB határozat, ABH 2000, 193, 200.; 32/2005. (IX. 15.) AB határozat, ABH 2005, 329, 342–343.]

Mivel az Alkotmánybíróság az Ör. 6. § *a)* pontját az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezésbe ütközőnek minősítette, ezért az Ör. 6. § *a)* pontjának a Htv. 6. § *c)* pontjával ellentétét már nem vizsgálta.

3. Az állampolgárok alapvető alkotmányos kötelezettsége, hogy jövedelmi és vagyoni viszonyainak megfelelően a közterhekhez hozzájáruljanak. A közterhekhez való hozzájárulás mértéke tekintetében követelmény, hogy annak meg kell felelnie az állampolgár jövedelmi és vagyoni viszonyainak, vagyis azzal arányban kell állnia. „A hozzájárulás módját és mértékét a helyi adók esetében a Htv. és a helyi képviselő-testületeknek a helyi adók megállapításáról szóló rendeletei határozzák meg. A Htv. az adóalanyok

teherviselő képességének védelmében szabályozza a helyi adók megállapításának kereteit, korlátozva ezzel az önkormányzatok adómegállapítási jogát. A 6. § c) pontjában kimondja, hogy az önkormányzat a helyi adó mértékét – a törvény keretei között – a helyi sajátosságokhoz, az önkormányzat gazdálkodási követelményeihez és az adóalanyok teherviselő képességéhez igazodóan állapítja meg. A törvény maga állapít meg adómentességeket és adókedvezményeket, és felhatalmazást ad az önkormányzatnak arra, hogy további kedvezményeket, mentességeket állapítson meg rendeletében.” [49/1993. (VII. 6.) AB határozat, ABH 1993, 493, 496.]

Az Alkotmánybíróság az eljárása során megállapította, hogy a Htv. 6. § c) pontjának rendelkezése alapján az építményadó esetében az adómaximum a 2007. évre az építmény m²-ben számított hasznos alapterülete alapján 1042,60 Ft/m², valamint az idegenforgalmi adó esetében az adómaximum a 2007. évre vendégéjszaka alapján 347,50 Ft/személy, illetve épület után évente 1042,60 Ft/m². A Képviselő-testület az Ör. 6. § b) pontjában (épület után 1000 Ft/m² és a 24. § (1) bekezdésében (építményadó I. övezetben 80 m² feletti lakás céljára szolgáló épület, épületrész, valamint nem lakás céljára szolgáló épület, épületrész után 900 Ft/m², 80 m²-ig lakás céljára szolgáló épület, épületrész után 600 Ft/m², II. övezetben 600 Ft/m² a Htv. 6. § c) pontjában, valamint a 16. § a) pontjában és 33. § c) pontjában meghatározott keretek között, a törvényi felső határként meghatározott adómaximum évi mértéknél alacsonyabb összegekben állapította meg az adóköteles adótárgy után fizetendő építményadó, illetve az idegenforgalmi adó 2007. január 1-jétől fizetendő mértékét. Ezzel a Képviselő-testület eleget tett azon törvényi kötelezettségének is, amely szerint a vagyoni típusú adók körében az építményadót egységesen – jelen esetben tételes összegben – határozhatja meg [Htv. 7. § b) pontja], illetve az általa bevezetett adó mértékeként nem állapíthat meg többet az adómaximumnál [Htv. 7. § c) pontja]. Az Ör. 6. § b) pontja és a 24. §-a a fizetendő adó mértéke tekintetében az Ör. 1. számú mellékletében meghatározott övezeti besorolások alapján differenciált, emiatt az adó mértékét az Alkotmánybíróság nem minősítette aránytalannak. Az Alkotmánybíróság az eddigi gyakorlata alapján a vagyoni típusú adó mértékét azokban az esetekben minősítette alkotmányellenesnek a Htv. 6. § c) pontjában foglaltak mérlegelésének hiánya miatt, amikor az önkormányzat az adó mértékét a Htv.-ben meghatározott törvényi adómaximumban határozta meg [1531/B/1991. AB határozat, ABH 1993, 707, 710.; 22/2001. (VI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 620, 622–623.; 507/B/2000. AB határozat, ABH 2002, 1500, 1506.]. A Htv. keretei között az adó mérték megállapítása a jogalkotó képviselő-testület szabad mérlegelésén nyugszik, aminek célszerűségét az Alkotmánybíróság nem vizsgálja. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az Ör. 6. § b) pontja, valamint a 24. § (1) és (2) bekezdése vonatkozásában azok Htv. 6. § c) pontjába ütközéséből eredő alkotmányellenességének megállá-

pítására és megsemmisítésére irányuló indítványokat elutasította.

4. Négy indítványozó az Ör. 6. §-ában meghatározott idegenforgalmi adó szabályozást azért is jogszabályellenesnek tartották, mert – véleményük szerint – azt az építményadó-rendeletben nem lehet szabályozni. A Htv. 1. § (1) bekezdése alapján a települési (községi, városi, fővárosi és kerületi) önkormányzat képviselő-testülete rendelettel az illetékességi területén helyi adókat vezethet be. Arra vonatkozóan sem a Htv., sem más jogszabály nem tartalmaz rendelkezést, hogy a Htv.-ben meghatározott egyes helyi adókat az önkormányzat csak adótípusonként önálló rendeletben állapíthatja meg. Tehát annak jogszabályi akadálya nincs, hogy az önkormányzat akár több helyi adót is egy önkormányzati rendeletben vezessen be, állapítsa meg az egyes adótípusokra vonatkozó – Htv. által az önkormányzat hatáskörébe utalt – szabályokat. Az Ör. – már a jogszabályszerkesztésről szóló 12/1987. (XII. 29.) IM rendelet 1. § (1) bekezdésében a jogszabály megjelölésére vonatkozó szabályok figyelembevételével – az önkormányzati rendelet tárgyának a helyi adókat és az adózás rendjét jelölte meg, és nem az indítványozók által hivatkozott építményadót. Ezért az önkormányzati rendelet tárgya és szabályozási tartalma nem ellentétes egymással. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság az indítványt e vonatkozásban is elutasította.

5. Az ötödik indítványozó továbbá a szociális biztonság veszélyeztetését is látta az építményadó nagymértékű emelésében, és ezért az Alkotmány a 70/E. § (1) bekezdésére hivatkozással az Ör. 21. § (2) bekezdés e) pontja és a 24. §-a alkotmányellenességének megállapítását is kérte.

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a szociális biztonsághoz való jog tartalma, az állami kötelezettségvállalásban megnyilvánuló „ellátáshoz való jogot” jelenti. Az állam eleget tesz alkotmányi kötelezettségének, ha a szociális ellátás biztosítására megszervezi és működteti a társadalombiztosítás és a szociális támogatás egyéb rendszereit.

„Az Alkotmány 70/E. § (1) bekezdése szerint a Magyar Köztársaság állampolgárainak joguk van a szociális biztonsághoz; öregség, betegség, rokkantság, özvegyiség, árvaság és önhibájukon kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén a megélhetésükhöz szükséges ellátásra jogosultak. A (2) bekezdés szerint a Magyar Köztársaság az ellátásra való jogot a társadalombiztosítás útján és szociális intézmények rendszerével valósítja meg.

Az idézett rendelkezésekkel összefüggésben az Alkotmánybíróság – az indítványokban megfogalmazott sérelmek kapcsán – a szociális biztonsághoz való jog kérdéseit vizsgálta és értelmezte, mert nyilvánvalóan jogilag csak ez releváns. Álláspontja szerint a szociális biztonság nem jelent sem biztosított jövedelmet, sem pedig azt, hogy az állampolgárok egyszer elért életszínvonala a gazdasági vi-

szonyok kedvezőtlen alakulása következtében ne csökkenhetne. Az államnak polgárai szociális biztonsága tekintetében fennálló kötelezettségeit az Alkotmány 70/E. § (1) bekezdésében foglaltak általános jelleggel nevesítik.” [32/1991. (VI. 6.) AB határozat, ABH 1991, 146, 162–163.]

„Az Alkotmány 70/E. § (1) bekezdése szerinti szociális biztonsághoz való jog a szociális ellátások összessége által nyújtandó megélhetési minimum állam általi biztosításának kötelezettségét tartalmazza. A megélhetési minimum garانتálásából konkrétan meghatározott részjogok mint alkotmányos alapjogok nem vezethetők le.” [42/2000. (XI. 8.) AB határozat, ABH 2000, 329, 334.]

Az Alkotmánybíróság mindezekre tekintettel megállapította, hogy az Ör. támadott rendelkezései és az Alkotmány idézett 70/E. §-a között nincs alkotmányjogilag értékelhető tartalmi összefüggés, mert a helyi adókkal kapcsolatos jogalkotás nem a szociális jogok vonatkozásában fennálló alkotmányos állami feladatok körébe esik. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint az érdemi alkotmányossági összefüggés hiánya az indítvány elutasítását eredményezi [35/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 716, 717.; 19/2004. (V. 26.) AB határozat, ABH 2004, 321, 343.], ezért az Alkotmánybíróság az Ör. 21. § (2) bekezdés e) pontja és a 24. §-a alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt e vonatkozásban is elutasította.

6. Az ötödik indítványozó az Ör. 21. § (2) bekezdés e) pontja és a 24. §-a alkotmányellenességének megállapítását kérve az Alkotmány 59. § (1) bekezdésére a magánlakás sérthetetlenségére vonatkozóan is hivatkozott, de erre irányuló kérelmét nem indokolta. Az Ör. 21. § (2) bekezdés e) pontja és a 24. §-a, valamint az Alkotmány 59. § (1) bekezdése között alkotmányjogilag értékelhető összefüggés nem állapítható meg. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint az érdemi alkotmányossági összefüggés hiánya az indítvány elutasítását eredményezi, ezért az Alkotmánybíróság az Ör. 21. § (2) bekezdés e) pontja és a 24. §-a alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt e vonatkozásban is elutasította.

A határozat közzététele az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 41. §-ának rendelkezésén alapul.

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 123/B/2007.

Az Alkotmánybíróság 49/2007. (VII. 3.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panaszok, valamint jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítványok tárgyában meghozta a következő

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a 2003. december 1-jéig hatályban volt, Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlésének az állatok tartásáról szóló 7/1992. (V. 25.) Ör. sz. rendelete 12. § (1) bekezdése alkotmányellenes volt, ezért az a Nógrád Megyei Bíróság előtt jogerősen befejezett 10.K.20.390/2001. számú ügyben nem alkalmazható.

2. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlésének az állatok tartásáról szóló 35/2003. (XI. 27.) Ör. sz. rendelete 13. § (1) bekezdése alkotmányellenes, ezért azt jelen határozat kihirdetésének napjával megsemmisíti.

3. Az Alkotmánybíróság Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlésének az állatok tartásáról szóló 7/1992. (V. 25.) Ör. sz. rendelete 10. § (2) bekezdés b) pontja, 11. § (1) bekezdése, valamint 12. § (2) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására irányuló alkotmányjogi panaszokat elutasítja.

4. Az Alkotmánybíróság a Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlésének az állatok tartásáról szóló 35/2003. (XI. 27.) Ör. sz. rendelete 11. § (2) bekezdés a), b), c) pontja, 12. § (1) bekezdése, 13. § (2) bekezdése, 15. § (2) bekezdésének első mondata, valamint 3. számú melléklete alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványokat elutasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

Az Alkotmánybírósághoz két alkotmányjogi panasz érkezett Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzatának az állatok tartásáról szóló 7/1992. (V. 25.) Ör. sz. rendelete (a továbbiakban: Ör.) egyes rendelkezései ellen.

Az egyik indítványozó alkotmányjogi panaszában az Ör. 11. § (1) bekezdésének és 12. § (2) bekezdésének megsemmisítését kérte. A Nógrád Megyei Bíróság 10.K.20.882/2000/7. számú ügyben hozott jogerős határozatában az Ör. 12. § (2) bekezdése alapján kötelezte az indítványozót arra, hogy a lakásában tartott két eb közül az egyik tartását szüntesse meg. Az indítványozó erre tekintettel kérte az Ör. támadott rendelkezéseinek visszamenőleges hatályú megsemmisítését. Az indítványozó azzal indokolta kérelmét, hogy az Ör. támadott rendelkezései sértik a tulajdonhoz való jogát, mivel korlátozzák az egy ingatlanon belül [Ör. 11. § (1) bekezdés], továbbá a több lakásos épületek lakásaiban [Ör. 12. § (2) bekezdés] tartható ebek számát, valamint több lakásos épületek lakásai tekintetében az ebtartást előzetes hozzájárulástól teszik függővé. A „darabszám-korlátozás” ellentétes továbbá az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvénnyel (a továbbiakban: Ávt.), ugyanis a jó gazda gondosságával eljáró kutyatartó részére is korlátozza a lakásban, valamint ingatlanon tartható ebek számát. Az Ör. támadott rendelkezései ellentétesek továbbá a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 98. és 100. §-ával és 115. § (2) bekezdésével, mert ezekkel ellentétesen korlátozza a tulajdonhoz való jogát. Így az indítványozó által kifogásolt rendelkezések sértik az Alkotmány 44/A. § (1) bekezdés *a)* pontját és (2) bekezdését. Az indítványozó indítvány-kiegészítésében kérte, hogy az alkotmányjogi panaszként el nem bírálható indítványi elemeket az Alkotmánybíróság utólagos normakontroll keretében vizsgálja meg.

A másik indítványozó alkotmányjogi panaszában, illetve indítvány-kiegészítésében kérte az Ör. 10. § (2) bekezdés *a)*, *b)* és *c)* pontja, 12. §-a, valamint a 14/A. § 24. pontja [pontosan: (2) bekezdése] alkotmányellenességének megállapítását. Az Ör. 10. § (2) bekezdés *b)* pontja, 11. § (1) bekezdése, valamint 12. §-a alapján a Nógrád Megyei Bíróság 10.K.20.390/2001/17. számon hozott jogerős határozatában kötelezte az indítványozót arra, hogy ebtartását (3 darab boxer fajtájú kutya tartását) szüntesse meg lakásában és eltiltotta az ebek ezen ingatlanra való bevitelétől, tekintettel részben arra is, hogy a lakásban élő élettársa is tart ebet a lakásban. Az indítványozó szerint az Ör. általa kifogásolt rendelkezései ellentétesek a társasházakról szóló 1997. évi CLVII. törvény 12. § (2) bekezdésével, valamint 22. § *d)* pontjával, ugyanis az Ör. lakók közötti viszonyba avatkozott be. Az Ör. az indítványozó véleménye szerint nem tesz különbséget a több lakásos épületek között azok önkormányzati vagy társasházi jellege alapján és a közterületre vonatkozó tilalmat kiterjeszti a több lakásos épületekre és azok közös használatú helyiségeire. Az indítványozó álláspontja szerint az önkormányzatnak nem volt rendeletalkotási joga arra, hogy megtiltsa az ebek bevitelét és tartását az Ör. 12. § (1) bekezdésében meghatározott helyiségekbe. Ezzel az Ör. támadott rendelkezései megsértették az Alkotmány 42. §-át, 44/A. § (1) bekezdés *a)* pontját és (2) bekezdését. Az Alkotmány ugyanezen

rendelkezéseit sérti, hogy az Ör. 12. § (2) bekezdésében kizárta a 10. § (2) bekezdés *a)* és *b)* pontja alá tartozó kutya-fajták bevitelét – erre ugyanis az önkormányzatnak nem volt rendeletalkotási jogosultsága. Ez a szabályozás sérti a tulajdonos tulajdonhoz való jogát is. Az Alkotmánybíróság megállapította eljárása során, hogy a társasházakról szóló 1997. évi CLVII. törvényt időközben hatályon kívül helyezte a társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény (a továbbiakban: Tht.), amelynek 13. § (2) bekezdés *c)* pontja, valamint 26. §-a tartalmazza az indítványozó által hivatkozott rendelkezést.

Alkotmányellenesnek tartja az indítványozó azt is, ahogy az Ör. 10. §-ában az egyes kutyafajtákat besorolta a „nagytestű ebek” és a „támadó természetű ebek” kategóriákba, mivel nem lehet tudni, hogy mi volt az alapja a besorolásnak. A besorolás alapján emellett a harapós kutyák kategóriába tartozó ebek bevitelére a társasházba lehetőség van az Ör. alapján – ugyanakkor ez a szabályozás elmentmondásban van a veszélyes ebekről szóló 35/1997. Korm. r. (a továbbiakban: Vekr.) rendelkezéseivel. Az Ör. 14/A. §-ában előírja a 10. § (2) bekezdés *a)*, *b)* és *c)* pontjában felsorolt ebek szájkosárral és pórázzal való ellátását, ha azokat közterületen vagy több lakásos házak közös használatú területén sétáltatják. Ez a rendelkezés ellentétes az Ör. 12. § (2) bekezdésében foglaltakkal, miszerint nagytestű és támadó természetű ebek nem vihetők be a több lakásos épületekbe. A szájkosár állandó használatát az Ör. az indítványozó álláspontja szerint a Vekr. rendelkezéseivel ellentétesen terjeszti ki annak hatálya alá nem tartozó ebekre. Így az Ör. ezen rendelkezései sértik az állam- és közbiztonságról szóló 1974. évi 17. tvr. (a továbbiakban: Tvr.) 5. § (4) bekezdését is. Az Alkotmánybíróság eljárása során megállapította, hogy a Tvr.-t 2007. január 1. hatállyal hatályon kívül helyezte a kormányzati szervezetalakítással összefüggő törvénymódosításokról szóló 2006. évi CIX. törvény 52. §-a. A Tvr. indítványozó által hivatkozott rendelkezéseit az Ávt. 24/A–24/E. §-ai tartalmazzák.

Sértik a szájkosár állandó és kötelező viselésére vonatkozó rendelkezések az Ávt. 4. § (1) bekezdését és 6. § (1) bekezdését is, mivel olyan fajtákra írja elő annak viselését, amelyekre az egészségkárosító hatással van.

Az indítványozó indítvány-kiegészítésében kérte, hogy az alkotmányjogi panaszként el nem bírálható indítványi elemeket az Alkotmánybíróság utólagos normakontroll keretében vizsgálja meg.

Az Alkotmánybíróság eljárása során észlelte, hogy az Ör.-t hatályon kívül helyezte a Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlésének az állatok tartásáról szóló 35/2003. (XI. 27.) Ör. sz. rendelete (a továbbiakban: Ör2.).

II.

Az Alkotmánybíróság a rendelkező részben foglalt döntését a következő jogszabályok alapján hozta meg.

Az Alkotmány indítvánnyal érintett rendelkezései:

„13. § (1) A Magyar Köztársaság biztosítja a tulajdonhoz való jogot.”

„42. § A község, a város, a főváros és kerületei, valamint a megye választópolgárainak közösségét megilleti a helyi önkormányzás joga. A helyi önkormányzás a választópolgárok közösségét érintő helyi közügyek önálló, demokratikus intézése, a helyi közhatalomnak a lakosság érdekében való gyakorlása.”

„44/A. § (1) A helyi képviselőtestület:

a) önkormányzati ügyekben önállóan szabályoz és igazgat, döntése kizárólag törvényességi okból vizsgálható felül, (...)

(2) A helyi képviselőtestület a feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal.”

Az Ör. indítvánnyal érintett rendelkezései:

„10. § Ha magasabb szintű jogszabály másképp nem rendelkezik, a társállatok tartására a következő szabályokat kell alkalmazni:

(1) Az ebek ingatlanon belüli tartása szempontjából megkülönböztetendők:

- a) utcáson elhelyezkedő családi (kertes) házak,
- b) többlakásos épületek (tömbház, sorház, társasház stb.)
- c) üdülőtellek, zártkeri ingatlanok,
- d) tanyás ingatlanok.

(2) Az ebek jellege (fajtája, tartási célja) szempontjából megkülönböztetendők:

a) nagytestű ebek, így különösen:

- alaszkai malamut, angol masztiff, angol véreb, argentin dog, bernáthegeyi, berni pásztor, briard, fila brasieiro, ír farkaskutya, kaukázusi juhász, komondor, kuvasz, leonbergi, nápolyi masztiff, német dog, német juhász, óangol juhász, óriás schnautzer, rottweiler, sarplaninac, újfundlandi fajták és keverékeik,

b) támadó természetű ebek, így különösen:

- alaszkai malamut, angol bulldog, angol masztiff, argentin dog, bandog, boxer, bullterrier, dobermann, fila brasieiro, ír farkaskutya, jagd terrier, kaukázusi juhász, kínai harcikutya, komondor, kuvasz, leonbergi, nápolyi masztiff, német dog, német juhász, óangol juhász, óriás schnautzer, puli, rottweiler, staffordshire bullterrier, staffordshire terrier fajták és keverékeik,

c) harapós természetű ebek: melyek fajtájukra való tekintet nélkül embernek vagy állatnak harapásával sérülést okoztak

(...)

h) kedvtelésből tartott ebek: mindazon ebek, amelyek a (2) bekezdés c)–f) pontjába nem sorolhatók.

11. § (1) Ha e rendelet másként nem rendelkezik, egy ingatlanon belül kettő eb és 3 hónapos korig azok szaporulata tartható.

E korlátozás nem terjed ki a honvédség szolgálati, valamint a gazdálkodó szervezetek őrző és védő céllal tartott ebeire, valamint az ebtenyészetekre.

3000 m²-t meghaladó területű, valamint a város külső részein (üdülőterületeken, zárt kertekben, tanyákon) elhelyezkedő ingatlanokon – ha azt a személy és vagyónvédelem megkívánja – több eb is tartható a (2) bekezdésben előírtak szerint.

(2) Családi lakóházak udvarain, üdülőterületeken, zártkerti és tanyás ingatlanokon olyan eb tartható, amely fajtajellegét és alkatát tekintve a szabadban tartást télen is ártalom nélkül viseli.

12. § (1) Többlakásos épületbe a 10. § (2) bek. a) és b) pontjaiban felsorolt ebek bevitelére, továbbá ezen épületek előterében, lépcsőházában, közös használatú helyiségeiben, pincéiben, bármely eb tartása tilos.

(2) Többlakásos épület lakásaiban – ha e rendelet másként nem rendelkezik – a tartási tilalom alá nem eső ebekből vagy vadászebből egy és 3 hónapos korig annak szaporulata tartható akkor, ha a tartáshoz az ebtartó lakásával szomszédos lakásban lakók előzetesen hozzájárultak. Közös udvarban valamennyi tulajdonostárs, illetve bérlőtárs előzetes hozzájáruló nyilatkozata szükséges az eb tartásához.

(3) Vakvezető és jelző eb a (2) bekezdésben foglaltak előzetes hozzájárulás hiányában is tartható.”

„14/A. § (2) Közterületen és többlakásos házak közös használatú területén ebek pórázon, nagytestű, támadó természetű vagy harapós ebek pedig szájkosárral is ellátva sétáltathatók.

Nagytestű, támadó természetű vagy harapós ebet csak 18 éven felüli személy vihet ki közterületre a fentiek betartása mellett. Amennyiben a fenti jellemzők valamelyikével rendelkező ebet kiskorú személy viszi közterületre, úgy törvényes képviselőjét ellátó személy köteles gondoskodni arról, hogy közterületen való tartózkodása idejére nagykorú személy jelenléte is biztosítva legyen.

Közterületre és többlakásos házak közös használatú területére bármilyen eb csak kutyaurülék eltávolítására alkalmas, ún. kutyaszettel vihető. Kutyaszett elnevezés alatt bármilyen, kutyaurülék eltávolítására alkalmas eszközt kell érteni (pl.: kis műanyag lapát, nylon zacskó, ...stb.).

Helyi járatú személyszállító járművön ebet csak szájkosárral és pórázon lehet szállítani.”

Az Ör2. indítvánnyal érintett rendelkezései:

„11. § (2) Az ebek jellege (fajtája, tartási célja) szempontjából megkülönböztetendők:

a) nagytestű ebek,

b) támadó természetű ebek,

c) harapós természetű ebek: melyek fajtájukra való tekintet nélkül embernek vagy állatnak harapásával sérülést okoztak

d) őrző és védő céllal tartott ebek: személyvédelemre, házőrzésre, gyártelepek, raktárak, különböző objektumok védelmére, illetve őrzésére szolgálnak

e) vakvezető és jelző ebek: vakvezető ebnek az az eb minősül, amelyet erre a célra speciálisan kiképeztek és a Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének illetékes

szervezete igazolvánnyal látott el, jelző ebnek az az eb minősül, amelyet halláskárosodásban szenvedő személy tart,

f) pásztorebek: azok az ebek, amelyek nagylétszámú (legalább 30 állat) állatcsoport terelését végzik,

g) vadászebek: azok a munkavizsgával rendelkező ebek, amelyek érvényes vadászjeggyel és fegyvertartási engedéllyel rendelkező vadász tulajdonában vannak,

h) kedvtelésből tartott ebek: mindazon ebek, amelyek a (2) bekezdés c)–f) pontjába nem sorolhatók.

[Az a) és b) pont alatti ebek felsorolását a 3. számú melléklet tartalmazza.]”

„12. § (1) Ha e Rendelet másként nem rendelkezik, egy ingatlanon belül kettő eb és 3 hónapos korig azok szaporulata tartható.

A város külső részein (üdülőterületeken, tanyákon), valamint 3000 m²-t meghaladó területű ingatlanokon, – ha azt a személy és vagyónvédelem megkívánja – több eb is tartható a (2) bekezdésben előírtak szerint.

(2) Családi lakóházak udvarain, üdülőterületeken, zártkerti és tanya ingatlanokon olyan eb tartható, amely fajtajellegét és alkátát tekintve a szabadban tartást télen is ártalom nélkül viseli.”

„13. § (1) Többlakásos épületben a nagytestű vagy támadó természetű eb tartása tilos! Ezen épületek előterében, lépcsőházában, udvarán, közös használatú helyiségeiben, pincéiben, bármely eb tartása tilos.

(2) Többlakásos épület lakásaiban – ha e Rendelet másként nem rendelkezik – a tartási tilalom alá nem eső ebekből egy és három hónapos korig annak szaporulata tartható.”

„15. § (1) Az eb tartójának kötelessége gondoskodni arról, hogy az eb ne tudjon az utcára kijutni még akkor sem, ha az nem harapós vagy támadó természetű.

Az olyan ingatlanokon, amelyek nincsenek körbe kerítve, az eb kennelben vagy láncon tartása, tanya ingatlanokon kolonccal való tartása kötelező.

(2) Közterületen és többlakásos házak közös használatú területén ebek pórázon, nagytestű, támadó természetű vagy harapós ebek pedig szájkosárral is ellátva sétáltathatók.

Nagytestű, támadó természetű vagy harapós ebet csak 18 éven felüli személy vihet ki közterületre a fentiek betartása mellett.

Közterületre és többlakásos házak közös használatú területére bármilyen eb csak a kutyaürülék eltávolítására alkalmas, ún. kutyaszettel vihető. Kutyaszett elnevezés alatt bármilyen, kutyaürülék eltávolítására alkalmas eszközt kell érteni (pl.: kis műanyag lapát, nylon zacskó,... stb.).

Közforgalmú közlekedési eszközön ebet csak szájkosárral és pórázon lehet szállítani.

(3) Az eb tartója köteles gondoskodni arról, hogy az eb közterületet, a lakóház közös használatú területét, a gyalogjárdát, a sétányt, illetve a közforgalmú közlekedési eszközöket ne szennyezze be. E területek esetleges szennyeződésének megszüntetéséről az eb tartója köteles azonnal gondoskodni.

(4) Ebet vendéglátó egységekbe, üzletekbe, piacra, strandra, parkokba, játszóterekre, temetőkbe, közintézményekbe, hivatalokba, élelmiszer szállító járművekbe, – vakvezető és jelző eb kivételével – bevinni vagy beengedni tilos. E szabályozástól eltérni vendéglátó egységek-nél és kereskedelmi szálláshelyeknél lehet a létesítmény üzemeltetője által meghatározott esetekben, az általa előírt feltételek betartása mellett.”

„3. sz. melléklet Az állatok tartásáról szóló 35/2003. (XI. 27.) Ör. sz. rendelethez

1. Nagytestű ebek, így különösen:

alaszka malamut, angol masztiff, angol véreb, argentin dog, bernáthe gyi, berni pásztor, briard, fila brasileiro, ír farkaskutya, kaukázusi juhász, komondor, kuvasz, leonbergi, nápolyi masztiff, német dog, német juhász, óangol juhász, óriás schnauzer, rottweiler, sarplaninac, újfundlandi fajták és keverékeik

2. Támadó természetű ebek, így különösen:

alaszka malamut, angol bulldog, angol masztiff, argentin dog, bandog, boxer, bullterrier, dobermann, fila brasileiro, ír farkaskutya, jagd terrier, kaukázusi juhász, kínai harcikutya, komondor, kuvasz, leonbergi, nápolyi masztiff, német dog, német juhász, óangol juháskutya, óriás schnauzer, puli, rottweiler, staffordshire bullterrier, staffordshire terrier fajták és keverékeik.”

III.

Az indítványok részben megalapozottak.

1. Az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz előterjesztésének törvényi feltételei fennállnak-e.

1.1. Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 48. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmányban biztosított jogainak megsértése miatt alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz az, akinek a jogsérelme az alkotmányellenes jogszabály alkalmazása folytán következett be, és egyéb jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, illetőleg más jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az Abtv. 48. § (2) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a jogerős határozat kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani.

Az egyik indítványozó a jogerős ítéletet 2001. március 28-án vette kézhez. A benyújtására nyitva álló határidő 60. napja (május 27.) vasárnapra esett. Az alkotmányjogi panaszt az indítványozó az ezt követő első munkanapon, 2001. május 28-án, hétfőn adta postára, ezért az alkotmányjogi panasz benyújtása nem minősül elkésztetnek. Ezért az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt érdemben elbírálta.

A másik indítványozó a jogerős ítéletet 2002. január 18-án vette kézhez. Az alkotmányjogi panaszt a benyújtá-

sára nyitva álló határidő 60. napján, 2002. március 18-án adta postára. Az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányjogi panaszt érdemben elbírálta. [Ehhez hasonlóan lásd 768/D/2002. AB határozat, ABH 2003, 1542, 1544.]

1.2. Az Alkotmánybíróság eljárása során megállapította, hogy az Ör.-t 2003. december 1. hatállyal hatályon kívül helyezte az Ör2. Ebből következően az indítvány már nem hatályos jogszabály alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányul. Az Alkotmánybíróság hatáskörébe főszabályként csak hatályos jogszabályok alkotmányellenességének utólagos vizsgálata tartozik. Hatályon kívül helyezett, illetőleg módosított jogszabályi rendelkezés alkotmányosságának vizsgálatára az Alkotmánybíróság hatásköre csak akkor terjed ki, ha annak alkalmazhatósága az eldöntendő kérdés. (335/B/1990. AB végzés, ABH 1990, 261.) A konkrét normakontroll két esetében, az Abtv. 38. § (1) bekezdése alapján benyújtott bírói kezdeményezés és 48. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panasz alapján – mivel ilyenkor az alkalmazási tilalom kimondására van lehetőség – az Alkotmánybíróság már nem hatályos rendelkezés alkotmányellenességét is vizsgálja. Mivel az indítványok részben alkotmányjogi panaszok, az Alkotmánybíróság a vizsgálatot az alkotmányjogi panaszok alapjául szolgáló ügyekben alkalmazott rendelkezések tekintetében folytatta le.

1.3. Miután az indítványozók által támadott rendelkezések közül az eljáró bíróság az egyik ügyben az Ör. 12. § (2) bekezdése alapján, míg a másik ügyben az Ör. 10. § (2) bekezdés *b)* pontja, valamint a 12. § egésze alapján hozta meg határozatát, az Alkotmánybíróság ezeket a rendelkezéseket alkotmányjogi panasz alapján bírálta el.

Az Ör. indítványokkal támadott további rendelkezései: a 10. § (2) bekezdés *a)* és *c)* pontja, 11. § (1) bekezdése és a 14/A. § (2) bekezdésének első mondata alkotmányellenességének vizsgálatát utólagos normakontroll keretében folytatta le. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Ör2. 3. számú melléklete 1. pontjában az Ör. 10. § (2) bekezdés *a)* pontjában foglaltakkal; az Ör2. 11. § (2) bekezdés *c)* pontjában az Ör. 10. § (2) bekezdés *c)* pontjával; továbbá az Ör2. 12. § (1) bekezdése az Ör. 11. § (1) bekezdésével, végül az Ör2. 15. § (2) bekezdésében az Ör. 14/A. § (2) bekezdésével azonos tartalommal szabályozott. Az Alkotmánybíróság utólagos normakontrollra irányuló eljárását ezért az Ör2. ezen rendelkezéseire tekintettel folytatta le.

2. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt megvizsgálta, hogy az önkormányzatnak volt-e rendelet-alkotási jogosultsága a kutyatartás feltételeinek meghatározására.

2.1. A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 16. §-a alapján az önkormányzat képviselő-testülete nemcsak törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására alkothat rendeletet, hanem a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi vi-

szonyok rendezésére is. Az önkormányzatok ezen jogosultságát fogalmazza meg és védi az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdése is.

A lakók közötti jogviták megelőzése a helyi szintű jogszabályalkotás hagyományos szabályozási tárgyköre. Az állattartás kérdését a helyi önkormányzatok általában a köz érdekében, a helyi lakóközösség békés együttélésének védelme és a jogviták elkerülése céljából szabályozzák. Az Alkotmánybíróság 23/2000. (VI. 28.) AB határozatában is utalt arra, hogy amikor az önkormányzat az állattartás rendjét a társasházi lakóközösségek vonatkozásában is szabályozta, akkor a közérdek alapján járt el és hajtott végre közcélú tulajdonkorlátozást. Ezzel kapcsolatban kifejtette, hogy az önkormányzat mint jogalkotó szerv mérlegelési jogkörében jogosult dönteni arról, hogy mennyire támaszkodik a lakóközösségek önszabályozására és – a törvények keretei között – mennyiben érvényesíti a közérdek védelmét rendelete révén. A közérdek védelme érdekében tehát az önkormányzat jogosult rendeletet alkotni, ám nem terjeszkedhet túl az Alkotmányban és törvényekben meghatározott jogalkotási jogosultságán. (ABH 2000. 134., 136–137.)

Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy az önkormányzat akkor, amikor az állattartás feltételeit a társasházi és egyéb lakóközösségek vonatkozásában szabályozta az Ör.-ben, nem szabályozott a Tht., valamint a Ptk. indítványozók által hivatkozott rendelkezéseivel ellentétesen. Az Alkotmánybíróság idézett határozataiból is következően a Ptk. indítványozó által hivatkozott rendelkezései nem zárják ki azt, hogy az önkormányzat képviselő-testülete az állattartás helyi szabályait rendeletben állapítsa meg. A Ptk. 98., 100., illetve 115. §-a a birtok, illetve tulajdonvédelem egyes kérdéseit rendezi. Ezen rendelkezések alapján azonban az önkormányzat képviselő-testületének rendelet-alkotási joga nem kizárt az állattartási ügyek tekintetében.

Az állattartás szabályainak megalkotásakor olyan szabályokat alkothat a képviselő-testület, amelyek mind az önkormányzati, mind a nem önkormányzati ingatlanokra (társasházi lakásokra, vagy akár családi házakra) is kiterjednek. A Tht. 13. § (2) bekezdése és 26. §-a alapján a társasházi közösség házirendet alkot. A társasházi közösség házirend-alkotási joga azonban nem korlátozza a képviselő-testület jogalkotási hatáskörét. A Tht. ezen rendelkezései tehát nem korlátozzák a képviselő-testület Alkotmány 44/A. § (2) bekezdéséből, valamint az Ötv. 16. § (1) bekezdéséből levezethető rendelet-alkotási jogát az állattartás egyes helyi szabályainak megalkotását illetően.

Az egyik indítványozó hivatkozott az Ávt.-re is (konkrét rendelkezés megjelölése nélkül). Az Alkotmánybíróság rámutat azonban arra, hogy az Ávt.-ből nem vezethető le az állattartó joga arra, hogy korlátlan számban tartson állatot.

Mindezekből következően nem ellentétes magasabb szintű jogszabállyal, és nem esik az önkormányzat rendelet-alkotási jogosultságának körén kívül az Ör. 12. § (2) bekezdése, amely megállapítja a hozzájárulás nélkül tartható ebek számát. Az Ör. 12. § (2) bekezdése ebben a vonatkozásban nem sérti az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdését, ezért az alkotmányjogi panaszokat ebben a részükben elutasította.

2.2. Az Alkotmánybíróság több határozatában kifejtette – először a 7/1991. (II. 28.) AB határozatban –, hogy „a tulajdonhoz való jog – az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata alapján – alapvető jog, amely azonban nem korlátlan. A tulajdonosnak joga gyakorlása során tekintettel kell lennie mások jogaira és jogos érdekére. A tulajdonhoz való jog tehát korlátozható, a korlátozás azonban akkor alkotmányos, ha az másik jog védelme vagy érvényesülése, illetve valamely alkotmányos cél érdekében történik, mely más módon nem érhető el, továbbá ha a korlátozás arányban áll az elérni kívánt cél fontosságával.” (ABH 1991, 22.) A tulajdonjog tartalmát és védelmét a Ptk. X. fejezete szabályozza részletesen, e rendelkezések keretét adnak azoknak az egyéb jogszabályoknak is, melyek a közérdek vagy jogos magánérdek érvényesülését a tulajdon szabadságával szemben lehetővé teszik. (285/B/1994. AB határozat, ABH 1994, 827, 828.)

Az állattartáshoz a szomszédok részéről megkövetelt hozzájárulással kapcsolatban az Alkotmánybíróság már hivatkozott 23/2000. (VI. 28.) AB határozata kimondta, hogy „[a] széleskörűen megkövetelt előzetes írásbeli hozzájárulás aránytalan tulajdoni korlátozást jelenthet. (...) Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a Tr. 11. § (2) bekezdése, amely az ebtartáshoz az ebtartó lakása alatti, feletti, illetve az azonos szinten lakók összességének előzetes írásbeli hozzájárulását követeli meg, aránytalanul korlátozza a tulajdonhoz (zavartalan lakáshasználathoz) való jogot.” (ABH 2000. 134, 137.)

Az Ör. 12. § (2) bekezdése első mondatában úgy rendelkezett, hogy a többlakásos épület lakásaiban egy darab kutya (illetve annak szaporulata három hónapos korig) tartható, a szomszédok hozzájárulásával. Ezzel kapcsolatban az Alkotmánybíróság utal a 79/2006. (XII. 20.) AB határozatára, amely rámutatott: „A helyi önkormányzat a köz érdekében az ebtartás feltételéül szabhatja – a tartott ebek számától függetlenül – a szomszédok meghatározott körének hozzájárulását.” (ABH 2006, 1013, 1015.) Az Ör2. 13. § (2) bekezdésében rendelkezik a többlakásos épület lakásaiban az ebtartás feltételeiről. E rendelkezés szerint többlakásos épület lakásában egy darab kutya a szomszédok hozzájárulása, illetve engedély nélkül tartható. Ez a szabályozási mód a kifejtettek szerint ugyancsak nem vet fel alkotmányellenességet.

Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Ör. 12. § (2) bekezdése ebben a vonatkozásban sem sérti az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdését, így

az alkotmányjogi panaszokat ebben a tekintetben elutasította.

2.3. Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint az Alkotmány 42. §-a, valamint 44. § (1) bekezdése alapján a helyi önkormányzás joga a választópolgárok közösségét illeti meg, amit a választópolgárok az általuk választott képviselő-testület, illetőleg népszavazás útján gyakorolják. Az Alkotmány 42. §-a tehát a helyi önkormányzáshoz való jogot, annak két gyakorlási módját részesíti védelemben. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Ör. 12. § (2) bekezdése, valamint az Alkotmány 42. §-a között nincs érdemi alkotmányossági összefüggés, ezért az alkotmányjogi panaszokat ebben a tekintetben is elutasította.

Az Alkotmány 44/A. § (1) bekezdése a helyi önkormányzat alapjogait foglalja össze, s példálózó felsorolást ad a képviselő-testület egyes feladat- és hatásköreiről. Az Alkotmány 44/A. § (1) bekezdésének a) pontja a helyi önkormányzat önkormányzati rendeletben kifejeződő, önkormányzati ügyekben való önálló szabályozási jogát védi. Erre tekintettel nem állapítható meg az Ör. 12. § (2) bekezdésének ellentéte az Alkotmány 44/A. § (1) bekezdés a) pontjával sem, mivel e rendelkezések között érdemi összefüggés nincsen.

2.4. Az Ör2. 12. § (1) bekezdése értelmében egy ingatlanon belül kettő eb tartható, valamint annak szaporulata három hónapos korig. Az Ör2. 13. § (2) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy többlakásos épület lakásaiban egy kutya tartható, valamint annak szaporulata három hónapos korig. Mindkét rendelkezés vonatkozásában megállapítható, hogy a helyi önkormányzat képviselő-testülete – az Ör. 12. § (2) bekezdésének alkotmányossági vizsgálata kapcsán kifejtett szempontokra tekintettel – rendelkezett szabályozási jogosultsággal az állattartás helyi szabályainak megállapítására. Ezért az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Ör2. 12. § (1) bekezdése, valamint 13. § (2) bekezdése nem sérti – a 2.3. alpontban kifejtetteknek megfelelően – az Alkotmány 42. §-át, a 44/A. § (1) bekezdés a) pontját, valamint (2) bekezdését, ezért az indítványokat ebben a tekintetben elutasította.

3. Az Alkotmánybíróság a továbbiakban azt vizsgálta, hogy az önkormányzat képviselő-testületének volt-e rendeletalkotási jogosultsága a kutyafajta-besorolás megállapítására, illetve ez alapján a kutyatartás korlátozására bizonyos fajták tekintetében.

3.1. Az Ör. 10. § (2) bekezdése meghatározza, hogy az Ör. alkalmazása körében milyen „ebtípusok” vannak (fajta – „természet” – szerint). Az Ör. többek között nagytestű, támadó természetű, valamint harapós ebek között tesz különbséget. A nagytestű, valamint a támadó természetű ebeket az Ör. kutyafajták felsorolásával határozza meg; a harapós természetű ebnek az Ör. 10. § (2) bekezdés c) pontja alapján az az eb minősül, amely – fajtájára tekintet nélkül – harapásával embernek vagy állatnak sérülést okoz.

zott. Az Ör. 10. § (2) bekezdés *h*) pontja értelmében a „harapós természetű ebek” nem minősülnek „kedvtelésből tartott ebnek”.

Az Ör. ezen rendelkezései – így az Ör. alkotmányjogi panasszal érintett 10. § (2) bekezdés *b*) pontja is – értelmező rendelkezések. Ezen értelmező rendelkezések önmagukban nem sértenek sem magasabb szintű jogszabályt, sem a tulajdonhoz való jogot, így az Ör. 10. § (2) bekezdés *b*) pontját támadó alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság elutasította. Ugyanezen érvek alapján az Alkotmánybíróság elutasította az Ör. 11. § (2) bekezdés *a*), *b*) és *c*) pontja megsemmisítésére irányuló indítványi kérelmeket is.

3.2. Az Ör. 12. §-ában a nagytestű és a támadó természetű fajták tartására vonatkozóan tartalmaz korlátozó rendelkezéseket: az Ör. 12. § (1) bekezdése alapján tilos nagytestű, valamint támadó természetű ebek több lakásos épületekbe való bevitele, valamint (közös helyiségekben és lakásban történő) tartása.

Az Alkotmánybíróság korábban kifejtett gyakorlata értelmében az önkormányzat képviselő-testülete, a lakóközösség közötti viták megelőzése érdekében, helyi közügyként jogosult eldönteni, mennyiben bízta a lakóközösségre az ebtartás szabályozását, illetve a magasabb szintű szabályok keretei között jogosult azt maga szabályozni.

Az ebtartás fajta és természet szerinti korlátozására magasabb szintű jogszabály: korábban a Tvr., 2007. január 1-jétől az Ávt., valamint ezek felhatalmazása alapján a Vekr. tartalmaz rendelkezéseket. Az Ávt. és Vekr. rendelkezései alapján a jogalkotó különbséget tesz természetes hajlamainál fogva fokozottan veszélyes (pit bull terrier és keverékei), valamint veszélyesnek minősített ebek között. Veszélyesnek azt az ebet lehet minősíteni, amely ingerlése nélkül embernek vagy állatnak súlyos sérülést okozott. Ezen állatok tartására vonatkozó részletes szabályokat (a tartás engedélyezésétől kezdve a tartás speciális feltételein át, az ilyen ebek szaporításának szabályaiig) a Vekr. állapítja meg.

Az egyéb ebek tartásától eltérő szabályozást az Alkotmánybíróság nem találta alkotmányellenesnek a 26/B/1997. AB határozatában (ABH 2000, 669.). Az Alkotmánybíróság érvelése szerint a veszélyes (veszélyesnek minősített) ebek tartására a jogalkotó az élet és vagyonbiztonság védelme érdekében, jogosult eltérő szabályozást kialakítani. Az eltérő szabályozás tehát közérdeket, valamint az állam életvédelmi kötelezettsége teljesítését szolgálja. Az egy háztartásban tartható veszélyes ebek maximális számának meghatározása pedig arányban áll az elérendő céllal: az emberi élet és vagyon védelmével. Az Alkotmánybíróság tehát az élethez való jogból, valamint az állam életvédelmi kötelezettségéből vezette le, hogy a veszélyes ebekre vonatkozó speciális tartási szabályozás nem alkotmányellenes.

Az Ör. 12. § (1) bekezdése a nagytestű, valamint a támadó természetű ebek tartását kizárta. [Ugyanakkor az Ör. nem zárta ki a harapós természetű ebek tartását; a Tvr. 5. § (5) bekezdése alapján háztartásonként csak egy veszélyes eb volt tartható.] Tekintettel arra, hogy a jogalkotó az Ávt.-ben, valamint a Vekr.-ben meghatározta, hogy melyek azok az ebek, amelyekre – veszélyességükre tekintettel – speciális tartási szabályok kialakítása szükséges, valamint meghatározta ezeket a speciális tartási szabályokat is, a települési önkormányzatnak nem volt jogalkotási jogosultsága további tartási korlátok megállapítására (sem fajta, sem természet szerint), korlátozva ezzel a tulajdonhoz való jogot. Az ebek veszélyessége, az életvédelem biztosítása és ehhez kapcsolódóan a speciális tartási szabályok kialakítása nem tekinthető helyi közügynek. Magasabb szintű jogszabály – az Ávt. és a Vekr. – egyértelműen meghatározta, hogy melyek azok a szempontok, amelyek szerint egy kutya veszélyes, vagy veszélyesnek minősíthető. Ugyanakkor minden olyan eb, amely nem sorolható a veszélyes, vagy veszélyesnek minősített ebek közé, az állattartás általános szabályai irányadók, s az Ávt. értelmében kedvtelésből tartott ebnek minősülnek.

Ezen túlmenően is az Ör. egyértelműen túlterjeszkedett azon a kereten, amelyen belül az ebek tartásának korlátozása, azok természetére tekintettel, alkotmányosnak minősíthető, figyelemmel a már hivatkozott 26/B/1997. AB határozatban kifejtettekre. A támadó természetű ebek közé sorolt fajták meghatározásával az Ör. kiterjeszti a Vekr. értelmében veszélyes kutya fajok körét, amelybe csak a pit bull terrier és keverékei tartoznak, a tartás korlátozása tekintetében pedig a Vekr.-nél szigorúbb szabályt állapít meg (ti. kizárja a tartás lehetőségét). A támadó természetű ebek fajta-felsorolása esetében a jogalkotó nem határozta meg, hogy mi az a szempont, ami alapján támadó természetűnek minősít egész kutya fajtákat (pl. német juhász), s támadás hiányában zárja ki bizonyos ebfajták tartását. Ingerlés nélkül okozott támadás, harapás hiányában az eb veszélyessége nem állapítható meg. A „nagytestű ebek” vonatkozásában a tartás kizárása azért sem felel meg az alkotmányossági követelményeknek, mert hiányzik az eb „veszélyessége”, mint követelmény ahhoz, hogy az emberi élet védelme érdekében a tartás korlátozásának közérdekűsége megállapítható legyen. Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az ebek méretére tekintettel történő ebtartás korlátozása (akár kizárása) állatvédelmi, illetve állategészségügyi szempontból indokolt lehet. Ennek eszköze azonban nem a helyi szintű jogalkotás, hanem az egyedi hatósági határozat, amely állategészségügyi és állatvédelmi szempontokra tekintettel korlátozhatja vagy megszüntetheti az eb tartását. Erre – akárcsak a veszélyes ebek tartásának engedélyezésére – vonatkozóan a jegyzőnek van hatásköre. [A települési önkormányzat jegyzőjének az állatok védelmével, valamint az állatok nyilvántartásával kapcsolatos egyes feladat- és hatáskö-

reiről szóló 245/1998. (XII. 31.) Korm. rendelet 4. és 7. §-ok.]

Az Alkotmánybíróság megállapította azt is, hogy az Ör. 12. § (1) bekezdésében alkotmányellenesen zárta ki ebek tartását a társasházak közös tulajdonban álló ingatlanrészein. Az Alkotmánybíróság korábban ismertetett gyakorlata értelmében az állattartás helyi szintű szabályait az önkormányzat a jogviták megelőzésére tekintettel szabályozhatja az egyes lakások vonatkozásában, korlátozva ezzel az állattartó tulajdonos lakáshasználathoz való jogát. A helyi önkormányzat ezzel az egyes lakástulajdonos külön tulajdona vonatkozásában állapíthat meg tulajdonkorlátozást: a lakók közötti későbbi jogviták megelőzése érdekében beleszólást engedhet az állattartással érintett többi tulajdonostárs számára. A közös tulajdonban álló ingatlanrészek vonatkozásában azonban tulajdonostársak a használat kérdéseiről – szótöbbséggel – közösen döntenek, a Tht. 23. §-a, valamint mögöttes szabályként a Ptk. 140. §-a alapján. A közös tulajdonú ingatlanrészek vonatkozásában tehát – a tulajdonostársak közötti jogviták megelőzése érdekében – magasabb szintű jogszabály: a Tht. és a Ptk. tartalmaz rendelkezéseket, a lakóközösségre (valamennyi tulajdonostársra) bízva a használat egyes kérdéseinek rendezését. Erre tekintettel tehát a helyi önkormányzat nem tilthatja meg az állattartást a közös tulajdonban álló ingatlanrészekben, így az Ör. 12. § (1) bekezdés második fordulata sérti az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdését.

Tekintettel tehát arra, hogy a települési önkormányzat képviselő-testülete arra vonatkozó felhatalmazás nélkül korlátozta (zárta ki) az ebtartást az ebek „jellege” szerint, valamint a társasházak közös tulajdonban álló ingatlanrészein, az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Ör. 12. § (1) bekezdése alkotmányellenes volt. Mivel az Ör. jelen határozatban vizsgált rendelkezését a 2003. december 1. napjával hatályon kívül helyezte az Ör2., a rendelkezés megsemmisítésére nem kerülhet sor. Az Abtv. 43. § (4) bekezdése alapján azonban – amely az Abtv. 48. § (3) bekezdése alapján az alkotmányjogi panasz esetére is irányadó – az Alkotmánybíróságnak lehetősége van arra, hogy kizárja az alkotmányellenesnek ítélt jogszabályi rendelkezés konkrét ügyben való alkalmazását, ha azt a jogbiztonság, vagy az eljárást kezdeményező különösen fontos érdeke indokolja. A felhatalmazás nélküli jogalkotás – az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésén túlmenően – megalapozza az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében foglalt jogállamiság követelményének megsértését is, nyilvánvalóan súlyosan sérti a jogbiztonságot, ezért, és mert azt a panaszos különösen fontos érdeke is indokolja – az Alkotmánybíróság az Abtv. 43. § (4) bekezdése alapján megtiltotta az alkotmányellenes rendelkezésnek a Nógrád Megyei Bíróság által jogerősen befejezett 10.K.20.390/2001/17. számú ügyben – egy esetleges perújítási eljárás során – történő alkalmazását.

3.3. Az Alkotmánybíróság megvizsgálta, hogy az utólagos normakontrollra vonatkozó indítványi elemek az

Ör2. 3. számú melléklete vonatkozásában nem minősülnek-e ítélt dolognak (*res iudicata*). Az Alkotmánybíróság eljárásában a *res iudicata* azt jelenti, hogy az Alkotmánybíróságnak olyan újabb ügyben kell eljárnia, amelyben az indítványt ugyanazon jogszabályi rendelkezésre vonatkozóan azonos okból vagy összefüggésben terjesztik elő, mint egy korábban elbírált ügyben. Ebből az is következik, hogy amennyiben az újabb indítványt más okból, a rendelkezésnek más alkotmányossági összefüggésére hivatkozással terjesztik elő, az Alkotmánybíróság az újabb indítvány érdemi vizsgálatába bocsátkozik. [35/1997. (VI. 11.) AB határozat, ABH 1997, 200, 212.; 17/1999. (VI. 11.) AB határozat, ABH 1999, 131, 133.]

Az Alkotmánybíróság 9/2006. (II. 22.) AB határozatában (ABH 2006, 913.) már vizsgálta – többek között – az Ör2. 3. számú mellékletének alkotmányellenességét. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Ör2. 3. számú melléklete nem ellentétes a Tht. 13. § (2) bekezdés c) pontjával, illetve 26. §-ával, és így nem sérti az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdését. Kifejtette ugyanakkor az Alkotmánybíróság, hogy indítvány hiányában nem vizsgálta azt, hogy „az Ör[2]. 3. sz. mellékletében foglalt felsorolás, a kutyafajták ott található csoportosítása, és a kutyák tartásának ezen felsorolás-csoportosítás alapján történő korlátozása az Ör[2]. 13. § (1) bekezdésében nem ellentétes-e más magasabb szintű jogszabállyal, illetve az Alkotmány más rendelkezésével”. (ABH 2006, 913, 919.)

Miután jelen ügyben az indítványozók az Alkotmánybíróság által még el nem bírált szempontok szerint kérték az Ör2. 3. sz. mellékletének alkotmányossági vizsgálatát, ezért az Alkotmánybíróság az utólagos normakontrollra irányuló eljárását érdemben folytatta le.

Az Ör2. 3. sz. melléklete – az Ör. 10. § (2) bekezdés a) és b) pontjával azonos szöveggel – meghatározza, hogy mely kutyafajták minősülnek az Ör2. alkalmazási körében nagytestű és támadó természetű ebnek. Ez a rendelkezés – akárcsak az Ör. 10. § (2) bekezdés a) és b) pontja – értelmező rendelkezés, amely önmagában nem sérti az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdését.

Az Ör2. 13. § (1) bekezdése – az Ör. 12. § (1) bekezdésében foglaltakkal azonos módon – kizárja nagytestű és támadó természetű kutyák tartását, valamint a közös tulajdonban álló ingatlanrészekben bármely eb tartását. Ezért az Ör2. 13. § (1) bekezdése az Ör. 12. § (1) bekezdésének alkotmányellenessége alapjául szolgáló indokoknak megfelelően sérti az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdését, ezért azt az Alkotmánybíróság megsemmisítette.

4. Az Alkotmánybíróság végül azt vizsgálta meg, hogy az Ör2. szájkosárral és pórázsal történő sétáltatásra vonatkozó szabályai alkotmányellenesek-e.

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint nem helytálló az indítványozó azon érvelése, hogy az Ör2. 15. § (2) bekezdés első mondata azért sérti az Ávt. veszélyes ebekre

vonatkozó 24/A. §-át, mert a veszélyes ebekre vonatkozó szabályokat kiterjeszti a nem veszélyes ebekre. Ezzel kapcsolatosan az Alkotmánybíróság a következőkre mutat rá. Az Ör2. 15. § (2) bekezdés első mondata azt írja elő, hogy közterületen és többlakásos házak közös használatú területén ebet pórázon, valamint nagytestű, támadó természetű, valamint harapós ebet szájkosárral is ellátva lehet sétáltatni. E szabályok megsértése az Ör2. 21. § (1) bekezdése értelmében szabálysértésnek minősül.

Az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Szkr.) 3. §-a szabályozza a „veszélyeztetés kutyával” szabálysértési tényállást. Eszerint az, aki a felügyelete alatt álló kutyát a település belterületén felügyelet nélkül bocsátja közterületre, illetőleg kóborolni hagyja, valamint aki szájkosár és póráz nélkül közforgalmú közlekedési eszközön szállítja, szabálysértést követ el.

Az Alkotmánybíróság már több határozatában is hangsúlyozta, hogy az önkormányzati rendeletekben a kötelező erejű rendelkezések megismétlése szükségtelen, emiatt azonban törvénysértést nem állapított meg. Elvi jelentőségű megállapításként hívta fel azonban a figyelmet arra, hogy „amennyiben önkormányzati rendelet a szabályozásába jogszabályban foglalt taxációt vesz át, abban az esetben annak a jogbiztonság érdekében teljes körűnek kell lennie”. [9/1996. (II. 23.) AB határozat, ABH 1996, 228, 231.] Az Alkotmánybíróság több döntésében, elvi jelleggel a 61/1994. (XII. 24.) AB határozatában mutatott rá a következőkre: „Nincs jogszerű akadálya annak, hogy a helyi rendelet a magasabb szintű jogszabálynak a saját rendeletébe illeszthető előírásait – szó szerint – átvegyje. Az sem törvénysértő, ha a helyi rendelet a magasabb szintű jogszabály előírásait nem ismétli meg. A magasabb szintű jogszabályi rendelkezések ugyanis – akár a szó szerinti átvétellel, akár alacsonyabb szintű jogszabályba való beillesztés nélkül – önmagukban is érvényesek. A vegyes jogszabály-szerkesztési megoldás azonban homályos, megtévesztő és félrevezető.” (ABH 1994, 471, 472, 474.)

Miután az Ör2. 15. § (2) bekezdés első mondata tekintetében az önkormányzat képviselő-testülete az 742/H/1994. AB határozatában (ABH 1994, 848.) vizsgálatokkal azonos jellegű szabályozást alkotott, az Alkotmánybíróság az ott kifejtetteket a jelen ügyben is irányadónak tekinti. Az a jelen ügyben is megállapítható, hogy az Ör2. 15. §-a olyan kötelezettségeket határoz meg, és olyan magatartásokat is szankcionálni rendel, amelyek a „veszélyeztetés kutyával” szabálysértésének az Szkr. 3. §-ából is következnek, illetőleg e szabálysértési tényállás alapján szankcionálhatóak. Az Szkr. 3. §-a azzal, hogy jogellenessé nyilvánít, s szankcionálni rendel egyes, a kutya tartásával, felügyeletével kapcsolatos magatartásokat, egyúttal meg is tiltja az ilyen magatartás tanúsítását. Az Ör2. és az Szkr. összevetése alapján azonban megállapítható az is, hogy az Ör2. 15. § (2) bekezdésében foglalt ren-

delkezések és kötelezések az Szkr. 3. §-ában foglalt tényállásokat meghaladóan más tényállási elemeket, elkövetési magatartásokat is tartalmaznak.

Tekintettel ugyanakkor arra, hogy az Ör2. olyan magatartási szabályokat ír elő a kutyatartók számára, amelyek rendeltetése az, hogy az állattartás mások, a szomszédos lakások lakóinak, a közterületen tartózkodó polgároknak a nyugalma, biztonsága, testi épségét ne veszélyeztesse, az Ör2. 15. § (2) bekezdésének alkotmányossága erre a körülményre tekintettel ítéendő meg.

A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény (a továbbiakban: Sztv.) 1. § (1) bekezdése lehetővé teszi, hogy valamely cselekményt önkormányzati rendelet szabálysértéssé nyilvánítson. A képviselő-testület tehát az Sztv. alapján rendelkezik felhatalmazással arra, hogy a rendeletében foglalt kötelezettségek megsértését szabálysértéssé nyilvánítsa. Az Sztv. 16. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „az önkormányzati rendelet harmincezer forintban állapíthatja meg a pénzbírság legmagasabb összegét”. Az Ör2. az általa statuált szabálysértések büntetési tételét e törvényi rendelkezés figyelembevételével alapította meg. Az Ör2. által statuált szabálysértések büntetési tétele megegyezik az Szkr. 3. §-ában megállapított szabálysértési tényállások büntetési tételével. Az Ör2. által statuált szabálysértési tényállások tartalmukat tekintve sem ellentétesek magasabb szintű jogszabállyal. E tényállások magukban foglalják az Szkr. 3. §-a által büntetni rendelt magatartásokat is, de ezentúl szabálysértéssé minősítik olyan kötelezettségek megszegését is, amelyek előírását a képviselő-testület a helyi közösség érdekében indokoltan tartotta. Amint azt az Alkotmánybíróság már korábban – 638/H/1992. AB határozatában – kifejtette, önmagában az a tény „nem sérti a jogforrások hierarchikus viszonyából származó követelményt, ha az önkormányzat a nem törvényi szintű, nem önkormányzati feladatkörbe tartozó tárgyat szabályozó magasabb szintű jogszabály rendelkezését illetékességi területére kiterjedő hatállyal, a helyi közügyet szabályozó rendeletébe átveszi”. (ABH 1994, 746, 750.)

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Ör2. 15. § (2) bekezdés első mondata nem sérti az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdését, így a megsemmisítésére irányuló indítványokat elutasította.

A jelen határozat Magyar Közlönyben történő közzététele az Abtv. 41. §-án alapul.

Dr. Kukorelli István s. k., *Dr. Lenkovics Barnabás* s. k.,
előadó alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Lévay Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 564/B/2001.

A Köztársasági Elnök határozatai

A Köztársasági Elnök 135/2007. (VII. 3.) KE határozata

a Magyar Nemzeti Bank alelnökének
kinevezéséről

Az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés i) pontja, valamint a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2001. évi LVIII. törvény 51. § (1) bekezdése alapján, a miniszterelnöknek a Magyar Nemzeti Bank elnöke javaslata alapján tett előterjesztésére *Király Júliát* a Magyar Nemzeti Bank alelnökévé 2007. július 3-ai hatállyal kinevezem.

Budapest, 2007. június 29.

Sólyom László s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

KEH ügyszám: V-3/2693/2007.

A Kormány határozatai

A Kormány 1049/2007. (VII. 3.) Korm. határozata

a Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért
Közalapítvány Alapító Okiratának módosításáról

A Kormány

1. a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 74/E. §-ának (6) bekezdése, továbbá az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2006. évi LXV. törvény 1. §-ának (2) bekezdése alapján módosítja a Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítvány Alapító Okiratát;

2. felhatalmazza a szociális és munkaügyi minisztert, hogy az Alapító Okirat módosításának bírósági

nyilvántartásba vételi eljárása során az alapító képviselőjében eljárjon.

Felelős: szociális és munkaügyi miniszter

Határidő: azonnal

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 1050/2007. (VII. 3.) Korm. határozata

az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló
törvény koncepciójáról

1. A Kormány az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló törvény koncepcióját a *melléklet* szerint elfogadta, és elrendeli a törvény kidolgozását.

Felelős: igazságügyi és rendészeti miniszter

Határidő: 2007. november 30., a Kormányhoz történő benyújtásra

2. A koncepció kidolgozására az érintett tárcák és az érdekképviselők bevonásával létrejött munkacsoport működjön tovább a kodifikációs munkában, és segítse a deregulációs program megvalósulását.

Felelős: igazságügyi és rendészeti miniszter

Határidő: 2007. november 30.

3. Az Országos Érdekegyeztető Tanács vonatkozó álláspontjának figyelembevételével az önfoglalkoztatóra vonatkozó szabályozás áttekintéséről készüljön előterjesztés.

Felelős: szociális és munkaügyi miniszter

Határidő: 2007. október 31.

4. Az egyéni cég alapításával, az egyéni vállalkozó és az egyéni cég nyilvántartásával és ellenőrzésével kapcsolatban szükséges személyi, tárgyi, informatikai fejlesztéseket, teendőket fel kell mérni, hatástanulmányt kell készíteni a várhatóan jelentős nagyságrendű egyéni cégalapításra tekintettel.

Felelős: közigazgatási informatikáért felelős miniszter

önkormányzati és területfejlesztési miniszter

igazságügyi és rendészeti miniszter

Határidő: 2007. október 31.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

Melléklet
az 1050/2007. (VII. 3.) Korm. határozathoz

**Az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló
törvény koncepciója**

I.

**AZ EGYÉNI VÁLLALKOZÓ ÚJ SZABÁLYOZÁSÁRA
VONATKOZÓ KONCEPCIÓ**

Jogalanyiség

1. Az egyéni vállalkozó esetében a vállalkozás maga nem jogalany, jogokat és kötelezettségeket ezért a vállalkozói tevékenységet végző természetes személy szerez.

*Egyéni vállalkozói tevékenység;
vállalkozói igazolvány*

2. Egyéni vállalkozói tevékenység az új törvény alapján csak vállalkozói igazolvány birtokában lenne végezhető. A vállalkozói igazolvány kiadása és visszavonása – a jelenlegi szabályozást fenntartva – továbbra is a körzetközponti jegyző kompetenciájába tartozna, ennek során a körzetközponti jegyző mérlegelési joggal nem rendelkezik, feladata csupán a jogszabályban foglalt, taxatíván meghatározott feltételek fennállásának ellenőrzése.

3. Az egyéni vállalkozói tevékenység vállalkozói igazolványhoz kötése természetesen nem azt jelenti, hogy akár azok,

– akik ma vállalkozói igazolvány nélkül egyéni vállalkozói tevékenységet (pl. mezőgazdasági termelőtevékenységet) folytatnak,

– akár azok, akikre az egyéni vállalkozóra vonatkozó szabályok egy része kiterjed, jöllehet nem egyéni vállalkozói tevékenységet végeznek (pl. ügyvéd, közjegyző), kötelesek lennének a jövőben vállalkozói igazolványt kiáltani, és azt sem, hogy a jövőben ezek a tevékenységek a korábbi formában ne lennének folytathatók. Azok, akik tevékenységének folytatásához ma a jogszabályok nem követelik meg a vállalkozói igazolvány kiváltását, a továbbiakban nem minősülnének egyéni vállalkozónak, azokra tehát az új törvény nem lenne alkalmazandó. Ezeket a tevékenységeket a továbbiakban külön jogszabályoknak kell szabályozniuk.

4. A vállalkozói igazolvány kiadását egyablakos rendszerben, rövid határidőkkel szükséges szabályozni. Az egyablakos rendszer alapján a körzetközponti jegyző a kérelmező helyett az érintett szervezetektől az erre a célra létrehozott számítógépes rendszer útján közvetlenül, haldéktalanul beszerzi az egyéni vállalkozó adószámát (adóazonosító jelét), valamint statisztikai számjelét. Kiemelt

figyelmet kell fordítani arra, hogy a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv rendelkezései értelmében biztosítani kell azt, hogy az igazolvány kiadása (egyéni cég alapítása) során eljáró körzetközponti jegyző elektronikus összeköttetésben álljon más hatóságokkal és arra, hogy az egyéni vállalkozó az egyablakos ügyintézés keretében teljesíthessen minden, az igazolvány kiváltásához (alapításhoz) szükséges eljárást és alaki követelményt.

5. Szükséges megvizsgálni az egyéni vállalkozó piacra lépését megelőző, limitált óraszámú, érdemi költségterhet nem jelentő, alapvető pénzügyi, marketing-, jog- és egyéb szükséges ismereteket adó tanfolyam lehetőségét, esetleg kötelezettségét. A cél a tájékozatlan vállalkozni kívánók piacra lépéséből eredő kockázatok mérséklése, meg kell azonban vizsgálni, hogy e cél elérése érdekében a fenti, vagy más megoldás (például a szakmunkásképzés során történő oktatás, iskolarendszeren kívüli oktatás) lenne optimális.

Az egyéni vállalkozói tevékenység

6. Az új törvény alapján az egyéni vállalkozói tevékenységi körök megjelölése a mindenkor érvényes szakmakód-nómenklátúra alapján történik.

7. Képesítéshez kötött tevékenység csak akkor folytatható, ha a vállalkozó, vagy e tevékenységben személyesen közreműködő munkavállalók, illetve az egyéni vállalkozóval kötött tartós polgári jogi szerződés alapján az egyéni vállalkozó javára tevékenykedők között legalább egy olyan személy van, aki a jogszabályokban foglalt képesítési követelményeknek igazolt módon megfelel. Megvizsgálandó annak lehetősége, hogy jogszabály által előírt képesítési követelmény esetén, annak az egyéni vállalkozó a saját személyében akkor is köteles legyen megfelelni, ha nem egyedül végzi a tevékenységet. Az egyes tevékenységek folytatásának feltételeit szabályozó törvény vagy kormányrendelet a képesítési követelményekre más szempontú szabályokat fogalmazhat meg. (Így például a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény 3. § (2) bekezdése kimondja, hogy az üzletben kereskedelmi tevékenységet végző személynek a külön jogszabályban meghatározott szakképesítéssel kell rendelkeznie. Ebben az esetben – hasonlóan a hatályos megoldáshoz – az egyéni vállalkozókról és az egyéni cégekről szóló új törvény képesítésre vonatkozó rendelkezései nem lennének alkalmazandóak.)

8. A törvény az egyéni vállalkozó személyes közreműködési kötelezettségét fenntartja azzal, hogy a személyes közreműködés fogalmát tágan határozza meg úgy, hogy abba az üzleti tevékenységgel összefüggő valamennyi tevékenység beletartozzon.

9. Ha az egyéni vállalkozó másnak munkát ad, akkor foglalkoztatóként az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) szerint köteles bejelentkezni, és mint foglalkoztató a törvényekben előírt adatszolgáltatásokat és közteher-fizetési kötelezettségeket teljesíteni. Mivel az egyéni vállalkozók működése sok esetben „családi vállalkozásokat” jelent, ahol az egyéni vállalkozó mellett több családtag is közreműködik, szükséges fenntartani azt a lehetőséget, hogy az egyéni vállalkozó alkalmazottat, bedolgozót, segítő családtagot és közép fokú szakoktatási intézményi tanulót foglalkoztathat. Segítő családtagként a vállalkozó közeli hozzátartozója, továbbá a vállalkozó élettársa, egyeneságbeli rokonának házastársa, házastársának egyeneságbeli rokona, valamint testvérének házastársa foglalkoztatható.

10. Meg kell vizsgálni – a jelen koncepció kidolgozásában közreműködő érdekképviselői szervek döntő többségének véleménye alapján – a vállalkozói tevékenység szünetelése jogintézményének bevezetését. Erre főként azon egyéni vállalkozók esetében lehet igény, akik tevékenységüket az évnek csak meghatározott időszakában végzik, de szükség lehet bármely egyéni vállalkozó esetében is (például hosszabb külföldi tartózkodás, beteg családtag huzamosabb ideig történő ápolása esetén). A törvény kialakítaná azokat a részletes szabályokat, amelyek kizárják a szüneteléssel kapcsolatos visszaélések lehetőségét.

Az egyéni vállalkozók nyilvántartása

11. Az új törvényben ki kell alakítani az egyéni vállalkozók nyilvántartásának részletes szabályait. A hatályos szabályozásnak megfelelően az egyéni vállalkozói nyilvántartást Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala (a továbbiakban: KEKKH) vezetné, az egyéni vállalkozó adatainak regisztrációjáról pedig továbbra is a körzetközponti jegyző gondoskodna. Meg kell azonban teremteni a nyilvánosság és a közhitelesség biztosítékait, és felül kell vizsgálni, hogy a nyilvántartás mely adatokat tartalmazza. Indokolt vizsgálni, hogy az egyéni vállalkozó fizetőképességére vonatkozó milyen információk kerüljenek be a nyilvántartásba. Részletes szabályok szükségesek a nyilvántartásból történő adatszolgáltatásra, az egyéni vállalkozói nyilvántartás adatait elektronikus úton bárki számára elérhetővé kell tenni úgy, hogy a költségeket az adatkérők a cégnyilvántartásból történő adatkérésre vonatkozó szabályokhoz igazítva viselik.

12. Az új nyilvántartásnak a jelenleg működő nyilvántartás adatain kell alapulnia, ezért az egyéni vállalkozókat adatközlésre csak olyan körben lehet felhívni, amely adatok még nem szerepelnek a nyilvántartásban. Amennyiben ilyen adatkérés szükséges, azt lehetőség szerint a vállalkozókat legkevésbé terhelő módon kell megvalósítani.

Végrehajtás az egyéni vállalkozóval szemben

13. A tartozását nem teljesítő egyéni vállalkozóra a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) szabályai vonatkoznának. A nem egyéni vállalkozó természetes személy esetén a Vht. 90. §-a meghatározza a végrehajtás alól mentes vagyontárgyak körét. A Vht. 90. § (1) bekezdése szerint mentesek a végrehajtás alól az olyan eszközök, amelyek nélkül az adós foglalkozásának (hivatásának) gyakorlása lehetetlenné válik, így különösen a nélkülözhetetlen szerszám, műszer, technikai, katonai és egyéb felszerelési tárgy, egyenruha, önvédelmi fegyver, szállítóeszköz, ide nem értve a gépjárművet. Vizsgálandó tehát, hogy a vállalkozási tevékenység végzéséhez szükséges vagyontárgyak védelme indokolt-e egyéni vállalkozók esetén, és ha igen, akkor a védelmet a vállalkozó vagyonának pontosan milyen körére indokolt biztosítani. Amennyiben a mentes vagyontárgyak köre a vállalkozás folytatásához feltétlenül szükséges vagyontárgyakra is kiterjedne, akkor olyan garanciális szabályokat kell megfogalmazni, amelyek a hitelezők kielégítését azáltal biztosítják, hogy megakadályozzák a vállalkozás folytatásához szükséges vagyontárgyak körének meghatározásával kapcsolatos visszaéléseket.

Bérgarancia szabályozás

14. A Bérgarancia Alapról szóló 1994. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Bérgarancia Alapról szóló törvény) megteremti azt a bérgarancia-eljárást, amelyben a felszámolás alatt álló gazdálkodó szervezetnek a munkavállalóval szemben fennálló, kiegyenlíthetetlen bértartozása megelőlegezhető. A támogatás forrásául a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény 39. § (3) bekezdés *d)* pontja alapján a Munkaerőpiaci Alap bérgarancia alaprésze szolgál. E szabályozás alapján a munkáltató és munkavállalója járulékbefizetést teljesít a Munkaerőpiaci Alapba, amelyből a Bérgarancia Alapról szóló törvényben meghatározott rend szerint a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Csődtörvény) 3. § (1) bekezdés *a)* pontjában meghatározott, felszámolás alatt álló gazdálkodó szervezetek munkavállalóival szemben fennálló, kiegyenlíthetetlen bértartozás megelőlegezhető. A hatályos szabályozás alapvető problémája, hogy az egyéni vállalkozónak rendezetlen a Bérgarancia Alappal való kapcsolata. Noha az egyéni vállalkozó és az egyéni vállalkozó munkavállalója egyaránt járulékbefizetést teljesít, a Bérgarancia Alapról szóló törvény csak Csődtörvény 3. § (1) bekezdés *a)* pontjában meghatározott gazdálkodó szervezetek munkavállalói számára teszi lehetővé a Bérgarancia Alapból történő kifizetést. Mivel az egyéni vállalkozó nem minősül gazdálkodó szervezetnek a Csődtörvény szempontjából, a szabályozás eredménye az, hogy az egyéni vállalkozó munkavállalója a Munkaerő-

piaci Alap befizetője, abból azonban bér garancia-támogatáshoz nem juthat. Az új törvényben szükséges megteremteni annak a lehetőségét, hogy az egyéni vállalkozó munkavállalói bértartozás esetén támogatást kapjanak a Bér garancia Alapból és ki kell alakítani a szükséges eljárási szabályokat is.

Megszűnés

15. Az egyéni vállalkozói tevékenység gyakorlásának joga megszűnik, ha az egyéni vállalkozó igazolványát visszaadja vagy az igazolványt a közzétközponti jegyző visszavonja. Főszabályként megszűnik a tevékenység gyakorlásának joga akkor is, ha az egyéni vállalkozó meghal vagy cselekvőképességét elveszti. Kivétel ez alól az egyéni vállalkozó halála esetén, ha vállalkozói tevékenységét özvegye vagy örököse folytatja, az egyéni vállalkozó cselekvőképességének elvesztése esetén pedig, ha törvényes képviselője az egyéni vállalkozó nevében és javára folytatja az egyéni vállalkozói tevékenységet.

II.

AZ EGYÉNI CÉG ÚJ SZABÁLYOZÁSÁRA VONATKOZÓ KONCEPCIÓ

Jogalanyiség

1. Az egyéni cég olyan jogalany, amelynek csak természetes személy tagja lehet, amelyben a tagok száma csak kivételes esetekben és ideiglenesen haladhatja meg az egy főt, amelynek tagja egyéni vállalkozói igazolvánnyal rendelkezik, és amelynek létezése alatt a természetes személy egyéni vállalkozói tevékenységet kizárólag egyéni céggént gyakorolhat.

2. Az új törvény biztosítja majd az egyéni cég polgári jogi jogalanyiságát. Az egyéni cég jogalanyiságát a közzétközponti jegyző határozatával nyeri el, a cég a közzétközponti jegyző határozatával szűnik meg. Az egyéni cég jogképessége elválik az egyéni vállalkozó természetes személy jogképességétől, a cégvagyon és a természetes személy egyéni vállalkozó magánvagyonra elkülönül egymástól.

3. Az egyéni cégre – eltérően az egyéni vállalkozótól – kiterjedne a társas vállalkozásokra irányadó törvények, így a Csődtörvény, a Bér garancia Alapról szóló törvény, a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény, valamint az egyszerűsített vállalkozási adóról szóló 2002. évi XLIII. törvény hatálya. Az egyéni cég esetén a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Sztv.) tekintetében szervezetsemleges szabályozás jönne létre. Az egyéni cég az Sztv. hatálya alá tartozna, arra akkor és annyiban vonatkoznának a tör-

vény adminisztratív könnyítésre vonatkozó szabályai, ahogy és amikor azt a hatályos szabályok a kisvállalkozások számára biztosítják.

Egyéni cég létrehozása

4. Az egyéni cég alapítására – eltérően a gazdasági társaságokra vonatkozó hatályos szabályozástól – kizárólag az új törvény mellékletében szereplő létesítő okirat-minta alkalmazásával kerülhet sor. Tekintettel arra, hogy a nyomtatvány csak a gazdasági forgalom szempontjából releváns alapvető információkat tartalmazná (az egyéni cég neve, székhelye, főtevékenysége, vállalkozói igazolvány száma és kelte, a felelősség mértéke, a jegyzett tőke és összetétele, a pótbefizetés összege, befizetések módja) az egyéni vállalkozó azt jogi képviselő közreműködése nélkül (szükség esetén a közzétközponti jegyző által működtetett okmányiroda ügyintézőinek segítségével) tölthetné ki.

5. A nyomtatvány alapján az egyéni cég bejegyzését a közzétközponti jegyző folytatná le ún. egyablakos rendszer keretében, ideértve hatóságokhoz történő bejelentést és a szükséges adó- és statisztikai számok beszerzését is.

6. Az egyéni cég a közzétközponti jegyző konstitutív határozatával jön létre. A jegyző a döntés során diszkrecionális mérlegelési jogkörrel nem rendelkezik, a bejegyzési eljárásban törvényességi szempontok szerint jogosult megvizsgálni a létesítő okiratot. Mivel a közzétközponti jegyző bejegyzést elrendelő döntése konstitutív hatállyal bírna, az egyéni vállalkozó ettől az időpillanattól kezdve válna jogosulttá egyéni céggént üzleti tevékenység folytatására. A közzétközponti jegyző az egyéni cég bejegyzésével egyidejűleg intézkedik az egyéni vállalkozói nyilvántartásban az egyéni cég alapítása tényének regisztrációjáról is annak érdekében, hogy az egyéni vállalkozói nyilvántartásból kiderüljön, hogy az egyéni vállalkozó egyéni céget alapított, így tevékenységét kizárólag az egyéni cég keretein belül végezheti.

7. Egyéni cég kétféleképp jöhetne létre: jogelőd nélkül és jogutódlással. Jogelőd nélkül jön létre az egyéni cég, ha a vállalkozói igazolványt kiváltó természetes személy az igazolvány kiváltásával egyidejűleg kéri az egyéni céggént való nyilvántartásba vételt. Ebben az esetben az egyéni vállalkozó rögtön egyéni céggént kezdi meg a vállalkozását, egyéni vállalkozóként nem is működik. Jogutódlással jön létre az egyéni cég, ha az egyéni vállalkozó az egyéni vállalkozói tevékenység folytatása során kérte egyéni céggént való nyilvántartásba vételét. Ebben az esetben az egyéni cég az egyéni vállalkozás jogutódjának tekintendő, arra az egyéni vállalkozó vállalkozói tevékenységéből származó valamennyi jogviszonya átszáll, korlátozott felelősségű egyéni cég esetén szükséges ezért a jogutódlás hitelezővédelmi garanciáit megteremteni.

Felelősség

8. Az egyéni cég alapítója megválaszthatja, hogy milyen mögöttes felelősséggel kívánja az egyéni céget működtetni. A felelősség tekintetében alapvetően két megoldás képzelhető el: az egyéni vállalkozó felelőssége az egyéni cég tartozásaiért lehet korlátlan (ebben az esetben az egyéni vállalkozó felelőssége úgy alakul, mint a közkezeseti társaság tagjának vagy a betéti társaság beltagjának a felelőssége a társaság tartozásaiért) vagy korlátozott. Utóbbi esetben az egyéni vállalkozó felelőssége az egyéni cég jegyzett tőkéje, és a létesítő okiratban meghatározott pótbefizetés erejéig terjedne, amelynek összege nem lehet kevesebb mint a Kft. mindenkori jegyzett tőkeminimuma. A pótbefizetés tehát nem alapításkor és nem eleve lenne fizetendő, amennyiben pedig befizetésének jogszabályi feltételei bekövetkeznek, a pótbefizetés összegének erejéig az egyéni vállalkozó saját vagyonával állna helyt.

9. Az egyéni cég bejegyzésekor meg kell jelölni a cég jegyzett tőkéjét, amelynek összege azonban szabadon határozható meg, minimumtőke-követelmény e cégforma esetén nem érvényesülne.

Az egyéni cég működése

10. A törvény az egyéni cég szervezetét, működését illetően a szabályozást a feltétlenül szükséges minimumra korlátozná. Mivel egyéni cég esetén nincs taggyűlés, a döntéseket az egyedüli tag hozza. A szabályozás során az egyszemélyes gazdasági társaságra irányadó rendelkezéseket lehet az analógia szintjén hasznosítani. Az új törvény nem rendelkezik sem tulajdonosi, sem közérdekvédelmi ellenőrzésről. Felügyelő bizottság létrehozását egyéni cég esetén nem indokolt megkövetelni. Számviteli jogszabályok meghatározott feltételek esetére könyvvizsgáló választását előírhatják, az egyéni cégre vonatkozó új törvény ezeken túlmenően további eseteket nem kíván meghatározni.

11. Az új törvényben szabályozni kell az egyéni cég társulási jogának lehetőségét. A társulási jog tekintetében szükséges megkülönböztetni azokat az egyéni cégeket, amelyek az egyéni vállalkozó korlátlan felelősségével működnek, azoktól az egyéni cégektől, ahol az egyéni vállalkozó felelőssége korlátozott. Amennyiben az egyéni vállalkozó felelőssége az egyéni cég tartozásaiért korlátlan, a társulási jogot csak olyan társasági formák esetében indokolt lehetővé tenni, ahol a tag felelőssége korlátozott, ellenkező esetben azonban a társulási jogot valamennyi gazdasági társaság esetén indokolt lehetővé tenni.

12. Az egyéni cég jellemzője, hogy főszabályként egy természetes személy tagja van. A szabályozásban szükséges megteremteni annak lehetőségét, hogy az egyéni cégnek meghatározott feltételek esetén, átmeneti jelleg-

gel – legfeljebb kilenc hónapon keresztül – több tagja legyen. Az egyéni vállalkozó halála esetén például indokolt lehet lehetővé tenni, hogy meghatározott ideig az örökösök is az egyéni cég tagjának számíthassanak. Állandó jelleggel ugyanakkor továbbra sem indokolt módot adni többszemélyes egyéni cég működtetésére, erre ugyanis a társas vállalkozási formák alkalmazhatóak.

13. Mivel az egyéni cégek sok esetben „családi vállalkozások”, ahol az egyéni vállalkozó mellett több családtag is részt vesz a vállalkozásban, szükséges fenntartani azt a lehetőséget, hogy egyéni cég munkavállalót, alkalmazottat, bedolgozót, segítő családtagot és középfokú szakoktatási intézményi tanulót foglalkoztathat.

14. Egyéni cég képesítéshez kötött tevékenységet csak akkor folytathat, ha az egyéni cég tagja vagy e tevékenységben személyesen közreműködő munkavállalói, illetve az egyéni céggel kötött tartós polgári jogi szerződés alapján az egyéni cég javára tevékenykedők között legalább egy olyan személy van, aki a jogszabályokban foglalt képesítési követelményeknek igazolt módon megfelel. Az egyes tevékenységek folytatásának feltételeit szabályozó törvény vagy kormányrendelet a képesítési követelményekre más szabályokat fogalmazhat meg.

15. Továbbra is indokolt fenntartani azt a lehetőséget, hogy az egyéni cég átalakulhat egyszemélyes gazdasági társasággá, és meg kell teremteni annak a lehetőségét, hogy az egyéni cég egyéni vállalkozóként folytathassa tevékenységét. Mindkét eljárásra ki kell azonban alakítani az átalakulás részletes szabályait, különös tekintettel a hitelezővédelmi szabályokra azokban az esetekben, ha a korábbi korlátlan felelősségi alakzatot korlátozott váltja fel.

16. Mivel az egyéni cég a Csődtörvény hatálya alá tartozna, fizetéseképtelensége esetére is a Csődtörvény lenne az irányadó. Ugyancsak alkalmazandóak lesznek egyéni cég esetén a fenyegető fizetéseképtelenségre vonatkozó felelősségi szabályok. E szerint a hitelező vagy a felszámoló a felszámolási eljárás ideje alatt keresettel kérhetné a bíróságtól annak megállapítását, hogy az egyéni cég tagja a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el, és ezáltal az egyéni cég vagyona a keresetben meghatározott mértékben csökkent. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte az az időpont, amelytől kezdve az egyéni cég tagja előre látta vagy ésszerűen előre láthatta, hogy az egyéni cég nem lesz képes esedékességkor kielégíteni a vele szemben fennálló követeléseket.

17. Mivel az új törvény értelmében az egyéni cég a Csődtörvény szerinti gazdálkodó szervezetnek minősül, így arra kiterjed majd a Bérgarancia Alapról szóló törvény hatálya is. Megoldódik ezért az a ma létező probléma,

hogy az egyéni cég és a munkavállaló egyaránt járulékbefizetést teljesít, de a munkavállaló a Munkaerőpiaci Alapból bérgarancia-támogatáshoz nem juthat.

18. Az egyéni cég esetén is a jegyző hatáskörébe tartoznának mindazon feladatok, amelyek elvégzésére az egyéni vállalkozó vonatkozásában a jegyző jelenleg is jogosult és köteles.

19. Az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló új törvény rendelkezik majd az egyéni cég bejegyzésére, változásbejegyzésére, törlésére és az egyéni cég működésének ellenőrzésére vonatkozó szabályokról. A koncepció kidolgozása során nem volt indokolható a cégtörvény esetenként túlságosan bonyolult szabályainak az egyéni cégre történő kiterjesztése.

A egyéni cég nyilvántartása; a cégnév

20. Az új törvény szabályozási tárgyára tekintettel fokozott figyelmet kell fordítani arra, hogy a rendelkezések a lehető legegyszerűbb, a vállalkozókat és az államigazgatás szerveit a lehető legkevesbé terhelő eljárást (ügyműködést), és szabályozást eredményezzenek. Erre tekintettel indokolt az egyéni vállalkozóval, az egyéni cég alapításával és megszüntetésével kapcsolatos feladatok mellett az egyéni cég adatainak nyilvántartásba vételéről való gondoskodást is a körzetközponti jegyzőhöz telepíteni, a nyilvántartás vezetése pedig a továbbiakban is a KEKKH feladata lenne. A nyilvántartások felesleges megkettőzésének elkerülése érdekében az egyéni cég adatai az egyéni vállalkozói nyilvántartás részeként jelennének meg, az egyéni cég adatainak cégnyilvántartásba vételére pedig nem kerülne sor. Az egyéni vállalkozóhoz hasonlóan az egyéni cég tevékenységi köreinek megjelölése és nyilvántartása a mindenkor érvényes szakmakód-nomenklatúra alapján történne.

21. Az új törvény alapvető célja az egyéni vállalkozók – és ezzel természetesen az ennek részét képező egyéni cégek – nyilvántartásának érdemi átalakítása, tekintettel arra, hogy a hatályos szabályozás nem biztosítja a nyilvántartás teljes körű nyilvánosságát és a bejegyzett adatok gyors, akadálymentes, elektronikus hozzáférését. Az új szabályozás értelmében az egyéni vállalkozóké mellett az egyéni cég adataihoz történő hozzáférést is bárki számára elektronikusan, akadályozás nélkül elérhetővé kell tenni, ennek költségét az adatkérők pedig az elektronikus cégnyilvántartásból történő adatkérés szabályaihoz igazítva viselik.

22. Az egyéni cégre vonatkozó adatok közül a nyilvántartásba kerülnek a létesítő okirat releváns elemei, valamint az egyéni cég adószáma, statisztikai számjele, és bankszámlaszáma. A nyilvántartás érdemi átalakításának kiemelt célja az egyéni vállalkozó és az egyéni cég nyilván tartott adatai, valamint a cégnyilvántartás közötti közvetlen átjárhatóság megteremtése ún. linkek segítségével.

23. Az egyéni cég specifikus jellemzői (pl. döntő hányaduk helyben működik, az egyéni vállalkozó többnyire személyesen működik közre, így jellemző a fogyasztóval való személyes kapcsolat) szükségtelemmé teszik a névkizárólagosság elvének érvényesítését, különösen országos szinten. Az egyéni cég és a gazdasági társaság közötti alapvető különbség, hogy a gazdasági forgalom biztonsága szempontjából kevésbé releváns az, ha egyéni cégek az ország eltérő régióiban azonos névvel működnek.

24. Az egyéni cég nevének kötelezően tartalmaznia kell a felelősségi alakzatra utalást, korlátlan felelősség esetén az Ec. (egyéni cég), korlátozott felelősség esetén pedig a Kfc. (korlátolt felelősségű egyéni cég) rövidítés formájában.

Megszűnés

25. Az új szabályozás értelmében az egyéni cég a körzetközponti jegyző törlést kimondó határozatának jogerőre emelkedésével szűnik meg összhangban az egyszerűbb, gyorsabb eljárást lehetővé tevő és a vállalkozó minimalizált terhelésére vonatkozó alapvető célkitűzésekkel. Ennek érdekében az új törvény mindenképp úgy szabályozna, hogy az egyéni cég hitelezői időben tudomást szerezhessenek a cég megszüntetésének szándékáról, így követeleik bejelentésére és a velük való elszámolásra mielőbb sor kerüljön. Amennyiben az egyéni cégnek nincs ki nem elégített hitelezője (vitás ügy igazolhatóan nem maradt folyamatban), úgy ennek a ténynek a körzetközponti jegyzőhöz történő bejelentését követően a körzetközponti jegyző határozatával megszünteti az egyéni céget, amelynek vagyongyaradványa (a szükséges igazgatási és egyéb teendők ellátását követően) ismét az egyéni vállalkozó vagyonát képezné. Ebben az esetben az egyéni cég megszüntetési eljárásának időtartama limitált lenne, az nem haladhatná meg a 90 napot.

26. Az új törvényben szabályozni kell, hogy az egyéni cég megszűnése hogyan hat ki az egyéni vállalkozói tevékenységre. Amennyiben a vállalkozó az egyéni cég helyett újra egyéni vállalkozóként kíván működni, akkor az egyéni cég törlését követően az egyéni vállalkozóra szállnak át az egyéni cég jogviszonyai. Ha az egyéni vállalkozó az egyéni céget végelszámolással megszünteti, akkor jogosult dönteni, hogy ezzel egyúttal az egyéni vállalkozói tevékenységét is meg kívánja-e szüntetni. Amennyiben az egyéni cég megszüntetésére felszámolási eljárás következtében kerül sor, az egyéni cég megszűnik, de a vállalkozó továbbra is jogosult lesz egyéni vállalkozói tevékenységet folytatni.

27. Új megszűnési okként szükséges szabályozni azt az esetet, ha a körzetközponti jegyző az egyéni cég működése alatt visszavonja a vállalkozói igazolványt. Az egyéni cég

jogsértő magatartásának kezelésére azonban rugalmas szabályozás kialakítása szükséges, a közzétközponti jegyző csak végső esetben élhetne a vállalkozói igazolvány visszavonásának jogával. E szabályozáshoz alapul szolgálhat az Evt. 14. § (1) bekezdése, amely kimondja, hogy visszavonásra akkor kerül sor, ha az egyéni vállalkozó a hatóság felszólítására a felszólításban meghatározott határidőn belül a jogszabályi követelményeknek nem felel meg, és a jogszabálysértés másként nem orvosolható. A vállalkozói igazolvány visszavonását követően a vállalkozó jogosult új vállalkozói igazolványt kiváltani.

A Kormány 1051/2007. (VII. 3.) Korm. határozata

az Európai Unió Megújított Fenntartható Fejlesztési Stratégiájának (EU FFS) végrehajtásáról készített jelentésről

A Magyar Köztársaság hosszú távú fenntartható fejlődésének megalapozása, az átfogó célkitűzések meghatározása, a társadalmi-gazdasági igények, a környezeti adottságok, a vonatkozó európai uniós és nemzetközi programok, illetve kötelezettségek figyelembevétele alapján a Kormány az Európai Unió Megújított Fenntartható Fejlesztési Stratégiájának (EU FFS) végrehajtásáról szóló jelentést elfogadta, és elrendeli annak az Európai Bizottsághoz történő megküldését.

Felelős: a fejlesztéspolitikáért felelős kormánybiztos
Határidő: azonnal

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 1052/2007. (VII. 3.) Korm. határozata

egyes kormányhatározatok hatályon kívül helyezéséről

1. E határozat hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti:

– az IDA Programban történő részvételből és a TESTA hálózathoz való csatlakozásból eredő feladatok végrehajtásához szükséges további lépésekről szóló 1066/2004. (VII. 6.) Korm. határozat;

– az elektronikus közigazgatási ügyintézés és kapcsolódó szolgáltatások megvalósításával összefüggő feladatokról szóló 1053/2004. (VI. 3.) Korm. határozat;

– a közigazgatási adatvagyon-nyilvántartásról szóló 1113/2000. (XII. 27.) Korm. határozat;

– a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény hatálybalépésével kapcsolatos, a közigazgatási tevékenység színvonalának javításához, a közigazgatási szervek szolgáltatásainak egységesítéséhez, együttműködésének javításához szükséges feladatokról szóló 1101/2005. (X. 25.) Korm. határozat 2., 5. d)–e), 7. és 8. pontjai;

– az Elektronikus Kormányzati Gerinchálózatról és az Informatikai Közhálóról szóló 1188/2002. (XI. 7.) Korm. határozat 1. a)–b) és d), 2., 4–8., 10–12. pontjai;

– a havi adatszolgáltatáson alapuló egyéni adó- és járulékn-nyilvántartás, valamint a kötelezettségszoportonkénti számlákra történő adófizetés megvalósításáról szóló 1102/2005. (X. 25.) Korm. határozat 1–6., 8–12. és 14. pontjai;

– a közigazgatás korszerűsítését szolgáló aktuális e-kormányzati feladatokról szóló 1044/2005. (V. 11.) Korm. határozat 2., 3., 5. pontjai.

2. E határozat a közzétételével lép hatályba, és a hatálybalépését követő 15. napon hatályát veszti.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

A Miniszterelnök határozatai

A Miniszterelnök 51/2007. (VII. 3.) ME határozata

a Katonai Felderítő Hivatal főigazgatójának kinevezéséről

A nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény 12. §-ának (1) bekezdésében foglalt jogkörömben – a honvédelmi miniszter előterjesztésére –

Madarász Károlyt a Katonai Felderítő Hivatal főigazgatójává

– 2007. július 1-jei hatállyal –

kinevezem.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

VI. rész KÖZLEMÉNYEK, HIRDETMEÉNYEK

A Magyar Nemzeti Bank 1/2007. (MK 87.) MNB közlemény a Magyar Nemzeti Bank szolgálati titokkörü jegyzékéről

A Magyar Nemzeti Banknak az államtitokról és a szolgálati titokról szóló 1995. évi LXV. törvény 6. §-ának (1) bekezdése alapján megállapított szolgálati titokkört – a törvény 4. §-ának (4) bekezdése értelmében – a következők szerint közlésem:

1. Az új bankjegy- és érmecímlet bevezetésére, a forgalomban lévő bankjegyek és érmék bevonására irányuló javaslat és döntés, továbbá a forgalomban lévő bankjegyek változtatásával kapcsolatos javaslatok és döntések.

Érvényességi idő: az elnök jóváhagyásával történő nyilvánosságra hozatalig, de legfeljebb a minősítéstől számított 5 év

2. A jegybank biztonságtechnikai rendszereire vonatkozó leírások, intézkedések, a rendszerekhez való hozzáférést szolgáló adatok és egyéb információk, a biztonságtechnikai rendszerek üzemeltetése során keletkezett kép- és hangfelvételek, az eseményadatok, az őrzési, illetve védelmi tervek és szolgálati utasítások.

Érvényességi idő: legfeljebb a minősítéstől számított 20 év

3. A jegybank működése szempontjából kiemelten fontos létesítmények rendeltetésével, elhelyezésével, védelmi berendezésével és működésével kapcsolatos adatok és dokumentációk.

Érvényességi idő: legfeljebb a minősítéstől számított 20 év

4. Különböző értékeknek (bankjegy, érme, értékpapír stb.) a Magyar Nemzeti Bank által, illetve a Magyar Nemzeti Bank részére szerződéses partnere által történő szállításával kapcsolatos adatok, információk (a szállítás igénye, módja, időpontja, a szállítás útvonala, a szállítmánybiztosítás terve).

Érvényességi idő: legfeljebb a minősítéstől számított 2 év

5. A pénz- és értékszallító gépjárművek védelmi és biztonsági rendszereire, azok elemeire vonatkozó adatok, információk.

Érvényességi idő: legfeljebb a minősítéstől számított 20 év

6. A bankjegyek és érmék gyártásához használt anyagok specifikációjával, illetve a bankjegyek és érmék gyártási technológiájának leírásával kapcsolatos adatok, információk.

Érvényességi idő: legfeljebb a minősítéstől számított 20 év

7. Rendkívüli mértékű vagy időzítésű monetáris politikai lépésre vonatkozó javaslat és döntés.

Érvényességi idő: az erre vonatkozó monetáris Tanács döntés nyilvánosságra hozataláig, de legfeljebb a minősítéstől számított 10 év.

8. A Magyar Nemzeti Bank Belső ellenőrzése által készített jelentések, amennyiben azok a Magyar Nemzeti Bank szolgálati titokkörébe tartozó adatokat, információkat tartalmaznak.

Érvényességi idő: legfeljebb a minősítéstől számított 2 év.

E közlemény megjelenésével egyidejűleg hatályát veszti a Magyar Nemzeti Bank szolgálati titokkörü jegyzékéről szóló 1/2005. (MK 1.) MNB közlemény.

Simor András s. k.,
a Magyar Nemzeti Bank elnöke

A Magyar Nemzeti Bank közleménye a Magyar Nemzeti Bank hivatalos deviza árfolyamlapján nem szereplő külföldi pénznemek euróra átszámított árfolyamairól

A Magyar Nemzeti Bank a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény – 2002. évi XLII. törvény 28. § (1) bekezdésével megállapított – 82. §-a (1) bekezdése alapján az alábbiakban teszi közzé a Magyar Nemzeti Bank hivatalos deviza árfolyamlapján nem szereplő külföldi pénznemek euróban megadott árfolyamát:

Ország	Pénznem	ISO	1 euro =
Afganisztán	afghani	AFN	66.0438
Albánia	lek	ALL	121.8640
Algéria	dínár	DZD	93.8048

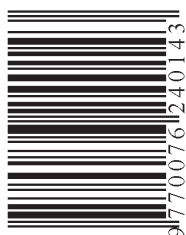
Ország	Pénznem	ISO	1 euro =
Amerikai Virgin-szigetek	USA dollár	USD	1.3429
Andorra	euro	EUR	1.0000
Angola	kwanza	AOA	100.6730
Antigua	kelet-karibi dollár	XCD	3.6257
Argentína	peso	ARS	4.1377
Aruba	florin	AWG	2.4037
Azerbajdzsán	új manat	AZN	1.1519
Azori-szigetek	euro	EUR	1.0000
Bahama-szigetek	bahamai dollár	BSD	1.3429
Bahrein	bahreini dínár	BHD	0.5063
Baleár-szigetek	euro	EUR	1.0000
Banglades	taka	BDT	92.5694
Barbados	barbadosi dollár	BBD	2.6857
Belize	belizei dollár	BZD	2.6454
Belorusszia	belorusz rubel	BYR	2880.5500
Benin	CFA frank	XOF	655.9570
Bermuda	bermudai dollár	BMD	1.3429
Bhutan	ngultrum	BTN	54.7279
Bissau-Guinea	CFA frank	XOF	655.9570
Bolívia	boliviano	BOB	10.5884
Bosznia Hercegovina	márka	BAM	1.9558
Botswana	pula	BWP	8.3539
Brazília	reál	BRL	2.5870
Brit-Virgin-szigetek	USA dollár	USD	1.3429
Brunei	brunei dollár	BND	2.0663
Burkina Faso	CFA frank	XOF	655.9570
Burundi	burundi frank	BIF	1455.0200
Chile	chilei peso	CLP	706.0030
Ciprus	ciprusi font	CYP	0.5836
Comore-szigetek	comorei frank	KMF	491.9680
Costa-Rica	colon	CRC	696.5370
Csád	CFA frank	XAF	655.9570
Dél-afrikai Köztársaság	rand	ZAR	9.5709
Dominika	kelet-karibi dollár	XCD	3.6257
Dominikai Köztársaság	dominikai peso	DOP	43.5084
Dzsibuti	dzsibuti frank	DJF	235.9070
Egyenlítői Guinea	CFA frank	XAF	655.9570
Egyesült Arab Emírátságok	dirham	AED	4.9319
Egyiptom	egyiptomi font	EGP	7.6432
El Salvador	colon	SVC	11.7527
Elefántcsontpart	CFA frank	XOF	655.9570
Ecuador	USA dollár	USD	1.3429
Eritrea	nakfa	ERN	18.1292
Etiópia	etiópiai birr	ETB	12.1843
Észak-Korea	észak-koreai won	KPW	170.6000
Észtország	észt korona	EEK	15.6465
Falkland-szigetek	falklandi font	FKP	0.6729
Feröer-szigetek	dán korona	DKK	7.4426
Fidzsi-szigetek	fidzsi dollár	FJD	2.1476

Ország	Pénznem	ISO	1 euro =
Francia csendes-óceáni szigetek	CFP frank	XPF	119.2500
Francia Guyana	euro	EUR	1.0000
Fülöp-szigetek	peso	PHP	61.8383
Gabon	CFA frank	XAF	655.9570
Gambia	dalasi	GMD	36.1228
Ghana	cedi	GHC	12485.2000
Gibraltár	gibraltári font	GIP	0.6729
Grenada	kelet-karibi dollár	XCD	3.6257
Grúzia	lari	GEL	2.2428
Grönland	dán korona	DKK	7.4426
Guadeloupe	euro	EUR	1.0000
Guam	USA dollár	USD	1.3429
Guatemala	quetzal	GTQ	10.3265
Guyana	guyanai dollár	GYD	272.5350
Guinea	guineai frank	GNF	4632.8400
Haiti	gourde	HTG	47.2012
Holland Antillák	a. gulden	ANG	2.4037
Honduras	lempira	HNL	25.3732
Hongkong	hongkongi dollár	HKD	10.4931
India	indiai rúpia	INR	54.7279
Indonézia	rúpia	IDR	12092.4000
Irak	új iraki dínár	IQD	1684.8700
Irán	rial	IRR	12454.9000
Izrael	shekel	ILS	5.6880
Jamaica	jamaicai dollár	JMD	91.8175
Jemen	rial	YER	267.4020
Jordánia	jordániai dínár	JOD	0.9514
Kajmán-szigetek	kajmán dollár	KYD	1.1454
Kambodzsa	riel	KHR	5378.3100
Kamerun	CFA frank	XAF	655.9570
Kanári-szigetek	euro	EUR	1.0000
Katar	katari riyal	QAR	4.8878
Kazahsztán	tenge	KZT	164.6000
Kenya	kenyai schilling	KES	89.5010
Kirgiz Köztársaság	szom	KGS	50.9612
Kiribati	ausztrál dollár	AUD	1.5828
Kína	renminbi jüan	CNY	10.2335
Kolumbia	kolumbiai peso	COP	2601.4400
Kongó	CFA frank	XAF	655.9570
Kongói Köztársaság	kongói frank	CDF	748.6390
Közép-afrikai Köztársaság	CFA frank	XAF	655.9570
Kuba	kubai peso	CUP	1.3429
Laosz	új kip	LAK	12915.3000
Lesotho	maloti	LSL	9.5709
Lettország	lat	LVL	0.6962
Libanon	libanoni font	LBP	2030.3900
Libéria	libériai dollár	LRD	77.8882
Liechtenstein	svájci frank	CHF	1.6564
Litvánia	litas	LTL	3.4529

Ország	Pénznem	ISO	1 euro =
Líbia	líbiai dínár	LYD	1.7058
Madagaszkár	ariary	MGA	2484.9400
Madeira	euro	EUR	1.0000
Makaó	pataca	MOP	10.8059
Macedónia	dínár	MKD	61.3179
Malajzia	ringgit	MYR	4.6369
Malawi	malawi kwacha	MWK	188.6710
Maldív-szigetek	rufiya	MVR	17.1885
Mali	CFA frank	XOF	655.9570
Marokkó	dirham	MAD	11.1747
Martinique	euro	EUR	1.0000
Mauritius	mauritiusi rúpia	MUR	41.9238
Mauritánia	ouguiya	MRO	351.5110
Málta	máltai líra	MTL	0.4293
Moldávia	moldáv lej	MDL	16.5406
Monaco	euro	EUR	1.0000
Mongólia	tugrik	MNT	1562.4100
Montserrat	kelet-karibi dollár	XCD	3.6257
Mozambik	új metical	MZN	34.9355
Myanmar	kyat	MMK	8.6214
Namíbia	namíbiai dollár	NAD	9.5709
Nauru	ausztrál dollár	AUD	1.5828
Nepál	nepáli rúpia	NPR	87.5646
Niger	CFA frank	XOF	655.9570
Nigéria	naira	NGN	171.1460
Nicaragua	cordoba	NIO	24.7407
Omán	ománi rial	OMR	0.5171
Örményország	dram	AMD	459.9430
Pakisztán	rúpia	PKR	81.4707
Panama	balboa	PAB	1.3429
Pápua Új-Guinea	kina	PGK	3.9561
Paraguay	guarani	PYG	6828.4000
Peru	új sol	PEN	4.2562
Pitcairn-sziget	új-zélandi dollár	NZD	1.7514
Puerto Rico	USA dollár	USD	1.3429
Réunion	euro	EUR	1.0000
Ruanda	ruandai frank	RWF	732.6270
Saint Christopher	kelet-karibi dollár	XCD	3.6257
Saint Lucia	kelet-karibi dollár	XCD	3.6257
Saint Pierre és Miquelon-sziget	euro	EUR	1.0000
Saint Vincent sziget	kelet-karibi dollár	XCD	3.6257
Salamon-szigetek	salamon-szigeteki dollár	SBD	9.5877
Samoa-szigetek	tala	WST	3.4707
San Marino	euro	EUR	1.0000
Sao Tomé és Príncipe	dobra	STD	18152.0000
Seychelle-szigetek	seychelle-i rúpia	SCR	8.4437
Sierra Leone	leone	SLL	4001.5000
Spanyol kikötők Észak Afrikában	euro	EUR	1.0000
Sri-Lanka	sri-lanka-i rúpia	LKR	149.0500

Ország	Pénznem	ISO	1 euro =
Surinam	surinami dollár	SRD	3.6861
Szaúd-Arábia	szaúdi rial	SAR	5.0364
Szenegál	CFA frank	XOF	655.9570
Szent Ilona-sziget	angol font	SHP	0.6729
Szingapúr	szingapúri dollár	SGD	2.0663
Szíria	szíriai font	SYR	70.1128
Szomália	szomáliai schilling	SOS	1822.3200
Szudán	szudáni dínár	SDG	269.2820
Szváziföld	lilangeni	SZL	9.5709
Tajvan	tajvani dollár	TWD	43.9871
Tanzánia	tanzániai schilling	TZS	1685.28
Tádzsikisztán	tádzsik szomoni	TJS	4.6076
Thaiföld	baht	THB	46.4559
Togo	CFA frank	XOF	655.9570
Tonga-szigetek	paanga	TOP	2.6180
Trinidad és Tobago	trinidad és tobagói dollár	TTD	8.4522
Tunézia	tunéziai dínár	TND	1.7524
Turks- és Caicos-szigetek	USA dollár	USD	1.3429
Tuvalu	ausztrál dollár	AUD	1.5828
Türkmen	manat	TMM	6983.0800
Uganda	ugandai új schilling	UGX	2161.9900
Uruguay	uruguay-i peso	UYU	32.1546
Üzbegisztán	üzbég szom	UZS	1696.7400
Vanuatu	vatu	VUV	139.5230
Vatikán	euro	EUR	1.0000
Venezuela	bolivar	VEB	2883.5000
Vietnam	dong	VND	21648.1000
Zambia	kwacha	ZMK	5143.1200
Zimbabwe	zimbabwe-i dollár	ZWD	335.7130
Zöld-foki-szigetek	zöld-foki escudo	CVE	110.7890

Magyar Nemzeti Bank

Szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a Szerkesztőbizottság közreműködésével. A Szerkesztőbizottság elnöke: Gilyán György. A szerkesztésért felelős: Kovácsné dr. Szilágyi-Farkas Zsuzsanna. Budapest V., Kossuth tér 1–3. Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: dr. Kodela László elnök-vezérigazgató. Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., www.mhk.hu. Telefon: 266-9290.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 318-6668.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon: 266-6567.

Információ: tel.: 317-9999, 266-9290/245, 357 mellék.

Példányonként megvásárolható a Budapest VII., Rákóczi út 30. (bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán) szám alatti Közlöny Centrumban (tel.: 321-5971, fax: 321-5275, e-mail: kozlonycentrum@mhk.hu), illetve megrendelhető a kiadó ügyfélszolgálatán (fax: 318-6668, 338-4746, e-mail: kozlonybolt@mhk.hu) vagy a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.

2007. évi éves előfizetési díj: 99 792 Ft. Egy példány ára: 210 Ft 16 oldal terjedelemtől, utána +8 oldalanként +189 Ft.

A kiadó az előfizetési díj évközbéli emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407

07.2290 – Nyomja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert igazgató.